

102
1

4 Bor. 41 g-1

Xerokopieren aus konservato-
rischen Gründen nicht erlaubt
Nur im Lesesaal benutzbar

WS

<36602294370012

<36602294370012

Bayer. Staatsbibliothek

4 Box. 41 g-1

MONUMENTA SOLLEBANA.

Quellenkunde

zur Geschichte des erlöschten Hauses

der Grafen von Sollebach
BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

von M. v. Sollebach

1871

RUDOLPH FREIHERR VON STALLFELD

Erster Theil.

KARLSRUHE

Verlag von C. F. Neumann

1871

H

MONUMENTA ZOLLERANA.

Quellensammlung

zur Geschichte des erlauchten Hauses

der Grafen von Zollern und Burggrafen von Nürnberg,

herausgegeben

von

RUDOLPH FREIHERRN VON STILLFRIED.

Erster Theil.

HALLE a. d. S.,

Verlag von Ch. Graeger.

1843.

MONUMENTA ZOLLERANA.

I.

D O C U M E N T A.

VOLUMEN PRIMUM.

Saec. XI—XIII.

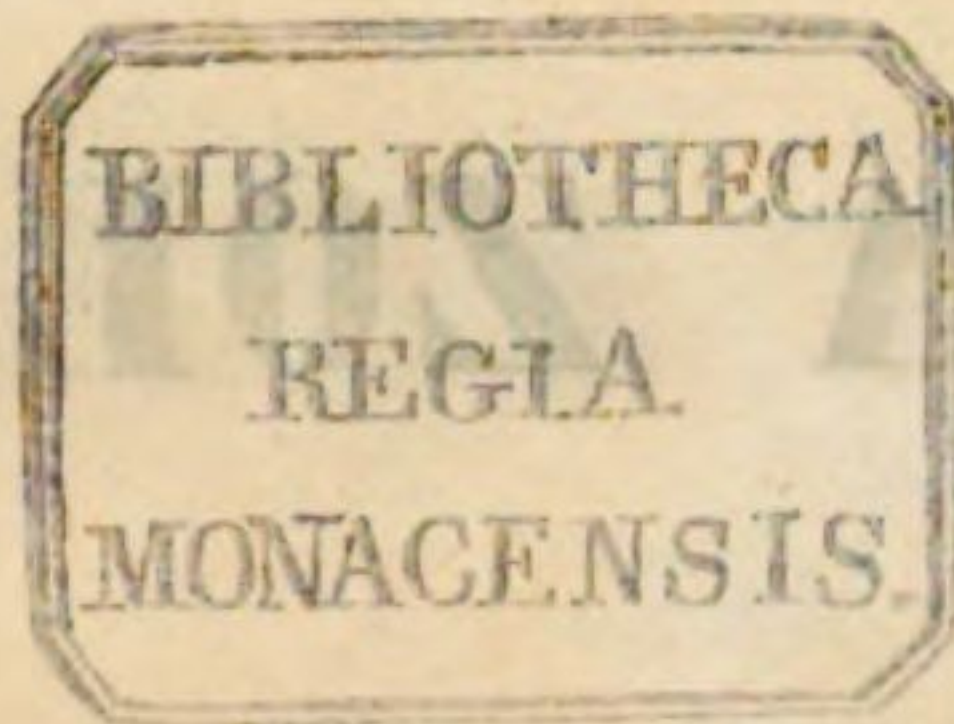

HALIS SAXONUM,

SUMTIBUS CH. GRAEGER.

1843.

DOCUMENTA

VOLUMEN PRIMUM

1817-1818

VON STIL

HAUS SAKONUM

VERLAG VON G. BRUNN

1818

FRIDERICO GUILLIELMO IV.

REGI BORUSSORUM.

FRIDERICO GUILLIEMO IV.

REGI BORUSSORUM.

P r a e f a t i o .

Historia domus Zolleranae omnibus partibus absoluta non prius conscribi poterit, quam periodi et relationes ejus, hucusque obscurae, factis testimonio diplomatico confirmatis illustratae fuerint, nobisque cognitum erit, quae fuerit origo et patria domus Zolleranae, quo usque gentis linea, documentis demonstrata, perpetua connexionem persequenda sit; quum de relatione burg-
graviorum in Franconia ad stirpem suevicam et de separatione linearum Fran-
cicae et Suevicae Zolleranarum loco dubiorum et conjecturarum innumerarum
aliquid certi habebimus.

Huic scopo appropinquare possumus collectionibus documentorum et re-
gestorum instituendis et consequentiis conclusionibusque investigatione provida
et accuratissima inde collectis, omni libertate, qua par est, publice discutiendis.
Tum scopuli, qui historiae domus Zolleranae adhuc obstiterunt, superari pote-
runt; tum scriptores et compilatores, amici gentis Zolleranae et patrii et externi,
ut uno verbo dicam, cuncta Germania tam septentrionalis quam meridionalis
copiam fontium, qua fruuntur, et vires suas ad historiam magis magisque perfi-

ciendam non denegabunt; tum ex thesauris omnium archivorum, quaecunque ad illustrandam domus Zolleranae historiam conferre potuerint, arbitri, auctoritate et voto non impugnando, omnia haurient, quae ad absolvendam quaestionem, tam diu sine certo fructu excussam, plurimum faciant.

Desideratur igitur collectio fontium historiam domus Zolleranae collustrantium completa. Quo etiam factum est, ut historicorum clariorum fere omnes ab ea conscribenda abstinuerint; eos enim, qui hucusque hoc tentaverunt, a scopo longe abesse, nemo est, qui neget. Quae omnia secum reputans editor ex pluribus jam annis operam suam haud levi negotio navavit collectioni fontium historiae domus Zolleranae tam accurate et complete, quam potuit, instituendae. Qua in re in itineribus suis, per quosdam annos continuatis, adjutus est auctoritate et commendatione speciali, qua inspicere licuit multas collectiones tam privatas quam publicas, nec non bibliothecas et archiva, inter haec archiva secreta Monacense, Stuttgartiense, Carlsruhense, Hechingense, Donaueschingense et Wiennense. Haec collectio primum tamquam pars manuscripta antiquitatum et monumentorum domus Zolleranae, quorum fasc. I. sumtibus J. H. Cottae, II—V. commissione G. Gropii Berolini, prodierunt, in archivo regio secreto Berolinensi deponenda erat. Sed ex auctoritate et gratia regia benignissima permissum est, ut documenta tam cognita minusve cognita, quam plane incognita, quibus historia domus Zolleranae antiquior illustrari posset, quae editor, quantum potuit, autographa, vel exemplo, fide diplomatica transscripto, sibi comparavit, separatim in lucem prodirent. His accedet indicatio documentorum jam cognitorum aut impressorum, forma regestorum; sequentur postremo parerga, quae inter negotium colligendi, perlustrandi, ordinandi, originem traxerunt.

Haec igitur collectio nostra historiae domus comitum de Zollern et burggravorum de Nurenberg inservientium aut *monumenta Zollerana* his tribus partibus prodibunt:

I. Documenta saec. XI. — XV. inedita, fide diplomatica transcripta.

Adjecta sunt sigilla, praecipue memoratu digna, ligno incisa.

Documenta jam impressa non afferuntur, nisi copia melior, accuratior aut completior proponi potuerit.

II. Regesta documentorum jam impressorum, nec non aliorum, quae in documentis comperta invenierimus, cum indicatione litteraria.

III. Miscellanea, sumpta ex manuscriptis aut libris raris una cum collustratione locorum obscurorum, interpretationibus et conjecturis editoris.

Atqui si hac in publicanda collectione diplomatum idem assensus multiplex et benignus, qui a singulis jam antiquitatibus domus Zolleranae contigit, editorem adjuverit, facile monumentis adjungetur tractatum series, ab iis elaboratorum, qui ex copia investigationis accuratae et scientiae interioris, qua editoris tentamina examinentur et compleantur, sua adjicere haud abnuerint.

Documenta, ad venditionem bonorum in comitatu Burgundiae a burggraviis de Nurenberg eorumque consanguineis nonnullis, nominatim a Friderico de Truhendingen et a Beatrice comitissa de Orlamunde, factam, pertinentia, quanquam non data ab ipsis burggraviis, ea causa textui inserta sunt, quod ad relationes inter burggravios eorumque consanguineos ad comites Burgundiae

Johannem et Hugonem, ejusque filium Ottonem, illustrandas plurimum conferunt; atque ne series documentorum, quae non disjungenda esse videbantur, continua interrumpatur, etiam, quod critici ignoscent, ordo chronologicus neglectus est.

Regesta, textui inserta, pro documentis, quorum autographa inspicere nobis non contigit, data sunt.

Formam documenti sub n. I. propositi si respicias ad tempus, quo datum est, haud genuinam esse, editori satis est cognitum.

DOCUMENTA.

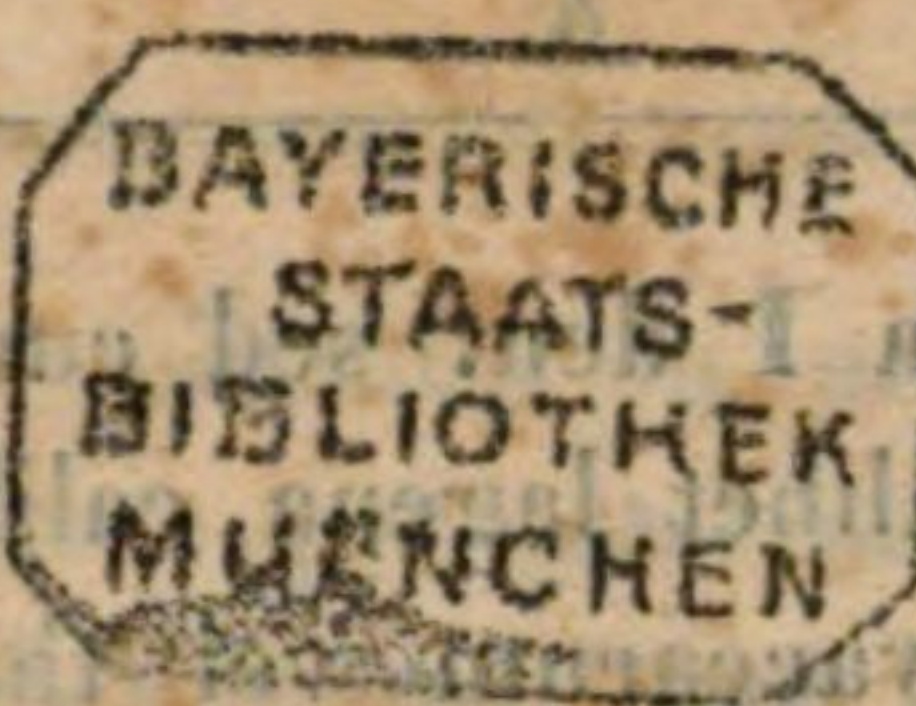
I.

DOCUMENT I.

I.

**Telonium pontis Lici apud Augustam per presulem Aug. Eberhardum
coenobio ste. Afre traditi. Inter testes Rudolf comes de Zolrn.**

1031.

**Anno dominice incarnationis Millesimo Tricesimo primo venerabilis presul
Aug. Eberhardus coenobio ste. Afre martyris, extra civitatem pontem Lici cum
thelonio contradidit sub abbate Henrico sicut sequitur:**

12 Currus cuiuslibet frumenti dabit I den. biga I obolum ad civitatem, sed
transiens ex civitate ad Bavariam dabit quilibet saccus I obolum, praeter avene
et spelt dabunt IV sacci I den. et II sacci I obol. Currus frumenti in stra-
mine II den., biga I den. Currus straminis I den., biga I obol. Currus
feni I den. biga I obol. Currus caulis I den. biga I obol. Currus rapparum
I den. biga I obol. Currus humuli I den. biga I obol. Currus oyorum
I den. biga I obol. Currus doliatorum II den. biga I den. Currus cum
scutellis II dn. biga I dn. Currus cum uvis seu botris II den. biga I den.
Currus cum caseis sive biga de C. caseis IV den. si vero minus secundum
numeri exigentiam. Currus cum vitris IV den. biga II den. Cista cum vitris
II den. centenarius vitrorum I obolum. Currus panis I den. biga I obol.
Currus figuli I den. biga I obol. Currus vel biga grani canapi quilibet sac-
cus IV. den. metreta portata vel vecta I obol. Currus autem alius cum ca-
napo, de centenario I obol. Currus seu plaustrum ligni I den. biga I obol.
Currus cum cepo XVI den. biga VIII den. alias autem quilibet metreta I
obol. Currus cum pomis vel piris vel aliorum fructuum I den. biga I obol.
Currus piscium II den. biga I den. Lagenae portatae cum piscibus I obol.

Currus cum ferro II den. biga I den. sed cum ligatura de qualibet ligatura I obol. Currus calibis de qualibet lagena calib. I den. media lagena I obol. Currus vel biga cum pellibus vaccarum vel thaurorum et aliorum portata vel vecta de qualibet pelle I obol. Currus vel biga cum pellibus pecudum vel ovium aut aliorum minorum animalium de centenario XIII den. vel de octo pellibus I den. et de quatuor pellibus I obol. Currus vel biga vini de quolibet vase I den. preter vas australis vel latini vini dabitur IV den. sed vas malfatici revolij I den. Si autem in magno vase ducetur IV den. Currus vel biga cum cerevisia de qualibet urna I obol. Vas quodlibet vacuum I den. quercinum nihil dabit. Vas magnum praxatorum I den. Currus vel biga cum sale, vas magnum salis I den., sed de reservaculis salis dab. X et infra X veh. I den. Sed ultra X ferens usque XX II den. Ultra XX autem ferens III den. Ultra XXX IV den. Ultra XXXX V den. et sic consequenter post X semper I den. Sed currus fracti salis dabit II den. biga I den. Currus conductus ferens homines dabit I den. biga I obol. Currus vel biga cum carne suina de qualibet quartali I obol. Currus vel biga ferens bona centenatio numero conducti, vel vendita aut empta, ut sagimen, lana, cera, plumbum, cuprum, unus centenarius I obolum. Quilibet pannus lineus dabit I obolum. Omnis congeries pannorum dabit III den. Omnis congeries pellium pro pellificibus I den. Omnis congeries cujuslibet rei dorsum equi ductus II den. Currus vel biga falces ferens semper de centenario III den. Si autem minus dabit secundum exigentiam ferentium et numerum falcium. Saccus quilibet cibi coquine III den. videlicet farrine ordei, avene pisarum, milij et hujus modi. Alias quilibet metreta ejusdem cibi coquine seorsum ducta seu portata I obol. Saccus olei III den. sed metrete seorsum quilibet I obol. Vas autem olei II den. Saccus mit *Rausch* II den. Currus vel biga cum melle de qualibet urna II den. Saccus mit *Geschatzwaid für die Ferber* II den. Vas allecum II den. Vas unum mit *Schliff* II den. Vas unum cum pomis et piris I den. Omne vas seu reservaculum institorum II den. Omne quod portatur ad vendendum excedens valorem quatuor grossorum dabit II obol. Vas quodcunque in quo portantur seu ducuntur pulli I obol. Item quilibet lapis molaris III den. Vas quodlibet calcis dabit I den. una cista II den. Spongia I den. Lectus II den. Pulvinus I den. Cervical I obol. Una mensa I den. Olla fornacis I obol. Caldare I obol. Omnis centenarius numerus jumentorum transiens per pontem dabit III grossos. Si vero minus unum quodque animal seu jumentum transiens per pontem I obol. Una vacca sola dabit I obol. Sed vacca cum vitulo dabit

I den. Preter vacce hujus civitatis in arena. de quibus custos istius gregis dabit de qualibet vacca I den. per estatem. Equus qui libere ducitur I den. Centenarius suum dabit XXV den., que hic in civitate venduntur. Si vero minus quelibet sus seorsum dabit I obol. Sed si per civitatem ad Sueviam vel ad Bavariam de centenario III grossos. Preter illa animalia jumentorum vel pecudum que hic mactantur in civitate. de quibus nihil datur nisi circa festum Martini quilibet carnifex dabit in macello I libram carnis.

Acta sunt hec in presentia domini *Conradi* Romanorum *secundi* imperatoris invictissimi in civitate Augusta. Hujus rei testes sunt Bardo eps. Mogunt. Eberhardus eps. Bamberg. Menhardus eps. Herbipol. *Heinrich* dux Bavarie filius fratris *Runegund.* imp. *Heinrich* dux Suevie. *Guelf.* dux Carinth. *Fridericus* dux Lothar. *Bertholdus* marchio Histrie. *Rudolfus* marchio de Romsperch. *Otto* palatinus de Wittelspach. *Marquardus* comes de Habspurch. *Wilhelmus* comes de Helfenstein. *Johan* comes de Phürt. *Johan* comes. *Spanheim.* *Hugo* comes de Nassave. *Fridericus* comes de Thirstain. *Rudolf comes de Zolrn.* *Hartmann* comes de Kirchberch. *Eberhardus* comes de Oettingen. *Heinrich* comes de Wirtinberch. *Philippus* comes de Aichelberg. *Otto* comes de Buchorn. *Diepoldus* comes de Lechisgmund. *Hugo* comes de Werdinberch. *Wendelinus* comes de Ortinberch. *Joh.* comes de Montfort. *Eberhardus* de Abensperch. *Bertholdus* de Schiltberch. *Sifridus* de Fronberch. *Bertholdus* de Rochelingen. *Albertus* de Prising. *Henricus* Marscalcus de Pappenhaim. *Sifridus* de Tornsperch. et quam plures alii ministeriales imperatoris et principum.

(Ex codice tradition. S. Ulrican. cf. Mon. Boic. XXII. 4. Nr. 2.)

II^a.

**Fundatio monasterii Alpirsbach per Rotmannum de Husin et
Adelbertum de Zolro et Comitem Alwicum de Sulzo.**

1095. 1098.

Notum sit omnibus tam presentis evi quam et futuri seculi christianis quod ego Rotmannus de Husin et *Adelbertus de Zolro* et Comes Alwicus de Sulzo. nos tres divine retributionis ardore succensi diligenter pertractando quesivimus cum consilio venerabilis Gebehardi constantiensis ecclesie episcopi qui tunc erat legatus apostolici et religiosi Utonis celle sancti Blasii abbatis nec non aliorum clericorum atque monachorum laicorumque quos potuimus advocare. qualiter in predio nostro *Alpirspach* dicto *quod jure hereditario ad nos usque pervenit*. cenobium monachorum posset institui. ut hii qui ibi essent aggregandi sine perturbatione domino prevalerent famulari. Quod cum diu pertractaremus visum nobis est hoc bonum esse ut predium prescriptum et ei circumpositam silvam cum terminis suis nec non et alia predia et mancipia nostra ad opus tam religiosum decreta cuidam libero homini nomine Bernhardo de Vlorin ut consuetudo est traderemus ea conditione quatenus ipse eadem domino et seto Benedicto omnino in proprietatem traderet. abbati ibidem constituendo et monachis fratribusque sibi obedientibus libere servitura. Propter hoc autem ut ejusdem loci habitatores quieti semper manerent. et ipse locus auctoritate romani pontificis omni modo liber constaret. decretum est pro obedientia subjectionis unum aureum nummum annue dari in palatio later. ad pedes apostol. et abbas ibi constituendus cum monachis fratribusque sibi obedientibus liberam semper haberent potestatem gubernandi et disponendi res illuc pertinentes. haberent etiam liberam potestatem sibi advocatum eligendi et constituendi quemcunque vellent. et eundem mutandi si eis ita placuisset. His ita diligenter pertractatis venit episcopus constantiensis legatus apostolicus nostra vocatione ad locum prenomiatum ut ibi consecraret jam preparatum oratorium. anno domine incarnationis M^o XC^o V^o Indictione III^a XVII K. FEB. venit etiam homo ille Bernardus nomine cui predia et mancipia nostra tradidimus. venerunt quoque alii multi nobiles et ignobiles. In quorum omnium conspectu sepe dictum Bernardum petivimus ut predia et mancipia a nobis sibi tradita Deo et sancto Benedicto

solemni traditione omnino in proprietatem contraderet. ea conditione qua nos sibi ea tradidimus. Quam petitionem ille devote suscipiens accessit ad reliquias sanctorum et in presentia episcopi omniumque qui illuc convenerant tradidit inprimis super illas ipsum locum qui Alpirspach dicebatur et ei circumjacentem silvam cum terminis suis. Deinde alia predia et mancipia constituta in his villis Dorinheim. Homessingin. Hebendorf. Garta. Hasela. Veringen. Norwilo omnino in proprietatem tradidit Deo et sancto Benedicto absque omni contradictione et repetitione. talem conditionem libertatis eidem loco faciens. ut abbas ibi constituendus et monachi fratresque illic aggregandi semper haberent liberam potestatem gubernandi et disponendi res tunc eidem loco traditas et postea tradendas prout utile judicarent. haberent etiam liberam potestatem eligendi sibi advocatum quemcunque voluissent. et eundem mutandi si eis ita placuisset. Et hec omnia ut semper rata constarent. statutum quoque est unum aureum nummum annue dari in palatio lateranensi pro obedientia subjectionis. ut abbas cum advocato suo fratribusque suis apostolicam defensionem vel ejus sententiam fiducialiter requirant contra eos qui loci libertatem aliqua violentia turbare perstiterint. Posthec consecratum est oratorium in eodem loco preparatum a venerabili Gebehardo constantiensi episcopo apostolico legato in nomine sancte et individue trinitatis in honore victoriosissime sancte crucis. sancte Marie matris domini. sancti Benedicti confessoris et omnium sanctorum. Omnia vero prescripta per eum apostolica auctoritate sunt roborata. et non tantum eo die et illo in tempore. sed etiam post aliquot annos quando iterum ad eundem locum vocatus dedicavit ibi ecclesiam anno dominice incarnationis **M^o XC^o VIII°** Indict. **vi. V. Kal. SEPT.** die dominica. Tunc inquam presentibus ipsius loci fundatoribus multaque populorum turba astante iterum diligenter recensita sunt omnia que ad stabilitatem et libertatem loci pertinent. et ad requiem securitatis eorum qui ibi sunt Deo sanctoque Benedicto servituri. Que iterum dominus Gebehardus constantiensis episcopus tunc quoque vicem apostolicam tenens amore sanctissimi patris Benedicti apostolica auctoritate devotissime roboravit. donec ipsius cenobii fratres Romam mittere possent. et ab ipso papa sue securitatis et libertatis privilegium susciperent. Hujus autem testamenti doctor extitit Benno de Speichingen. non semel sed bis. Primo sicut dictum est in ipso loco quando ibi consecratum est predictum oratorium. secundo apud villam que Rotwilo dicitur coram duce Bertolfo aliisque regni principibus quam pluribus et populo multo. ubi dominus *Adelbertus de Zolro* seculi actibus renuntiaturus preter illa predia que antea dedit. iterum deo et sancto Benedicto omnino in proprietatem tradidit quicquid in his villis habuit *Uzin. Geroldistorf. Sulzo.* exceptis his que servientes sui videlicet Reinwin Rodolphus Reinboto ibidem proprio jure possederant.

Quorundam vero nomina qui hoc viderunt et audierunt pro testimonio subnectimus. Comes Alwicus. Comes Gotefridus. Comes Fridericus. Comes Manegoldus. Comes Gerone. Comes Zeizolf. Henricus. Heberhardus. Herimannus. fratres de Dietfurt. Bertoldus De Honbure. Tiethelmus de Tockinbure. Chono de Sulzo. Landoldus de Winzilun. Waltherus de Heitirbach. Gerboldus et Wernherus fratres de Augia. Eberhardus de Sedorf. Hiltiboldus de Taneccho. Egelolfus et Bernhardus fratres de Florin. Luitfridus de Bohchingin. Wernherus et Manegoldus. fratres de Cimberin. Egelolfus et Lof fratres de Talehusin. Odalricus et Rodolfus. fratres de Wigeheim. Benno. Adelbertus. Perikerus. fratres de Speichingin. Bertoldus et Chonradus. fratres de Gissingin. Fridericus de Wolva. Guntramnus de Egesteige. His vero presentibus confirmatum est adiacente silva que his terminis est inclusa. Heinbahe de Heinbahe usque in Walsbahe. inde per ascensum ipsius Walsbahe usque in Snettbahe. per descensum vero Snettbahe usque in Rodenbahe. inde per descensum Rodenbahe usque ad Chinzechun. inde per descensum Chinzechun usque ad Wagodenstein. inde ad aliam Chinzechun. inde ad gruonen Widechen. inde per ascensum ejus usque ad Ursbrinc. inde usque ad Snesleifi qua tenditur ad Wolvahe. De Buochbahe vero qui ad Ellenbogun influit usque ad supremum Henesbahe. inde usque ad Stecchendenbere protenditur. inde usque ad Snesleifi que fluit ad Wovahe.

(Ex antiqua copia pergami in archivio Stuttgart.)

et illo in tempore. sed etiam post aliquot annos quando iterum ad eundem locum vocatus debuit ibi ecclesiam inaugurare anno dominice incarnationis M^o XC^o VII° Indict.

vi. V. Kal. SEPT. die dominica. Tunc inquam presentibus ipsius loci fundatoribus multaque populorum turba assistente iterum diligenter recessit sunt omnia que ad

stabilitatem et libertatem loci pertinent. et ad rediem securitatis eorum qui ibi sunt Deo sanctoque Benedicto servituri. Que iterum dominus Gebhardus constantiensis episcopus tunc quodam vicem apostolicum tenens amore sanctissimi patris

¶ Quia dominus dei filius veritas est inuiolabilis. uniuersis personis ecclesiasticis katholice religioni consentaneis ueracibus pandimus argumentis. quod nos tres Rütmannus de Husin. Adelbertus de Zolro Comes Alwicus de Sulzo diuini amoris igne succensi. diligenter pertractando quæsivimus. cum consilio venerabilis Gebhardi constantiensis ecclesie episcopi qui tunc temporis legatus apostolici extitit. ac religiosi Vtonis qui eodem tempore seti Blasii cellæ abbatis regulari discretionem præfuit. nec non et aliorum venerandorum monachorum. Clericorum. Laicorum. quos aduocare potuimus. qualiter in prædio nostro Alpirspach nominato. quod iure possedimus hereditario. monachorum posset cænobium institui. ut hii qui inibi aggregandi forent. sine perturbatione Deo militare possent. Quod cum diu pertrac-

taremus uisum nobis est hoc bonum esse. ut prædium præscriptum siluamque prædii inde circumpositam cum terminis suis. nec non et alia prædia et mancipia nostra adopus tam religiosum decreta. cuidam libero homini nomine Bernhardo de Flûrin ut consuetudo est traderemus ea uidelicet condicione quatenus ipse eadem Deo setoque omnino improprietatem traderet Benedicto. abbati ibidem constituendo et monachis ac fratribus sibi obedientibus libere seruitura. Porro eiusdem loci habitatores semper quieti manerent. ipseque locus romani pontificis auctoritate omnimodo libere constaret. decretum est pro obedientia subjectionis aureum nummum dari annuatim in palacio Lateranensi ad pedes apostolici. et abbas ibi constituendus cum monachis fratribusque sibi obtemperantibus liberam semper haberent potestatem gubernandi et dis....ndi res illuc pertinentes haberent etiam liberam facultatem sibi aduocatum eligendi constituendi quemcunque uellent. et eundem mutan.. si eis ita placuisset. His causis et rebus considerata dispositis diligentia. aduenit nostra uocatione constantiensis a..... apostolicus ut locum prænominatum consecrans eo iam præparatum dedicaret oratorium anno incarnationis dominicæ M^o. xc^o. viii^o..... xvii. Kal. Febr. Aduenit quoque præfatus Bernardus cui prædia et mancipia n. tradimus. aduenerunt et alii multi no..... ..gnobiles. In quorum omnium conspectu sæpe dictum Bernardum petiuimus ut prædia mancipia anobis sibi tradita Deo setoque Benedicto solempni delegatione omnino inproprietatem contraderet. ea condicione qua nos ea sibi tradidimus. Quam petitionem ille deuote suscipiens accessit ad reliquias sanctorum et in præsentia episcopi omniumque qui illic conuenerant in primis super illas ipsum locum qui Alpirsbach dicitur et ei circumiacentem siluam cum terminis suis » subscriptis. id est Hêmbach quod protenditur usque » Walsbach. de Walsbach ad Snêitbach. de Snêitbach in Rotinbach. » de Rotinbach in flumen Kinzichun. secus flumen Kinzicham protenditur usque Wagondenstein. de Wagondenstein usque ad aliam Kynzicham. De Kynzicha usque Grunenwitichen. de quo loco ad montem in den Ursprinc (natatoria *) de natatorio ad Kaltôbrunnin de quo ad Rotinbach. de hoc usque ad montem innatatorium. de natatorio in siluam usque ad cliuum nivale. (Snêsleiphi) de cliuo niuali (fonder Snêsleifi) in Kynzicham. Infra fines horum terminorum Eberhardus de Uuêringen a sancto Gallo in beneficiatus terram sancti Benedicti in loco quid dicitur Witichin que suo beneficio commilitat uiolenter inuasit. et domum quandam Alpersbachensium in prefatis bonis positam igni succendit quam postea lite penitus dimissa præ-

*) Verba parenthesi inclusa verbis antecedentibus superscripta sunt.

» sente Friderico seniore aduocato compositione unius talenti resti-
 » tuit. Et hæc temporibus Heinrici quarti Romanorum imperatoris
 » facta sunt Tempore vero Lotharii regis Fridericus Friderici filius
 » Alpersbachensis aduocatus beneficiorum prefati successor factus.
 » dumpro iniuria illorum qui eisdem beneficiis inbeneficiati fuerant.
 » sepius a fratribus loci interpellaretur. ab ipsis hominibus eccle-
 » siæ cæterisque bonis accolis terræ de iusticia loci inquisitionem
 » subiure iurando diligenter in ipso loco fieri fecit et eandem iusti-
 » ciam de inuasist terminis subiure iurando recognitam. modis omni-
 » bus quibus potuit et sicut aduocatia debuit. in presentia fratris
 » sui Eginonis sub testimonio ministerialium suorum et hominum sine
 » omni contradictione prefatæ ecclesiæ confirmavit. Hæc autem
 » sunt nomina liberorum hominum sub quorum presencia ista facta
 » sunt. Heinrich de Luphun. Marquart de Ascha. Woluerat de Ouua.
 » Adelbertus de Wachindorf. et alii quam plures idonei testes tam
 » ingenui homines quam gnari milites. Sane ut hujus restitutionis
 » confirmatio sic a Friderico aduocato facta notior et firmior in
 » posterum teneretur. ab Alwico regionis illius comite denuo corro-
 » boratur. qui rogatus fratrum Alpirsbachensium predictos terminos
 » terrarum s. Benedicti et beati Galli subiure iurando uetustissimo-
 » rum et ueracissimorum illius loci conprouincialium diligenti in-
 » quisitione adinuenit. et inuentos ad utilitatem Alpirsbach. eccle-
 » siæ in suo legitimo placito seculari banno sicut fieri solet in ban-
 » nauit quæ omnia tandem Odalricus Constantiensis episcopus in die
 » palmarum iterum missarum solemnia ibidem celebrata ecclesiastice
 » auctoritatis sententia stabilivit. Hii itaque sunt qui iurauerunt.
 » Gundeloch de Homessingen et Heinrichus Antwart. Eppo Rühle.
 » Frizo Odalricus. Rûdin. Volmar. Azzo. Heinrich de Bedzingiswilæri.
 » et Adalbreht de Gundolfishusin. Manegolt de Bîlstein. Wipreht et
 » Starcholf fratres cum aliis nonnullis ueracibus personis. Tandem
 » comes Alwicus bono Dei spiritu ductus quandam predictorum termi-
 » norum in loco qui dicitur Kaltinbrunnin partem iniuste a se poses-
 » sam præfatæ Alpirspachensi ecclesiæ in presentia domini Cûnradi
 » ibidem abbatis et Wernheri abbatis solitariorum suorumque fra-
 » trum predocente Egilolpho tempore milite sed postea ibidem mona-
 » cho allatis sacrosanctis uoluntarie restituit. et ob cautelam memo-
 » rialis testimonii mancipium unum sto. Benedicto legitime delegavit. •

Deinde alia prædia et mancipia constituta in his uillis Dorinhein. Homessingen. Garta. Hasela. Veringin. omnino inproprietatem tradidit. Deo sanctoque Nicolao (sic) Benedicto absque omni contradictione et repetitione prefata confirmationem perfectæ .....sin gubernatione et dispositione rerum claustralium in electione et mutatione aduocati. in censuali constitutione aurei num... timonio subiectionalis obedientiæ. .c pro memoria libertatis perpetuæ apostolicæ auctoritati annuatim soluendi. legitime atque e.....e faciens. addens quoque ut abbas cum aduocato suo fatribus suis apostolicam defensionem .. eius sententiam fiducialiter requirant. contra eos qui loci libertatem aliqua uiolentia perturbant. Post hæc consecratum est oratorium ab eodem pontifice Gebehardo. in honorem scæ. trinitatis. uictoriosissimæ crucis. Dei genitricis. beati Benedicti confessoris. omniumque sanctorum. Omnia uero per eum prescripta apostolica auctoritate sunt roborata. et non tan... illoque tempore. sed etiam post aliquot annos quando iterum adeundem locum aduocatus. dedicavit ibi ecclesiam. anno uerbi incarnati. m^o xc. viii. Indic.....v. Kal. Septemb. die dominica. Tunc inquam presentibus ipsius loci fundatoribus. multaue populorum turba astante iterum diligenter recensita sunt omnia quæ ad stabilitatem et libertatem loci pertinent. et ad requiem securitatis eorum qui ibi Deo sanctoque seruituri sunt Benedicto. Quæ iterum dominus Gebehardus Constantiensis episcopus tunc quoque uicem apostolicam tenens amore sanctissimi patris Benedicti apostolica auctoritate deuotissime roborauit. donec ipsius cenobii fratres Romam mittere possent. et ab ipso papa suæ securitatis et libertatis priuilegium susciperent. Huius testamenti doctor extitit Benno de Speichingen non semel sed bis. Primo sicut dictum est in ipso loco quando ibi consecratum predictum oratorium. secundo apud villam quæ Rotwilo dicitur coram duce Bertholdo aliisque regni principibus quam pluribus et populo multo. ubi dominus Adelbertus de Zolro seculi actibus renunciaturus præter illa prædia quæ antea dederat iterum Deo sanctoque Benedicto prorsus inproprietatem tradidit quicquid in his uillis hereditario iure possessum habuit. Uzin. Geroltisdorf. Sulzo. exceptis his quæ seruientes sui uidelicet Reinwin. Rûdolfus. Reginboto ibidem proprio iure possederant. Cuius delegationis idonei testes sunt hii uenerandi comites Alwicus. Gotefridus. Fridericus. Manegoldus. Gerungus. Zeizolfus. et nihilominus Heberharth. Herman. fratres de Dietfurt. Bertholt de Hohinburc. Diethelm de Dockinburc. Cûno de Sulza. Landolt de Winzilun. Walther de Heitirbach. Gêrbolt et Wernherus fratres de Augia. Eberhardus de Sedorf. immo rex Anglorum cum omni turba celorum. AMEN.

(Ex antiqua copia pergam. in archivo Heching.)

Quod attinet rationem inter utramque huius documenti conceptionem, cf. fascic. II antiqq. et monum. domus illustriss. Zollerianae, ubi etiam documentum ipsum illustratur.

III.

Confirmatio papalis foundationis antecedentis.

1101.

PASCHALIS EPISCOPUS Seruus Seruorum Dei dilecto filio Cuononi, Alpirspachensi Abbati ejusque successoribus regulariter promouendis in perpetuum. Religiosis desideriis dignum est facilem prebere consensum ut fidelis deuotio celerem sorciatur effectum. Proinde religiosorum procerum *Ruotmanni de Husin. Adelberti de Zolro* et *Alewici comitis de Sulzo* deuotionem perpendentes eorum desideriis assentimus et beati Benedicti monasterium quod in suo prædio fundauerunt in loco scilicet hereditatis propriæ qui uocatur *Alpirspach* auctore Deo decreti præsentis auctoritate munimine. statuentes ut locus ipse cum adiacenti silua et terminis suis. alia quoque prædia et mancipia quæ ipsi communiter per manum liberi hominis Bernhaldi de Flurin beato Benedicto tradiderunt in uillis quæ uocantur Dorinhein. Homessingen. Heuindorf. Garta. Hasela. Ueringin. quæque singulariter Adelbertus de Zolro suæ conuersionis tempore in uillis infra nominatis tradidit id est in Uozin. Geroldisdorf. et Sulzo. Bollo Norwilo. atque Bosingin quæcunque etiam in futurum uel supradicti proceres uel alii quilibet fideles in idem cœnobium de suo iure obtulerint. firma semper et illibata permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem monasterium temere perturbare. aut eius possessiones auferre. uel ablatas retinere. minuere uel temerariis uexationibus fatigare. sed omnia integra conseruentur. eorum pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt usibus omnimodis pro futura abbates sane cum fratribus aduocatum sibi quem utiliorem prouiderint instituant. Qui si post modum monasterio inutilis et fratribus grauis fuerit remoto eo alium præficient. Nec alius aduocatiæ bannum a catholico rege suscipiat nisi qui ab abbate et fratribus electus exstiterit. Obeunte te nunc eius loci abbate uel tuorum quolibet successorum nullus ibi qualibet surreptionis astutia seu uiolentia præponatur nisi quem fratres communi consensu uel fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem et beati Benedicti regulam elegerint. Ad indicium autem perceptæ a romana ecclesia libertatis aureum nummum qui bizancius dicitur quotannis lateranensi palatio persoluetis. Si quis igitur incrastinum archiepiscopus aut episcopus. imperator. aut rex. princeps. aut dux. comes. uice-

comes. iudex aut ecclesiastica quælibet secularisue persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens contra eam temere uenire temptauerit. secundo tercioue communita. si non satisfacione congrua emendauerit. potestatis honorisque sui dignitate careat reamque se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat. et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et domini redemptoris nostri Jhesu Christi aliena fiat. atque in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eisdem loco iusta seruantibus sit pax domini nostri Jhesu Christi. quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen. Amen. Scriptum per manum Petri notarij regeonarij et scriniarij sacri palatii.

Ego Paschalis catholicæ ecclesiæ episcopus subscripsi.

Testes qui
affuerunt ubi predium

(*Sigillum Papæ.*)

Uischerbach datum est. Fridericus
et Arnoldus fratres
de Wolua.

(*Signatur.*)

ipsius predij traditores; Comes Bertoldus de Nuinbure. Wern de Hophov. Dietericus de Nuinbure. Rûdolfus de Windisse. Cyuo de Horv. Rûdolf de Wildhof. Sigeboto de Houiwilar. Egilolf de Barndech. Eigilwart de Cappil. Adelbertus de Westirhein. in loco Offinbvre. Datum Lateranis per manum Johannis. Sanctæ R. ecclesiæ. diac. cardinal. II. idus aprilis Indict. IX. Incarnationis dominicæ anno M^o C^o I^o Pontificat. autem domni Paschal. secundi pp. II°.)

*) *In charta aversa legitur:* „Item feoda sita in Luterbach, tradita ecclesie sancti Benedicti in Alpirspach per manus nobilium dominorum Hugonis de Werfstein et R. de Witenbrunne, libere ab eisdem nullis machinationibus interpositis dolosis in eodem iure prout in supra scriptis prediis prelibatum est recepimus fruenda, regenda, disponenda, et possidenda, statuentes in traditione dicta aduocatis persolui pacifice, et dari ius aduocacie ob tuicionem et conseruationem dictorum feodorum, nec ullo modo magis molestari, uel grauari.“

(*Ex antiqua copia pergam. in archiuo Stuttgart. cf. Petri Suevia eccles. p. 54 sq.*)

IV.

Confirmatio Imperialis ejusdem fundationis.

1123.

C. In nomine sanctæ et individue trinitatis. *Heinricus* diuina fauente clementia quartus Romanorum imperator augustus. Cuncta conspicientis equale meritum credimus fore dantis et corroborantis. Credimus etiam ad regalem nostram maiestatem pertinere. totius regni curas. percipueque omnia ecclesiarum commoda considerare. et omnia eis aduersaria sub omni festinatione abolere. Bonorum igitur ac religiosorum uirorum *Ruotmanni* scilicet *de Husin*, *Adalberti de Zolro* et *Alewici* comitis de *Sulzo*. deuotionem perpendentes. et piis eorum desideriis benigne assentientes. beati Benedicti monasterium quod in suo predio fundauerunt in loco scilicet hereditatis proprie qui uocatur *Alpirsbach*. regia auctoritate nostra munimus nostro imperiali banno statuentes. ut locus ipse cum omnibus adiacentibus vel appendiciis siue ad eundem locum pertinentibus villis. terminis. siluis. prediis mancipiis. et quecunque in futurum Christi fideles ad idem cenobium de suo iure obtulerunt. firma semper et illibata permaneant. Decernimus etiam ut nulli mortalium idem cenobium temere perturbare aut ejus possessiones injuste auferre. vel aliquo modo inminuere presumat. Abbas sane cum fratribus aduocatum sibi quem utiliorem prouiderint instituant. Qui si postmodum grauis et inutilis fratribus fuerit. remoto eo et alium sibi preficiant. Nec alius aduocatiæ bannum a rege sive imperatore suscipiat. nisi qui abbate eligente et fratribus petentibus ad tantum officium dignus et idoneus uideatur. Vt autem hoc preceptum nostrum stabile et inconuulsum permaneat. hanc inde cartam scribi et sigilli nostri impressione iussimus insigniri. Si quis quod absit hujus precepti nostri uiolator extiterit. auri purissimi C. libras componat et scriniis imperatorum persoluat. Presentibus et petentibus principibus fidelibus nostris hoc fecimus. Quorum ista sunt nomina. Bertoldus episcopus ecclesiæ Basiliensis. Cuonradus dux de Zaringin. *Gotefridus* comes palatinus de Calewo. Adelbertus comes de Lewinstein. fratrueis eiusdem Gotefridi palatini. Hugo comes de Tagesburc. Folmarus comes de Huneburc. Willehelmus comes de Lucelenburc. Adelbero comes de Areburc. et frater ejus Herimannus et ipse comes. Chuonradus de Horeburc. *Heinricus* de Antirsbach. Ru-

dolfus de Windesle. Bern. de Houewilr. Chuono de Chunringin. Chuonradus de Azenstein. Ruom de Ascha. Fridericus comes de Sarabure. Eberhardus de Hilrisbach. Meriboto de Grifinstein. Bertholdus de Tanneiko. Cuonradus de Franconeburc. *Uuecil* et frater ejus Ludewicus de Ascha. Sigefridus burcrauius. Gelfradus Thelonearius.

Signum Heinrici quarti Romanorum imperatoris inuictissimi. Philippus cancellarius recognoui. uice Adelberti Mogontini archicancell. Data Argentinæ anno dñicæ. incarnat. M. C. XXIII. indiet. I. X. Kl. Febr. feria III. Luna XXIII.

(*Ex descriptione coeua impress. in Neugart. cod. dipl. Alemann. II. Nr. 843. cf. Crus. chron. suev. P. II. lib. 9. c. 9. p. 331. Besold docum. rediv. p. 251. Petri Suevia, eccl. p. 55.*)

V.

Godefrid castellan de Nurenberch testis.

1138. (?)

C In nomine sanctæ et indiuiduæ trinitatis Cûnradus diuina fauente clementia Romanorum rex secundus., Quum diuina preordinante misericordia cæteris mortalibus quodammodo supereminemus. oportet. ut cuius precellimus munere. illi omnino pareamus in operatione. Eapropter omnibus Christi nostrisque fidelibus tam futuris quam presentibus notum esse uolumus. quod Cûnradus marchio de Tuscia predium in Butenhusen cum molendino situm. per manum Cûnradi de Werde. beato Odalrico et sanctæ Afræ. et fratribus Deo et eisdem sanctis in Augustensi cenobio seruiantibus. omni iure quo illud possidebat. contradidit. Quam traditionem quia Heinricus de Hirzeshusen infringere non iuste temptauit. iudicio principum et curiæ nostræ regia confirmauimus auctoritate. ita uidelicet. ut eiusdem loci abbatem nomine Odalscalcum ad idem predium possidendum per nuncium nostrum direxerimus. et palatino comiti Ottoni de Witelinesbach ipsius monasterii aduocato. in perpetuum prefato loco retinendum commiserimus. Si quis uero quod absit hanc nostram confirmationem. infringere temptauerit. quinquaginta libras auri componat. quarum partem dimidiam cameræ nostræ. reliquam uero prefato abbati suis que successoribus persoluat. Ut autem hujus nostræ confirmationis pagina inuiolata permaneat. sigilli nostri impressione eam insigniri iussimus. manu que propria ut

infra apparet corroborantes. qui presentes aderant testes. subternotari fecimus. Quorum nomina hæc sunt. Heinricus marchio. Lujtoldus comes de Bleien. *Godefrid castellan de Nurenberch.* comes Geuehardus de Burchusen. Albertus de Berga. Walterus de Louenhuse. et frater ejus Engelhardus. Tibertus de Spileberch. Rabodo miles Dei. Euerardus Crichelman. Cûnradus de Arra. Heinricus de Etenstad. Reimbodo de Rocchingen. Richerus prepositus aquensis. Suicherus capellanus. Hermannus capellanus. Otnandus de Nurinberch. eiusque filii. Herimannus uidelicet et Otnandus. Riwinus. Lvipoldus de Grindela. Theodericus aduocatus aquensis. Rudgerus de Dvira.

Signum domini CVNRADI ROMANORUM regis SECVNDI;

Ego Arnoldus cancellarius uice Marcolfi moguntini archiepiscopi recognoui; Anno dominicæ incarnationis. M. C. XXX. VI? indict. I. Regnante Cûnrado Romanorum rege secundo. Anno uero regni eius primo. Data apud Nurinberch. V. Kal. Junii in Christo feliciter AMEN.

L. S.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. cf. Mon. Boic. XXII. 169 — 171.
Ultimus anni numerus offuscatus est.)

VI.

Gotefridus de Nurenberg testis.

1151.

C In nomine summe et indiuidue trinitatis Cûnradus Dei gratia Romanorum rex secundus. Quia tunc uere reges sumus siquid hominum ore dicimus officij dignitate adimplemus. conueniens et salutare est. ut ecclesiis Dei defensionis nostre patrociniū porrigamus. his tamen precipue locis. in quibus religiosas personas nouimus aggregatas. Ea propter notum esse cupimus omnibus in Christo fidelibus qualiter eterne retributionis obtentv. et rogatu domini Adami reuerendi abbatis primi in *Ebera* et fratrum suorum effecimus cum filio nostro *Friederico* quatinus siluam que uocatur *Stegerwalt* prefati monasterii possessionibus contiguam et pertinet ad curiam *Svarza* a quodam fidele nostro milite *Gualthero* qui predictam curtam cvm prefata silua ab eodem filio nostro in beneficio

habebat in manu sua reciperet. et item in manus domini sui *Gebhardi*. Wirziburgensis episcopi resignaret. hac scilicet ratione ut idem episcopus ad prenomi-
 natum monasterium *Ebera*. iure perpetuo possidenda transactaret. Vt autem pre-
 dictus fidelis noster libentius preberet assensum. abbas prenominatus et fratres sui
 quinque mansos sitos in uilla que Rudeshouen dicitur in manus prefati episcopi
Gebhardi delegauerunt. quibus nichilominus ipse filium nostrum beneficiauit.
 Sed et alios mansos tres in uilla Spizesheim sitos in ius proprietatis tradiderunt
 filio nostro. et insuper XXX marchas argenti nobis dederunt. ut agerem cum
 fidele nostro homine *Marquardo de Grvnbach* quatinus aduocaciam de villa *He-
 relheim* et curiam unam sitam ibidem que a *Gebhardo* sepedicto episcopo habebat
 in beneficio reciperet de manu *Arnaldi* hominis nostri quem eisdem bonis benefi-
 ciauerat et in manus eiusdem episcopi resignaret. itemque episcopus filio nostro
Friderico in beneficium concederet. et nichilominus *Fridericus* iam dicto *Gual-
 thero* pro beneficio in recompensationem commoditatis quam de silua singulis annis
 consequeretur concederet. Harum commutationum rationem ut gratiorem haberet
 sepe dictus ac dicendus adhuc *Gebhardus* episcopus accepit. X. argenti libras da-
 tas ab ipsis fratribus. et alias nichilominus decem *Gualtherus*. ut petitioni fratrum
 libentius inclinarent animum. et uoluntarium preberent assensum. Hoc modo. et
 ordine liberum et absolutum nemus quod dicitur *Steigerwalt Gebhardus* episcopus
 per manum *Hartmudi* ministerialis sui ad altare beatæ *Marie* in *Ebera* delegauit
 sine omni contradictione perpetualiter possidendum. excepta parte illa modica que
 castro quod *Stoliberg* dicitur contigua est strata facta per transuersum sicut fratri-
 bus eiusdem loci complacuit. ut qui sint utriusque partis termini. et quatenus per-
 tingant ac qualiter collimitent. queat manifeste dinosci. Sciendum et hoc quod
 castellani qui predictum castrum *Stoliberg* inhabitant. ligna ad focum in parte illa
 nemoris que fratrum ditioni subdita est sine licentia fratrum sumere possunt. et ad
 usus edificiorum castri cum licentia et permissione. et pascere pecora pro libitu que
 nutriunt in castello. et non alia. Nec pretereundum quod curia episcopi. *Lindin-
 loch*. exinde habere debet permissione fratrum ligna ad usvs edificiorum. Et ut
 hæc omnia rata permaneant et inconuulsa paginam presentem de his conscribi feci-
 mus. quam sigilli nostri titulis insignimus. Quod si quis huius precepti nostri
 uiolator temerarius existat. centum libras auri meri legibus componat. Confirma-
 tionis huius nostre testes sunt. *Clerici*. *Burchardus prepositus*. *Richolfus*. *Hein-
 ricus*. *Sigelo*. *Heinricus*. *Sigefridus*. *principes*. *Cunradus*. *Marchio de Saxonia*
 et *Adelbertus marchio*. *Herimannus de Winzenburg*. *liberi*. *Marquardus*. de *Grum-
 bach*. *Adelbertus de Druhendingen*. *Cunradus de Ragoz*. *Gotefridus de Nu-
 renberg*. *Marquardus* et *Henricus de Luden*. et alii multi. *ministeriales*. *Billung*.

uicedominus. Billungus. Goteboldus. Gotefridus. Heinricus Arnaldus de Rotenburg. Dipracht de Lindach. et alii multi.

Signum domini Cunradi Romanorum regis inuictissimi.

Ego Arnaldus uice Heinrici archiepiscopi mogontini et archicancellarii recognouj.

Anno domini. M. C. L. I^o. Indictione. XIII^a. Regnante domino glorioso CVNRADO Romanorum rege II°. Anno regni eius. XIII°. Actum Wirzeburg feliciter. AMEN.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens.)

VII.

Gotfridus comes de Zolren, testis.

1155.

C. In nomine sancte et indiuidue trinitatis Fridricus Dei fauente clementia Romanorum imperator semper augustus. Notum sit omnibus tam futuris quam presentibus Christi fidelibus quod sicut temporibus antecessorum nostrorum regum seu imperatorum Henrici. Lutharii nec non diuæ recordationis. C. Augusti uiolentia subaduocatorum ab ecclesiis remota est. iusticia dictante. ita quod nulla ecclesia subaduocatum habere debeat. sic nostris quoque temporibus iudicium curiæ nostræ de remouendis sub aduocatis sententiam protulit usque adeo quod siquis principalis aduocatus subaduocatum sibi constituat uel patiat. eiusdem aduocatiæ beneficium amittat. Nostrorum igitur antecessorum auctoritatem seruantes. statuimus ut in abbatia wezinesbrunensi cuius aduocatus Heinricus dux Saxonie esse dinoscitur subaduocatus nullus umquam constituatur. et si qui hactenus ibidem subaduocati esse uidentur omnino remoueantur. Decedente uero memorato duce. H. liberam facultatem habeat abbas siue conuentus eiusdem cenobii quemcumque uoluerint sibi substituendi aduocatum. Preterea quecumque seruitia ab eadem abbatia nostris successoribus seu nobis iure persoluenda noscuntur amore Dei omnipotentis omniumque sanctorum inperpetuum remittimus et ab eodem debito eam penitus imperiali auctoritate absoluimus firmiter statuentes ut a nullo successorum nostrorum regum seu imperatorum hec nostra institutio immutetur. Insuper imperatoria auctoritate

concedimus et statuimus ut quicumque de bonis eiusdem ecclesiæ ab imperio inbeneficiatis eidem ecclesiæ remittere et ius beneficii abnegare diuinæ pietatis intuitu uoluerint. abnegent et ecclesiæ remittant. quo usque eadem ecclesia quinquaginta mansos et non amplius de ipsis bonis ab imperio inbeneficiatis ad usum et proprietatem suam recipiat. Et ut hec omnia rata et inconuulsa permaneant. presentem paginam sigilli nostri inpressione signari precepimus. Testes autem huius rei subscribi fecimus. Quorum nomina hec sunt. Chonradvs augustensis episcopus. Welfo dux. Berihtoldus dux de Zaringen. Hugo comes de Tivingen. *Gotfridus comes de Zolren.* Gotfridus comes de Rumesperich. Adelbertus comes de Lewenstain.

Signum domini Friderici Romanorum imperatoris inuictissimi.

XII. K. Octobris actum Bitengowe anno dominice incarnationis. M^o. C^o. L^o. V^o. Indictione. III^a. Regnante Fridrico Romanorum imperatore augusto. Anno uero regni. III°. imperii eius. I^o.

L. S.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens.)

VIII.

Cunradus burcgravius de Nurnberg, testis.

1165.

C. In nomine sancte et individue trinitatis *Fridericus* diuina fauente clemencia Romanorum imperator Augustus, Diuine ordinacionis prouidencia idcirco nos, ad imperialis corone gloriam prouexit, vt in imperio nostro longe lateque vbi-
cumque oportunitas se offert in locis competentibus, cultum diuine religionis amplie-
mus nostrorumque antecessorum regum et imperatorum romanorum honesta exem-
pla felici imitatione sequentes et nouellas plantaciones ad honorem et seruitium
diuinum quandoque instituamus, aliasque, tum per iniuriam tum per negligenciam
prelatorum desolatas, et ex processu temporis deformatas, in pristinum nitorem
restituamus, et ad culturam ecclesiastice institutionis reformemus. Huius rei gra-
tia, dum ad cenobium sanctimonialium, quod vvlgo dicitur Kitzingen quondam
regale deuenissemus, ex consilio et auxilio fidelium principum nostrorum, Heroldi
videlicet wirtzeburgensis episcopi, in cuius episcopatu et sub cuius banno predicta

abbacia consistit, Et Everhardi babenbergensis episcopi, ad quem inuestitura temporalium, ex donacione antecessorum nostrorum, respicit, placuit nostre maiestati eidem cenobio manum porrigere subleuantem, Ita, quod sanctimoniales predicti cenobij religionem mundam et immaculatam Deo placentem diuino seruicio deinceps exercere valeant, et libere sanctimoniales ac solute ab omni exteriori solitudine solique Deo vacantes in omni sua necessitate absque omni defectu et sine querella sufficienciam temporalem habeant Nostra igitur auctoritate hoc sanctum propositum et obsequium tam rationabile approbauimus et imperiali priuilegio confirmauimus, statuentes et firmissimo edicto precipientes, ne de cetero predictus Everhardus babenbergensis episcopus uel aliquis successorum eius nullaue alia persona secularis uel ecclesiastica, de bonis uel possessionibus uel beneficiis seu ecclesijs eidem abbacie pertinentibus, aliquid imminuere uel subtrahere uel ab ipsa abbacia aliquo modo presumat alienare, per quod ecclesia wirtzeburgensis detrimentum sui honoris incurrat, uel abbacia Kitzingensis in suis bonis dampnum sustineat, Quod ipsum fidelis noster, Heroldus wirtzeburgensis episcopus auctoritatis sue banno firmavit et priuilegio stabiliuit, prefatus quoque dilectus noster Everhardus babenbergensis episcopus libera voluntate pro se et omnibus successoribus suis approbavit et priuilegio suo confirmavit, Statutum quoque ibidem est, a nobis et ab episcopis eisdem venerabilibus, quod quicumque jure feodali ab ipsa abbacia Kitzingensi, beneficia sua iuste nunc habent et possident in pace habeant et in suos filios legitimos heredes transfundant, Et si patres sine filiis uel filios sine heredibus decedere contigerit, ipsa beneficia ad communem vsum sanctimonialium cum omni integritate redeant et cottidianis earum stipendiis et ceteris necessitatibus cenobij, remota omnium hominum contradictione, deseruiant, Preterea ad vtilitatem maiorem ipsius cenobij et omnium sororum Deo ibidem famulantium hoc diligenter prouisum est et nostra auctoritate prohibitum, quod abbatissa eiusdem cenobij de beneficiis vacantibus et ad manum eius libere reuertentibus nec de nouo nec de veteri aliquem inuestiat, Et si aliquatenus facere presumpserit, nos in irritum reuocamus, Huius rei testes sunt Hermannus Hersfeldensis abbas, Albertus abbas elwacensis, Reinardus prepositus noui monasterij in Wirtzeburg, Gôtfridus Cantor maioris ecclesie, Johannes magister scholarum, Bertoldus prepositus, Albertus custos, Heinricus protonotarius imperialis curie, Fridericus Colbo, Albertus Capellanus de Monte, Albertus de Monte, Reinardus et Wortwinus de nouo monasterio, frater Wolframus, Godeboldus archidiaconus babenbergensis, Vlricus dux Bohemie, Marquardus de Grûnbach aduocatus, *Cuonradus burcgrauius de Nurnberg*, Fridericus filius comitis Rapodonis, Robertus de Castello, Mangoldus de Tuncdorf, Cûnradus de Entse, Cûnradus de Wirckarsheim, Ludewicus Colbo, Fridericus Scheinfelt, Crato

de Nuwenburg et frater eius Cûnradus, Everhardus de Hofelt, Bodo ministerialis de Wirtzeburg, Gundelaus ministerialis de Babenberg, Billungus vicedominus, Henricus et Billungus Sculteti, Gôtfridus de Foro.

Signum domini Friderici Romanorum imperatoris inuictissimi.

Ego Christianus sacri palacij imperialis cancellarius recognoui Acta sunt hec anno dominice incarnationis M^o.C^o.LXV°. Indictione XIII^a Regnante domino Friderico Romanorum imperatore gloriosissimo Anno regni eius XIII°. imperij vero XI°. feliciter AmcN. Datum apud Biscopsheim XV°. Kal. Septembris.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. cf. Lang. Regest. I, 253.)

IX.

Liupoldus, dux Austriae monasterio sanctae Crucis silvam donat.

Inter testes Conradus purgravius de Nuorrenberch.

1180.

Liupoldus diuina fauente clementia dux Austrie cunctorum Christi fidelium presenti uniuersitati et future posteritati pacem et quietem in perpetuum.

Quoniam diuina aspirante gratia elemosinarum largitate deum nobis repromittere cupimus modis omnibus, ut earundem elemosinarum largitio eis quibus collata est inconuulsa maneat, prouidere decreuimus. Quocirca omnibus tam presentis etatis quam future generationis hominibus notum esse cupimus. quod ego Liupoldus dei gratia dux Austrie annuente ac simul tradente germano meo karissimo Henrico nec non et dilecta compare nostra Helena ducissa deo et beate Marie semper virgini, et fratribus in domo sancte crucis ad laudem dei congregatis seu congregandis ex silua de qua prius eis partem quamdam contulimus, aliquid superaddere necessarium duximus. siquidem per ministeriales nostros Wichardum scilicet de Arnsteine, et Vlricum de Gadme, cum aliis nonnullis ministerialibus nostris, predictis fratribus partem aliquam silue nostre designauimus. Que cum minime eorum necessitatibus sufficiat, de eadem silua, ut iam diximus, aliquantulum adiecimus et tam illam partem, quam prius eis contulimus, quam istam, quam modo

addidimus, tali libertate qua nos eam possedimus, manu potestua super altare delegauimus, ut eidem venerabili loco et fratribus inibi deo seruiantibus in omnes vsus ac necessitates omne per eum liberrime deseruiat, ita tamen ut non extirpetur, neque stabula pecorum uel apiaria ibi collocentur. Hanc autem nostram donationem non solum nobis proficere credimus, verum etiam optamus, ut deus ac dominus omnipotens qui deuotum offerentis numquam spernit affectum, anime christianissimi patris nostri Heinrici et dilectissime matris nostre Theodore et ceterorum parentum nostrorum animabus regni sui concedat beatitudinem mihi ac fratri meo, simulque amplectende contectali mee ac soboli nostre sanitatem tribuat et incolumitatem et in regendis pacem ac tranquillitatem, Verum ut nulli omnino hominum liceat nostram hanc donationem irritare, minuere seu commutare, vel aliquod ius in ea sibi vindicare, presenti pagina statuimus terminos eius distinguentes, testes annotantes, ac sigillo nostro signantes. Termini sunt isti. Per ascensum ripe, que vocatur Waltsatelbach usque ad locum cui nomen est Fossatum monachorum, abhinc usque Wurzwallen, abhinc ad fontem riuuli, qui vocatur Butenbach, et per descensum eiusdem riuuli usque ad semitam venientem de strata et ducentem ad montem qui dicitur Hagge. ab hac semita per aliam ascendentem et ducentem per locum qui vocatur Rotenprant vsque in Hanfpach. abhinc per eandem viam ad locum qui dicitur Romeh, abhinc per viam ducentem per Radingsgraben ad Priuentam. Huius rei testes sunt. Comes Dietricus de Wazzerburch, comes Liupoldus de Pleigen. *Conradus purgrauus de Nuorrenberch.* Vlricus de Asparn. Wernherus de Griezpatch. Otto de Ramsperch. Amelbertus de Cochhusen et filius eius. Rodolfus de Woluersteine. Kraphto de Amernspach. Vlricus de Stoece, Wichart de Seuelde, Hadmarus de Cunringen. Albertus de Pfafsteten. Ortolfus de Winchel. Herbortus de Landesekke. Heinricus de Hertensteine et filius fratris Heinricus. Otto de Misouwa et omnes fratres sui. Chalho de Mulbach. Pilgrimus et Ortolfus de Mulbach. Heinricus de Ruhensteine, Rodolfus de Kiachlingen, Otto de Porssenprunnen. Datum anno incarnationis dominice M^o. C^o. LXXX. VIII. II. kalendas Junii in Mutarn, Regnante Friderico imperatore feliciter. amen.

(Orig. Perg. ex archiuo monast. ord. Cisterc. ad S. Crucem in Austria.)

X.

Cunradus castellanus de Nürimberc, testis.

1181.

FRIDERICVS. Dei gratia Romanorum imperator et semper augustus, in perpetuum. Quoniam ea que pie et rationabiliter acta sunt. pro longa temporis uolubilitate. frequenter consueuerunt tradi obliuioni. et pro uoluntate posterorum aliquando in deterius alterari. idcirco posteris scripto mandare dignum duximus. concambium atque commutationem prediorum quæ facta est inter dilectum nostrum *Ottonem* ducem Bavvarie. et abbatem de *Prouiningen*. Nouerit igitur tam presentis quam postfuturæ etatis imperii fidelium uniuersitas. quod idem dux *Bavvarie*. dedit et contradidit per manum nostram ecclesiæ prouiningensi. et fratribus ibidem Deo famulantibus. mansum quem habebat in confinio prenominati monasterii. Dedit autem eundem mansum donatione perpetua refutans tam pro se quam pro suis heredibus omnem proprietatem siue dominium eiusdem possessionis. et tradens illud ecclesiæ iam denominatæ cum omni iure et proprietatis integritate. Concessit autem et dedit iam dictus abbas Erbo. ex consilio et uoluntate omnium fratrum eiusdem cenobii. domum quam habebat ipsa ecclesia prouiningensis. in ciuitate ratisponensi. in platea que dicitur uicus figulorum. et predium quod Sunnilbah nuncupatur. predicto principi nostro Ottoni duci Bavvarie. et eius heredibus. qui post ipsum ducatum obtinebunt. cum omni iure eidem predio pertinente. Vt igitur hec commutatio prediorum siue possessionum. rata permaneat et inconuulsa. presentem cartam inde fecimus conscribi. et nostræ auctoritatis sigillo communiri. statuentes et districte precipientes. ne aliqua persona ecclesiastica uel secularis. supra factum concambium siue commutationem. ullomodo infringere seu inmutare attemptet. Siquis vero huic nostre institutioni obuiare presumpserit. X. libras auri pro pena componat. quarum medietas phisco nostro. reliqua uero iniuriam passis persoluatur. Huius rei testes sunt. Cûnradus salzpurgensis archiepiscopus. Cûno ratisponensis episcopus. Otto habenbergensis episcopus. Diepoldus pattauiensis episcopus. Egelolfus eystetensis episcopus. Otto dux Bavvarie. Otto palatinus frater eius. *Cunradus castellanus de Nvrimberc*. Comes Albertus de Bogin. et alii quam plures. Acta sunt hec. anno domini. M^o. C^o. LXXX° I^o. Indictione. XIII^a. mense Martii. in castro Nvrimberc. Datum Werde. V^o. Idus Marcij.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. cf. Mon. Boic. XIII, 188. Lang Reg. I, 314)

XI.

Cunradus prefectus de Nuremberc, testis.

1183.

Fridericus diuina fauente clementia Romanorum imperator augvstus In perpetvum.,. Quia nichil nobis à Deo familiare est. sicut humanitas. eam ad omnes quidem. maxime tamen ob fauorem religionis. ad personas extendimus ecclesiasticas. Inde est quod nos venerabili fratri. *Eberhardo* abbati in *Aldersbach* persequenti ecclesiæ suæ iniurias. iusticiæ nostræ prebuimus audientiam. Conquestus siquidem est in auribus nostris. quod *Alramus de Kambe*. iniuste suam grauaret ecclesiam. uendicans sibi. quæ nullo ei iure competebat. eiusdem cenobii aduocatiam. Cumque nos eundem *Alramum* Nuremberc conueniremus actione iniuriarum. sub frequentia principum in consistorio: dixit se eandem aduocatiam nomine beneficij tenere. á dilecto consanguineo nostro *Ottone* babenbergensium episcopo. Porro requisitus super hoc uerbo predictus episcopus. asseruit. et legitimis testibus probauit in presentia nostra. quia aduocatiam hanc feodali iure ab *Alramo* euicisset. quam certum fuit eum perperam usurpasse. Cum itaque prefatum monasterium ab eiusdem Alrami iniuriosa uendicatione sit exemptum. petitione dilecti consanguinei nostri prefati babenbergensis episcopi constituimus. ut si placuerit abbati aldersbacensi defensorem rerum suarum eligere. in perpetuum in optione eius sit. cum consilio episcopi babenbergensis. idoneam sibi ad hoc onus inuenire personam quæ si forte grauis ei fuerit et molesta. libera sit abbati facultas alium eligendi. adhibito consensu episcopi. Vt autem hec rata et inconuulsa permaneant. et perpetuæ firmitatis uigorem obtineant. presentem paginam sigilli nostri impressione. et idoneorum testium subscriptione roboramus. Testes sunt. Rûgerius kameraensis episcopus. Diepoldus patauiensis episcopus. Liupoldus dux Austriæ. Bertoldus marchio Ystriæ. Bertoldus dux de Meran. comes Bertoldus et frater eius Vlricus de Bergen. Comes Albertus de Ebersten. Comes Theodericus de Wazerbure. *Cunradus prefectus de Nuremberc*. Comes Heinrichus de Altendorf. Fridericus de Truhendingen. Reinoldus et Eberhardus de Riphemberc. Cûnradus pincerna de Scipfe. Conradus dapifer de Rotimbure. Herdegeno de Grindela. et alii quam plures. Datum apud Nuremberc. Anno. domini. M^o. C^o. LXXX° III°. Indictione I^a. III. idus Marcij.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. cf. Mon. Boic. V, 357. Hund, Metrop. Salisb. II, 44. Lang, Reg. I, 322.

XII.

Otto Babenberg. episcopus Alramum de Cambe advocatia de monast.
Aldersbach excludit. Inter testes Chuonradus prefectus
de Nurenberch.

1183.

C. In nomine sancte et indiuidue trinitatis. *Otto Dei gracia XI° babenbergensis episcopus.* Suo ordine ministerium dispensacionis nostræ exequimur. si latera ecclesie nostræ supra id quod possunt temptari non patimur. Nos itaque. scientes *Alramum de Cambe* occasione aduocaciæ quam sibi uendicabat. grauem esse cœnobio *Aldersbach.* legitimis citatum induciis super iniuria eiusdem ecclesie conuenimus. Tandem postmultas hinc inde habitas controuersias. eum abaduocacia quam perperam tenuit feodali iure exclusimus. Quod factum inaudiencia domini imperatoris subfrequentia principum *Nurenberch.* legitimo testimonio renouando firmauimus. Cum itaque prefatum monasterium iam dicti *Alrami* iuridictioni sit exemptum. licet ei deinceps eligere quem uoluerit defensorem suum. et rerum ei pertinencium. habito tamen consilio episcopi babenbergensis eiusdemque successorum. Tociens autem liceat ei proconsilio episcopi conmutare defensoris personam quociens eam perspexerit sibi minus idoneam. Vt autem hec rata et inconuulsa permaneant. et perpetuæ firmitatis uigorem obtineant. presentem paginam sigilli nostri inpressione. et idoneorum testium subscriptione roboramus. Testes sunt horum. Theobaldus pattauiensis episcopus. Lupoldus dux Haustriæ. Bertoldus marchio Istriæ. filius suus Berhtoldus dux Daciæ. comes Berhtoldus et frater eius Vdalricus de Bergen. Comes Albertus de Eberstein. Comes Theodericus de Wazerburc. *Chuonradus prefectus de Nurenberch.* Comes Heinricus de Altendorph. Fridericus de Truhendingen. Regenoldus et Eberhardus de Rifenberc. et alii quam plures. Acta sunt hec anno dominice incarnationis. M^o. C. LXXX° tercio. Indictione prima. Regnante inuictissimo imperatore Friderico. Presidente XI°. babenbergensi episcopo. Ottone. secundo.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Episc. appendet. — cf. Mon. Boic. V, 359.
Hund, Metrop. Salisb. II, 43, 44. Lang, Reg. I, 322.)

XIII.

Fridericus burgravius de Nurenberc praedium in Lipene ad feuda sua pertinens vendit.

1198.

Philippus secundus diuina favente clementia Roman. Rex semper augustus. Ecclesiis Dei ecclesiarumque ministris sic providere volentes ut ipsis circa negotia rerum temporalium plenius expeditis. divino cultui liberius possint invigilare. si qua eis adversa contingerint vel sinistra. corrigere dignum duximus et mediante iusticia et tramite equitatis emendare. Ipsorum enim qui divinis in ecclesiasticis obsequiis mancipati sunt quieti pacis et commodalibus temporalibus volumus intendere. ut etiam ipsorum meritis et regni nostri temporalis incrementum et sempiterni consortium adipisci mereamur, si qua etiam errata vel intricata sunt. in viam rectitudinis volumus revocare. Noverint itaque universi fideles nostri, quod cum *Gerhardus* fidelis noster prepositus in *Aldenburg* quoddam praedium in *Lipene* pro *Hugone* ministeriali nostro de *Waldenberc* comparasset. postea veniens dilectus fidelis noster *Fridericus burgravius de Nurenberc* ipsum praedium (*Lipene*)... et ad dignitatem feudi sui in *Nurenberc* pertinere debere comprobavit. Quia vero predicta bona ipsi aldenburgensi ecclesie utilia et necessaria. ipse ante dictus prepositus *Gerhardus* ad usum *fratrum s. Marie in Aldenburc* ab ipso supradicto *Friderico* burgravio nostro in *Nurenberc* de licentia et mandato nostro comparavit. Et ut ipsa venditio majori niteretur auctoritate. ipse burgravius predictum praedium. quod a nobis in feudo habuit. in manus nostras resignavit. et nos tunc ex mera liberalitate nostra et pro salute nostra ipsi ecclesie s. Marie in Aldenburc dedimus a modo libere possidendum. Ut autem hec supra dicta. que nobis consentientibus et permittentibus facta sunt. robur perpetue firmitatis obtineant. hanc cartam conscribi iussimus et sigilli impressione communiri. Horum autem omnium supra dictorum testes sunt. *Cunradus* imperialis aule cancellarius. *Gardolfus* halverstadiensis episcopus. *Otto* frisingensis episcopus. *Lypoldus* lantgravius de *Lingenberge*. *Heluricus* regalis aule notarius. *Cunradus* de *Turndorf*. *Heinricus* dapifer de *Walpure*. et alii quam plures.

Datum apud Olsniz anno ab incarnatione domini MCXCVIII. xii Kal. Marcii.
Indictione tertia.

(Orig. Perg. ex archivo Altenburg. Sigillum appendet.
cf. Schultes director. diplom. II, 399.)

XIV.

Philippus II. Romanorum Rex Alramum de Cambe et omnes heredes suos ab advocatia de Aldersbach removet. Inter testes Fridericus prefectus de Nuorinberc.

1199.

Philippus secundus diuina fauente clementia Romanorum rex et semper augustus. Diuinam maiestatem nobis propiciam reddimus. si personis relligiosis et locis diuino deputatis obsequio humanitatis nostre acclinabimus fauorem. amouendo ab eis cuiuslibet infestatoris molestias regia protectione. Ea propter nouerit Christi et imperii fidelium presens ætas et posteritas successura. quod accedentes ad presentiam nostram sub frequentia principum apud Norinberc *Eberhardus* uenerabilis abbas in *Aldersbahc* cum confratribus suis quibusdam. autenticum predicti patris nostri *Friderici* quondam Romanorum imperatoris diui augusti nobis exhibuerunt. in quo manifestis cognouimus indiciis quod memoratus abbas coram ipso patre nostro recolende memoriæ monasterii sui aduocatiam iure omnimodo et legitimis probationibus euicit à quodam Alrammo de Chamben qui eam sibi illicite et nullo fretus iure usurpauerat. Diuinæ igitur remunerationis intuitu ratum haberi uolentes et inconuulsum quod pater noster feliciter sanctiuit et à posteris suis statuit obseruandum Alrammum de Chambe Alberti filium et omnes heredes suos ab eadem aduocatia sicut prius factum est nec non coram nobis et principibus. prorsus remouemus et nullam sibi uel alicui in ea prestamus warandiam. Cum enim iuris sit eorundem fratrum in bonis suis assummere sibi quem uoluerint aduocatum et defensorem. et ipsi adhoc excellentiam nostram idoneam elegerint. perpetuo defensionis uinculo eam nobis aduocatiam annectimus. à nostra et imperii potestate nunquam alienandam. Ad huius autem facti robur. hanc paginam conscriptam impressione sigilli nostri communiuimus. Testes huius rei sunt. Conradus maguntinus archiepiscopus. Diemo babinbergensis episcopus. Wolsgerus pattauiensis episcopus. Oddo frisingensis episcopus. Lodwicus dux Bawarie. Liupoldus dux Austriæ. Bertoldus dux Meraniæ. Eckibertus prepositus. *Fridericus prefectus de Nuorinberc*. Diepoldus lantgrauius de Luckinberc. Comes Lodwicus de Otingên. Comes Geuehardus de Tollinstein. Waltherus de Lobinhusin. Heinrichus marscalcus de Challindin. et alii quam plures.

Acta sunt hec anno ab incarnatione domini. Millesimo. C^o.XC^o.VIII. Indictione. III^a. Datum Norinbere per manum Conradi regalis aulæ prothonotarij. XV°. Kl. Aprilis.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Reg. appendet. cf. Mon. Boic. V, 361. Lang Reg. I, 380.)

XV.

Philippus Romanorum Rex monasterio Eberach predium Suabach restituit. Inter testes Fridericus prefectus de Nuorenberc.

1200.

Philippus Dei gratia Romanorum rex et semper augustus. Tam publicorum serie instrumentorum quam fidelium nostrorum fideli relatione comperimus et certificati sumus. quod pie memorie consanguineus noster *Fridericus* inclitus *dux de Rotenburc*. predium suum *Suabach* cum attinente parrochia. et omnibus eiusdem parrochiæ pertinentiis. consensu et astipulatione *Conradi* tunc temporis eistetensis episcopi. in vsus contulit eberacensium fratrum. Postea vero cum idem fratres jam dictæ ecclesiæ possessionem iniuste amisissent. et inpotestatem dilecti fratris nostri *Heinrici* gloriosi Romanorum imperatoris deuenisset. suggestione fidelium suorum quibus abolim rei ueritas innotuit. fratribus illis quod iniuste perdiderant. iuste restituit. cuius suæ restitutionis pariter et pristinæ donationis confirmationem. sub debitæ sollemnitatis a testimoniorumque coniuventia per imperialia meruerunt priuilegia. Nos igitur per omnia factorum suorum uestigia imitari uolentes. predictum predium secundum formam donationis et confirmationis ipsis concessam. nos similiter ipsis una cum attinente parrochia per omnia confirmamus. uolentes ut tam antedicti consanguinei nostri ducis donatio. quam dilecti fratris nostri confirmatio quia utraque iuste ac legitime facta est. perpetuæ firmitatis robur et uigorem optineat. Preterea pie profitemur. totam possessionem illam *Suabach*. predium scilicet cum parrochia. dilectis nobis eberacensibus fratribus. regali defensione nos uelle tueri. neque alium eis in eisdem bonis aduocatum esse uolumus. quam romani sceptri maiestatem. aut quem ipsi fratres sue pacis prouisorem prouiderint. Omnem etiam exactionem. et annuæ pensionis molestiam. seu quicquid huiusmodi quieti eorum inportvnum esse potuerit. tam ab eis quam a colonis eorum

auctoritate nostra perpetuo remouemus. pro certo affirmantes. nos semper inpromptu habere. omnem eorum iniuriam condigna prosequi ultione. Huius nostre professionis atque confirmationis idonei existunt testes. Cynradus cancellarius noster. Timo habenbergensis episcopus. Diethelmus constantiensis episcopus. Rypertus de Castello. *Fridericus prefectus de Nvorenberc.* Boppo comes de Vvertheim. Engilhardus de Winsbere. Vlricus de Durne. Wolfradus de Crutheim. Cynradus de Rotenbure. Hermannus de Lapide. Cynradus de Stolbere. et fratres eius Heinricus et Lvdewicus. Datum apud Nvorenberc. XVIII. Kalendas Aprilis anno tercio regni nostri.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum laesum. cf. Schütz IV, p. 54.
Mon. Boic. XXIX, 493.)

XVI.

Philippus, Rom. rex confirmat restitutionem allodii, quod miles Ulricus de Ubetingen ecclesiae in Mülenbrunnen tradiderat, postea vero Comiti Palatino de Tuingen vendiderat. Is possessionem, quam sibi praeter jus usurpaverat, ipsi ecclesiae restituit. Inter testes: Comes *Fridericus de Zolra.*

1206. 4. Febr.

Philippus dei gratia Romanorum rex et semper augustus universis presentem paginam inspecturis gratiam suam et omne bonum. Ut ea que ad ecclesiastice religionis pacem et tranquillitatem pertinere videntur, per regie maiestatis apices maiori robore nitantur ea que in presentia nostra gesta sunt ne prolixitate temporis in oblivionem deducta euanescant memoria autentici nostri super hiis conscripti duximus perennari. Notum sit igitur omnibus presentis etatis et in eum future posteritatis hominibus qualiter miles quidam Ulricus videlicet de Ubetingen assumpto religionis habitu in Mülenbrunnen allodium suum in Ubetingen cum omnibus eius pertinentiis villis pratis pascuis piscationibus siluis agris cultis et incultis. et demum cum omni iure suo ipsi ecclesie contradidit. et in ipsa ecclesia in habitu et religionis vultu per aliquot tempus permansit: Postmodum vero diabolo suadente idem miles penitentia facti ductus et per apostasyam a liminibus memorate ecclesie egres-

sus possessiones quas antea ecclesie in Mûlenbrunnen libere contradiderat. comiti palatino de Tuingen vendidit: et occasione illius venditionis ipse palatinus in memorata possessione ius possessorium sibi vindicavit. Cunradus vero abbas predictae ecclesie se et ecclesiam suam indebite senciens gravari. iniuriam ecclesie sue in presentia regie maigestatis apud Rotwil proclamavit. et veram et iustam possessionem in predicto allodio ecclesiam suam debere habere legittime comprobavit. sententia assistantium in iudicio nos constringente. ut nos ipsum abbatem et ecclesiam suam libere possessioni sepe dicti allodii restitueremus. . et pacem et tranquillitatem ipsi ecclesie regia auctoritate in ea possessione banniremus. Quo facto et tempore aliquo elapso contigit ut comes palatinus de Tuingen apud Ezelingen ad presenciam nostram accederet. et tum diuino instinctu inductus. tum etiam nostra persuasione commonitus iniuriam predictae ecclesie recognoscens. possessionem quam preter ius sibi usurpaverat ipsi ecclesie restituit. et quidquid iuris videbatur in ea habere tam ipse quam filii eius ipsi ecclesie per manus nostras resignarunt. et de serie huius facti ad maiorem cautelam ecclesie confirmationem regie auctoritatis postularunt. Nos igitur sicut prescriptum est hoc factum protestantes. et regia auctoritate confirmantes. ne de cetero in questionem ullam super facto isto causa possit deduci. presentem exinde paginam conscribi iussimus. et eam regie maigestatis karactere consignari precepimus. Statuentes et regio edicto precipientes ne ulli unquam persone alte vel humili ecclesiastice vel seculari fas sit contradicere huic facto vel ei aliquo improbitatis ausu obviare. Testes autem huius rei sunt. D. constanciensis episcopus. Cunradus spirensis episcopus et regalis aule cancellarius, **Comes Fridericus de Zolra.** Comes Hartmannus de Wirtenberc. Berhtoldus de Niffen. Wernherus de Rossewak. Heinricus dapifer de Walpure. Heinricus marescalchus de Kallendin et alii quam plures. Acta sunt autem hec Anno ab incarnatione domini m^o. cc^o. VI°. Datum apud Ezelingen II°. Non. Febr. indict. VIII^a.

(Orig. Perg. Sigillum regis Philippi appendet. Ex arch. Stuttgart.)

XVII.

Otto IV. Romanorum Imperator resignationem feudi quod Cunradus de Rietperg a Cunrado comite de Zolre et Burgravio de Nurenberg idemque Burggravius ab ecclesia Spirensi habebat, confirmat.

1210. 29. Aug.

Otto IV. Dei gratia Romanorum Imperator et semper Augustus eaque ad commodum fidelium Nostrorum rationabiliter in Nostra geruntur presentia ne processu temporis a memoria hominum elabi possint uel in ambiguum deduci ad maiorem cautelam scripture amminiculo dignum duximus perpetuare quapropter uniuersis imperii fidelibus tam presentis cui quam futuri notum facimus, quod accedens ad presentiam Nostram fidelis Noster *Cunradus Comes de Zolre qui et Burggravius de Nurenberg* coram Nobis et multis imperii nobilibus atque ministerialibus constitutis totum et integrum feudum illud quod ab ipso tenuit Cunradus de *Rietperg* et quod idem *Comes de Zolre et Burggravius de Nurenberg* ab Ecclesia Spirensi habebat in manus dilecti familiaris Nostri Cunradi eiusdem ecclesie Episcopi, Imperialis aule Cancellarii libere resignauit et illud Ecclesie Spirensis sibi et omnibus eius in perpetuum successoribus dimisit absolutum, ut autem eadem coram Nobis resignatio legitime ad modum et rationabiliter facta stabilis semper et firma perseueret et ne idem Comes, nec alia aliqua persona Ecclesie Spirensi super hiis ullo unquam in tempore mouere possit questionem hanc inde paginam conscriptam sigillo Nostro iussimus communiri. Huius itaque rei testes sunt. Comes Fridericus de Leiningen Comes Bernhardus de Dietis, Comes Fridericus de Saraponte, Marchio Fridericus de Badin, Rudolfus de Kiselowe Walterus pincerna de Shipphen, Cunradus frater eius, Embrico de Lapide, Henricus de Cropfisberg et alii quam plures. Datum actumque *apud Sanctum Salvatore in monte amiato*. Anno Dominice Incarnationis mccc. IV. calend. Sept. indict XIII.

(Ex codice minore Spirensi fol. 46, b. cf. Lang Reg. II, 43.)

XVIII.

Fridericus II. confirmat traditionem, quam Ecchebertus, Babenbergensis episcopus de villa Langen et pertinentiis ipsius villae fecerat Hermannomagistro hospitalis Sctae Mariae theutonicorum Ierusalemitano. Inter testes: Cunradus Burgravius de Nuoremberg.

1220. mense Jan.

Fridericus secundus diuina fauente clementia Romanorum Rex semper augustus et Rex Sicilie. Ut pro gratia quam Rex Regum suis fidelibus misericorditer elargitur, plus deuoti reges et principes uideantur, et uigilandum est eis et totis studiis intendendum, ut in quibuscumque possunt munificentie diuini culminis obsequantur. Notum itaque facimus uniuersis quod nos attendentes deuotam religionem sacre domus hospitalis sete Marie theutonicorum pro salute quoque nostra et remedio animarum felicium Augustorum parentum nostrorum recolende memorie, traditionem quam Babenbergensis episcopus de villa Langen et pertinentiis ipsius ville, fecit fratri Hermannomagistro hospitalis Scte Marie theutonicorum ierusalemitano presenti priuilegio confirmamus. tenorem priuilegii episcopi supradicti huic nostro priuilegio inserentes. Ecchebertus dei gratia Babenbergensis episcopus. Omnibus hanc paginam inspecturis gratiam in presenti et gratiam in futuro. Cum hominum etas se nunquam in eodem statu representet, et temporis lapsus obliuionem inducat, consentaneum est rationi ut ea que bona fide contrahuntur scripture serie roborentur. Sane presenti scripto duximus declarandum, quod cum ecclesia seti Jacobi Babenbergensis villam Langen pluribus annis infructuose possedisset, et propter varias Imperii turbationes et totius Alemannie erebras bellorum tempestates nulla eidem de bonis eisdem utilitas proueniret, magistro Hermano hospitalis Scte Marie theutonicorum Ierusalemitano, redditus eosdem dicte ecclesie canonici vendiderunt pro quadringentis et quinquaginta marcis fini argenti, quod ab eodem magistro sub tali recepere conditione ac iuramento adstricti, ut idem argentum in nullius umquam usum conferretur, set intactum conservaretur, donec in redditus alios ecclesie utiles emptionis titulo impenderetur. Nos itaque villam Langen cum ecclesia parrochiali cum silua pratis pascuis, agris cultis et incultis viis et inuiis et omnibus pertinentiis magistro contulimus memorato. in plena synodo que tunc temporis extitit in maiori ecclesia celebrata. sub decreto et assensu omnium tam maioris ecclesie quam Scti Jacobi Canonorum et appro-

batione ministerialium ecclesie plurimorum. Ut igitur hec traditio nostra hospitali Scte Marie solempniter celebrata firma perpetuis temporibus existat, sigilli nostri munimine duximus roborandam. Acta sunt hec pontificatus nostri anno sexto decimo. Preterea donationi Canonorum Scti Jacobi et confirmationi memorati episcopi benigniter annuentes et regalis munificentie beneficium adiicientes damus et perpetuo confirmamus domui hospitalis Scte Marie teutonicorum regalem bannum nostrum quem in supradictis bonis de Langen hactenus imperium habuit et nos visi sumus habuisse. Ad huius autem nostre confirmationis et donationis perpetuam firmitatem, presens priuilegium inde fieri fecimus sigillo nostre celsitudinis roboratum. huius rei testes sunt. Hermannus Marchio de Baden: Comes Sibertus de Werda. Comes Henricus filius ejus. *Cunradus Burgravius de Nüremberc*. Gerlachus de Bûtingen. Rainoldus dux Spolitii. Rûdulfus aduocatus de Ramph-tiswilar. Henricus magister coquine de Rotenburc. Rûdulfus de Husinberc. Cono de Tiuffen. et alii quam plures.

Signum domini Friderici Romanorum regis semper augusti et regis Sicilie.

Ego Cunradus dei gratia Metensis et Spirensis episcopus Imperialis aule Cancellarius vice domini Sifredi Maguntine sedis archiepiscopi et totius Germanie Archicancellarii recognoui. Acta sunt hec Anno dominice Incarnationis Millesimo ducentesimo uicesimo. Mense Januar. Indictione Octaua. Regnante domino nostro Friderico illustrissimo Romanorum rege semper Augusto et Rege Sicilie. Anno Regni eius in Germania Octavo. et in Sicilia uicesimo secundo feliciter. Amen, Datum apud Hagenowe Anno Mense et Indictione prescriptis.

(Orig. Perg. ex archivo Mergentheim, cf. Wibel. Cod. dipl. hohent. p. 34 sqq.
nr. 19, Ussermann. Episcopat. Wirceb. cod. probat, p. 54. nr. 59.
Hansselmann. I, 374, nr. 15.)

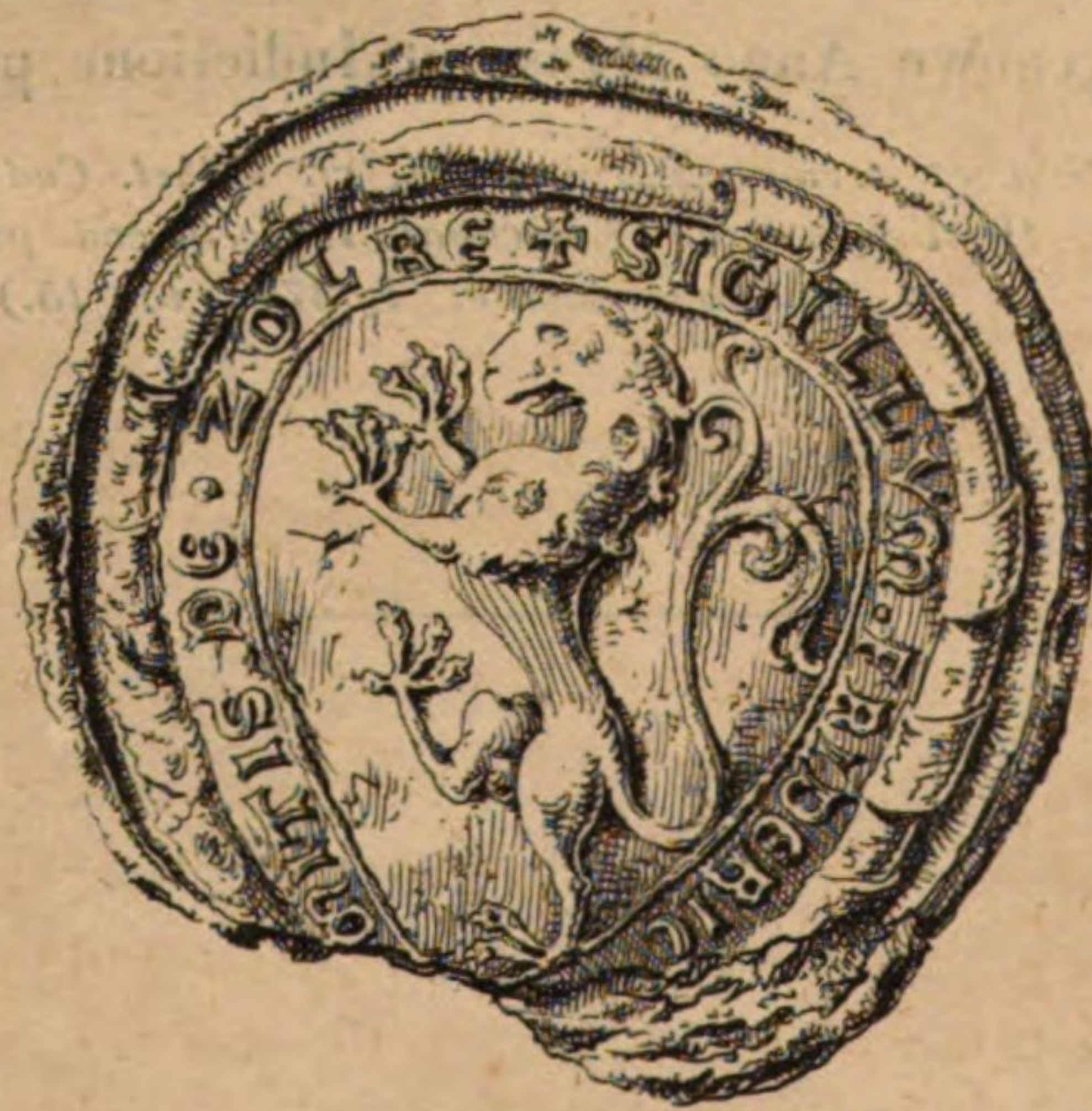
XIX.

Fridericus Comes de Zolre ecclesiae in Augia curiam unam in Achtertingen concedit et tradit

1226. versimiliter.

In Nomine domini. Ego *Fridericus Comes de Zolre* omnibus hoc scriptum intellecturis. officio cedule presentis innotescere cupio. qualiter pro anime mee remedio et condigna recompensatione que exhibita est ecclesie in Augia in curia Beringen cum suis pertinentiis. curiam unam in Achtertingen cum uniuersis bonis ipsi curie pertinentibus iure quo ego possedi in proprium concessi et tradidi irrefragabiliter habendam nullis heredibus meis obstare ualentibus uel contraire. presertim cum in spe promissionis et fidei mee ecclesia in Bebinhusen bonis suis id recompensarit. Ne igitur supradicta ecclesia aliquod uel in me uel in successoribus meis heredibus preiudicium uel calumpniam paciatur paginam hanc meo sigillo duxi confirmandam.

(Orig. Perg. Ex archiv.
Badens uidelicet monast.
Reichenau.)

(Sigillum hucusque antiquis-
simum burggraviorum de
Nuremberg appendet fere
illaesum.)

XX.

Heinricus VII. Romanorum Rex concedit Abbati Faucensi R.... sedationes rixarum, cum sanguinis effusione, vel sine sanguinis effusione, emendationem servorum et exactionem reddituum. Inter testes C. Burgravius de Nurenberc.

1227. 10. Octob.

Heinricus septimus diuina fauente clementia. Romanorum. rex. semper augustus. Cum omnes petitiones religiosorum uirorum libenti animo uelimus exaudire. iustas tamen ipsorum preces nobis porrectas tanto promptius tenemur admittere. quantomagis salutem anime orationibus ipsorum apud deum credimus auementari. Hinc est quod significante nobis R. abbate monasterii faucensis intelleximus. quod quandoque rixe inter homines rusticos siue mansarios. et seruientes ejusdem monasterii oriuntur. quas idem abbas uel quilibet successor suus aut pena pecuniaria uel corporali castigatione de facili posset sedare. corrigere et emendare. Preterea significauit idem abbas quod a mansariis dicti monasterii redditus possessionum suarum de facili exigere ualeret. sed sine preposito de Schonengov exigere non audet nec rixas emendare. quod in graue dampnum eidem monasterio non est dubium evenire. Vnde sepedictus abbas nostre celsitudini humiliter supplicauit. quatenus emendationes seruorum suorum seu sedationes rixarum inter homines rusticos et mansarios ejusdem monasterii et exactionem reddituum possessionum suarum sibi dignaremur indulgere. Nos igitur precibus suis annuentes eidem abbati et omnibus successoribus suis sedationes rixarum cum sanguinis effusione vel sine sanguinis effusione. factarum et emendationem seruorum et exactionem reddituum suorum in perpetuum duximus indulgendum, nisi forte defensorem uel aduocatum qui tunc pro tempore a nobis uel successoribus nostris fuerit constitutus. uidelicet prepositus de Schonengov, vel alius quicumque. abbas vel successor sui propter contumaciam hominum eorundem aut magnitudinem facti. ut si forte excessus hominum propter sanguinis effusionem secularem iudicem requirerent. duxerit aduocandum. Statuimus itaque et sub interminatione gratie nostre districte precipimus ut nulla umquam persona humilis uel alta. ecclesiastica uel secularis hanc nostram libertatem et indulgentiam dicto abbati et successoribus suis factam infringere audeat.

uel alicuius ingenii scrupulo suffocare. Quod qui facere presumpserit nostram et Imperii grauem offensam se noverit incurrisse. Ad huius et facti nostri perhennem memoriam presens priuilegium conscribi et sigillo nostro iussimus insigniri. Testes huius sunt. L. Dux Bawarie. C. *Burgravius de Nuorenberc*. H. comes de Dilingen. Fridericus de Truhendingen. E. dapifer de Walpurg. E. pincerna de Winterstetin, et alii quam plures. Datum apud Augustam anno dominice incarnationis M^{mo}. CC. XX. VII^{mo}. VI. Idus Octobris Indictione prima.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. (Kaiser-Select.) Sigillum regale filis sericis luteis ac rubris appendet. cf. Lang. Reg. IV, 743. Mon. Boic. XXX, 154.)

XXI.

Fridericus secundus Imperator monasterium sanctae Crucis in Austria in protectionem Imperii specialem recipit. Inter testes Burgravius de Nürremberch.

1230. 6. Januar.

In dei nomine sancte et indiuidue Trinitatis. Fridericus secundus diuina fauente clementia Romanorum Imperator semper augustus, Jerusalem et Sicilie Rex. Imperialis excellentia tunc precipue sui nominis titulos ampliat et extollit, cum diuine pietatis intuitu, per quam preest principibus orbis terre personas religiosas et loca venerabilia pia mentis affectione protegit ac tuetur, et eorum iustas fauorabilium petitiones admittit. Ea propter nouerit presens etas et futura posteritas, quod ad supplicationes fratris Eglolfi venerabilis abbatis monasterii sancte Crucis in Austria Cysterciensis ordinis fidelis nostri, abbatem ipsum conuentum, monasterium et omnia bona sua que in presenti iuste tenent et possident et que iam antea iusto titulo poterant obtinere, sub nostra et imperii protectione recipimus speciali, mandantes, ut, quecumque iura, exemptiones et libertates a felicibus imperatoribus predecessoribus vel ab aliis imperii principibus rationabiliter eidem monasterio sint collata, vel iuste de cetero conferantur, rata sibi integraque statuentur. Et sicut ordo Cysterciensis ab exordio sue institutionis nullis unquam fuit obnoxius aduocatis, ita predictum monasterium cum omnibus possessionibus eius ab omni

aduocatorum ratione atque exactione sit liberum tam communi ordinis libertate quam presenti nostra concessione exemptum. Paci insuper et immunitati ipsius de imperiali clementia prouidentes inhibemus omnino, ne quisquam dicti monasterii vel ullius predii sui aduocatiam in feudo a quoquam habeat vel habere ullo nomine aut iure valeat, nec donationis alicuius predii ratione seu commisse aut expedite defensionis occasione, vel quasi a progenitoribus hereditaria successione neminem, et ius aduocatie in eos aut bona eorum esse quispiam vel dicat vel assumat, et quodcumque predium eidem monasterio est hactenus, vel a modo in elemosinam datum, aut iustis modis aliis acquisitum imperiali tuitioni eo ipso subiaceat, quia monasterii esse coepit. Verum ne plerumque nobis absentibus aliquid iuris cum utilitatibus dicti monasterii valeat exinde deperire, defensorem eis ipsum duntaxat, quem abbas et conuentus predicti ad hec elegerint, deputamus et habere concedimus, cui in eorum defensione, in contractibus, in causis ciuilibus, et in aliis ciuiliū negotiorum transactionibus nostre vicis executionem non in feudo habendam non perpetuo obtinendam, neque heredibus relinquendam, sed salua dicti monasterii libertate committimus ita, ut liberum eis esse debeat, recusare eum, et alterius defensioni se et sua committere, si sub nomine defensoris se ipsis exhibuerit offensorem, si immunitatis eorum priuilegium ullo vexationum aut exactionum genere infringere aut euacuare voluerit, volumus enim nostre potestatis executores nostre sectatores pietatis habere precipientes, ut qui nostra iussione vel ex eorum petitione seu quacunque occasione ipsos et eorum iura defendunt, liberaliter et sincere et pro sola dei retributione defendant, ita, ut neque banna, neque petitiones, quas steuras vocant, neque prouocationes, neque operarios, nec ulla omnino seruitia eis inuitis vel de colonis eorum sub obtentu defensionis exigant aut extorqueant. colloquia in locis suis placita cum colonis ipsorum nulla prorsus habeant de placitis eorum, que cum colonis suis habere voluerint, nisi ab eis rogati sunt, nulla tenus intromittant, et indulta exemptionum priuilegia nulla vi vel fraude conuellant. De habundantiori quoque gratia nostra eis concedimus, ut propria victualia domorum suarum, videlicet anonam, caseos, sales, pisces, oleum, vinum, et pecudes ad usus suos tantum tam in aquis quam in terris sine teloneis, vectigalibus vel aliis exactionibus libere ducere permittantur, prout ex concessione quondam ducum Austrie qui prefatum monasterium fundauerunt, libertatem ipsam soliti sunt habere. Statuimus igitur et imperiali sancimus edicto, ut nulla persona ecclesiastica vel secularis alta vel humilis predictum abbatem conuentum et successores eorum, monasterium vel bona sua huius nostri priuilegii presentis seriem super aliquibus ausu temerario molestare presumat, quod qui presumpserit, preter indignationem nostram quam incurret, centum libras auri puri componat, medietate fisco nostro reliqua

dicto monasterio persoluenda. Ad cuius itaque nostre protectionis et concessionis memoriam et robur in posterum perpetuo valiturum, presens priuilegium fieri et bulla aurea typario nostre majestatis impressa iussimus insigniri. Huius rei testes sunt. Patriarcha Aquileiensis, E. Moguntinus Salzpurgensis et Trevirensis Archiepiscopi. E. Ratisponensis imperialis aule cancellarius. E. Bambergensis Episcopi. (O) dux Bawarie. H. Lanerauius Turingie. B. dux Karenthie. frater Hermanus venerabilis magister domus sancte Marie teutonicorum in Jerusalem. C. Comes Hardecke. E. Comes de Play. *Gotfridus de Hohenloch.* *Burcrauius de Nuorremberch.* et alii complures. Signum domini Friderici secundi dei gratia inuictissimi Romanorum imperatoris semper augusti, Jerusalem et Sicilie Regis. Acta sunt hec anno dominice incarnationis M^o. CC^o. XXX°. sexto mense Januarii decime Indictionis imperante Friderico secundo dei gratia inuictissimo Romanorum imperatore semper augusto Jerusalem et Sicilie rege Imperii eius anno septimo decimo, Regni Jerusalem uno decimo regni vero Sicilie trigesimo octauo feliciter Amen. Datum Wiene anno, mense, indictione prescriptis.

(Orig. Perg. ex registrat. monast. Sclae Crucis in Austria.)

XXII.

Henricus VII. confirmat cessionem, quam Cunradus Buregravius de Nuerenberg de molendino apud Nuerenbere sito inter salices et campum et nonnullis aliis bonis fecit hospitali Scte Mariae teutonicorum in Jerusalem.

1234. 30. Aug.

H. dei gratia Romanorum Rex et semper Augustus. Vniuersis imperii fidelibus tam presentibus quam futuris. presentem litteram inspecturis. Im perpetuum:, Cum diuine misericordie cuius magnitudo intellectum excedit humanum incrementa in nobis continua sentiamus. merito illi quod in nobis est deuote impendimus ut loca diuino cultui et pauperum sustentationibus mancipata. munificentie nostre beneficiis augeamus. Nouerit igitur tam presens etas. quam successura posteritas. nos quodattendentes preclara obsequia que dilecti fideles nostri fratres

domus Theotonicorum sancte Marie in Jerusalem nobis et imperio exhibent incessanter. ob reuerentiam intemerate virginis matris domini cessione quam dilectus fidelis noster *Conradus Burcgravius de Nuerenberg* fecit liberaliter in manus nostras. recepta. de molendino apud Nuerenberc sito inter salices et campum extendens se à ciuitate Nurenberg usque ad domum leprosororum in inferiori parte strate. de orto sito apud dictum molendinum. de molendino apud Vischbach. et de molendino dicto uolgariter Liebmannismûle. predicta molendina et ortum prenotatum. hospitali Scte Marie domus Theotonicorum apud Nuerinberg in remedium anime nostre et successorum nostrorum Regum et Imperatorum dedimus et concessimus cum omnibus suis pertinentiis imperpetuum possidenda. Statuentes et auctoritate regia firmiter precipientes ut nulla umquam persona humilis vel alta ecclesiastica vel mundana hanc nostre donationis et concessionis paginam presumat infringere vel in ausu temerario contraire. Quod qui fecerit, indignationem dei nostreque celsitudinis gravissimam offensam se nouerit incursum. Ut autem presens donatio et concessio facta tam per nos quam per *Burcgraviū supradictum* eidem hospitali et fratribus apud Nuerinberg inuiolabilis observetur. presentem paginam sigillo nostre celsitudinis fecimus roborari. Testes huius rei sunt. Sypheridus venerabilis Maguntinus Archiepiscopus. Eggebertus Babenbergensis. Henricus Eistensis Episcopi. Henricus Marchio de Burgove. Comes Egeno de Vriburg. Comes Hartmannus de Quiburg. Comes Rudolfus de Raprechtswilar. Henricus de Niffen. Henricus de Rauenspurg imperialis aule camerarius. Henricus Marschalcus de Babbenhein et alii quam plures. Datum apud Nuerinberg. Anno dominice incarnationis M^o. CCXXXIII^o. Tercio Kalendas Septembris Indictione Septima.

(Orig. Perg. ex archivo Bamb. Sigillum regis quondam filis sericis rubris ac luteis appensum deest.

cf. Mon. Boic. T. XXX. P. I. Nr. 723. p. 216. Lang, Reg. IV, 744)

XXIII.

Confirmatio Friderici II. Imperatoris venditionis castri Virnesperg a Gotfrido de Hohenlohe ad Cunradum Burgravium de Nurenberc.

Inter testes: Comes Fridericus de Zolre.

1235. Mense Sept.

Fridericus dei gratia Romanorum Imperator semper Augustus Jeorosolimi et Sycilie Rex. Per presens scriptum notum facimus uniuersis. quod *Cunradus* burgravius de Nurenberc dilectus fidelis noster in nostra presentia constitutus. nostre celsitudini supplicauit. quod cum ipse emisset a Gotfrido de Hohenloch fidele nostro castrum *Virnesperc* quod idem Gotfridus pro recompensatione dampni a Ludewico de Virnesperc sibi illati eodem Ludewico concedente de nostra licentia fuerat assecutus nos vendicionem ipsam ratam habere, et dictum castrum cum omnibus iusticiis et rationibus suis. sibi et heredibus suis confirmare de nostra gratia dignaremur. Nos igitur suis supplicationibus fauorabiliter inclinati. attendentes etiam grata satis et accepta seruitia que idem burgravius nobis et Imperio deuote exhibuit hactenus. et que de bono in melius poterit exhibere. de nostre liberalitatis gratia qua benemeritos et fideles nostros semper consueuimus preuenire. predictam vendicionem ratam habemus. dictum castrum cum omnibus iusticiis et pertinentiis suis sibi et heredibus suis perpetuo confirmantes. Ad huius itaque nostre confirmationis memoriam presens scriptum fieri et sigillo maiestatis nostre iussimus communiri. Huius rei testes sunt. S. venerabilis Ratisponensis Episcopus. Imperialis aule cancellarius. Frater H. venerabilis magister domus teuthonicorum, Hermannus Marchio de Baden. *Comes Fridericus de Zolre*. Wolfradus de Crutheim. Frater Bertholdus de Tanrode. Cunradus de Smideluelt. Hermannus de Stolzenberc. Henricus de Steine. Fridericus de Kezelberc. Hermannus de Scheym et alii quam plures. Data apud Hayenowe Anno dominice incarnationis Millesimo Ducentesimo tricesimo quinto, mense Septembri none Indictionis.

(Orig. Perg. ex archiuo Virnsberg. Sigillum Caesaris filis sericis luteis appendet. — cf. Oetter I, 292 sqq. Lang Reg. IV, 744. Hansselmann I, 400 Nr. 24. Mon. Boic. XXX, 238.)

XXIV.

Decanus, praepositus, totusque Augiensis Ecclesiae conventus tradunt Ecclesiae Spirensi in proprium praedium et jus patronatus Ecclesiae in Mecklinheim, quod ab iis Comes de Zolra jure feudali hactenus tenuerat.

1236. 1. Juni.

Vniuersis Christi fidelibus ad quos praesens littera peruenerit **E.** decanus, **C.** praepositus, totusque Augiensis Ecclesie conuentus, salutem in eo, qui est salus omnium. cum humane conditionis status malorum fraude potius quam innocentum pietate ducatur oportet profecto, ut eis, que certa lege geruntur taliter succurrantur, ne rabie malignantium postmodum concutiantur, presentium igitur tenore singulis ac uniuersis, ad quos hec littera peruenerit constare volumus profitentes et protestantes quod nos tradidimus in proprium Ecclesie Spirensi praedium et ius patronatus ecclesie in Mecklinheim cum omni utilitate sua quocunque nomine censi poterit quod a nobis *Comes de Zolra* iure feudali hactenus tenuisse et nunc in manus nostras resignasse dinoscitur. Sine contradictione qualibet et difficultate perpetuo possidendum, priuilegiis super iure dicti predii habitis et habendis renuntiantes. ut autem ecclesia prefata nullum in hac nostra donatione impedimentum aut grauamen incurrat presentem litteram in testimonium veritatis conscriptam sibi sigillo nostro dedimus communitam. Acta sunt hec Augie Anno Dominice Incarnationis **MCCXXXVI** Calendis Junii. Indictione **IX**. Testes autem qui huic facto intererant hii sunt. **C.** Plebanus Sancti Johannis. **G.** Canonicus Sancti Pelagii, **C.** nobilis vir de Wartenberg. **H.** aduocatus de Vridingen. **B.** dapifer de Craien. **E.** pincerna de Salwenstein. **H.** miles de Stechboron. **A.** miles de Reidern, **C.** de Badewege et alii quam plures in Domino amen.

(Ex codice minore Spireni fol. 64. b.)

XXV.

Fridericus, dei gratia Comes de Zolre recipit a decano et capitulo Spirensis Ecclesiae CCXX marcas puri argenti in quibus ei tenebantur de bonis in Mecklinheim quae ipsis vendiderat.

1236. 2. Jan.

Fridericus dei gratia Comes de Zolre omnibus Christi fidelibus presentem cedula[m] inspecturis salutem in eo, qui est salus omnium. uniuersitati vestre tenore presentium sub attestazione sigilli nostri profite[mur] quod Nos recepimus a decano et capitulo Spirensis Ecclesie CCXX marcas puri argenti in quibus nobis tenebantur de bonis in Mecklinheim, quae ipsis vendidimus in perpetuum possidenda warandiam eis plenariam ubicunque locorum debemus aut necesse fuerit prestituri ut autem prenominata vera sint et a nullo postmodum violari possint hanc litteram conscriptam dicto capitulo dedimus sigillo nostro communitam. Datum anno Domini M. CC. XXXVI. IV° nonas Junii.

(Ex codice minore Spirensi fol. 64, b.)

Et p[er] p[re]sentem de Salzwedel. H. miles de Stedden. A. miles de Heider. C. de
nobilis vir de Wartenberg. H. advocatus de Virdingen. B. dapifer de Garsen.
etiam hi sunt. A. Plebanus Sancti Joannis. C. Canonici Sancti Petri. C.
MICCXXVI Calendis Junii. Indictione IX. Testes autem qui hunc factu inter-

XXVI.

1237.

Fridericus II. Rom. Imp. factam per Heluricum Hartwici filium oblationem praeter alia, bonorum apud Gerbrunnen et apud Rotenbure ad hospitalem S. Mariae teutonicorum domum confirmat. Dat. in castris apud Briderichingen. Testes hujus rei sunt. Venerabilis Sifridus Maguntinensis sedis archiepisc. Siboto Augustensis. L. Wormaciensis episcopi. Conradus burcgravius de Nürinberg. Comes Henricus de Werde. Gotfridus de Hohenloch. Wolfrat de Crutheim. Boppo de Burhen nobiles. Conradus pincerna de Winterstetten. Conradus de Smidelveit. Heinrichus marscalcus de Bapenheim. Eberhardus de Heringesberge. Ramungus de Camersteine. Rindesmulus et alii quam plures.

(Orig. Perg. ex archivo ord. teut. Mergentheim. Sig. appendet.)

XXVII.

Comes Fridericus de Zolrn, et filius ejus Fridericus indulgent monasterio de Salem, ut in burgo suo Mulhaim propriam habeat domum ac fundum domus.

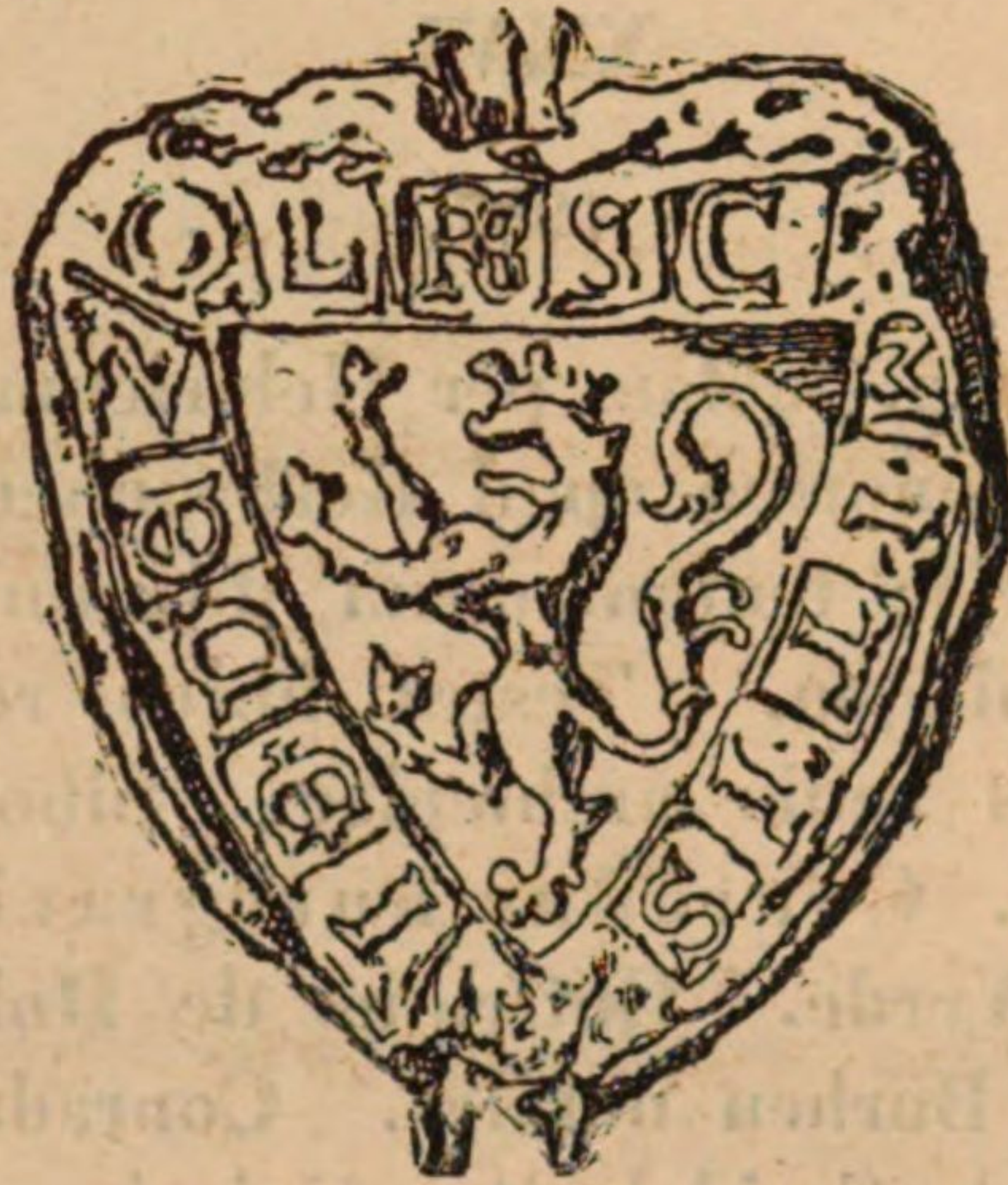
1241.

Notum sit omnibus quod ego comes *Fridericus de Zolrn et filius meus Friderecus* pro remedio animarum nostrarum et ad preces venerabilis Bertoldi abbatis indulsum monasterio de Salem ut in burgo nostro Mulhaim propriam habeat domum et fundum domus. liberam a taliis siue collectis et a vigiliarum custodibus et nullum genus exactionis per nos vel per officiatos nostros seu per ciues loci illius domui illi imponetur. Sed et monasterium nichil amplius in burgo illo conquiret. Et ut rata sit inposterum hec nostra concessio paginam hanc sigilli

nostri appensione roborauimus. Actum apud Mulhain. Anno gratie M^o. CC^o. XLI°. presentibus vniuersis ciuibus.

(Orig. perg. ex archivo Badeas.
monast. Salmansweil.)

Sigillum Burggriorum de Nurenberg appendet.)

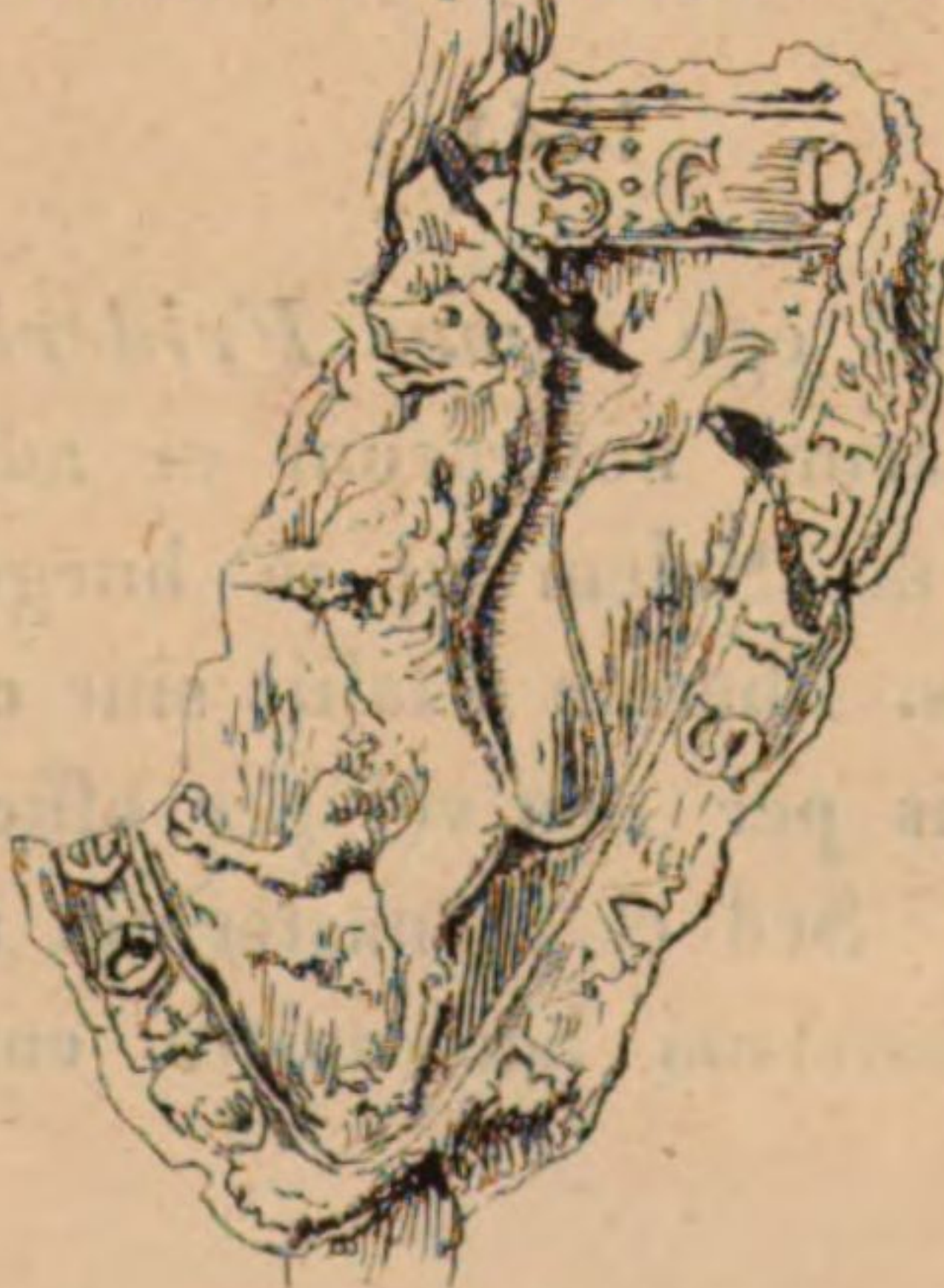
Ulricus de Ultimus praedium in villa Obrostetten Augiensi ecclesie confert.

1241. 28. April.

Ego Vlricus comes de Vltimis omnibus presens scriptum inspecturis in perpetuum. ad veram vniuersorum Christi fidelium cupio noticiam peruenire. quod ego Vlricus comes de Vltin omne praedium meum in villa. Obrostetten in alpibus. castro dicto Hobinstein contigua cum dictum praedium ex hereditate meorum consanguineorum. videlicet Gotfridi. et Berhtoldi marchionum de Rumesperc. iure proprietatis ad me deuolutum esse dinoscatur. fratribus Premonstratensis ordinis. in Augiensi ecclesia deo famulantibus contuli. totaliter et integraliter cum omnibus suis appendiciis. omnique hominio. quod vulgari verbo *manlehin* poterit appellari. per hoc sperans me a deo. eterne vite premium habiturum. Ut autem hec mea donatio. robur consequatur firmitatis. huic scedule sigillum meum appendere procuravi. Acta sunt hec in castro Kemin.....*) M^o. CC^o. XLI°. XXVIII. Aprilis. Indict. XIII. Testes vero sunt. Rudolfus de Munster. .... de Tannenberc. Albertus de Disson nobiles. Heinrichus dictus Sciringer plebemus in Ascha. Vlricus sacerdos et monachus in Vrsin. Volcmarus de Keminaten. Cûnradus de Sechisperc. Berhtoldus dictus Crappi. Heinrichus. et Cûnradus dicti. Grillen. Eberhardus de Wengelingen. Heinrichus. et. Heinrichus de Tunengawe. Marquardus de Lenginqvelt. Hermannus. de Friderechisriet Wernherus de Ruderharteshoven. milites. et alii quam plures.

*) Supplendum est: aten. Etiam in sequenti linea verba aliqua putredine deleta sunt.

(Orig. Perg. ex archivo Stuttgart.)
Documentum receptum est ob sigilli
comitis de Ultimis, filis sericis rubris

et luteis appendentis, cum isto comitis de Zolre, docum. sub no. XXVII. adjecto, similitudinem.

XXVIII.

Heinricus dictus Studigel civis in Norinberch, Heinrico Babenbergensi Electo restituit villam in Hezels (Hezles. praef. Graefenberg) ab Ekeberto Episcopo sibi quondam oppignoratam. Inter testes Chunradus Burgravius de Nurinberch.

1243. 1. Octbr.

In nomine domini Amen. Notum sit vniuersis presentem paginam inspecturis. quod ego Heinricus dictus Studigel. ciuis in Norinberch per presentes literas coram testibus infra scriptis, specialiter ad hoc rogatis. publice confiteor et protestor. quod cum bone memorie Ekepertus episcopus Babinbergensis villam in Hezels. quam a me cum suis pertinentiis comparauit. michi in XXXVI marcis argenti que superfuerunt de precio titulo pignoris obligasset ipsam pecuniam a domino Heinrico venerabili Babenbergensi Electo, integraliter et absque omni diminutione recepi. restituens uillam predictam cum eius pertinentiis pleno iure ecclesie prelibate. et renuntians super hoc exceptioni non numerate vel non solute peccunie. Et volo ut siquod instrumentum super obligatione permissa apud quemcunque de cetero repertum fuerit. vel quocumque modo apparuerit, sit inefficax et inane. omnique careat robore firmitatis. Ad huius rei memoriam presentem paginam sigillis domini Chûnradi Romanorum in Regem Electi et venerabilis Wormatiensis episcopi petii communiri. Testes autem qui presentes fuerunt sunt hii. *Chunradus Burgravius de Nurinberch.* Chûnradius de Smidelt. Frater Berhtoldus de domo Teutonica. Gundelohus. Marschaleus. Lodewicus de Rotenhagen. Vlricus dapifer et Wolframms de Newanstorf. Chûnradius de Stetbach. et alii quam plures. Actum apud Nurinberch in domo Marquardi Battiglarii. Anno domini. M^o. CC^o. XL°. III°. Primo Octobris, Prime, Indictionis.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. reg. Sigilla regis Cunradi et Episcopi Wormatiensis appendent. — cf. Lang Reg. II, 339.)

XXIX.

Conradus Romanorum in Regem Electus confirmat et innovat privilegium, quod pater suus Fridericus II. dederat fratribus hospitalis Sctae Mariae domus theutonicorum in Jerusalem. Inter testes Conradus burgravius de Norenberch Senior et Junior burgravius filius suus.

1243. M. Decemb.

Conradus diui Augusti Imperatoris Friderici filius dei gratia Romanorum in regem Electus semper Augustus et heres regni Jerusalemitani. Per presens scriptum notum facimus vniuersis tam presentibus quam futuris quod venerabiles fratres hospitalis Scte Marie domus theutonicorum in Jerusalem dilecti nobis subscriptum priuilegium indultum eis a domino patre nostro Friderico Romanorum Imperatore serenissimo semper Augusto nostre excellentie presentarunt. deuote supplicantes ut idem priuilegium innouare ratum habere et confirmare de nostra gratia dignaremur. Huius itaque priuilegii tenor per omnia talis erat: (In nomine sancte et individue trinitatis Fr. secundus diuina fauente clementia Romanorum Imperator semper Augustus Jerusalem et Sicilie Rex Imperialis excellentie dignitas tunc uere laudum suarum titulos ampliat et nominis sui famam extollit. cum se fidelium suorum petitionibus fauorabiliter exhibet. in hiis precipue per que venerabilium locorum commoda procurantur. quia quod uni confertur ob meritum transfunditur ad alios per exemplum. Ea propter notum facimus vniuersis presentibus quam futuris. quod frater Hermannus venerabilis magister hospitalis Scte Marie theutonicorum in Jerusalem dilectus fidelis noster in nostra presentia constitutus. ostendit nobis scriptum quoddam. manu publica. et ydoneis testibus roboratum in quo continebatur qualiter Bertrandus Porcelet et Isabella uxor sua de Bezem filia quondam Philippi Rufi in presentia Reichardi Filangerii Marsalci Regni Jerusalemitani, baiuli et legati imperii in partibus Syrie fidelis nostri et aliorum nobilium regni nostri Jerusalemitani de bona et gratuita uoluntate ipsorum dederunt in elemosinam et uendiderunt fratri Ludolfo tunc temporis preceptori prediete domus hospitalis Ste Marie theutonicorum Jerusalemitani recipienti loco et jure ipsius domus

et magistri sui duo casalia videlicet Arabiam et Zechaniam cum omnibus pertinentiis et iusticiis eorundem gastinis etiam Berhenne. Mezera. Miskelin. cum villanis predictorum casalium et gastinarum ipsarum et eorum uxoribus ac filiis terris laboratis. et non laboratis montibus. vallibus. planis nemoribus. aquis et pascuis receptis exinde ab eodem preceptore nomine dicte domus hospitalis. tribus milibus et sexingentis bisantiis sarracenatis ad habendum et possidendum eadem casalia cum gastinis et omnibus hominibus ac tenimentis eorum pleno jure dominii et ad faciendum ex eisdem casalibus quidquid velint pro ut hec et alia ipsum instrumentum expressius continebat. Propter quod dictus magister nostre celsitudini supplicavit ut donationem et venditionem ipsam sibi et domui sue factam prout superius continetur, ratam habere et confirmare perpetuo dignaremur. Nos igitur attendentes grata eius et accepta servitia que nobis dudum exhibuit et exhibet incessanter. cuius intuitu domum hospitalis predicti dignis proponimus. beneficiis ampliare. Suis supplicationibus inclinati. donationem et venditionem sibi et domui sue factam et eisdem Bertrando Porzalet et Isabelle uxore sua. de casalibus supradictis sicut superius est expressa et confectum exinde continet instrumentum. ratam habemus perpetuo et auctoritatis nostre munimine confirmamus. statuentes ut tam ipse Magister quam fratres et omnes successores eorum omni futuro tempore predicta casalia cum hominibus gastinis iusticiis et pertinentiis eorundem pleno iure dominii possideant et teneant sine omni servitio libere et quiete ad faciendum exinde quidquid velint. sine contradictione vel molestia alicuius. Ut autem hec nostra confirmatio robur perpetue firmitatis obtineat. presens scriptum fieri et bulla aurea typario nostre maiestatis impressa fecimus communiri. Huius rei testes sunt. Theodericus Treuerensis et Eberardus Salzpurgensis Archiepiscopi Ekehardus Babenbergensis. Rudengerus Patauiensis Heinricus Constantiensis et Conradus Frisingensis Episcopi. Otto palatinus comes Reni et dux Bawarie. Albertus Saxonie et Bernhardus Karinthie duces. Heinricus lantthgravius Thuringie et palatinus comes Saxonie. Hermannus Marchio de Baden. Hermannus de Orlamunde. Boppo de Hennenberch. Heinricus de Seine et Harthmannus de Dilingen. Comites. Fridericus de Truhendingen. Godefridus et Conradus de Hohenloch. Wolframus de Krutheim et alii quam plures. Signum domini Friderici secundi dei gratia invictissimi Romanorum Imperatoris (sequitur Sign.) semper Augustus Jerusalem et Sicilie Rex. Acta sunt hec anno dominice incarnationis Millesimo Ducentesimo Tricesimo Quinto Mense Novembri. Indictione Nona. Imperante domino Friderico dei gratia serenissimo Romanorum Imperatore semper Augusto Jerusalem et Sicilie rege. Romani Imperii eius anno XVI°. Regni Jerusalem et Sicilie anno XI°. Regni vero Sicilie anno XXX^oVII^o. feliciter. Amen. Datum Auguste. anno. mense. indictione pretitulatis.

Nos igitur deuotis supplicationibus predictorum fratrum qui semper fide sincera domino patri nostro nobis et Imperio laudabiliter adhererunt et ad exaltationem nostri nominis et honoris frequenter aspirant. fauorabiliter annuentes. memoratum priuilegium de verbo ad verbum transcriptum presenti priuilegio nostro inseri iussimus. vniuersa et singula que continentur in ipso innouamus. ratificamus et pro salute paterna et remedio peccatorum carissime matris nostre clare memorie liberaliter confirmamus. statuantes ne quis contra eiusdem priuilegii tenorem aliquatenus uenire presumat. Ut autem huius facti nostri euidencia perpetuum robur obtineat firmitatis. presens scriptum fieri et sigillo nostri culminis iussimus roborari. Testes autem huius rei sunt. Henricus venerabilis Babenbergensis Electus. Magister Philippus decretorum doctor. Pundesmulus custos Babenbergensis. Vlricus comes de Ultimis. *Conradus burgravius de Norenberch Senior et Junior burgravius filius filius (sic!) suus.* Godefridus et Conradus fratres de Hohenloch. Conradus de Smidiluelte. Vlricus de Kunegestein. Godefridus de Solzburch et alii quam plures. Actum anno domini Millesimo Ducentesimo Quadragesimo Tercio. Mense Decembri Indictione Secunda. Datum apud Norinberch. Anno. Mense. Indictione prescriptis.

(Copia Copiae ex archiuo Stuttgart. Sigillum deest.)

XXX.

Conradus Burggravius senior de Nurenberch confirmat venditionem praedii in Ufersheim ab Adelheide de Asbach, ministeriali sua, Sifrido abbati et conventui de Ahusen, nec non cessionem praedii in Gerluingen a Sifrido ministeriali suo praedicto monasterii pro septem talentis hallensium factam.

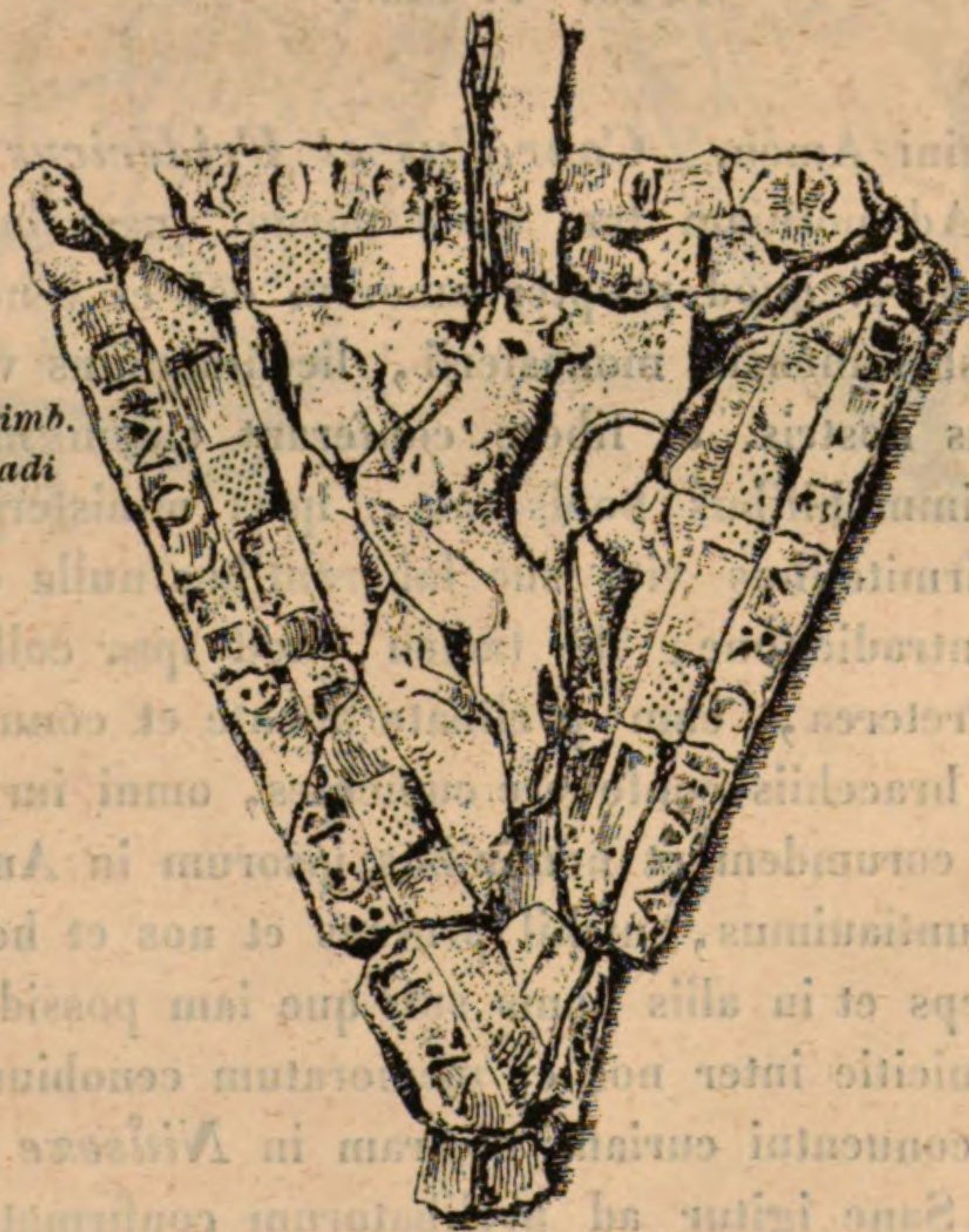
1246. 20. Mart.

In nomine domini Amen. *C. Burgravius senior de Nurenberch.* Notum facimus omnibus quod cum Sifridus venerabilis abbas et conuentus de Ahusen Eistetensis dyocesis. emissent predium in Vfersheim sitam. apud quandam ministerialem nostram. Adelheidem videlicet de Aspach. ut ipsa emptio firmior esset et immunis a fraude scrupulose cuiuslibet impeticionis. dicta matrona tradidit abbati et

conuentui ecclesie memorate predium prelibatum iuxta consuetudinem prouincialem terre illius. et hoc in foro Nurenberc iudiciali. Nostra quoque clementia super hoc consensu requisito. intuitu dei genitricis Marie et anime nostre remedio dedimus ius eiusdem proprietatis. prefato cenobio quiete perpetua possidendum. Idem quod fecimus ex habundanti circa predium situm in Gerluingen. quod Sifridus ministerialis noster impetebat. Sed conuentus sepe fatus datis septem talentis hal-lensium omnem de hac impetitione scrupulum remouendo. libere deinceps possidebit. Nos igitur ad obuiandum litibus et iniuriis que possent in bonis supradictis cenobio sepedicti conuentus irrogari. presentem cartam de his fecimus sigilli nostri ac testium titulis munitam perhenniter roborari. Datum apud Kadolspure Anno domini M^o. CC^o. XLVI—XIII. Kal. Aprilis. Testes autem huius rei sunt. **Fri-dericus Junior Burgrauus**. Ramungus de Kamerstein. Hilteboldus de Grindela. Item homines Burgrauii, Henricus de Vendebach. Sifridus de Lebezingen. Item Albertus et Conradus monachi de Ahusen. Vlricus faber et Sifridus seruientes eiusdem ecclesie alii que quam plures tam spirituales quam seculares.

(Orig. Perg. ex archivo Norimb.
Sigillum Burggravi Conradi
penitus laesum.

cf. Lang. Reg. II, 371.)

XXXI.

Conradus et Fridericus Burgravii de Nurenberch universis ministerialibus et ceteris hominibus suis licentiant, ut in extremis infirmitatibus laborantes elemosinas suas de mobilibus et immobilibus bonis libere conferant monasterio Halsbrunnensi, simulque omni juri et dominio, quod in Amelratesdorf habere credebant, renuntiant.

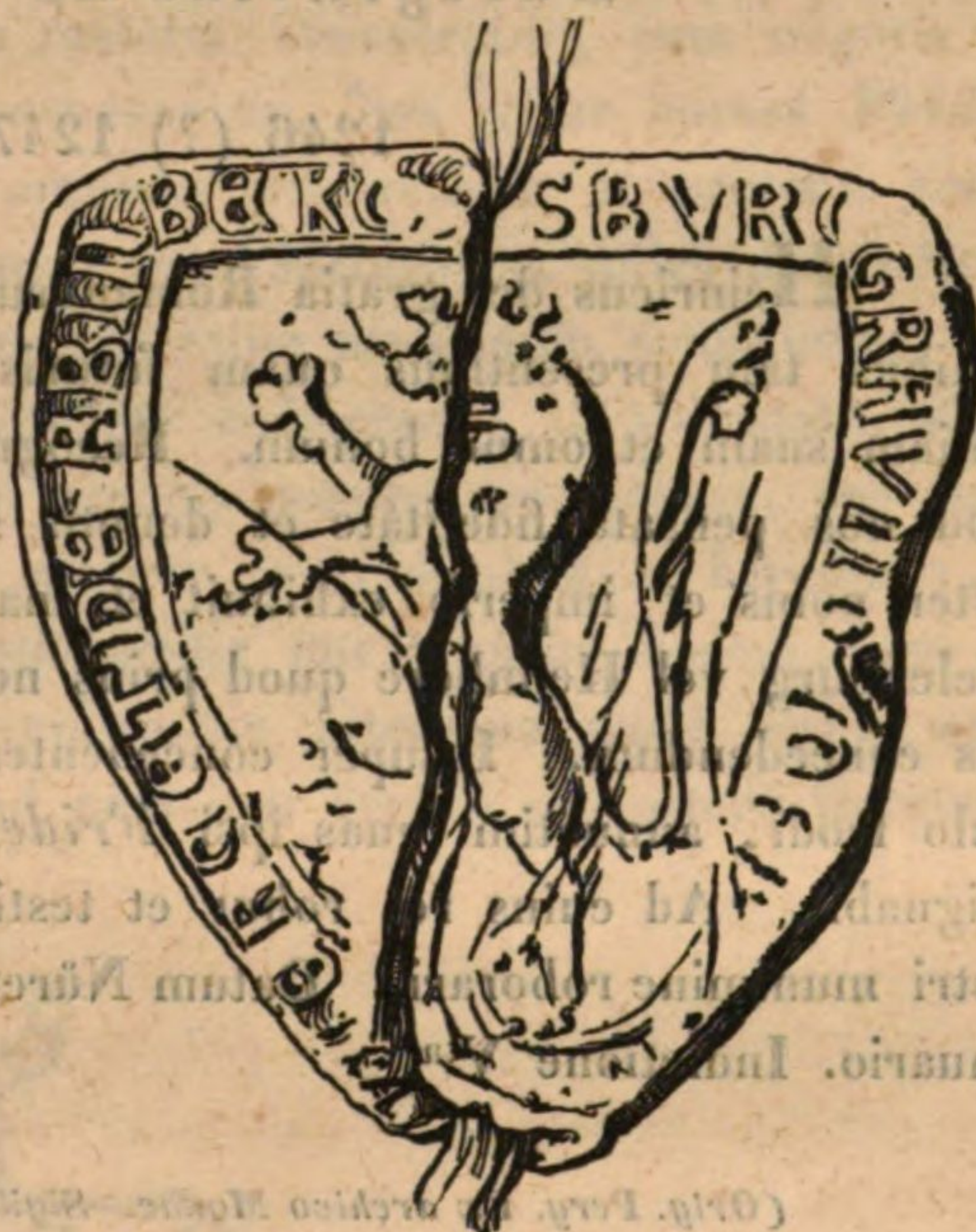
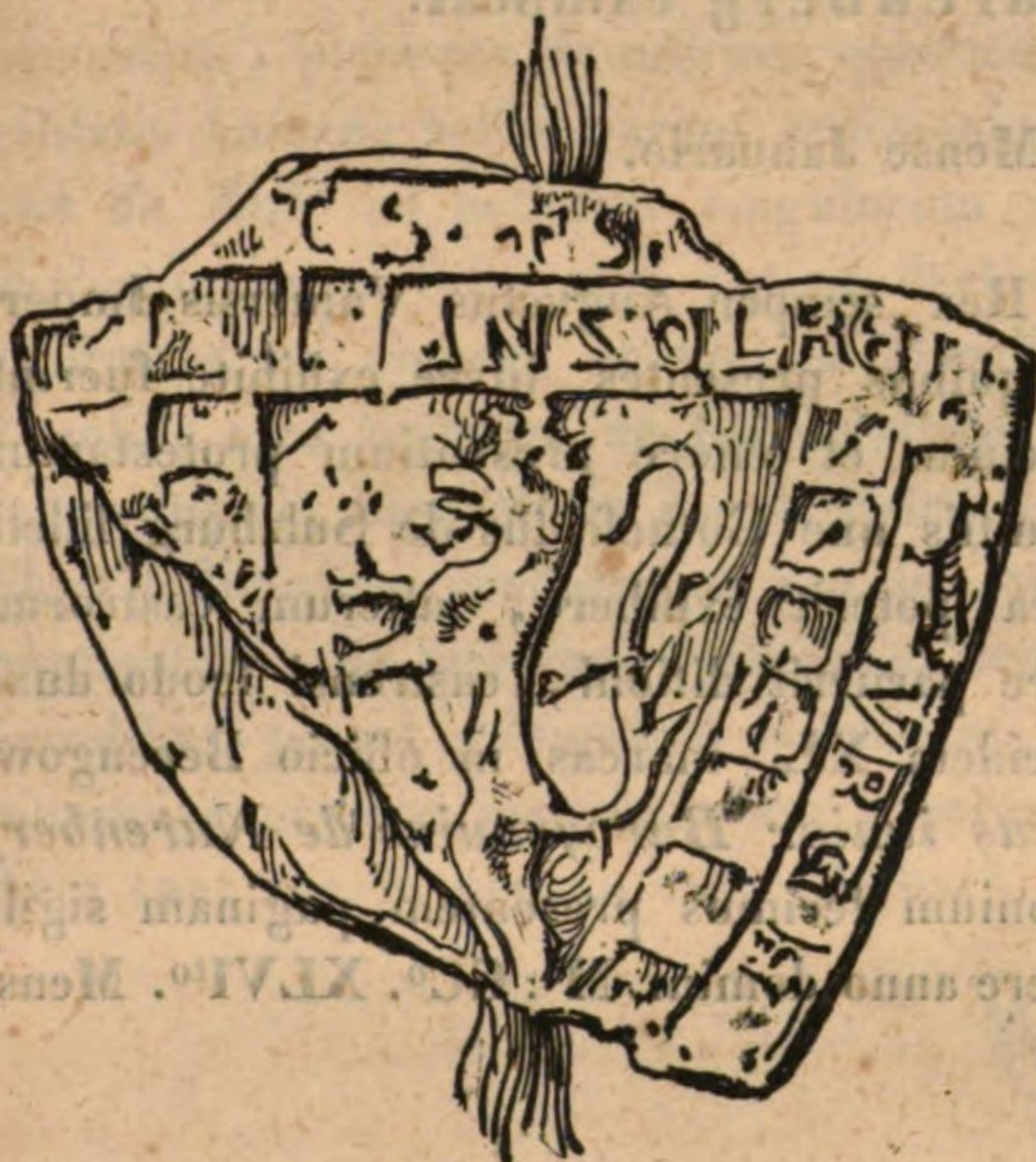
1246. 1. Maii.

In nomine domini Amen. *Conradus et Fridericus* dei gratia *Burgravi in Nurenberhc*, Ad notitiam tam modernorum quam futurorum per presens scriptum cupimus pervenire. quod propter amorem dei et venerabilis Edelwini abbatis et conuentus Halsbrunnensis monasterii, licentiaimus vniuersis ministerialibus et ceteris hominibus nostris. ut libere conferant eidem monasterio elemosinas suas de mobilibus et immobilibus bonis suis, ipsis ministerialibus et hominibus nostris in extremis infirmitatibus vite sue laborantibus nulla obstante in posterum heredum nostrorum contradictione, ita tamen quod ipsa collatio facta simpliciter careat omni fraude. Preterea, cum prelibato abbate et conuentu concordare, ac ipsos dilectionis intime brachiis confouere cupientes, omni iuri nostro atque dominio, quod nos in bonis eorundem et hominibus ipsorum in Amelratorf habere credebamus, totaliter renuntiauimus, nichil prorsus et nos et heredes nostri iuris et potestatis in illis deinceps et in aliis bonis suis que iam possident, habituri. Porro in signum perhennis amicitie inter nos et memoratum cenobium conseruande, dedimus sepefato abbati et conuentui curiam nostram in *Niusexe* cum omni iure suo perpetuo possidendam. Sane igitur ad prelibatorum confirmationem perpetuandam presentem paginam testibus adhibitis exinde conscribi et sigillorum nostrorum iussimus munimine roborari. Testes sunt. fratres de Claustro. Hartmannus prior

Waltherus cellerarius. Bruno camerarius. Conuersi, frater Hertwicus. frater Conradus magister Hospitalis. Milites, Werenhardus, Arnoldus Dapiferi, Sifridus de Lebezingen, et alii quam plures. Acta sunt hec anno gracie M^o. CC^o. XLVI^{to}. Indictione quarta Kalendis Maii.

(Orig. Perg. ex archivo Norimb. Sigilla duo appendent filis sericis rubris et luteis.
cf. Schütz IV, p. 78 Nr. 41. Oetter I, 296. II, 136. Lang Reg. II, 373.)

XXXII.

**Heinricus Rex Gothefrido de Sulzburg confert castrensi feodo alter-
utrum castrorum, Adelenburg vel Hainberc, item XL. marcas in offi-
cio Berengowe annuatim percipiendas, quas ipsi Fridericus junior
Burcgravius de Nurenberg exhibeat.**

1246 (?) 1247. Mense Januario.

Heinricus dei gratia Romanorum Rex semper Augustus Vniuersis Imperii
fidelibus tam presentibus quam futuris, quibus presentes litere exhibite fuerint,
gratiam suam et omne bonum. Recognoscimus et tenore presentium protestamur,
quod nos pensata fidelitate et deuotis seruitiis que Gothefridus de Sulzburg fidelis
noster nobis et imperio exhibuit et inantea poterit exhibere, alterum castrorum
Adelenburg vel Heimberc quod prius nostre paruerit ditioni, castrensi feodo duxi-
mus concedendum. Insuper concedentes eidem XL. marcas in officio Berengowe
titulo feodi, annuatim quas ipsi *Fridericus iunior Burcgravius de Nurenberg*
assignabit. Ad cuius rei robur et testimonium fecimus presentem paginam sigilli
nostri munimine roborari. Datum Nurenberc anno domini M^o. CC^o. XLVI^{to}. Mense
Januario. Indictione Vta.

(Orig. Perg. Ex archiuo Monac. Sigillum regale deperditum. — cf. Mon. Boic. XXX. T. I.
p. 301. Oetter I, 299. Lang Reg. II, 382.)

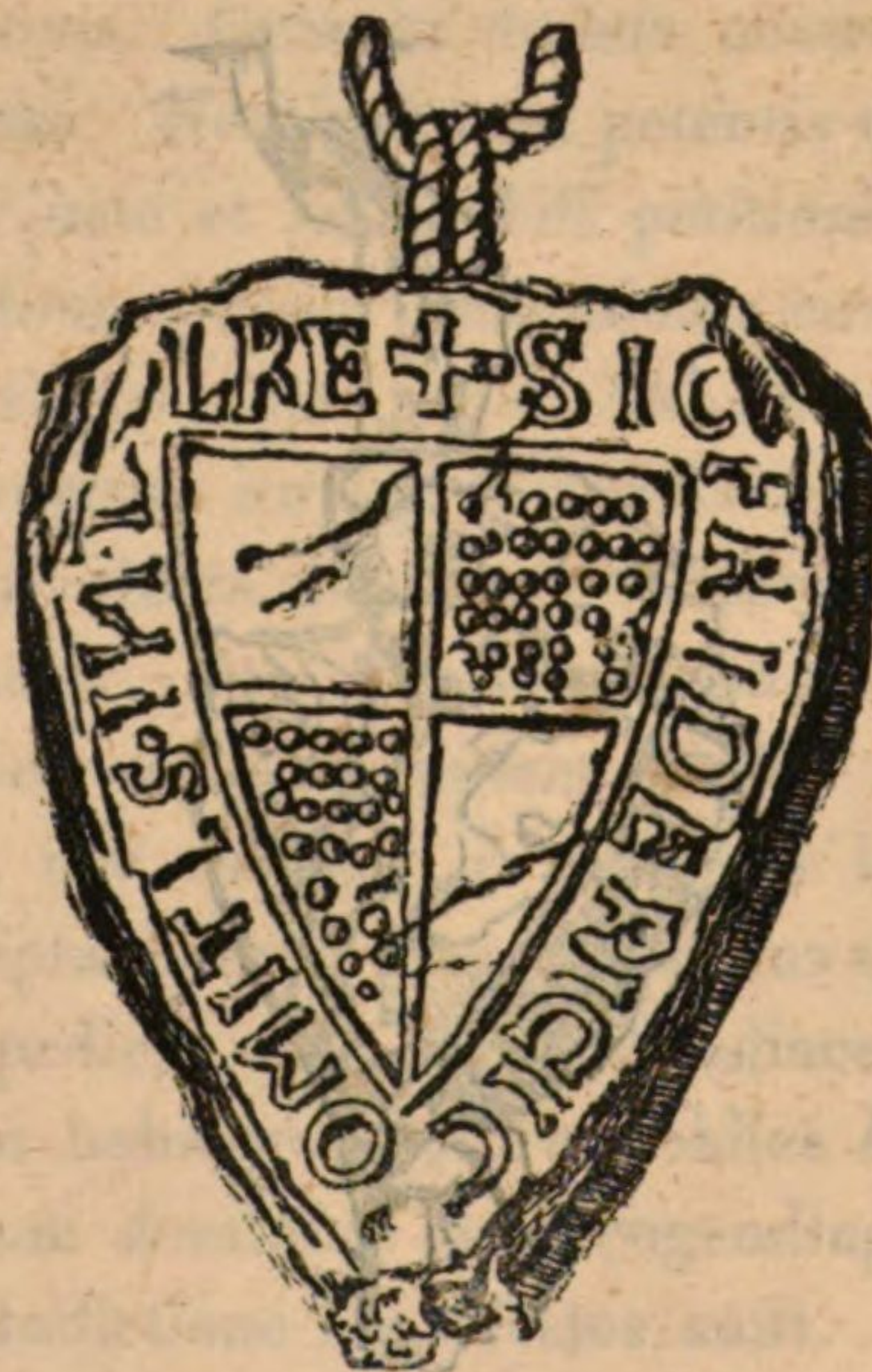
XXXIII.

Comes Fridericus de Zolr declarat, quod **Heinricus** miles dictus **Spaete** pratum in **Marchbach**, quod a **Swigero de Gundelvingen** in feodo habuerat, monasterio **Augiae minoris** vendidit.

1248.

In nomine domini amen. Multis incommodis et diuersis dolis hominum occurritur, pleneque futurarum questionum materia conculcatur, cum negotia fragilitatis humane scripturarum testimonio conseruantur, Nos igitur *comes Fridericus de Zolr* ad noticiam singulorum et omnium producimus et presenti scripto modernorum et futurorum noticie declaramus, quod **Hainricus**, miles dictus **Spaete** et fratres sui omnes, pratum in **Marchbach** possessum molendino contiguum, quod a nobile viro **Swigero de Gundelvingen** in feodo habuerant, ex voluntate et consensu ipsius, monasterio sancti **Petri Auge minoris** nomine proprietatis, pro viginti libris hallensium vendiderunt pro se, suis quoque successoribus et heredibus, renuntiantes omni suo iuri repeticioni seu querimonie que vltcrius eisdem, aut suis heredibus posset competere in eodem, supplicantes attencius quod sigilli nostri munimine presens instrumentum roborari ad cautelam prefati monasterii faceremus. Acta sunt hec in prefata villa **Marbach**.

(Orig. Perg. ex archiuo Stuttgart.)

Sigillum appendet.)

XXXIV.

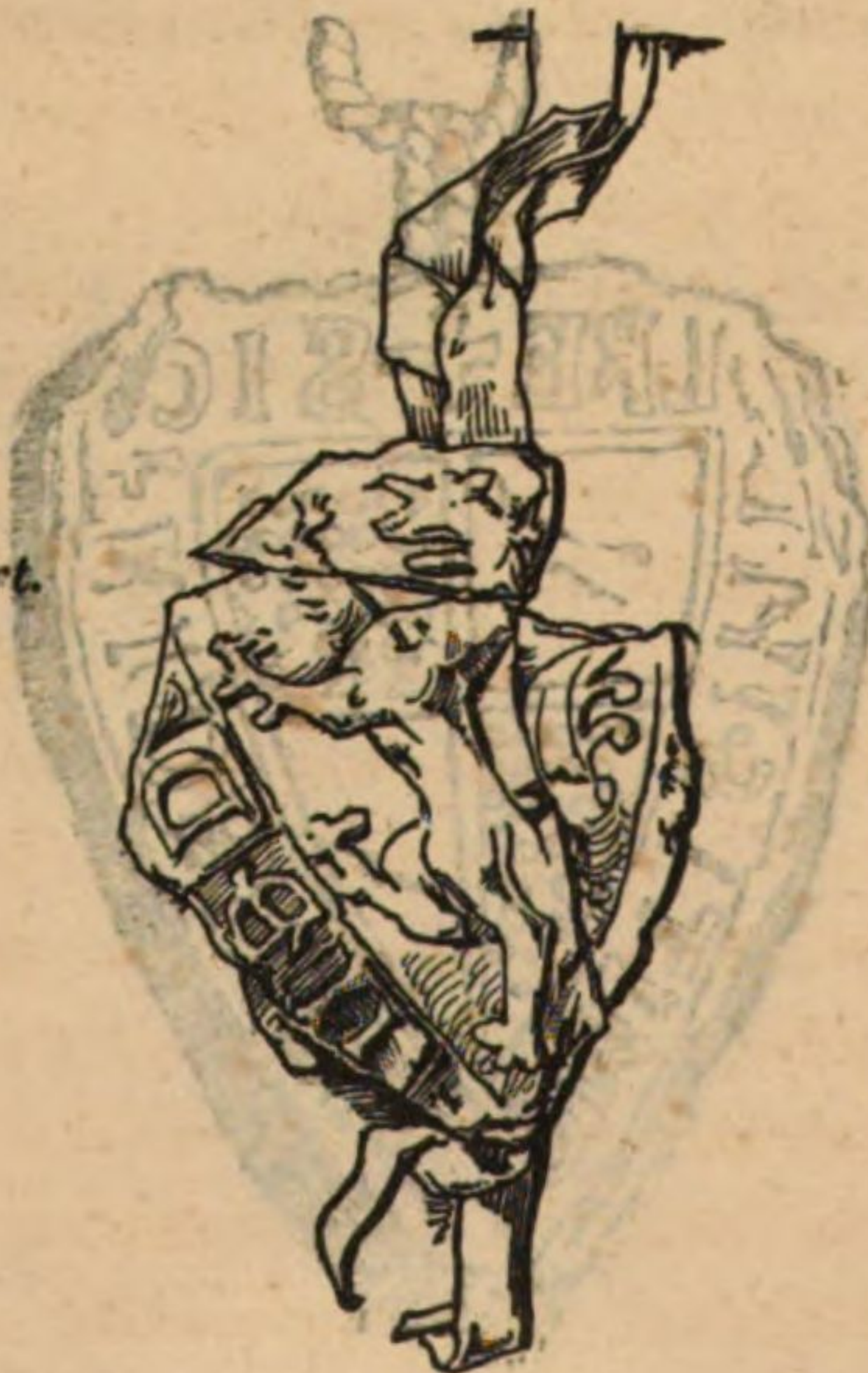
Fridericus comes de Zolri proprietatem praedii apud Bernloch quod infeodatus de hoc ab ipso Sifridus de Oberostetin ecclesiae in Augia contulit, eidem ecclesiae confert.

1251.

Vniuersis Christi fidelibus presentem litteram inspecturis *Fridericus dei gratia Comes de Zolri* noticiam subscriptorum, Notum cupio fieri vniuersis tam presentibus quam futuris, quod cum Sifridus miles de Oberostetin cum Sifrido et Alberto filius suis quosdam agros et quedam prata curie Bernloch adiacentes, quibus a me erant infeodati. ecclesie sancti Petri in Augia fideliter contulissent. ego ad petitionem dilectorum in Christo domini Hermanni propositi (sic!) et conuentus. cum proprietas predii nominati ad me spectaret. et Sifridus et filii sui eandem mihi resignassent. proprietatem supradictam pro remedio anime mee. omniumque parentum meorum. ecclesie memorate. iure perpetuo fideliter contuli possidendam. Et ne aliqua lis quacumque occasione possit oriri de predictis. hanc scedulam sigillo meo munitam dicto preposito suisque fratribus tradidi conseruandam. Testes autem qui interfuerunt hii. Valdebertus dapifer Wernherus pincerna.*) et alii quam plures. Acta autem sunt hec anno domini. Mo. CC. Quinquagesimo primo.

*) hic est spatium.

(Orig. Perg. Ex archivo Stuttgart.)

Sigillum laesum appendet.)

XXXV.

Heinricus, Babenbergensis Episcopus, Lancheimmensi monasterio appropriat bona in Mouglinde (Maiklein) et unum Lein (Lehen) in Dizov (Theissau, praef. Weismain) a Ramungo Galliculo de Blassenberch resignata. Act. publice in colle saepedictae villae superius adjacenti in vigilia Palmarum tempore placiti, quod ibidem habuit contra nobiles Fridericum Burchgraviū de Nurenberch et Fridericum dominum de Trugendingen.

1251. 8. April.

Nos Heinricus dei gracia Babenbergensis Episcopus. Notum fore volumus vniuersis, tam presentibus, quam futuris, ad quorum noticiam presentium tenor fuerit deuolutus. quod fidelis noster Ramungus Galliculus de Blassenberch diuina inspiratione preuentus, monasterio Lancheimmensi in sue salutis argumentum donationem facere cupiens, ad nos personaliter accedendo, summopere nos rogauit. quatinus bona in Mouglinde et unum lein in Dizov que ipse per progenitores suos hereditario iure, et per antecessores nostros ac nos, titulo tenuit feodali. eidem monasterio proprietare vellemus. facta in manus nostras sub ea. spe bonorum resignatione continuo eorundem. Nos igitur et petentis deuocione, et monasterii religione diligentius pretaxata, iuste et rationabili petitioni et tante monasterii utilitati decernentes minime obsistendum. bona prenominata cum suis pertinentiis vniuersis, monasterio memorato porreximus, ipso loci Abbate eadem suscipiente de manu nostra per sibi exhibitam cirotecam iure proprietatis perpetuo possidenda. Quorum bonorum usumfructum Abbas eidem Ramungo Galliculo coad ipse vixerit, in presentiarum voluntarie assignauit. Post cuius mortem in usus monasterii bona sepe dicta redibunt. nemine in eis iuris quippiam preter monasterium habituro. Ut hec itaque rata permaneant, nec cuiquam in futurum in dubium veniant, presentem cartulam exinde conscriptam sigilli nostri duximus munimine roborandam. Acta sunt hec publice in colle sepedicte ville superius adiacenti. In Vigilia Palmarum. tempore placiti, quod ibidem habuimus contra nobiles *Fridericum Burchgraviū de Nurenberch* et Fridericum dominum de Trugendingen. fideles nostros. Anno domini Millesimo CC. LI. Indictione IX. Testes sunt. Ludewicus abbas. Burchar-

dus. Bertoldus monachi de Lancheim. Everlinus de Schoenberch concanonicus
 noster. Eberhardus canonicus Sancti Stephani. Conradus noster. notarius. Ra-
 mungus et Wilbrandus de Blassenberch. Heinricus de Stritbere. Wolframus
 Marscalcus. Iringus. et Theodericus frater suus de Cōstat. Fridericus de Ra-
 zenberge. et alii multi. Datum in Lancheim episcopatus nostri anno Vndecimo.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. monast. Langheim. Sigillum Episcopi filis sericis rubris ac
 luteis appendet. cf. Lang Reg. III, 7.)

XXXVI.

Conradus Romanorum in Regem Electus, Friderico Burgravio
 de Nurmberc ejusque uxori carissimae nepti suae et om-
 nibus eorum pueris procreatis et procreandis concedit in rectum feo-
 dum castrum suum Crusen (Kreusen praef. Pegnitz) cum omnibus
 pertinentiis.

1251. Mense Oct.

Conradus dei gratia Romanorum in Regem Electus, semper Augustus Je-
 rosolime et Sicilie rex. Tenore presentium notum esse volumus vniuersis. quod
 nos supplicationibus *Friderici Burgrauii de Nurmberc* ejusque uxoris *Karis-
 sime neptis nostre* fauorabiliter inclinati, tam ipsis quam suis pueris procreatis
 ab eis vel amodo procreandis, castrum nostrum Crusen cum omnibus suis perti-
 nentiis in rectum feodum duximus concedendum. Ad cuius rei memoriam presens
 scriptum sigilli nostri munimine duximus roborandum. Datum apud Munchen Anno
 dominice Incarnacionis Millesimo, Ducentesimo, Quinquagesimo primo, Mense
 Octobris, Decime indictionis.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum abreptum. cf. Falkenstein cod. dipl. p. 56. Mon.

Boic. T. XXX. p. I. p. 318. Lünig, corp. jur. feud. I, 611. Oetler I, 351. II, 284. Hist.

Nor. dipl. p. 125. Nr. 19. Zenker disquis. cet. p. XC. Schütz IV, p. 80, Nr. 43. Lang. Reg.

III, 13. Gegr. Nachr. von d. Erbämtern p. 86, A.

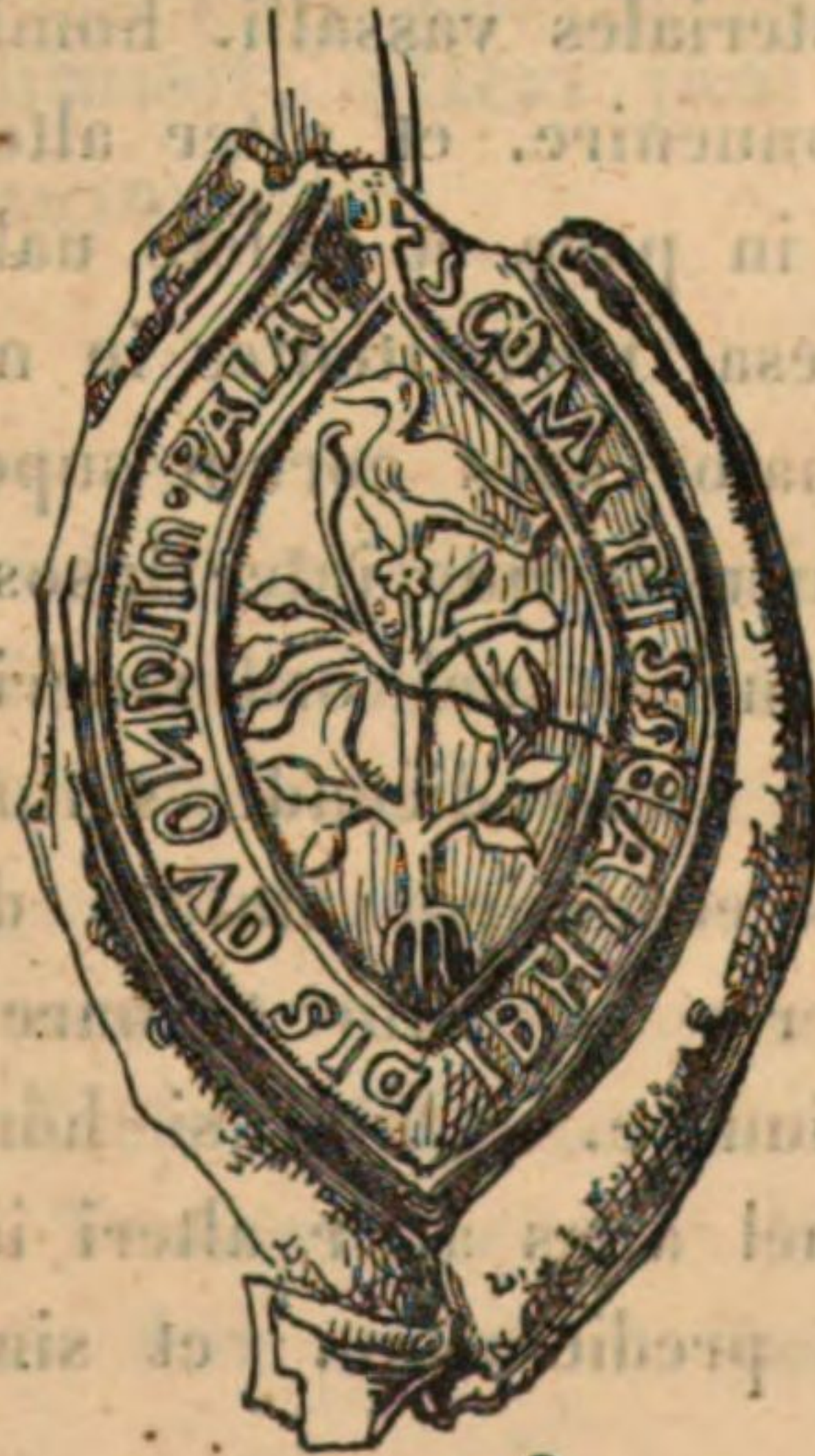
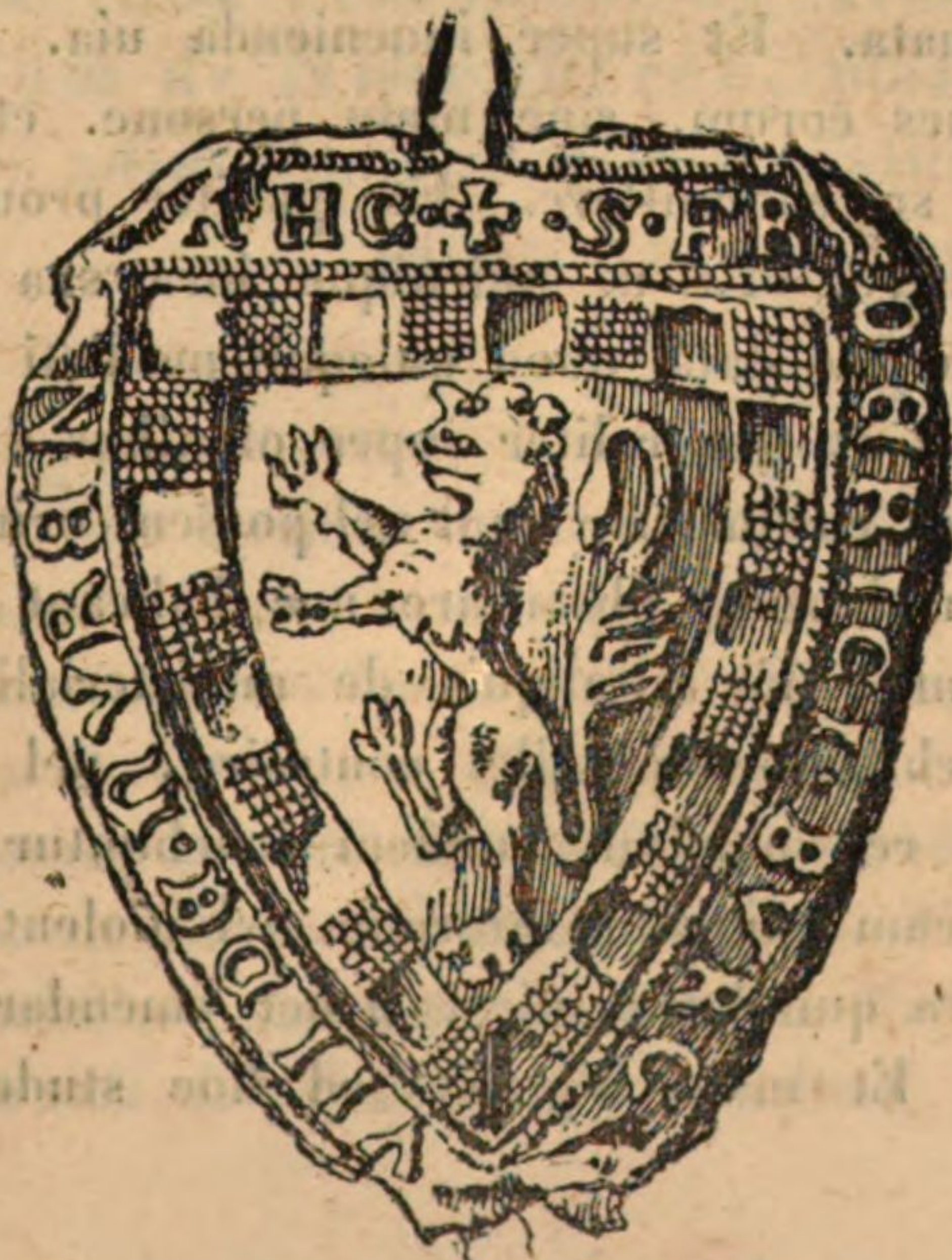
XXXVII.

Alhaidis, relicta quondam Comitis Palatini Bawariae Rapotonis, et filia sua Elizabeth, pro quibusdam dilectis mariti sui defuncti proprietatem praedii sui in Westendorf delegat monasterio in Raitenhaslach, consilio et voluntate fratris sui Friderici Junioris Burchgravii de Nurenberch.

1254. 3. Jun.

Ego Alhaidis relicta quondam Comitis Palatini Bawarie Rapotonis et filia nostra Elizabeth. Notum facimus vniuersis, quod nos pro quibusdam dilectis dilectissimi mariti nostri pie memorie. proprietatem predii nostri in Westendorf delegauimus super altare Sancte Marie in Raitenhaslach, tempore domini Waltheri abbatis eiusdem loci. et hec delegatio est de voluntate fratris nostri Friderici iunioris Burchrauii de Nuerenberch, et consilio confirmata. Ut autem ipsa donatio rata permaneat, et perpetuo inconuulsa. presentem litteram sigillo predicti fratris nostri F., et proprio, decreuimus roborare. Huius rei testes sunt. Gebhardus plebanus de Dietwert. Hainricus plebanus de Ettenuelde. dominus Hainricus de Achdorf miles. Hainricus dictus Stemphaer, et filius eius Hainricus. Fridericus de Mitterchirchen. Herwicus de Sifritstorf. Wernherus de March. Otto de Haonperg. Chunradus de Westramchirchen. et alii quam plures. Datum Anno incarnationis domini M^o. CC^o. LIII°. III° Nonas Junii.

(Orig. Perg. Ex archivo Monac. Sigilla Friderici Burggravii et Dominae Alhaidis appendent.
cf. Mon. Boic. III, 150.)

XXXVIII.

Coram Lodewico et Heinrico Comitibus Palatinis Reni et Ducibus Bawariae, Babenbergensis Episcopus et Fridericus de Truhendingen atque Fridericus Burcgravius de Nurenberc compromittunt in arbitratore super damnis invicem illatis a tempore, quo concordia inter eos ceterosque nobiles per Episcopum Herbipolensem conciliata, ulterius non fuit servata.

1254. 25. Sept.

Nos Lodewicus et Henricus dei gratia Comites Palatini Reni Duces Bawarie. Per presens scriptum notum facimus uniuersis. quod uenerabilis in Christo Pater Babenbergensis Episcopus. Fridericus de Truhendingen et *Fridericus Burcgravius de Nurenberc* precise et sine conditione compromiserunt tanquam in arbitratore. in Lodwicum Pincernam de Rotenhagen. Vlricum Stoeronem. Fasanum. et C. Schuhsonem de Hochsteten. et Eberhardum de Giech super omnibus damnis partibus irrogatis a tempore quo inter eos per uenerabilem Herbipolensem Episcopum Her(mannum) bone memorie et alios nobiles concordia extitit reformata Et super forma ipsius concordie non seruata. Et super inuenienda uia. qualiter ipsi ministeriales vassalli. homines et ciues eorum. sine metu persone. et rerum possint conuenire. et alter alteri secure se committere. Et qualiter prouincia et terra illa in pace et quiete ualeat permanere. Et ut unicuique iura sua conseruentur illesa. promittentes in manu nostra fide data. quod quicquit predicti quinque viri uel maior pars eorum super premissis et generaliter super omnibus discordiis et controuersiis que inter ipsos et homines eorum orte sunt uel possent oriri. dixerint tractauerint uel ordinauerint. firmiter debeant obseruare nec habeant aliquam potestatem contradicendi statutis ipsorum. Et si aliquis de ministerialibus uel hominibus eorundem statuto dictorum arbitratorum uellet contraire, uel quietum statum terre niteretur turbare. ipsi ad refrenandum eundem tenebuntur adinuicem se iuuare. Quod si homines ipsorum aliquam iniuriam uel uiolentiam per rapinas uel alias alter alteri inferret intra quindecim dies. debet emendari. iuxta arbitrium predictorum. et sine fraude. Et malo ingenio. ad hoc studebunt ut

concordia inter eos primitus ordinata. et pacificus status terre firmiter obseruetur. Quodsi altera partium ea que ordinata fuerint ut predictum est noluerit obseruare. ille per quem steterit. et per litteras arbitratorum publicatum fuerit tamquam infamis et uiolator fidei ab omnibus habeatur. Quod si aliquis de predictis quinque uiris non posset uel nollet se intromittere. de tractanda concordia nominata alter ei ydoneus de uoluntate partium subrogetur. Ut autem hec omnia plenius obseruentur presens scriptum sigillis nostris et predictorum dominorum fecimus roborari. Huius rei testes sunt. Albertus Comes de Mosburch. Purchardus de Wier. Marschalcus de ..... S. de Frowenberc. Arnoldus de Maessinhusen. Fr. de Vfsezze. C. de Hohenuels. Al. de Ezlo . . . . et alii quam plures. Actum apud Landes-
hut anno domini M^o. CC^o. LIII^{to} VII. Kalendis Octobris XII. indictione.

(Orig. Perg. Ex archivo Monac. Sigilla amborum Comitum Palatinorum, Friderici de Truhendingen et Friderici Burggravi de Nurenberg, nec non portiuncula sigilli Episcopi Babenbergensis appendent. — cf. Lang Reg. IV, 754.)

XXXIX.

Ludwicus Pincerna de Rotenhagen fasanus et Chunradus Stuhso de Hoehsteten, arbitri in discordia inter Episcopum Babenbergensem et nobiles viros Fridericum de Truhendingen et Fridericum Burcgrauum de Nurenberch, postquam Episcopus ipse cum omnibus suis adiutoribus et ministerialibus se submisit, alteri jam parti inobedientiae poenas commuinantur.

1255. 18. Jan.

Nos Ludwicus pincerna de Rotenhagen fasanus et Chunradus Stuhso de Hoehsteten presenti scripto profiteamur et notum facimus uniuersis. quod cum coram Illustribus ducibus Bawarie in nos tanquam in arbitratore esset compromissum. et Vlricum Steronem, et Eberhardum de Giech. ita ut quicumque nostrum interesse non possent aut nollent alii loco eorundem substituerentur. de consensu partium uidelicet domini nostri Babenbergensis Episcopi et Ecclesie Babenbergensis ex una parte nobilium uirorum. dominorum Fr(iderici) de Truhendingen et Fr(iderici) Burcgravi de Nurenberch ex altera adtemptatum fuit ex parte domini nostri

Episcopi cum predictus Stoero et Eberhardus de Giech non possent legitimis detenti impedimentis labori interesse arbitrando ut alii duo pro uoluntate dictorum nobilium substituerentur, Ad quam substitutionem nominati fuerunt per dictos nobiles. Vlricus dictus Spiez. et Wolframms de Ramsental. quibus cum dominus noster Episcopus et sui adiutores parati essent in omnibus obedire, predicti nobiles potestatem arbitrando in eos nullam conferre aliquatenus uoluerunt propter quod arbitrium de concordia extitit impeditum. Nos itaque in forma compromissi in nos collati ad instanciam predicti domini nostri Episcopi procedere uolentes. pronunciamus. quod in nos fuit compromissum super diuersis discordiis et contro- uersiis. que orte fuerant. inter venerabilem dominum nostrum Babenbergensem Episcopum. et Ecclesiam Babenbergensem ex una parte et nobiles uiros. dominos *Fr(idericum) de Truhendingen* et *Fr(idericum) Burcgrauium de Nurenberch.* ex altera. a tempore quo inter eos per uenerabilem Herbipolensem Episcopum bone memorie concordia extitit reformata. Et super dampnis hinc inde datis. Super reformatione quoque pacis et boni status terre et qualiter unicuique iura sua possent illesa in posterum conseruari. Et super inuenienda uia qualiter utraque pars alteri secure se posset committere. Et super quibusdam aliis articulis in publico instrumento Illustrium Ducum Bawarie sigillis roborato comprehensis. ita ut utraque pars nostre super premissis ordinationi deberet sine contradictione qualibet obedire. in tantum ut pars rebellis infamis et periura ab omnibus haberetur. Et inuenimus uenerabilem dominum nostrum Babenbergensem Episcopum. una cum omnibus adiutoribus fidelibus et ministerialibus suis nostre super premissis ordinationi uelle in omnibus subiacere. et eaque pacis et amicie essent deuotissime obseruare. Partem uero dictorum nobilium inuenimus diffugia querentem et nolentem aliquo modo nostris ordinationibus subiacere. Et hoc non in odium cuiusquam dicimus sed sub testimonio Jhesu Christi qui est cognitor omnium secretorum. quia ex forma compromissi in nos collati teneamur partem ream et obedire nolentem. nostris litteris incusare. Partem igitur predictorum nobilium presentibus accusamus. ita quod bene prenotate debeat subiacere. partem memorati domini nostri Episcopi decernentes omnimodis innocentem. In cuius rei testimonium presentes literas iussimus sigillorum nostrorum impressionibus roborari. Huic autem exactissime adtemptacioni nostre pro ordinanda pace et concordia. inter predictos dominum nostrum Babenbergensem Episcopum et Ecclesiam Babenbergensem et nobiles *Fr(idericum) de Truhendingen* et *Fr(idericum) Burcgrauium de Nurenberc.* dominos. interfuerunt. uenerabiles uiri. Albertus maior prepositus Babenbergensis. O. de Ortenburch prepositus sancti Jacobi *Fr(idericus)*. decanus. H. ueteris capelle prepositus Ratisponensis. Comes de Lainingen. Eber. de Schawenberc cano-

nici Babenbergenses. Nobilis uir Fr(idericus) de Vfsezze. W. Marschalcus et Gringus de Chunstat. H. de Stripperch. W. dapifer de Newanstorf. Ditricus miles de .. Perhtoldus de Vendbach. Vlr(icus) dictus Spiez. et alii plures. Actum in Campis inter Schehsliz et Memelstorf. Anno domini M^o. CC^o. L^o. quinto. XV. Kalendas Februarii. placito uero et adtemptacione placiti durantibus per precedentes sese septimanas. XIII. Indictione.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Duo sigilla appendent. — cf. Lang Reg. IV, 754.)

XL.

Fridericus comes de Zolre, Conrado de Tierberg ecclesiam in Balingen confert.

1255. 25. Jan.

Fridericus dei gratia comes de Zolre vniuersis et singulis ad quos presentis scripti noticia peruenierit. salutem in eo qui est omnium vera salus. Uniuersitati nostre tenore presentium declaramus. quod nos vacantem ecclesiam Balginin cuius ius patronatus ad nos pleno iure dinoscitur pertinere. contulimus dilecto ac speciali amico nostro C(unrado) de Tierbere. rectori de Gamertigen. fidei interpretatione per stipulationem obligatoriam promittentes eidem. quod cum illustri H.(einrico) comite de Furstinbere transactionem vel compositionem nullo modo faciamus per quam dicto C.(unrado) in prefata Balginin ecclesia aliquod possit preiudicium vel dispendium generari. ut autem ea que prediximus firma ac inconcussa permaneant sigillo nostro presens scriptum fecimus communiri. Acta sunt hec in campo apud Schonbere. anno domini M^o. CC^o. LV°. in conuersione sancti Pauli in domino fideliter amen.

(Orig. Perg. ex archivo Hohenzoller-Sigmaring. Sigillum deest.)

XLI.

**Corraudus burggravius de Nurenberg et Fridericus filius
ejus omne jus suum quod habuerunt in comitatu Burgundiae,
Johanni, comiti Burgundiae, concedunt.**

1255. 3. Jul.

Nos Corraudus burggravius de Nuremberch et Fredericus filius eius,
notum facimus presentes litteras inspecturis et audituris, quod nos tenemur sacra-
mento prestito corporali et promittimus facere matrimonium de Alis nata nostra
burgravius iunioris, quam habemus de Elisabeth vxore nostra, sorore Ottonis quon-
dam ducis Meranie et de Johanne, nato Nobilis viri Johannis comitis Burgundie
et domini Salinensis cui damus et concedimus in matrimonium pro dicta nata nostra
pleno iure, quidquid iuris habemus, habere possumus et debemus in comitatu
Burgundie et eius appendiciis, et in regno Francie, *excepta aduocatia Bisuntina,*
tam ratione dicte vxoris nostre, burgravius iunioris, quam ratione donationis et
concessionis nobis factarum a domino W.(illelmo) illustri rege Romanorum semper
augusto, super omnibus feodis, que quondam dictus dux Meranie ab Imperio tenebat
et tenere debebat, ratione dicti comitatus Burgundie et quamcunque aliam rationem
quam habemus et habere possumus in dicto comitatu Burgundie et eius appendiciis et
in regno Francie, excepta similiter aduocatia Bisuntina. In cuius rei testimonium
presenti scripto sigilla nostra duximus apponenda. Actum et datum Argentine die
sabbati proxima post festum apostolorum Petri et Pauli. Anno domino MCCL quinto.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. cf. Spiess Nebenarb. II, 43.)

Omnia documenta, quae ad venditionem bonorum in comit. Burg. pertinent, ex tabulario Dolensi
in archivum Bisunt. transportata sunt.

XLII.

Corraudus, Burggravius de Nurenberg et Fridericus filius
ejus omnia jura, quae habuerunt in comitatu Burgundiae, excepta
advocatia Bisuntina, Johanni, comiti Burgundiae, vendunt.

1255. 3. Jul.

Ego Corraudus, Burgravius de Nuremberg, et ego Fredericus filius
ejus, notum facimus presentes litteras inspecturis vel audituris, quod nos vendi-
dimus, quittauimus et concessimus Nobili viro Johanni Comiti Burgundie et domino
Salinensi et heredibus suis, quos habet ab Ysabella de Cortonay comitissa, vxore
sua, quicquid iuris habemus, habere possumus et debemus in comitatu Burgundie
et eius appendiciis, et in regno Francie, excepta advocatia Bisuntina tam ratione
Elizabeth vxoris mee, Burgravius iunioris, quam ratione donationis et conces-
sionis nobis factarum a domino W (illelmo) illustri rege Romanorum semper augu-
sto, super omnibus feodis que quondam dux Meranie Otto, frater dicte vxoris mee
Burgravius iunioris ab imperio tenebat, et tenere debebat ratione comitatus Burgun-
die et quacunque alia ratione quam habemus et habere possumus in dicto comitatu
pro septem mille marcis argenti, quas recognoscimus recepisse in pecunia nume-
rata, versa in vtilitate nostra et de quibus nos tenemus pro pagatis, renunciantes
exceptorum non solute et non numerate pecunie et omni iuri tam canonico quam
ciuili et omni consuetudini per quam posset dicta venditio impediri. In cuius rei
testimonium presenti scripto sigilla nostra duximus apponenda. Actum et datum
anno gratie MCC quinquagesimo quinto apud Argentinam die sabbati proxima post
festum apostolorum Petri et Pauli.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Sigillum unum appendet.)

Verba subpunctata suppleta sunt. cf. Spiess Nebenarb. II, 43. Documentum, quo Johannes,
com. Burg. et Conradus inter se Adelheidim — Johanni elocandam Brocardo et Guimondo de Geroldseck
(cf. Schoepfl. Alsat. illustr. II. p. 618) conservandam spondent, non receptum est, quod Originale inveniri
non potuit. cf. Spiess Nebenarb. II, 44.

XLIII.

**Fredericus burggravius de Nuremberg et Elisabeth ejus
uxor, omne jus suum in comitatu Burgundiae Hugoni, comiti
Burgundiae renunciant.**

1256. m. Majo.

Universis ad quos presentes littere pervenerint, Nos *Fredericus, burggravius de Nuremberch* et nos *Elysabeth ejus uxor*, salutem in domino. Noveritis quod quidquid juris aut dominii aut actionis reclamare potuissemus aut possumus in comitatu Burgondie et ejus appendiciis et etiam in regno Francie, sive sit jure hereditatis aut donatione vel concessione Regis Willermi, aut etiam jure quocumque vel ratione quacumque, vendidimus, concessimus et penitus quittavimus, pro precio mille et quadraginta marcharum argenti, dilectis et specialibus nostris viro potenti Hugoni, comiti Burgundie palatino et nobili domine Aliz, comitisse Burgondie palatine, ab ipsis et heredibus suis de cetero et imperpetuum pacifice habenda, possidenda et tenenda, Retenta tamen nobis advocatia Bisontina. Renunciantes per juramentum corporaliter prestitum cuidam privilegio generali, Conrardo dilectissimo patri nostro et nobis Frederico a rege Willermo dato et concesso in quo continetur concessio nobis facta ab ipso rege super feodis que ab ipso et Imperio tenuit Otho condam dux Merannie, et super feodis que habuit ab imperio R. palatinus comes Bavuarie, Et super illo feodo quod predecessor regis Willermi, dominus Hanricus de Thuringia, Romanorum Rex electus, concesserat eidem; Nec non et super feodis nostris que ab imperio actenus tenuimus et poscessimus, quan-

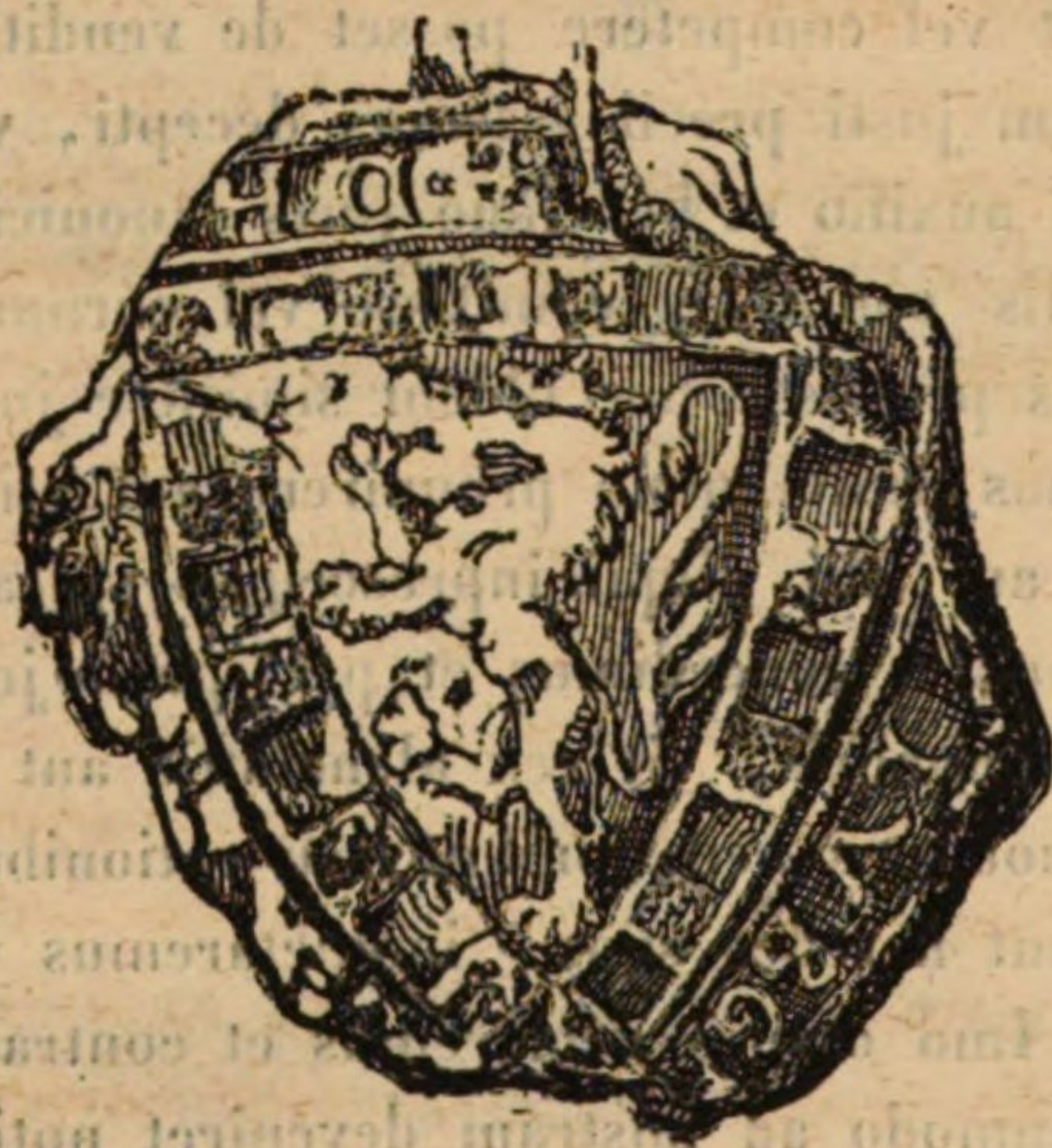
tum ad hoc veruntamen quia per ipsum privilegium generale ipsam venditionem, concessionem et quittance, vel aliquo alio modo non valeamus de cetero per nos vel per alium perturbare vel eisdem ullatenus contra ire. Et renuntiamus similiter per idem juramentum ne dono aliquo aut concessione Conrardo, dilectissimo patri nostro, aut Frederico et Elysabeth predictis a rege Willermo factis vel concessis, aut litteris aliquibus quascumque dictus pater noster aut nos ab ipso Rege vel ab aliquo alio habuerimus vel habeamus, vel aliquis pro nobis contra dictam venditionem, concessionem et quittance venire per nos vel per alium valeamus Imo ipsis omnibus precise et penitus renunciamus; Item renunciamus per idem juramentum auctioni si nobis competeret vel competere posset de venditione hujus modi recindenda, eo quod ultra dimidiam justii precii essemus decepti, vel de supplendo precio. Item renunciamus omni auxilio et beneficio juris canonici et civilis, et etiam scripti et non scripti, que dictis comiti et comitisse vel eorum heredibus super prescriptis possent obesse et nobis prodesse per idem similiter juramentum. Et promisimus per idem juramentum nos nullo modo proquirere aut etiam procurare quomodo nos aut heredes nostri aut alii aliqui inprescriptis valeamus aliud reclamare. Imo penitus volumus, dicimus et concedimus et per ipsum juramentum nos ad hoc firmiter obligamus, quod quicumque, sit rex alemannie aut imperator Rome, si nos ad hoc vellent inducere quod nos occasionibus seu rationibus quibuscumque ipsos comitem et comitissam, aut heredes suos, inquietaremus vel gravaremus, nos hoc nullo modo faceremus, Imo omnes deniaremus et contra ipsos nos pro nostris viribus poneremus, qui dummodo ad nostram deveniret noticiam procurarent vel proquirerent, quomodo dicti comes et comitissa vel eorum heredes super prescriptis inquietari valeant vel turbari. Item quia non circumventi nec decepti dictam venditionem, concessionem et quittance voluntate spontanea voluimus et ordinavimus, concedimus et per ipsum juramentum firmiter promittimus nos vel aliquem pro nobis superdicto juramento dispensationem nullatenus impetrare nec admittere. Imo cicius perjurii crimen incurrere quam cito absolutionem seu dispensationem impetrare super sepredicto juramento per nos vel per alios curaremus Et sciendum est quod de dictis mille et quadraginta marchis jam recepimus in pecunia numerata quingintas et quadraginta marchas argenti, de quibus nos tenemus plenarie propagatis. Nec contra solutionem istam allegare possemus exceptionem, cui penitus renuntiamus, de non numerata pecunia. Residuum vero, videlicet quingente marche argenti nobis reddende sunt vel solvende infra festum beati michaelis nuper venturum. Item per juramentum sepredictum promisimus et bona fide concessimus garantiam portare de predictis omnibus quociuscumque super hoc fuerimus requisiti. Et ut sepredicta venditio concessio et quittance, et omnia que

prescripta sunt, firmiter observentur, presentes litteras nostris sigillis dedimus roboratas. Datum Meti, anno domini millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto, mense Maio.

(Avec deux sceaux bien conservés.) Archives de l'ancienne chambre des comptes de Dole, sous cote B, 302.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Sigilla duo appendent.)

XLIV.

Conrardus burggravius de Nuremberch senior et Fridericus filius ejus burggravius junior et Elisabeth, ejus uxor omne jus suum in comitatu Burgundiae Hugoni, comiti Burgundiae, concedunt.

1256. 1. Maji.

Universis ad quos presentes littere pervenerint nos *Conrardus, Burgravius de Nuremberch senior, et nos Fridericus filius ejus Burgravius de Nuremberch junior et nos Ellysabeth Burgravia ejus Friderici uxor* Salutem in Domino. Noveritis quod nos quidquid juris aut domini aut actionis reclamare potuissemus vel possumus in comitatu Burgondie et ejus appendiciis et etiam in regno Francie, sive sit jure hereditario, aut donatione vel concessione regis Willermi, aut etiam jure quocumque vel ratione quacumque, vendidimus, concessimus et penitus quittavimus pro precio mille et quadraginta marcharum argenti dilectis et specialibus nostris, viro potenti Hugoni comiti Burgondie palatino et nobili domine Alyz comitisse burgondie palatine, ab ipsis et heredibus suis de cetero et imperpetuum pacifice habenda, possidenda et tenenda, retenta tam nobis advocatia Bysontina; renunciantes penitus per juramentum corporaliter prestitum cuidam privilegio generali nobis a rege Willermo dato et concesso, in quo continetur concessio nobis facta ab ipso Rege super feodis que apipso et imperio tenuit Otho quondam dux Meranie, et super feodis que habuit ab imperio Rapot palatinus comes Bavuarie, Et super illo feodo quod predecessor regis Willermi, dominus Hanricus de Thuringia, Romanorum rex electus, concesserat eidem; nec non et super feodis nostris que ab ipso imperio tenuimus et possessimus, quantum ad hoc verumptamen quod per ipsum privilegium generale ipsam venditionem, concessionem et quittance, vel aliquo alio modo nec valeamus de cetero per nos vel per alium perturbare vel eisdem ullatenus contra ire. Et renuntiamus similiter per iddem juramentum ne dono aliquo aut concessione nobis a rege Willermo factis vel concessis, aut litteris aliquibus quascumque nos ab ipso rege vel ab aliquo alio habuerimus vel habeamus, vel aliquis pro nobis contra dictam venditionem, concessionem et quittance venire per nos vel per alios valeamus; Imo ipsis omnibus precise et penitus renuntiamus. Item renunciamus per iddem juramentum auctioni,

si nobis competeret aut competere posset, de venditione hujusmodi recindenda, eo quod ultra dimidiam justii precii essemus decepti vel de supplendo precio. Item renunciamus omni auxilio et beneficio juris canonici et civilis et etiam scripti et non scripti, que dictis comiti et comitisse, aut alteri ipsorum, vel eorum heredibus super prescriptis possent obesse et nobis prodesse, per iddem similiter juramentum. Et promissimus per iddem juramentum nos nullo modo proquerere aut etiam procurare quomodo nos aut heredes nostri aut aliqui alii in prescriptis valeamus aliquid reclamare. Imo penitus volumus, dicimus et concedimus, et per ipsum juramentum nos ad hoc firmiter obligamus, quod quicumque sit rex allemanie seu imperator Rome si nos ad hoc vellent inducere quod nos occasionibus seu rationibus quibuscumque ipsos comitem et comitissam vel alterum eorum aut heredes suos inquietaremus vel gravaremus, nos hoc nullo modo faceremus. Imo omnis deniaremus et contra ipsos nos pro nostris viribus poneremus quodammodo ad nostram deveniret noticiam procurarent vel proquererent quod dicti comes et comitissa aut alter eorum vel eorum heredes super prescriptis inquietari valeant vel turbari. Item quod non circumventi nec decepti dictam venditionem, concessionem et quittance voluntate spontanea volumus et ordinavimus, concedimus, et per ipsum juramentum firmiter promittimus nos vel aliquem pro nobis superdicto juramento dispensationem ullatenus impetrare nec admittere. Imo citius perjurii crimen incurrere quam cito absolutionem seu dispensationem impetrare super sepe dicto juramento per nos vel per alium curaremus. Et sciendum est quod nos de dictis mille et quadraginta marchis argenti jam recepimus in pecunia numerata quingentas et quadraginta marchas argenti de quibus nos tenemus plenarie propagatis, nec contra solutionem istam allegare possemus exceptionem cui penitus renuntiamus de non numerata pecunia. Residimus vero, videlicet quingente marche argenti nobis reddende sunt vel solvende infra festum beati Michaelis nuper venturum. Item per juramentum sepe dictum promissimus, et bona fide concessimus garentiam portare de predictis omnibus quociuscumque super hoc fuerimus requisiti. Et ut omnia prescripta et singula robur firmitatis obtineant, presentes litteras sigillis venerabilium abbatum videlicet Rudigueris, dei gratia abbatis de Vrach, alberti, dei gratia abbatis de Stainaech, et Hanrici dei gratia, abbatis de Wicernach dedimus sigillatas, in presentia quorum prescripta corporaliter prestitimus juramenta. Datum apud Cadelsbourc die dominica ante ascensionem domini, anno domini millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto. (Avec deux sceaux entiers il ne reste du 3^e que sa queue en parchemin.)

Archives de l'ancienne chambre des Comptes de Dole, sous cote B, 304.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Sigilla duo integra, tertium valde laesum appendet.) — Ejusdem documenti duplicatum, sine sigillis in archivo Bisuntino depositum est.

XLV.

**Conrardus, Burggravius de Nuremberg senior, venditionem
a Friderico filio suo et Elisabeth, uxore ejus, factam,
gratam habet.**

1256. 1. Maji.

Nos Conrardus, Burgravius de Nuremberch, senior, universis ad quos presentes littere pervenerint Salutem in domino. Noveritis quod nos venditionem, concessionem, et quittance[m] que fecerunt et concesserunt dilectus *filius noster Fridericus, Burgravius de Nuremberch et dilecta nostra Elisabeth ejus uxor* viro potenti Hugoni comiti Burgondie palatino et nobilis domine Alix comitisse palatine ejus uxori super omne jus, dominium et etiam auctionem que dictus Fridericus et Elysabeth potuissent vel possent reclamare in comitatu Burgondie et ejus appendiciis et in regno Francie, que omnia ipsi Fridericus et Elysabeth dictis comiti et comitisse vendiderunt, concesserunt et quittaverunt pro precio mille et quadraginta marcharum argenti, sicut in ipsorum Frederici et Elisabeth, litteris continetur, Dictis comiti et comitisse super hoc datis, advocatia bysontina retenta, gratas habemus et bona fide laudamus Et ne dicti comes et comitissa super dictis venditione concessione et quittance, vel super dicto comitatu et ejus appendiciis inquietari de cetero valeant vel turbari: Notum similiter facimus quod nos quicquid juris domini aut actionis potuissemus aut possumus in ipso comitatu et ejus appendiciis, sive donatione regis Willermi, aut concessione seu ratione aliqua quecumque sit, eisdem comiti et comitisse et eorum heredibus cum dictis Frederico et Elisabeth similiter vendimus, concedimus et quittamus, sub ipsorum conventionibus, pactionibus et in eodem precio, ab ipsis et heredibus possidenda de cetero pacifice et tenenda. Ita quod de ipso precio nichil possumus petere vel reclamare. Imo ratum et stabile habemus quicquid de ipso precio Fridericus et Elisabeth egerint vel ordinaverint Renunciantes penitus per juramentum corporaliter prestitum omnibus exceptionibus et omni juri canonico et civili et etiam scripto et non scripto, que nobis contra hoc possent prodesse et ipsis comiti et comitisse aut alteris ipsorum vel suis heredibus obesse. Et etiam renunciamus omnibus litteris quecum-

que sint, sive generales sive speciales, et a quocumque nobis date sint aut concessae, et etiam omnibus rationibus quibus possemus per nos vel per alium ipsos comitem et comitissam et eorum heredes super prescriptis inquietare ullatenus aut turbare. Adstringentes nos et heredes nostros similiter et obligantes eodem modo et sub eisdem exceptionibus et eisdem juramentis a nobis jam corporaliter prestitis quibus adstrinxerunt se et obligaverunt dicti dilecti nostri Fredericus et Elysabeth, sicut in litteris suis continetur quas dictis comiti et comitisse donaverunt super hoc, sigillis suis sigillatas, quod nos nec aliqui pro nobis contra prescripta vel contra aliquod prescriptorum non venimus de cetero nec aliqua alia ratione que de cetero posset emergere. Imo omnis pro posse nostro deviaremus qui dictum comitem et comitissam super prescriptis in aliquo perturbarent. In cujus rei testimonium presentes litteras sigillo nostro dedimus sigillatas. Datum apud Calsbourt Anno domini millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto die dominica ante ascensionem Domini.

Archives de l'ancienne chambre des Comptes de Dole, cote B, 305.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Sigillum Conradi valde laesum appendet.)

XLVI.

Abbates de Urach, de Stainach, de Wicernach testes juramenti, quod Conradus senior et filius ejus Fridericus, Burggravius de Nurenberg, nec non Elisabeth, Friderici uxor, de renuntiatione juris sui in comitatu Burgundiae, praestiterunt.

1256. 1. Maji.

Universis ad quos presentes littere pervenerint, Nos Rudiguer, dei gratia abbas de Vrach, et nos albertus, dei gratia, abbas de Stainach, et nos Hanricus, dei gratia, abbas de Wicernach, salutem in Domino. Noveritis quod in presentia nostra constituti viri potentes, *Conradus burgravius de nuremberch, senior, et Fredericus burgravius ejus filius et nobilis domina Elysabeth ejus Frederici uxor* recognoverunt quod ipsi viro potenti Hugoni, comiti Burgondie palatino, et nobili domine Alyz comitisse Burgondie palatine, vendiderunt, concesserunt et quittaverunt quicquid juris domini et actionis potuissent vel possunt reclamare in

comitatu Burgondie et ejus appendiciis et in regno Francie, retenta advocatia By-sontina, pro quadam summa pecunie; et recognoverunt et promiserunt, per Juramentum corporaliter in presentia nostra prestitum, quod nullam litteram retinent vel retinebunt, sive sit a rege Willermo eis data aut a Johanne comite Burgondie et Salinarum, super venditione aut concessione dicti comitatus aut donatione a quocumque factis; aut super matrimonio faciendo inter filium dicti Johannis comitis et Aliz filiam dicti Frederici et Elysabeth, aut quacumque alia ratione. Et si aliquas litteras retinuerint aut retinent, per idem juramentum omnibus litteris quascumque habuerint vel habeant, sive sint a Rege Willermo eis date aut a dicto Johanne Comite aut jure quocumque vel quacumque ratione vel a quibus cumque, quibus ipsi dictos Hugonem comitem Burgondie palatinum et Aliz comitissam Burgondie palatinam, vel aliquem ipsorum, aut eorum heredes, aut virum potentem dictum Johannem, comitem Burgondie aut Elysabeth ejus uxorem vel Johannem eorum filium aut eorum heredes in aliquo modo inquietare valeant vel turbare Ipsi Conrardus et Fredericus et Elysabeth ejus uxor renuntiaverunt penitus et renunciant bona fide Et sciendum quod nos super omnibus prescriptis, ad requisitionem dominorum Conrardi, Frederici et Elysabeth, in ordinibus nostris et in verbo veritatis promissimus garentiam portare quocienscumque fuerimus requisiti. In cujus rei testimonium presentes litteras sigillis nostris dedimus roboratas. Datum apud Cadelsboure, Anno domini millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto die dominica ante ascensionem domini.

(Avec trois sceaux dont les deux premiers sont dans le meilleur état de conservation.) Archives de l'ancienne chambre des Comptes de Dole, sous cote B, 306.

(Ex archivo Bisunt. Duo sigilla appendent.)

XLVII.

Conrardus, Burggravius de Nurenberg, senior, et ejus filius Fridericus et Elisabeth ejus uxor omne jus suum in comitatu Burgundiae Hugoni, comiti Burgundiae, vendunt.

1256. m. Jun.

Universis ad quos presentes littere pervenerint nos **Conrardus Burgravius de Nuremberch, senior**, et nos **Fredericus filius ejus Burgravius de Nuremberch, junior** et nos **Elysabeth Burgravia ejus Frederici uxor** salutem in domino. Noveritis quod nos quicquid juris, aut domini, aut actionis reclamare potuissemus vel possumus in comitatu Burgundie et ejus appendiciis, et etiam in regno Francie, sive sit jure hereditario, aut donatione vel concessione regis Willermi aut etiam jure quocumque, aut ratione quacumque, vendidimus, concessimus et penitus quittavimus pro precio mille et quadraginta marcharum argenti dilectis et specialibus nostris, viro potenti Hugoni comiti Burgondie palatino et nobili domine Aliz, comitisse Burgondie palatine, ab ipsis et heredibus suis de cetero imperpetuum pacifice habenda, possidenda et tenenda, retenta tamen nobis advocatia Bysontina. Renunciantes penitus per juramentum corporaliter prestitum cuidam privilegio generali nobis a rege Willermo dato et concesso, in quo continetur concessio nobis facta ab ipso rege super feodis que ab ipso et imperio tenuit Otho, quondam dux Merannie, et super feodis que habuit ab imperio Rapoto palatinus comes Bavuarie, et de Kraiburg maritus Adelheidis, sororis Friderici, jam 1254 vidua factae. Adelheidis, Friderici filia, postea comiti de Castelnupsit, et super illo feodo quod predecessor regis Willermi, dominus Hanricus de Thuringia, Romanorum rex electus, concesserat eidem, nec non et super feodis nostris que ab ipso imperio actenus tenuimus et poscessemus, quatenus ad hoc;

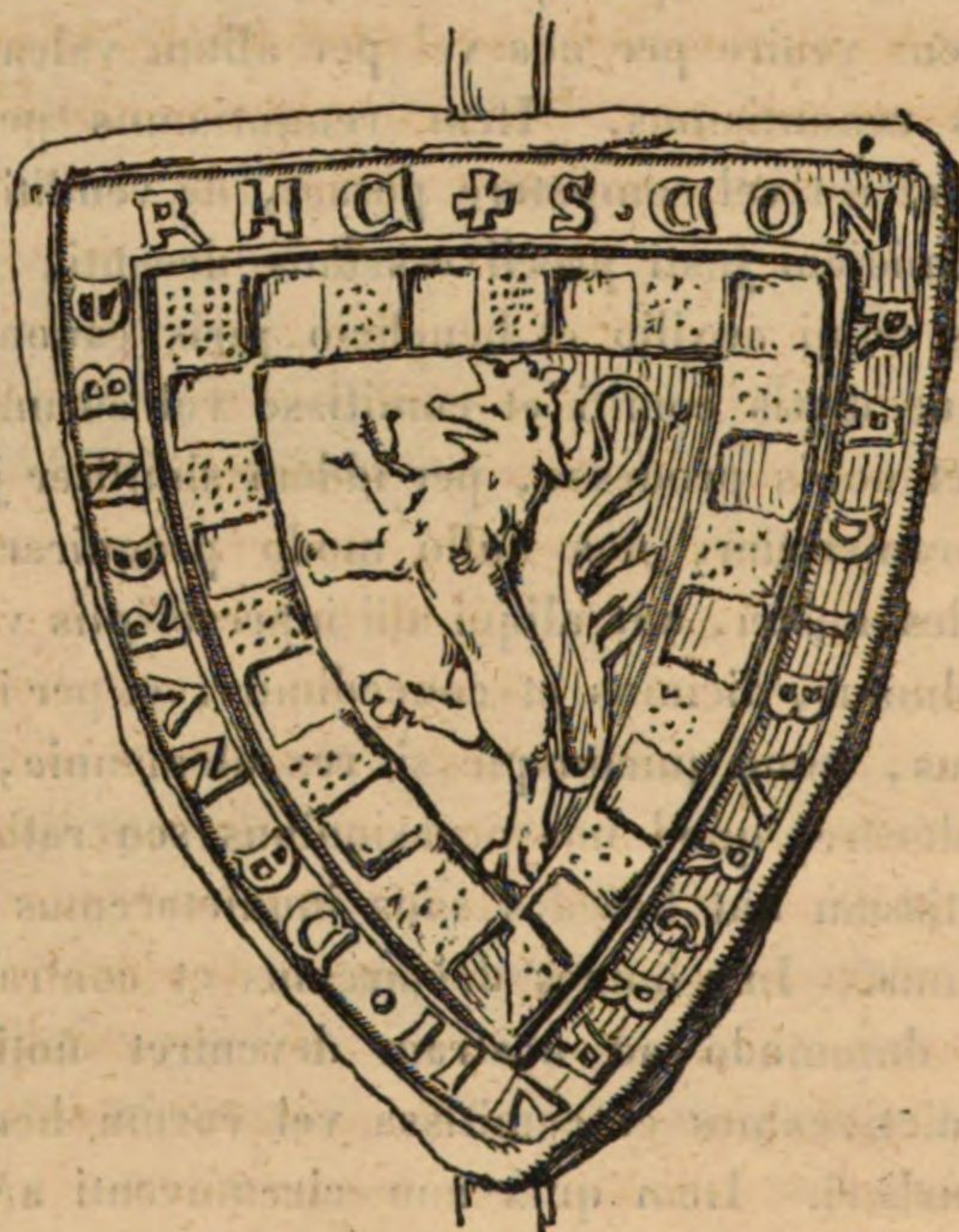

verumptamen quod per ipsum privilegium generale ipsam venditionem concessionem et quittance, vel aliquo alio modo non valeamus de cetero per nos vel per alium perturbare, vel eisdem ullatenus contra ire. Et renuntiamus similiter per iddem juramentum ne dono aliquo aut concessione nobis a rege Willermo factis vel concessis aut litteris aliquibus quascumque nos ab ipso rege vel ab aliquo alio habuerimus vel habeamus, vel aliquis pro nobis, contra dictam venditionem, concessionem et quittance venire per nos vel per alium valeamus; Imo ipsis omnibus precise et penitus renuntiamus. Item renuntiamus per iddem juramentum auctioni, si nobis competeret vel competere posset, de venditione hujus modi recindenda eo quod ultra dimidiam justii precii essemus decepti, vel de supplendo precio. Item renunciamus omni auxilio et beneficio juris canonici et civilis et etiam scripti et non scripti que dictis comiti et comitisse vel eorum heredibus super prescriptis possent obesse et nobis prodesse, per iddem similiter juramentum. Et promissimus per iddem juramentum, nos nullo modo proquirere aut etiam procurare quomodo nos aut heredes nostri, aut aliqui alii inprescriptis valeamus aliquid reclamare. Imo penitus volumus, dicimus et concedimus, et per ipsum juramentum nos adhoc firmiter obligamus, quod quicumque sit rex alemannie, seu imperator Rome, si nos adhoc vellent inducere, quod nos occasionibus seu rationibus quibus cumque ipsos comitem et comitissam aut heredes suos inquietaremus vel gravaremus, nos hoc nullo modo faceremus. Imo omnes deviaremus et contra ipsos nos pro nostris viribus poneremus qui dummodo ad nostram deveniret noticiam procurarent vel proquirerent quomodo dicti comes et comitissa vel eorum heredes super prescriptis inquietari valeant vel turbari. Item quia non circumventi nec decepti dictam venditionem, concessionem et quittance, voluntate spontanea volumus et ordinavimus, concedimus et per iddem juramentum firmiter promittimus, nos vel aliquem pro nobis super dicto juramento dispensationem nullatenus impetrare nec admittere; Imo citius perjurii crimen incurrere quam cito absolutionem seu dispensationem impetrare, super sepedicto juramento, per nos vel per alium curaremus. Et sciendum est quod nos de dictis mille et quadraginta marchis argenti jam recepimus in pecunia numerata quingentas et quadraginta marchas argenti, de quibus nos tenemus plenarie propagatis. nec contra solutionem istam allegare possemus exceptionem cui penitus renunciamus de non numerata pecunia Residium vero, videlicet quingente marche argenti nobis reddende sint vel solvende infra festum beati michaelis nuper venturum. Item per juramentum sepedictum promissimus et bona fide concessimus garentiam portare de predictis omnibus quociuscumque super hoc fuerimus requisiti. Et ut sepedicta venditio, concessio et quittance, et omnia que prescripta sunt firmiter observentur presentes litteras nostris sigillis dedimus robo-

ratas. Datum apud Franqueboure anno domini millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto, mense Junio.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Duo sigilla appendent. — Duplicato hujus documenti, in archivo Bis. deposito, tria sigilla bene conservata, appendent. cf. Spiess Nebenarb. II, 45.)

XLVIII.

**Friderici Burggravii de Nurenberg et Elisabeth uxoris ejus
quittatio pro mille et quadraginta marcis ab Hugone, comite
Burgundiae, acceptis.**

1256. m. Jun.

Universis ad quos presentes littere pervenerint nos *Fridericus, Burgravius de Nuremberch et nos Elysabeth, burgravia, ejus uxor*, salutem in Domino. Noveritis quod nos quicquid juris aut dominii aut actionis reclamare potuissemus vel possumus in comitatu Burgondie et ejus appendiciis, et etiam in regno Francie, sive sit jure hereditatis vel concessione aut donatione regis Willermi, aut etiam jure quocunque aut ratione quacumque, vendidimus, concessimus et penitus quittavimus pro precio mille et quadraginta marcharum argenti dilectis et specialibus nostris, viro potenti Hugoni comiti Burgondie palatino et nobili domine Aliz comitisse Burgondie palatine, ab ipsis et heredibus suis de cetero et imperpetuum pacifice habenda, possidenda et tenenda, retenta tamen nobis advocatia Bysontina. Renunciantes penitus, per juramentum corporaliter prestitum cuidam privilegio generali, Conrardo, dilectissimo patri nostro et nobis Frederico, a rege Willermo dato et concesso, in quo continetur concessio nobis facta ab ipso rege super feodis que ab ipso et imperio tenuit Otho quondam dux Merannie, et super feodis que habuit ab imperio Rapoth palatinus comes bavuarie, et super illo feodo quod predecessor Regis Willermi, Dominus Hanricus de Thuringia Romanorum rex electus, concesserat eidem; nec non et super feodis nostris que ab imperio hactenus tenuimus et possessimus quantum ad hoc verumptamen quod per ipsum privilegium generale ipsam venditionem, concessionem et quittance vel aliquo alio modo non valeamus de cetero per nos vel per alium perturbare vel eisdem ullatenus contra ire. Et renuntiamus similiter per iddem juramentum ne dono aliquo vel concessione Conrardo, dilectissimo patri nostro aut nobis Frederico et Elysabeth predictis a Rege Willermo factis vel concessis, aut litteris aliquibus quas cumque dictas per nostrum aut nos ab ipso rege vel ab aliquo alio habuerimus vel habeamus, vel aliquis pro nobis contra dictam venditionem, concessionem et

quittationem venire per nos vel per alium valeamus, Imo ipsis omnibus precise et penitus renuntiamus. Item renuntiamus per iddem juramentum auctioni si nobis competeret aut competere posset devenditione hujusmodi recindenda eo quod ultra dimidiam justii precii essemus decepti vel de supplendo precio. Item renuntiamus omni auxilio et beneficio juris canonici et civilis et etiam scripti et non scripti, que dictis comiti et comitisse aut alteri ipsorum vel eorum heredibus super prescriptis possent obesse et nobis prodesse, per iddem similiter juramentum. Et promissimus per iddem juramentum nos nullo modo proquirere aut etiam procurare quomodo nos aut heredes nostri aut aliqui alii in prescriptis valeamus aliquid reclamare. Imo penitus volumus, dicimus et concedimus, et per ipsum juramentum nos adhuc firmiter obligamus, quod quicumque sit rex alemannie, aut imperator Rome, si nos adhuc velent inducere quod nos occasionibus seu rationibus quibuscumque ipsos comitem et comitissam vel alterum ipsorum aut heredes suas inquietaremus aut gravaremus, nos hoc nullo modo faceremus. Imo omnes deviaremus et contra ipsos nos pro nostris viribus poneremus qui dummodo ad nostram diveniret noticiam, procurarent vel proquirerent quomodo dicti comes et comitissa aut alter eorum vel eorum heredes super prescriptis inquietari valeant vel turbari. Item quia non circumventi, nec decepti, dictam venditionem, concessionem et quittationem, voluntate spontanea voluimus et ordinavimus, concedimus et per ipsum juramentum firmiter promittimus, nos vel aliquem pronobis super dicto juramento dispensationem nullatenus impetrare nec admittere. Imo citius perjurii crimen incurrere quam cito absolutionem seu dispensationem impetrare super sepedicto juramento per nos vel per alium curaremus. Et sciendum est quod deditis mille et quadraginta marchis argenti jam recepimus in pecunia numerata quingentas et quadraginta marchas argenti, de quibus nos tenemus plenarie propagatis. Nec contra solutionem istam allegare possemus exceptionem, cui penitus renunciamus, de non numerata pecunia. Residuum vero, videlicet quingente marche argenti, nobis reddende sunt vel solvende infra festum beati michaelis nuper venturum. Item per juramentum sepedictum promissimus et bona fide concessimus garentiam portare de predictis omnibus, quocumque super hoc fuerimus requisiti. Et ut sepedicta venditio, concessio et quittatio, et omnia que prescripta sunt, firmiter observentur, presentes litteras nostris sigillis dedimus roboratas. Datum metis anno domini millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto mense Junio.

(Orig. Perg. ex archiepo Bisunt. Sigillum Elisabethae appendet.)

XLIX.

Conradus senior et Fridericus, filius ejus, Burggravii de Nuremberg, nec non Elisabeth, Friderici uxor, Episcopo Bisuntino venditionem juris sui in comitatu Burgundiae annuntiant.

1256. m. Jun.

Venerabili in Christo patri ac domino suo Archiepiscopo Bisuntino. *Conradus Burgravius de Nurenberch senior, Fridericus burgravius filius suus et Elisabeth eius Friderici vxor* salutem et reuerentiam. Noueritis quod nos vendidimus concessimus et quittauius pro quadam summa pecunie dilectis nostris Hugoni comiti palatino et Alidi comitisse palatine Burgundie et heredibus suis quidquid iuris domini aut actionis poteramus vel possumus reclamare in comitatu Burgundie et eius appendiciis et in regno Francie retenta nobis aduocatia Bisuntina. et renunciavimus et renuntiamus omnibus exceptionibus. donationibus. concessionibus et litteris. nobis a rege Willmo. datis et concessis vel ab aliquo alio quibus nos. aut aliquis pro nobis ipsum comitem et comitissam aut aliquorum ipsorum aut heredes suos. super prescriptis possemus de ceteris perturbare. Item renunciauimus et renunciamus penitus et precise omnibus conuentionibus et ordinationibus factis et concessis inter nos et virum potentem Johannem comitem Burgundie et dominum Salinarum super matrimonio contrahendo inter Johannem ejus filium et Alidim filiam nostram quam nos Fridericus habuimus de dicta Elisabeth. et etiam omnibus litteris quascunque habuerimus vel habeamus et pro quacunque ratione a dicto Johanne comite. Et promisimus per iuramentum corporaliter prestitum quod contra dictam venditionem. concessionem quitationem et renunciationem non veniamus per nos vel per alios in futurum. Verumtamen rogamus nos ad hoc quod omnia prescripta firmiter obseruentur. quatenus dictis comiti et comitisse in testimonium prescriptorum. vestras literas detis sigillatas et apertas. Datum in Chadols-purch. mense Junii. Anno domini M^o CC^o LVI°.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Sigillum unum appendet. — Scriptura hujus documenti alia est quam in ceteris document. origin. burggraviorum.

L.

Conventiones inter Fridericum, Burggravium de Nuremberg et Elisabetham, ejus uxorem, et Johannem, comitem Burgundiae, de matrimonio contrahendo solvuntur.

1256. m. Jun.

Nos *Fredericus junior, Burgravius de Nuremberch, et nos Elysa-
beth, burgravia, ejus uxor* universis presentes litteras inspecturis, salutem in domino: Noveritis quod cum conventiones et ordinationes facte fuerint et concesse inter nos ex una parte et virum potentem Johannem comitem Burgondie et dominum Salinarum ex altera, super matrimonio contrahendo inter Johannem filium domini Joannis burgondie et domini salinarum et Alidim filiam nostram. Item et super emptione quam fecit erga nos dictus Johannes comes Burgondie et dominus Salinarum super hiis omnibus que habere possidere et reclamare poteramus vel possemus in comitatu Burgondie et ejus appendiciis, et in regno francie, ratione cujus emptionis nobis tenebatur dictus Johannes comes in magna pecunie summa nobis ab ipso solvenda, et etiam super plurimis articulis et promissionibus ratione dicti matrimonii et dicte emptionis similiter et solutionis. videntes super hoc maxima imminere pericula et multas inde capitales inimicicias exoriri. cum hec omnia contra voluntatem et ad detrimentum viri potentis Hugonis comitis Burgondie palatini et nobilis domine Alidim comitisse Burgondie palatine essent ordinata pariter et vallata. Nos, de bonorum virorum consilio et jam volentes bona fide hujusmodi pericula curiosius evitare, omnibus conventionibus, ordinationibus et concessionibus factis et concessis inter nos et dictum Johannem comitem et Johannem filium ejus, quecumque sint et quacumque ratione ordinate et quomodo cumque firmate aut vallate sint vel fuerint, sive sit litteris aut plegiis aut quocumque alio modo, per juramentum corporaliter prestitum renunciamus penitus et precise. Item si litteras aliquas habuerimus aut habeamus aut aliqui pro nobis a dicto Johanne comite Burgondie et domino Salinarum, quecumque sint aut quacumque ratione date sint et quorumcumque sigillis sigillate sint, sive sit ratione faciendi matrimonii inter Johannem filium suum et Alix filiam nostram, aut ratione emptionis aut solutionis, sicut dictum est aut debiti cujuscumque, aut etiam quacumque conventionem, ordi-

natione aut concessione. Nos eisdem, per juramentum corporaliter prestitum et bona fide, renunciamus penitus et precise; eosdem Johannem Comitem et Johannem filium ejus super omnibus prescriptis immunes firmiter relinquentes, et bona fide penitus perquittantes. Insuper per iddem juramentum promittimus, et nos ad hoc firmiter obligamus, quod nos contra renunciaciones prescriptas et contra dictam quittance non venimus per nos vel per alium infuturum. Nec procurabimus vel proquiremus nec procurari aut proquiri faciemus quomodo nos aut aliqui pronobis ipsum Johannem comitem burgondie et dominum salinarum aut ejus uxorem, aut eorum heredes, aut Johannem filium eorundem super prescriptis inquietare de cetero valeamus vel turbare. Et sciendum quod nos semper nobis Bysontinam advocatiam reservamus. Et ut omnia prescripta firmiter observentur presentes litteras sigillis nostris dedimus roboratas. Datum Meti, anno domini millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto, mense Junio.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Duo sigilla, bene conservata, appendent.)

LI.

Conrardus senior Burggravius de Nuremberch et Fredericus junior Burggravius de Nuremberch et Elysabeth ejus uxor omnes conventiones inter se et Johannem, comitem Burgundiae, de matrimonio contrahendo initas solvunt.

1256. m. Jun.

Nos Conrardus senior burgravius de Nuremberch, et nos Fredericus junior burgravius de Nuremberch, et nos Elysabeth burgravia ejus uxor, universis presentes litteras inspecturis salutem in Domino. Noveritis quod cum conventiones et ordinationes facte fuerint et concesse inter nos, ex una parte, et virum potentem, Johannem Comitem Burgondie et dominum salinarum, ex altera, super matrimonio contrahendo inter Johannem filium dicti Johannis Comitis Burgondie et dominum salinarum et Alidim filiam nostram, quam nos Fredericus habuimus de dicta Elysabeth; Item et super emptione quam fecit erga nos dictus Johannes comes

Burgondie et dominus salinarum super hiis omnibus que habere, possidere et reclamare poteramus vel possemus in comitatu Burgondie et ejus appenditiis et in regno francie, ratione cujus emptionis nobis tenebatur dictus Johannes comes in magna pecunie summa nobis ab ipso solvenda, et etiam super pluribus articulis et promissionibus ratione dicti matrimonii et dicte emptionis similiter et solutionis. Videntes super hoc maxima imminere pericula et multas inde capitales inimicicias exoriri, cum hec omnia contra voluntatem et ad detrimentum viri potentis Hugonis comiti Burgondie palatino et nobili domine alidim comitis Burgondie palatine essent ordinata pariter et vallata; nos de honorum virorum consilio, et etiam volentes bona fide hujusmodi pericula curiosius evitare; omnibus conventionibus, ordinationibus et concessionibus factis et concessis inter nos et dictum Johannem comitem et Johannem filium ejus quecumque sint et quacumque ratione ordinate et quomodocumque firmate aut vallate sint vel fuerint, sive sit litteris aut plegiis aut quocumque alio modo, per juramentum corporaliter prestitum renuntiamus penitus et precise. Item si litteras aliquas habuerimus aut habeamus, aut aliqui pro nobis a dicto Johanne comite Burgondie et domino Salinarum, quecumque sint aut quacumque ratione date sint, et quorumcumque sigillis sigillate sint, sive sit ratione matrimonii faciendi inter Johannem filium suum et Aliz filiam nostram; aut ratione emptionis aut solutionis, sicut dictum est. aut debiti cujuscumque, aut etiam quacumque conventionem, ordinationem aut concessionem: Nos eisdem, per juramentum corporaliter prestitum, et bona fide renuntiamus penitus et precise, Eisdem Johannem comitem et Johannem filium ejus super omnibus prescriptis immunes firmiter relinquentes, et bona fide penitus perquitantes. Insuper per iddem juramentum promittimus et nos ad hoc firmiter obligamus quod nos contra renuntiationes prescriptas et contra dictam quittance non veniemus per nos vel per alium in futurum; nec procurabimus vel proquiremus, nec procurari aut proquiri faciemus quomodo nos aut aliqui pro nobis ipsum Johannem comitem Burgondie et dominum Salinarum aut ejus uxorem, aut eorum heredes aut Johannem filium eorundem super prescriptis inquietare de cetero valeamus vel turbare. Et sciendum quod nos semper nobis bysontinam advocatiam reservamus. Et ut omnia que prescripta sunt firmiter observentur, presentes litteras nostris sigillis dedimus roboratas. Datum apud Franquenboure anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto, mense Junio.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Tria sigilla, istud Friderici laesum, appendent.) — Alia manu documentum scriptum videtur. cf. fasc. III. antiqq. dom. Zoller. ubi facsimile ejusdem documenti, dd. Calsbourc, affertur.

LII.

Conradus senior et Fridericus Burggravii de Nurenberg, nec non Elisabeth, Friderici uxor, se pretium venditionis per clericum Heinricum, notarium suum, accepisse testantur.

1256. m. Octob.

Nos *Conrardus, burgravius de Nuremberch, senior, et nos Fredericus burgravius de Nuremberch, junior, et nos Elysabeth ejus Frederici uxor*, Universis presentes litteras visuris salutem in Domino-Noveritis quod cum Henricus clericus, dilectus noster notarius, loco nostri et per preceptum nostrum vendiderit et quittaverit dilectis nostris, Viro potenti Hugoni, Comiti Burgondie palatino, et nobili domine Alyz, comitisse Burgondie palatine et eorum heredibus quicquid juris aut dominii reclamare potuissemus vel possemus in comitatu Burgondie et ejus appendiciis et in regno Francie pro precio mille et quadraginta marcharum argenti. Quem Henricum propter quittance et concessionem predictas faciendas miseramus, quod nos ipsas venditionem et quittance volumus, concedimus et confirmamus. Item dicimus, confitemur et verum est quod nos dictas mille et quadraginta marchas argenti per manum dicti notarii integre et perfecte recepimus in pecunia numerata. Quare de ipsis mille et quadraginta marchis nos tenemus plenarie et penitus prosolutis. Unde per juramentum corporaliter prestitum promittimus et nos obligamus quod contra omnia prescripta vel contra aliquod prescriptorum nullatenus per nos vel per alium de cetero veniemus. Immo omnia prescripta et singula per iddem juramentum promittimus de cetero firmiter observare. Datum apud Chadelsburch, anno domini millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto, mense Octobris.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Duo sigilla, valde laesa, Conradi et Elisabethae, appendent.)

LIII.

Conradus senior et Fridericus, filius ejus, Burggravi de Nuremberg, nec non Elisabeth, Friderici uxor, totum venditionis pretium se accepisse testantur.

1256. m. Octob.

Universis presentes litteras visuris. *Nos Conradus burgravius de Nuremberch, senior; nos Fredericus burgravius de Nuremberch, et nos Elisabeth Burgravia ejus Frederici uxor*, salutem in Domino Noveritis quod cum nos omne jus et dominium quod reclamare potuissemus in Comitatu Burgondie et ejus appendiciis et in Regno francie, jure hereditario vel donatione aliqua nobis facta, sive ratione quacumque, vendiderimus et penitus quittavimus dilectis nostris, Hugoni Comiti Burgondie palatino et Alyz comitisse Burgondie palatine ejus uxori et eorum heredibus pro pretio mille et quadraginta marcharum argenti, de qua summa pecunie jam recepimus quingentas et quadraginta marchas argenti. Residuum vero, videlicet quingente marche argenti nobis solvende essent in festo beati Michaelis anni millesimi ducentissimi quinquagesimi sexti, quod nos ipsas quingentas marchas argenti que nobis, ut dictum est, in festo beati Michaelis solvende erant, bene et sane recepimus in pecunia numerata. Quare de omni pecunia prescripta plenarie et perfecte nos tenemus simpliciter et penitus pro pagatis. Datum apud Chadelsburch, anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto, mense Octobris.

(Orig. Perg. ex archivo Btsunt. Duo sigilla amborum burgraviorum, valde laesa, appendent.)

LIV.

Fridericus de Truhendingen et ejus uxor Margaretha pro quadringentis marcis Hugoni, Comiti Burgundiae, omne jus suum in comitatu Burgundiae vendunt.

1261. m. Febr.

Nos Fredericus Dominus de Truhendingen et Nos Margareta uxor ejus, Domina de Truhendingen, notum facimus universis presentes litteras inspecturis; Quod nos de bona voluntate nostra vendidimus, concessimus et quietavimus, laude et assensu liberorum nostrorum, nobili viro Hugoni, Comiti Burgundie palatino et nobili Domine Alidi, ejus uxori, Comitisse Burgundie palatine, dilecte sorori nostre, sibi et suis heredibus, pro quadringentis marchis argenti, nobis ab ipsis solutis et numeratis, et in utilitatem nostram versis, Quicquid juris vel domini habebamus, vel habere vel reclamare possemus, jure hereditario seu quacumque alia ratione, in toto Comitatu Burgundie et ejus appenditiis, et etiam in Regno francie, in feodis, alodiis, possessionibus, proprietatibus et quibuscumque aliis rebus. Et promisimus, juramento corporaliter prestito, quod contra predicta non veniemus per nos vel per alium. Renuntiantes expresse, sub debito prestiti juramenti, exceptioni minoris precii, non durantis et non versi in nostram utilitatem, et omni juris auxilio et beneficio quod nobis posset proficere in hac parte. In cujus rei testimonium presentes litteras sigillis venerabilium patrum Domini Iringi, Dei gratia Episcopi Herbipolensis et Domini Hartmanni, eadem gratia Episcopi Augustensis, cum sigillis nostris propriis fecimus sigillari. Actum Anno Dominice incarnationis millesimo ducentesimo sexagesimo primo, mense februarii.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Quatuor sigillorum unum valde laesum appendet.) — Scriptura hujus documenti non ejusdem manus esse videtur quam in documentis burggraviorum.

LV.

In praesentia Odonis, abbatis Reomensis, Beatrix, comitissa de Orlemunde omne jus suum in comitatu Burgundiae Hugoni, comiti Burgundiae, donat.

1265.

Nos frater Odo humilis abbas Reomensis, notum facimus universis presentes litteras inspecturis quod Beatrix, Dei gratia comitissa de Orlemunde, soror quondam Ottonis, ducis Merannie, et filia Ottonis ducis quondam Merannie, in nostra propter hoc presentia constituta donavit, donatione intervivos, illustri viro Hugoni duci Burgundie et heredibus ejus in solidum, totum jus quod habebat in comitatu Burgundie, quacumque ratione seu causa habebat jus in dicto comitatu, seu in dicti comitatus castris, villis, fortaliciis, hominibus, vassalis, justiciis, terris, pratis, vineis, aquis, pedagogiis et juribus quibuscumque quocumque nomine censeantur; promittit etiam dicta comitissa, pro se heredesque suos ad sancta Dei evangelia sacramentum corporaliter prestando, quod contra dictam donationem in toto vel in parte, directe vel indirecte, non veniet aliquatenus in futurum. voluit etiam quod omnes solempnitates, omnes firmitates que predictam donationem possent reddere firmiorem et validiorem que ab aliquo sapienti possent dici vel exprimi habeantur predictis seu expressis et promissis in hac carta, et eas tanquam expressas servare promittit et contra non venire aliquatenus in futurum. Nos ad instantiam dicte Beatricis predictam donationem auctoritate presentium insinuamus. Renuntiavit etiam specialiter in hoc facto exceptioni doli, metus et in factum, et generaliter omni exceptioni et juris beneficio per que posset contra predicta venire. vel predicta aliquatenus impugnare. Mandat etiam et cedit dicto Hugoni duci Burgundie et ejus heredibus omne auxilium et omnem actionem quod vel que ei competit in dicto comitatu, seu pro jure quod habet in dicto comitatu, cum fructibus seu proventibus inde perceptis contra possidentem seu detinentem dictum comitatum et contra quascumque alias personas. Item si illustris mulier Margarita, soror dicte Beatricis vel quicumque alius emit ab aliqua alia sororum suarum jus quod ei sorori vendenti compete-
bat in dicto comitatu Burgundie jus rehabendi seu redimendi vel reemendi pro eodem precio dicto Hugoni duci Burgundie et heredibus ejus dicta Beatrix per se

et heredibus suis mandat, cedit specialiter et expresse, voluit etiam quod omnes exceptiones, omnia auxilia, omnia beneficia que possent eam invitare ad rescindendum seu revocandum predicta in toto vel in parte habeantur pro nominatis, specialiter ex parte dicti Hugonis ducis Burgundie, et sic eis habitis pro nominatum expressis renuntiavit expresse. In quorum omnium testimonium adinstanciam dicte comitis sigillum nostrum duximus presentibus apponendum. Actum et datum anno domini millesimo ducentesimo sexagesimo quinto.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Sigillum deest.)

LVI.

**Beatrix, comitissa de Orlamunde, Hugoni, comiti Burgundiae, omne
jus suum in comitatu Burgundiae donat.**

1265. 5. Aug.

Nos Beatrix, Dei gratia comitissa de Orlemunde, notum facimus universis presentibus et futuris quod nos donamus per presentem epistolam illustri viro Hugoni duci Burgondie et heredibus ejus insolidum totum jus quod habemus in comitatu Burgundie, quacumque ratione seu causa habeamus jus in dicto comitatu, seu et dicti comitatus castris, villis et fortaliciis, hominibus, vassalis, justiciis, terris, pratis, vineis, aquis, pedagiiis et juribus quibus cumque, quocumque nomine censeantur, et dictam donationem per presentem scripturam insinuamus et promittimus pro nos, heredesque nostros, ad sancta dei evangelia sacramentum corporaliter prestando, quod contra dictam donationem in toto vel in parte, directe vel indirecte, non veniemus aliquatenus in futurum. Volumus etiam quod omnes sollempnitates, omnes firmitates que predictam donationem possent reddere firmiorem et validiorem, que ab aliquo sapienti possent dici vel exprimi habeantur pro dictis seu expressis et promissis in hac carta, et eas tanquam expressas servare promittimus, et contra non venire aliquatenus in futurum. Renuntiamus etiam specialiter in hoc facto exceptioni doli, metus et in factum, et generaliter omni exceptioni et juris beneficio per que possumus contra predictam venire, vel

predicta aliquatenus impugnare. Mandamus etiam et concedimus dicto H., duci Burgundie et heredibus ejus omne auxilium et omnem actionem quod vel que nobis competit prodicto comitatu, seu projure quod habemus in dicto comitatu, cum fructibus seu proventibus inde perceptis contra possidentem seu detinentem dictum comitatum, et contra quascumque alias personas. Volumus etiam quod omnes exceptiones, omnia auxilia, omnia beneficia que possent nos juvare ad rescindendum seu revocandum predicta in toto vel in parte habeantur pro nominatis, specialiter ex parte dicti Hugonis ducis Burgundie, et sic eis habitis pro nominatis, expressis, renuntiamus expresse. Omnibus predictis testes interfuerunt vocati et rogati Johannez de Blanosco et Radulphus de Lage, milites, Albertinus de Alnous burgensis metensis, Franco de Bastoigne et Hanricus Falconarius, armigeri, Alardus cantor divionensis et Bartolomeus Estimans de Auvone, Frater Bartholdus de ordine citeranensis, frater Garinus metensis et frater Petrus de Commerci, frater Gerardus de Nancei, frater Ulricus de Austria, frater Ortorpnus de Austria, frater Albertus de vico, frater Lambertus et frater Symon Gripa, fratres minores Petrus de Janze. Johannes Ferremosche, Dyonisius de Vergeliaco. In quorum testimonium sigillum nostrum duximus presentibus aponendum. Et Nos Otto, filius dicte comitisse, comes de Orlemunde, predicta omnia rata et firma habemus et promittimus pronos, heredesque nostros, ad sancta Dei evangelia, corporaliter prestito sacramento, contra predicta non venire aliquatenus in futurum. In quorum testimonium sigillum nostrum presentibus fecimus apponi. Datum quinta die augusti, anno domini millesimo ducentesimo sexagesimo quinto.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Sigilla desunt.)

LVII.

In praesentia Beatricis, comitissae de Orlamunde Bertholdus monachus, Helwicus et Raymondus, milites, se pro omnibus conventionibus erga Hugonem, comitem Burgundiae, pro pagatis recognoscunt.

1256. m. Novemb.

Ego Beatris dei gratia comitissa de Orlemond notum facio uniuersis presentes litteras inspecturis, quod in presentia mea constituti frater Bertholdus monachus ordinis Cisterciensis, dominus Helwicus et dominus Raymondus milites recognouerunt quod ab omnibus conuentionibus que unquam inter se habuerunt erga illustrem (sic!) virum Hugonem ducem Burgundie se omnino recognouerunt pro pagatis et dictum ducem quittauerunt. In cuius rei testimonium ad petitionem predictorum sigillum meum presentibus litteris feci appendere. Datum anno domini M^oCC^oLX^o quinto in crastino Beati Bricii confessoris mense Nouembri.

(Origin. Perg. ex archivo Bisunt. Sigillum appendet.)

LVIII.

Episcopi argentinensis et spirensis Beatricem omne jus suum in comitatu Burgundiae Hugoni, comiti Burgundiae, vendidisse testantur.

1265. 1. Aug.

Nos Henricus et Henricus, dei gratia argentinensis et spirensis episcopi, notum facimus uniuersis presentes litteras inspecturis, quod Beatrix comitissa de Orlamunde, filia quondam Ottonis ducis Meranie et comitis Burgundie, et Soror quondam Ottonis ducis Meranie et Comitissae Burgundie, in presentia nostra constituta vendidit pretio viginti milium marcarum puri argenti admarcam trecentem, totum jus in solidum quod habuit in comitatu Burgundie, quacumque ratione seu causa habeat in dicto comitatu, in castris, villis, fortalitiis, hominibus, vassalis, iusticiis, terris, pratis, vineis, aquis, pedagiiis, et iuribus quibus cumque, quocum-

que nomine censeantur, Illustri viro Hugoni, duci Burgundie et heredibus ejus, quod precium confessa fuit coram nobis se recepisse in pecunia numerata a dicto Hugone, duce Burgundie. Et venditionem predictam fecit dicta comitissa domino Ottone filio suo, comite de Orlemunde, presente, valente et consentiente. Intelleximus etiam ex relatione venerabilis domini Babenburgensis episcopi quod quondam dux meranie et comes Burgundie jus hereditatis sue contulerit sorori sue Beatrici comitisse predictae. Item intelleximus quod Hermannus de Orlemunde dicte Beatricis filius per divisionem bonorum hereditariorum renunciavit simpliciter et de plano omni actioni et impetrationi que ipsi potuisset competere ante divisionem hujusmodi in bonis prescriptis. Predicta vero Comitissa et predictus Otto filius suus promiserunt ad sancta dei evangelia, prestito corporaliter sacramento quod contra predictam venditionem et confessionem non venient aliquatenus in futurum in parte vel in toto, directe vel indirecte. Cesserunt etiam in presentia nostra dicta comitissa et dictus Otto filius ejus dicto Hugoni, duci Burgundie et heredibus ejus omnem actionem quam vel quod habent pro dicto comitatu seu pro jure quod habent in dicto comitatu, cum eventibus seu cum proventibus inde perceptis. Renuntiaverunt etiam dicta comitissa et dictus Otto in hoc facto specialiter exceptioni non soluti pretii, seu non numerate pecunie, doli, metus et in factum, et generaliter omni exceptioni et omni juris beneficio perque possent contra predicta venire vel predicta aliquatenus impugnare. omnibus vero predictis testes interfuerunt Ramungus et Helewigus milites de Blassemburc, frater Berdoldus de Lancheim, ordinis Cistercensis, Ramungus de Kindesberc, Eberhardus de Waldenvels, Ramungus junior de Blasenburc et alii quamplures. In quorum omnium testimonium ad acquisitionem dicte comitisse et dicti Ottonis sui filii, nostra sigilla una cum ipsorum sigillis presentibus duximus apponenda. Actum et datum anno domini M^o. CC^o. LX°. V^o. Calend. Augusti.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Sigilla desunt.)

LIX.

Otto, filius Hugonis, comitis palatini Burgundiae, consentit venditioni, a matre sua Alide Hugoni duci Burgundiae factae.

1269. m. Decemb.

Je Othonins de Borgogne fiz de noble barum Hugum Conte de Palatinz de Borgogne ca en arriere fais à savoir à toy Ceauz que verrunt ces presenz lettres que cum nobles bers Hugues dux de Borgogne eust achaté et aquesté jadis de noble dame Biatris Contesse d'Orlemonde, aynée Serour de noble dame Alys contesse de Savoye et de Borgogne, palatinz, ma chiere dame et mere, les droiz les quereles, les raysuns, les acions les quex la dite Beatris Contesse d'Orlemonde avoit ou pavoit avoir en la comté de Borgogne, et appertenances, par ochoysum dou quel achat et douquel aquist fut ja ca en arrieres granz contenz entre le dit duc d'une part et le dit Hugum conte palatinz de Borgogne, mon pere, et la dite alys contesse, madame et mere d'autre. Après ce tres passé de cest siegle le dit Hugum conte, mon pere nobles bers messire Philippe Cuens de Savoie et de Borgogne palatinz, maris et espous de la dite Alys, contesse ma dame et ma mere, et de meisme la dite contesse, ma mère, aient achate et acquete dou dit duc toz les droiz, totes les querelles, totes les raysuns et les auctions les quele li duc avoit ou pouoit avoir en quelque maniere ou dit conte de Borgogne par raysum d'achat, d'aquist de dum (don) ouen autre maniere pour le pris d'unze mile livres de viennois les quex li diz Philippe cuens de Savoie et de Borgogne, palatinz a furni et aquité au dit duc de ses propres deniers, outre granz despens et granz messious que cicil messire Philippe cuens de Savoie et de Borgogne a fait por defendre la terre dou conté de Borgogne encontre le dit duc li quex por raysum des avant dites quereles comenca et fit guerre au conte de Borgogne. Je, par la grace especial que li diz messire Philippe, cuens de Savoie et de Borgogne palatinz, maris et espous de la dite Alys contesse, ma chiere dame et mere, a fait à icele Alys contesse, ma mere, dou dit achat et dou dit aquist, a pensez et de mon bun gré et par la volonté et par le consentement de l'avant dite contesse ma chière dame et mère, promet por mon sairement que j'ai fait sur saintes Evangiles et por stipulacion et ferme promesse, et por obligation de toz mes biens que j'ai et que je aurai, rendre et paier au dit monseignoor Philippe conte de Savoie et de Borgogne, palatinz ou a

son comandement les avant dites unze mile livres de vianois, ou lue (aux lieux) et auz termes que sont ci escrit: C'est a savoir dues mile set cenx et cinquante livres de viennois à la foire de Bar que vient prochainement, et duesmile set cenx et cinquante livres de vianois à l'autre foire de cel meme lue prochainement enségant, et les cinc mille et cinc cenx livres remanerz dedanz un an apres le deces au dit conte, oudedans un an apres ledecès à la dite contesse ma chiere dame et mere, s'il avenoit que ele moroust ancois que li diz messre Philippe cuens de Savoie et de Borgogne palatinz. Et nos l'avant dite Alys, contesse de Savoie et de Borgogne palatine, que de nostre bon gre confessum que li dit nostre sires Philippe cuens de Savoie et de Borgogne, palatinz, a furné et aquté les dites unze mile livres de viennois entierement au dit duc por le dit achat et por le dit aqüst, voluns, consentuns et outroiuns que li diz Othonins, nostre fiz, paioit et rende au dit Philippe conte de Savoie et de Borgogne ou a son commandement les avant dites unze mile livres de viennois auz termes desus escritz. En cor promet je, le diz othonins, por moi et por toz mes freres, à l'avant dit monsegnoor Philippe conte de Savoie et de Borgogne, l'avant dite Alys contesse, ma chiere dame et mere, par mon sairrement que j'ai fait sur saintes evangiles, que je por ochoysum ne por raysum de cest aqüst, ne de cest achat ne demanderay riens, chalongeray ne prendrai por moi ne por autrui en l'avant dite conté de Borgogne ne en les pertenances, tandis come l'avant dite contesse ma chiere dame et mere vivra; et de totes ces convenances atendre et garder et des paies avantdites faire aus termes desusnomez, je oblige audevant dit Philippe conte de Savoie et de Borgogne et à ses hoirs toz mes biens que j'ai et que j'aurai, et especiaument le droit que j'ai à Bracum et à Salins et en les partenances et tot le droit que j'ai ou porroie avoir en la conté de Borgogne; et se por aventure je falloie en ces convenances ou en aucune de les, ou faisoie encontre en aucune maniere, mis est en covenant espressement et especiaument entre moi et le dit Philippe conte de Savoie et de Borgogne palatin que la grace et li dons qu'il a fait à la dite contesse ma mere et à moi dou devant dit achat et aquest ne vallent riens à moi, ne à mes hoirs, ençois soient tenu por non fait et por nuls et soient rapelé por *même* (néant) le fait et que je ne mi hoir ne nos en puyssum aidiez en nule maniere, et ce que je auroie païé de l'avant dite summe fust au dit conte et à ses hoir por non (par nom) de peine, et je des or endroit lour ordone et quite se je defalloie auz avantdites convenances ou en aucunes d'eeles. Encor met je moi et ma terre tote es pvoir et en la juridiction l'evesque de Beloys que i est et que i sera et que il moi et tote ma terre puisse metre en entredit et en escomuniement se je defalloie en ces convenances ou en aucune d'eles tant que je les euse atendues et remendées entierement doma-

ges et (torts) que li diz cuens ou si hoirs feroient par ochoysum des diz pais, je lour promet à rendre en bone foi et par mon sairement que j'ai fait sur saintes évangiles, et des damages et des (torts) je les creroie porlour parole et sans autre preuve. Et renunce en cest fait en bone fois et por mon sairement fait sur saintes evangiles que je ne puisse dire que je aie esté deceuz ne surpris en cest fait por boise ne por enian ne por peur ne por force que grace nesoit faite à la dite contesse madame et mere en cest fait et que je ne puisse demander benefice de restitution por raysum de meneur eage et que je n'avoie cureur ou tuour et a tot autre droit et tote costume et tot benefice de droit escrit et non escrit que a moi ou a mes hoirs porroit aidier à venir encontre ces convenances ou aucune déles ou profiter en aucune maniere soit de loi ou de canon. En termoing de la quele enose je li diz Othonins et noz la dite alys contesse de Savoie et de Borgogne palatine metans nostres saelz en ces presenz lettres et prions et requeruns le onorable per en Crist nostre seignour Johan par la grace de De evesque de Beloyz que il mete son sael en ces presenz lettres ensemble les noz en tesmonage deverité. et Noz li diz Jahanz por la grace de Deevesque de Beloyz aupriere et à la requeste du dit Othonins de nostre dame Alys contesse de Savoie et de Borgogne palatine metuns nostre sael en ces presenz lettres entesmoing de verité donées corrant t'an de l'encarnatium nostre segnour por mil does cenz sessante noef au mois de decembre.

(Orig. Perg. ex archivo Bisunt. Duo sigilla appendent.)

LX.

Comitissa de Zolren, Comitissa de Helfinstein et domina de Hellunstein donatam a patre suo Hartmanno Comite de Dilingen, decimam sitam in Voltparsteten, ad Ecclesiam Caesaream recognoscunt.

1258.

Vniuersis Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presentes litteras inspecturis, *Comitissa de Zolren* ... Comitissa de Helfenstein et .. domina de Hellunstein, fidem presentibus adhibere. Cum ad ea que ad promotionem sancti obsequii, et diuini cultus, a cunctis Christi fidelibus sit instanter accelerandum. Vniuersitati vestre presentibus declaramus quod nos illam donationem simplicem, et solempnem, quam dilectus *pater noster Hartmannus Comes de Dilingen* de decima in Voltpersteten sita, augustensis diocesis, fecit Ecclesie de Cesarea, Cisterciensis ordinis, Augustensis diocesis, et recompensam sue curie, sitam in Aiechenboch, et ad ipsum proprietatis tytulo pertinentem, quam fecit domino H. Electo Spirensi, et Ecclesie Spirensi, eo quod ab ipso infeodo decimam habuit memoratam, sicut in instrumentis super hoc edictis plenius continetur, votis concordibus de consensu maritorum nostrorum ratam et gratam habuimus et habere sub attestatione litterarum presentium profiteamur. renuntiantes nichilominus omni iuri, quod in ipsa nobis et nostris heredibus nobis successuris legitime competeat, siue competere videbatur. In istorum igitur certitudinem firmiorem, presentes litteras, cum *sigillis maritorum nostrorum*, quibus nos esse contente volumus roboratas, predicto domino. Electo et Ecclesie spirensi tradidimus conseruandas. Datum Anno domini M^o. CC^o. LVIII.

(Orig. Perg. ex archiuo Monast. Kaisersheim. Sigillum Comitis de Zolren deest.) —
cf. Lang. Reg. III, 125.

LXI.

Hartmannus Comes de Dillingen de consensu filii sui Hartmanni augustensis ecclesiae Episcopi et filiarum suarum Vdilhildis comitissae de Zolre Willibirgis comitissae de Helfinstein et Agnetis de Heligenstein omnes possessiones et proprietates villae Sevilingen exceptis feodis quibusdam abbatissae et conventui dominarum apud Ulmam ordinis Sancti Damiani donat.

1258. 13. Jan.

In nomine sancte et indiuidue trinitatis amen. Vniuersis presens scriptum inspecturis. Hartmannus comes de Dilingen noticiam subscriptorum. Quoniam summe felicitatis bonum in ecclesiam dei fore dinoscitur lucris animarum intendere singuli suum circa hoc debent ordinare consilium ut eterne salutis a se initium non excludant. Hinc est quod vniuersis litere presentis inspectoribus notum esse volumus quod nos de consensu domini et filii nostri Hartmanni dei gratia venerabilis augustensis Ecclesie episcopi. qui super tenore presencium speciales dedit litteras. et filiarum nostrarum *Vdihildis comitisse de Zolre*. Willibirgis comitisse de Helfinstein et Agnetis de Heligenstein. Ad honorem omnipotentis dei et beate virginis et beati Francisci et omnium sanctorum in anime nostre remedium et parentum nostrorum omne dominium et omnes possessiones et proprietates ville que Sevilingen dicitur Constanciensis dyocesis apud Ulmam. Item ius patronatus capelle in eadem villa. Item homines nostros proprios ibidem. qui voluntarie subscriptis dominabus adherere iure proprietario acceptabunt. Item siluam ibidem que Lanchwidach dicitur. Item siluam que mons dicitur. Item siluam que Adelheiderisach dicitur. cum pratis. agris. usuagiis. viis. et inuiis. et omnibus sibi attinentibus omni ea conditione que vulgariter ehafti dicitur, exceptis feodis quibus quidam a nobis ibidem sunt infeodati omni iure quo conuenit abbatisse et conuentui dominarum apud Ulmam ordinis sancti Damiani absolute et libere donauimus propter deum omni actioni et iuri quocunque nomine censeatur in predictis firmissime renunciantes. Abbatissam et conuentum a die donationis facte predictorum constituentes dominas propter deum. in quam donationem nos prenominate filie de consensu maritorum nostrorum absolute .. ac libere presentibus

consentientes omni actioni et iuri nostro hereditario in omnibus predictis finaliter renunciamus. Ut autem predicta donatio tuta sit a calumpniantium insultationibus et ex nostra prouisione plenissima securitate gaudeat in testimonium donationis concessimus predictis. Abbatisse et conuentui scripta presentia sigillorum nostri et filiarum nostrarum predictarum munimine roborata. Testes vero huius donationis sunt. Hartmannus dei gratia Episcopus augustensis. Dominus Hiltebrandus de Rehberc canonicus augustensis. Albertus scriba domini episcopi. predicator. Prior frater H. lector. frater R. Item fratres minores. frater Benedictus custos Franconie. frater Walterus gardianus Ulmensis. frater H. de Nawe. Milites Rûdolfus dapifer de Sevilingen. Sibiridus de Jûnschalkingen. Hiltebrandus de Trûbinhoven. Bertoldus de Hohstetin. et alii quam plures tam clerici quam laici. Acta sunt hec anno domini M^o. CC^o. LVIII°. In octaua epiphanie domini.

(Orig. Perg. ex archivo Stuttgart. — Quinque sigilla, primum Comitis de Dilingen, secundum Friderici Comitis de Zolre, tertium Comitis de Helfenstein, quartum Degenhardi de Gandelvingen, quintum ut primum appendent.)

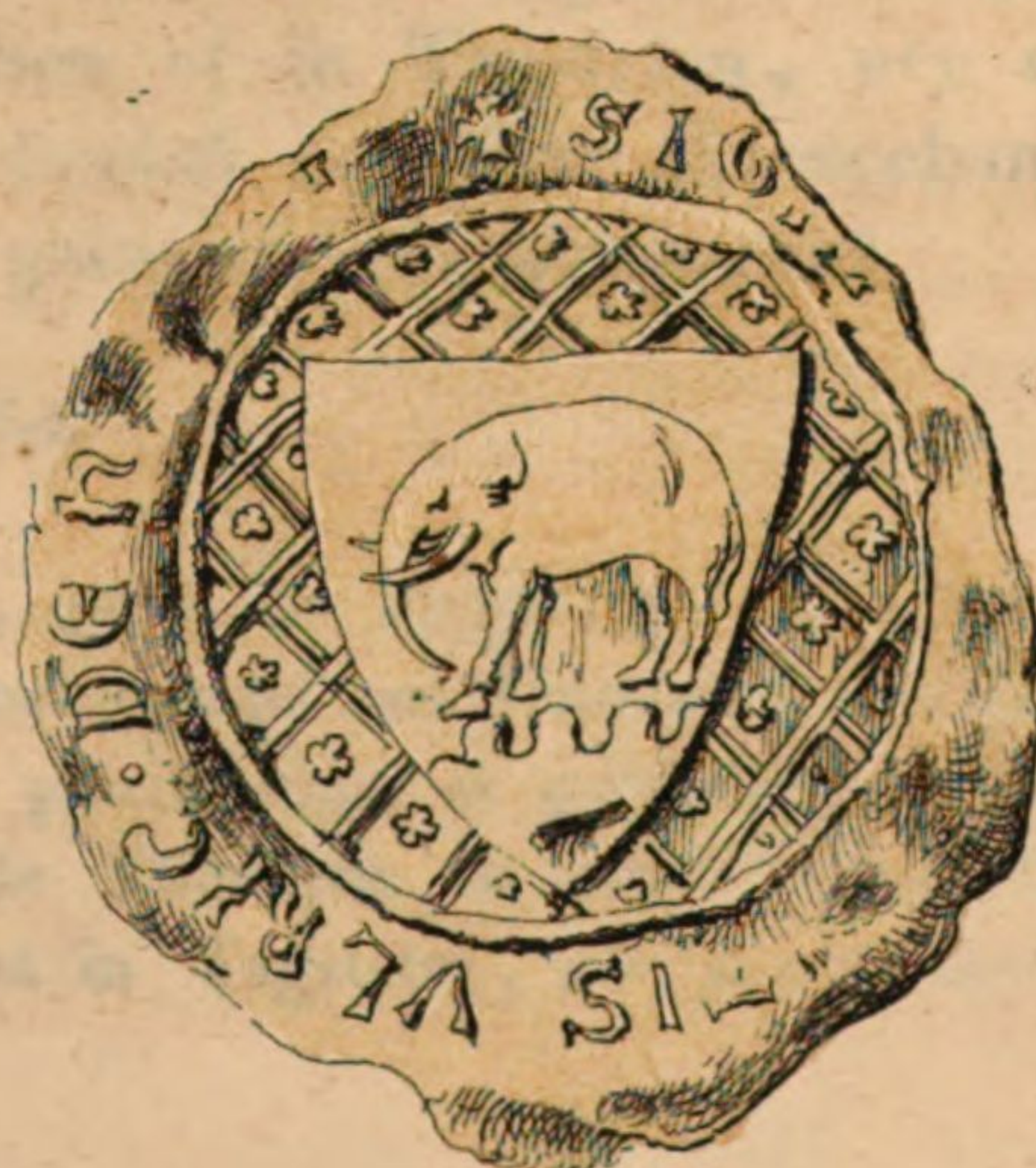
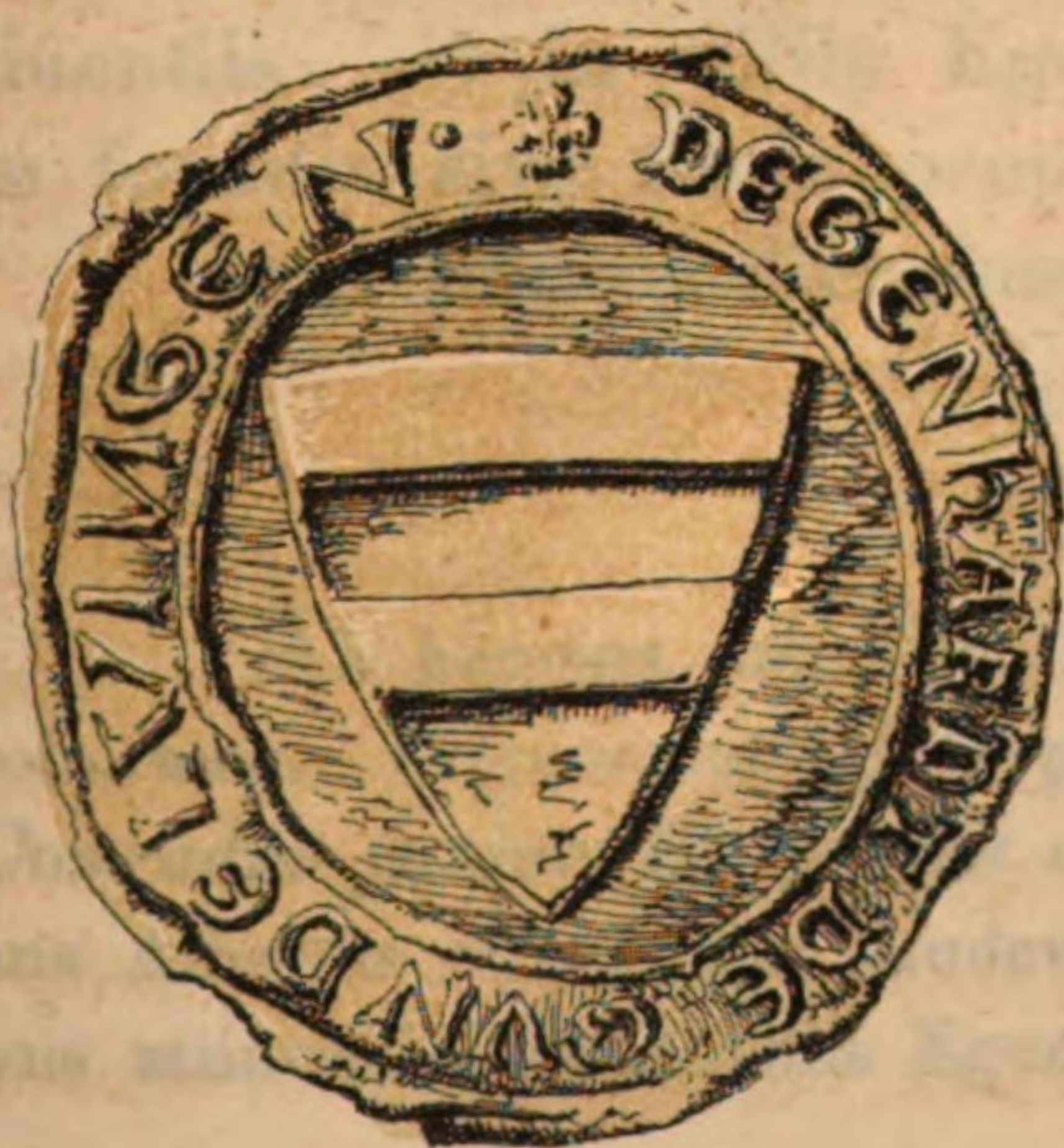
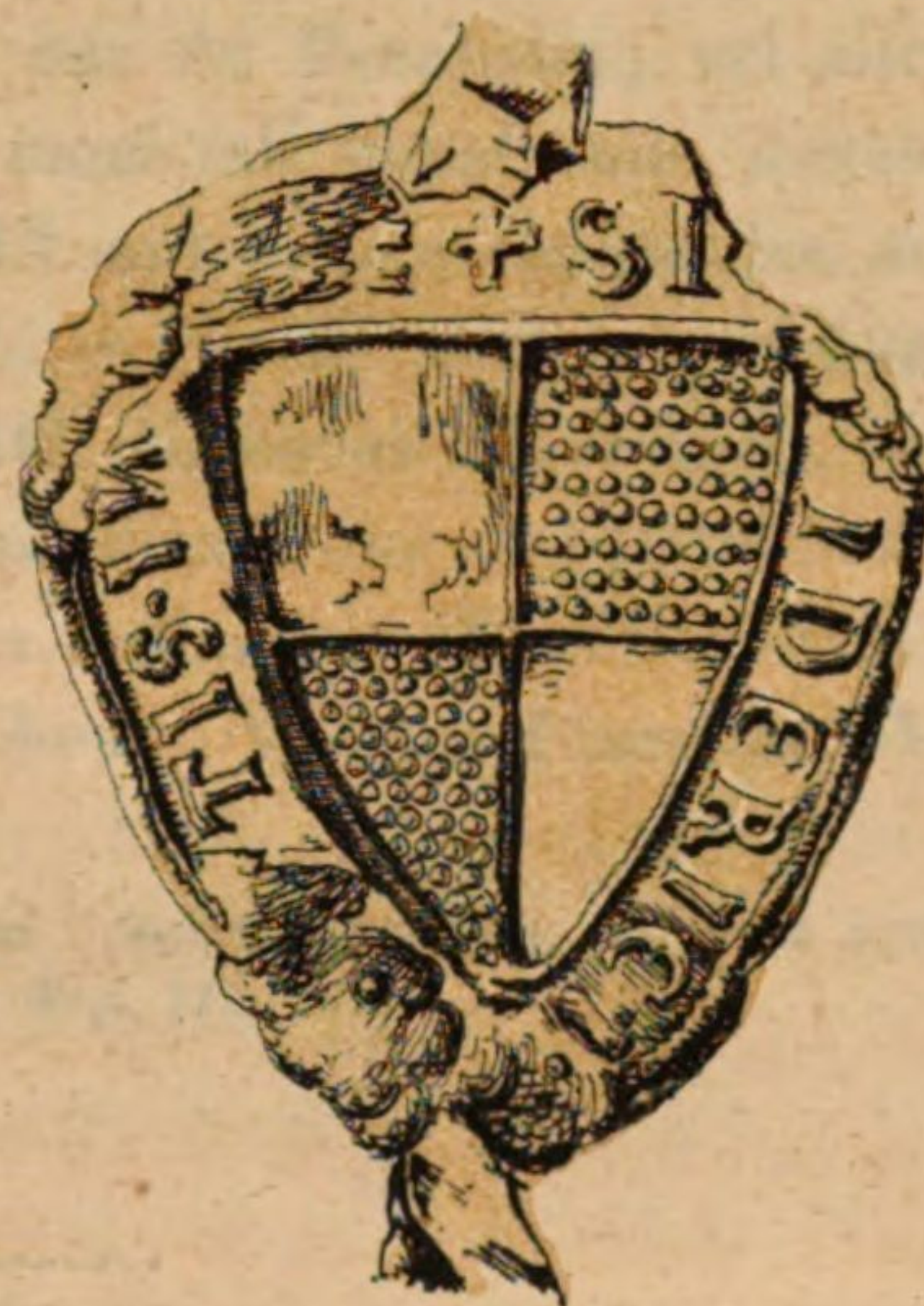
LXII.

L.... Praepositus maioris ecclesiae in Augusta, **F... de Zoler**, **VI.. de Helfenstein**, comites, praedium quoddam in Medingen, monialibus ibidem quondam ab Hartmanno Comite de Dilingen concessum, pro tempore autem ab Alberto, dicto Knode, proprietatis titulo vindicatum, monialibus denuo adjudicant.

1258. 20. Oct.

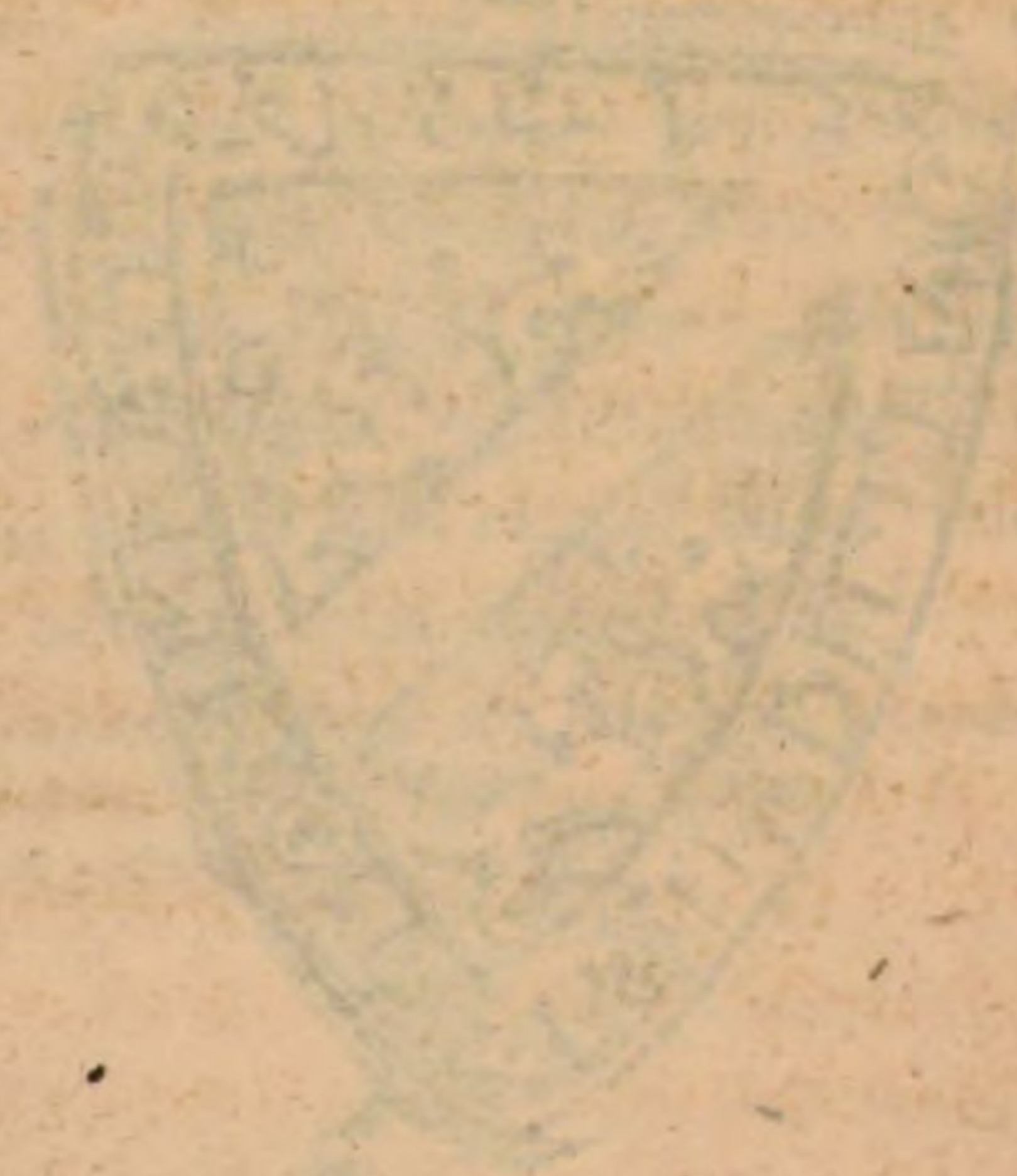
In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Ne ea que in tempore geruntur cum tempore a mortalium cordibus dilabantur, scripto solent et testibus roborari. Nos igitur. **L.** dei gratia prepositus maioris ecclesie in Augusta. **F. de Zoler** et **VI. de Helfenstein**. comites. notum fieri volumus tam presentibus quam futuris. quod Albertus dictus Knode cum priorissam et conuentum in Medingen impeteret et vexaret super eo quod curiam quamdam sitam in Medingen villa a nobili domino **H.** comite de Dilingen emerant, qua idem **Al. Knode** a dicto comite se spoliatum, et a possessione ipsius eiectum violenter, et contra iusticiam asse-

1719/18

rebat. controuersia talis et lis tandem presentibus nobis taliter est decisa ut dicte sorores memorato Al. Knode XXXV. libras hallensium persolvere curarent et ipse sorores dictam curiam ab omni sua impetitione et suorum heredum vel quocumque propinquitatis nomine ad eum pertinentium libere et quiete deinceps possiderent. Insuper quicumque alius curiam impeteret eandem, sibi vendicando ius in eadem quaecumque, dictus Knode et H. maritus filie sue de Vrenhaim, vel alter eorum si aliquem eorum de medio tolli contingeret, ab omni tali impetitione dictas sorores absoluerent. et liberas redderent et securas. Ut autem hec inconuulsa ac illibata permaneant, literam presentem fecimus conscribi et sigillis nostris communiri Acta sunt hec Anno domini M^o. CC^o. LVIII°. XIII. Kalendas Novembris. Indictione prima. presentibus fratre. H. priore fratrum predicatorum augustensium C. conuerso. domus eiusdem. C. conuerso de Medingen. Domino H. milite de Hôchstetin et H. venatore de Dilingen et aliis quam pluribus. Vlricus Pincerna Waltherus de Trohtoluingen. — alia manus adscripsisse videtur.

(Orig. Perg. ex archivo Monac. monast. Medingens. Sigillum unicum quondam appensum deest.) — cf. Lang Reg. III, 119.

LXIII.

Conradus senior et Conradus junior Burgrauii de Nurenberc, patrimonium et quicquid iuris dominus Albertus et dominus Ludewicus fratres de Uffenheim in castro Firnsperc et suis attinentiis, et in villis Egenhusen, Eben et in Tagsteten, nec non in forestis sive titulo proprietatis sive feudali possidere dinoscebantur pro libris hallensium quingentis quinquaginta comparant.

1259. 16. Oct.

Ab humana memoria facilius elabatur, quod nec scripto, nec voce testium roboratur. Cognoscant igitur posteri ac presentes quod nos Conradus senior et Conradus junior Burgrauii de Nurenberc patrimonium et quicquid iuris dominus Albertus et dominus Ludewicus fratres de Uffenheim in castro Firnsperc et suis attinentiis, et in villis Egenhusen, Eben et in Tagsteten, nec non in forestis

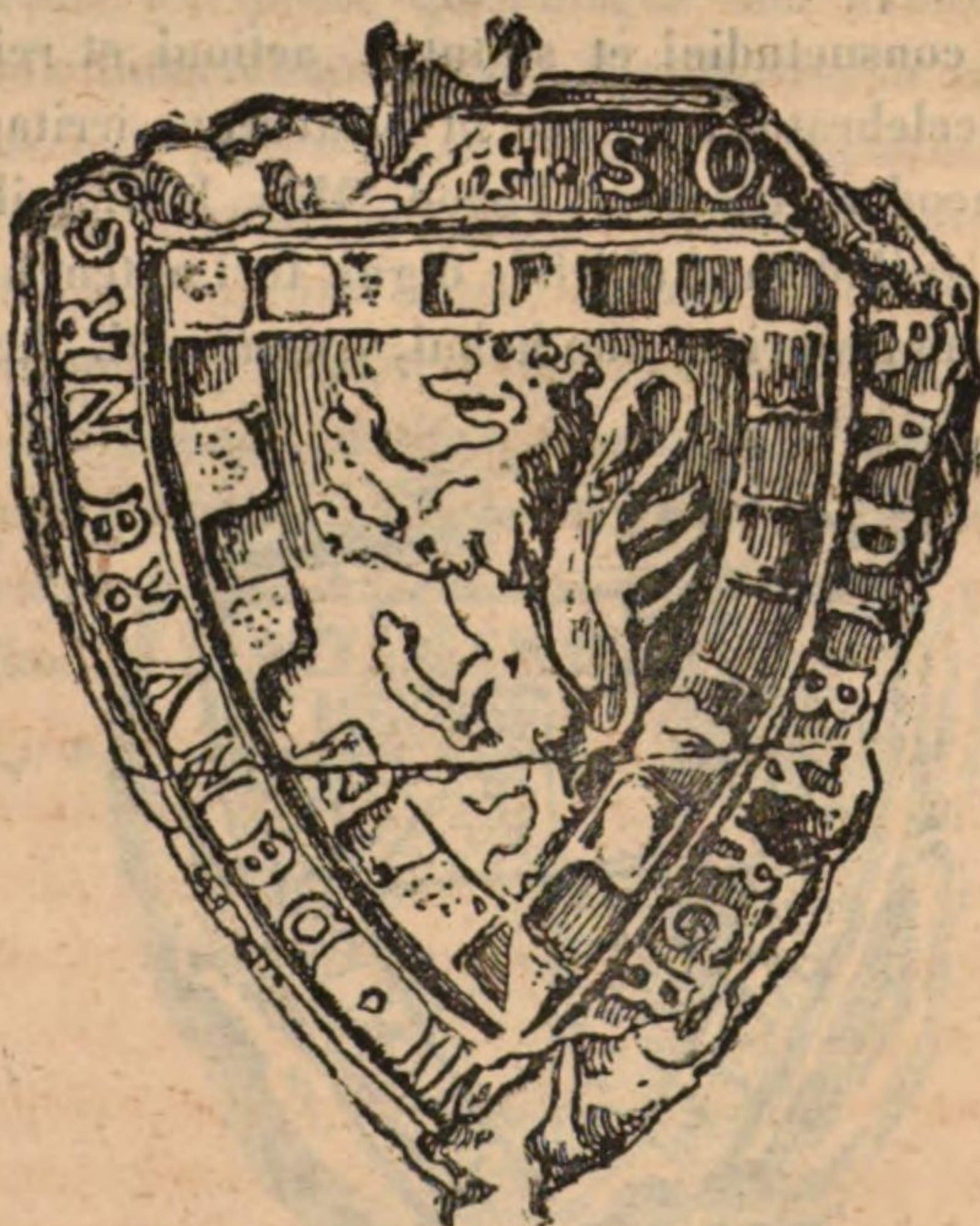

siue titulo proprietatis siue feudali possidere dinoscebantur, aput ipsos fratres iuste ac rationabiliter comparauimus, pro libris hallensium quingentis quinquaginta, Ex ipsa pecunia *FR(idericus) Burgravius* et *FR(idericus)* de Truhendingen pro nobis libras XXV hallensium persoluerunt, de libris vero quinquaginta que deinde sunt in proxima dominica qua cantatur, Inuocauit me, per Arnoldum et Burkardum fratres de Sekendorf, per Heinricum cuspidem et antiquum Bozzonem caucionem ipsis fideiussoriam fecimus, tali forma quodsi pecuniam prelibatam in termino predicto non soluerimus, duo ex hiis fideiussoribus quos ipsi fratres denominauerint in Windesheim vel in Onolspach se recipient, Et si infra mensem postquam se receperint memoratam pecuniam non soluerimus, reliqui duo fideiussores cum primis se recipient nunquam exituros, quoad usque sepedicta pecunia antedictis fratribus fuerit integraliter persoluta. Et si iidem fideiussores nostri promissum suum violauerint, quod absit, vel quicquid dampni fratres prefati exinde percipient, nos, et *FR(idericus) iunior Burgravius* tenemur ipsos exsoluere, sine dampno. Preterea villas Egenhusen, Eben et Tagsteten, domino *FR(iderico)* de Morelbach pro libris LXXXI^{ta} obligarunt, quas redimemus de pecunia supradicta. Et si maior vel minor erit numerus ejusdem pecunie, vterque nostrum supplebit alteri ut est iuris. Insuper remanent libre quadringente hallensium minus libris XVI. pro quibus sepefatis fratribus de Vffenheim et eorum heredibus omnia bona nostra in Ikelnheim, exceptis vinetis, et siliginis octo maltris, super fidem suam feudali titulo contulimus, interposito tali pacto, ut quando nos vel heredes nostri memoratam pecuniam dictis dominis de Vffenheim vel heredibus suis infra Epiphaniam domini et Quadragesimam non assignabimus, eadem bona redibunt ad nos et nostros heredes libere ac solute. Si vero eandem pecuniam in debito termino solutionis integraliter habere nequiuimus, quantam pecuniam soluerimus, tantos prouentus de eisdem bonis rehabebimus, sub forma qua obligauimus et contulimus videlicet pro libris hallensium V. et dimidia, prouentus unius libre. Adhec protestamur quodsi in predicta villa Ikelnheim tantos non habemus redditus, per quos ipsis de prefata pecunia possit satis fieri, secundum quod conuenimus, in proxima villa nostra Breitenawe defectus idem integre suppleatur. In eisdem etiam bonis ipsos contra temerarios insultus quorumlibet pro posse nostro manutenere promissimus fideliter ac tueri. Et si per homines nostros ibidem ulla grauamina patientur, de satisfactione et emenda respectum ad nos habebunt excepto si iidem malefactores sui a nobis recedent, emendam facere de perpetratis friuole negantes, indignationem nostram sustinebunt, vsque quo ipsis satisfactum fuerit de illatis. Soror autem dictorum fratrum domina Adelheidis matrona in Ahalmingen omni accioni et iuri quod in predictis bonis ei competebat libere ac voluntarie renunciavit, Om-

nes etiam rusticos in eisdem bonis residentes qui ad ipsos de persona spectabant, nobis, exceptis infeudatis ab ipsis, et hominibus eorum nobilioribus, libere traderunt, Omnem insuper caucionem cum eisdem bonis nobis facere tenentur, quam apud ipsos duxerimus requirendam. Ne igitur de supra scriptis aliquis dubietatis scrupulus, inposterum suboriri valeat, presens scriptum in testimonium dedimus sigillorum venerabilis domini nostri J. Erbipolensis Episcopi et propriis, et *Friderici iunioris Burgravi*, Friderici de Trahendingen, nec non Alberti de Hohenloch, munimine consignatum. Huius itaque rei testes sunt hii, G. de Solzpure, R. de Kamerstein iunior, Ar. B. et L. fratres de Sekendorf. H. cuspis. Bozzo senior. Her. Asinus. Albertus et Heinricus de Ehenheim. Gotfridus de Vffenheim. et alii quam plures. Datum et Actum apud Ikelnheim. Anno domini Millesimo CC^o. LVIII. In die sancti Galli.

(Orig. Perg. Ex archivo Monacens. antea in archiv. Plassenburgens. Sigillum Episcopi Herbipolensis appendet, nec non Burggravi Conradi junioris, sicut idem sigillum recentioribus chartis (de anno 1282. XI. Kal. Maii et 1313. I. Sept.) appensum est; et partiuncula sigilli Friderici de Truhendingen. Sigilla Conradi senioris et Friderici junioris Burggravorum, sicut istud Alberti de Hohenloch, desunt.) — cf. Oetter I, 301—307. Schütz IV, p. 81. Nr. 45. Lang Reg. III, 139.

LXIV.

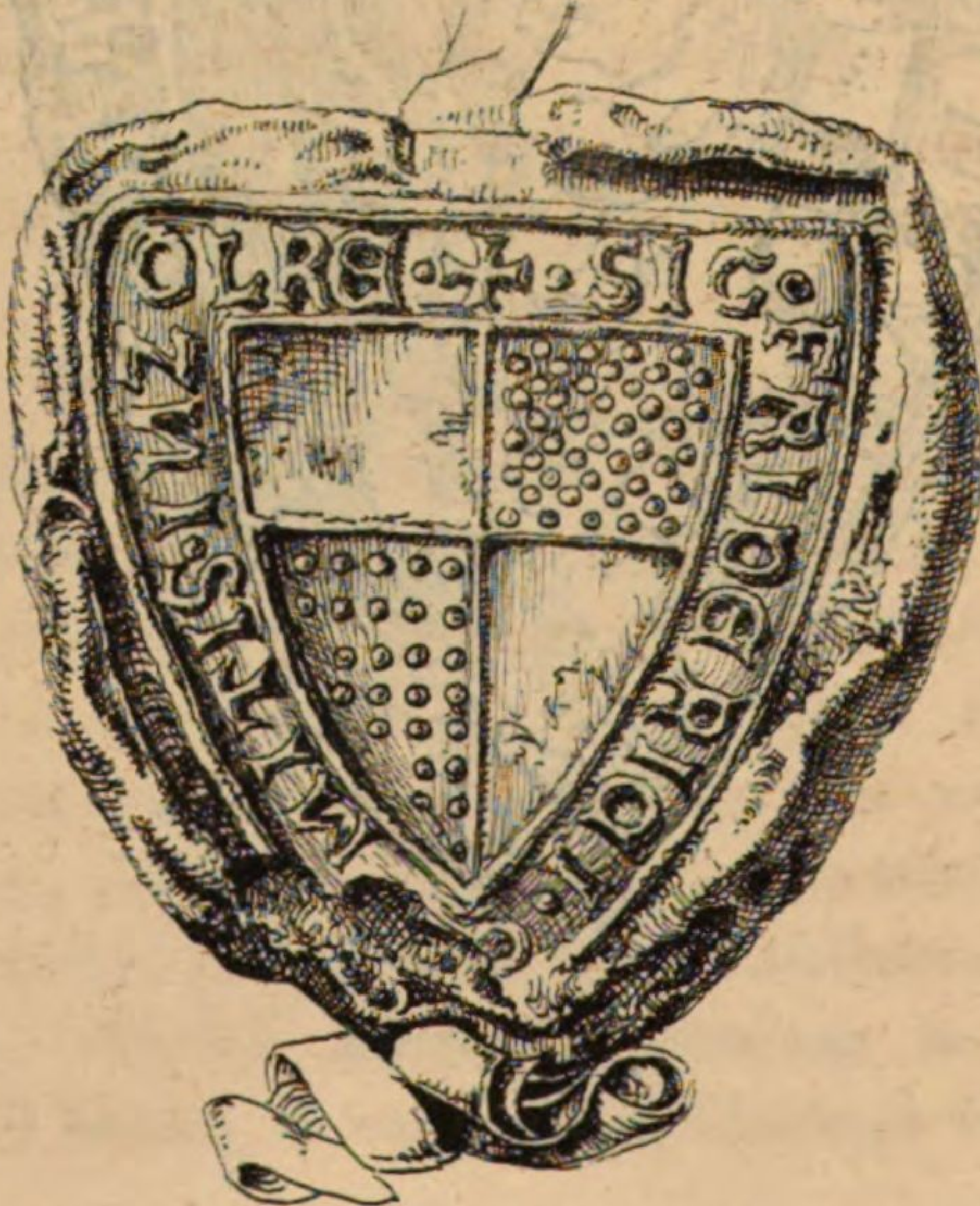
Albertus, cognomento Hohe de Wurmelingen vineam sitam in monte Wurmelingere bergh monasterio in Kilperg (Kirchberg) pro XXI. l. et VI. sol. hallensium vendit; quae fecit sigillo Comitis de Zolre communiri.

1261.

Vniuersis presens scriptum inspecturis Albertus cognomento Hohe de Wurmelingen veritatis testimonium acceptare. Tenore presentium singulis et omnibus ad quos hec pagina peruenerit notum facio, quod ego pensata propria vtilitate ac temporali commoditate, fratre meo Henrico presente pariter et consentiente, vineam meam sitam in monte qui vocatur theutonice Wurmelingere bergh, Willebirgi priorisse, et conuentui sororum monasterii in Kilperg constantiensis dyocesis, ordinis sancti Augustini, ordini fratrum predicatorum comissarum pro XXI. l. et VI. sol. hallensium vendidi, iure proprietario sicut ego feci, perpetuo possidendum. Cum igitur sine difficultate et quouis more dispendio memoratam hallensium pecuniam in integrum receperim ab eisdem, renuntio presentibus omni iuris auxilio canonici et ciuilis, consuetudini et statuto, actioni et rei, per que contractus prefate vinee legitime celebratus, posset in posterrum irritari.

Testes sunt. Theoder. Blarrer. Theod. Mer. helt. milites in Wurmelingen. Walterus Renardus nobiles ibidem et alii fide digni. feci autem hec sigillo domini *comitis de Zcolr*, quia sigillum proprium non habui, communiri. Acta sunt hec anno domini Mo. CC°. LXI°.

(Orig. Perg. ex archivo
Stuttgart.)

(Sigillum Friderici Comitis in Zolre appendet.)

LXV.

Fridericus Comes De Zolr, Hainrico de Laugingen, civi Werdensi, juxta portam Wernze residenti, confert piscationem in Gremhain, ab Episcopo Augustensi pignore sibi oblatam.

1262.

Nos *Fridericus Comes de Zolr*, Presenti scripto notum esse volumus vniuersis tam presentibus quam futuris, quod piscationem in Gremhain quesitam et inquirendam, quam a venerabili domino nostro Episcopo Augustensi titulo pignoris tenuimus, domino Heinrico de Laugingen cui Werdensi eodem iure pro XXX^a et III^a libris hallensium conseruandam contulimus et habendam. presentibus etiam publice profitentes predictum Hainricum de Laugingen. bona antedicta sine omni impetitione habere pacifice et quiete quoadusque sibi a nobis vel a domino nostro Episcopo eadem pecunia integraliter persoluatur, preterea si prelibatum. H. suosque heredes pro huiusmodi pignoris impetitione dampnum aliquod vel grauamen tam in foro seculari quam spiritali contingerit sustinere conemur pleniter resarcire. et ut ista firma permaneant et rata hanc literam sepedicto. H. super huiusmodi dedimus nostri sigilli munimine fideliter communitam. Testes huius rei sunt. Berengerus. Dietericus. de Althain. milites. Ludewicus. noster. minister. Cûnradus Giengen. residentes in Taphhain. Cûnradus Ebener. Cûnradus Veter. Fridericus de Giengen. Hermannus de Ahsenhain, et alii quam plures ciues Werdenses. Acta sunt hec Anno domini M^o. CC^o. L^o XII°.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum deest.) cf. Lang Reg. III, 195.

LXVI.

Bertholdus Babenbergensis Episcopus Friderico Burgravio de Nurenberch, avunculo suo confert bona Chunradi fratris sui, sine heredibus forte decessuri.

1262.

Bertholdus, dei gracia Babenbergensis Ecclesie Episcopus. Vniuersis ad quos presens scriptum peruenerit, salutem in domino. Attendentes pie deuotionis ac fidelitatis insignia, que dilectus *auunculus noster, Fridericus Burgravius de Nvrenberch*, nobis et ecclesie nostre exhibuit, et in posterum poterit exhibere, bona que dilectus *auunculus noster Ch. Burgravius de Nvrenberch*, a nobis et ecclesia nostra tenet in feodo, sibi contulimus iure et titulo feodali, ex ordinacione et voluntate dicti auunculi nostri *Ch. Burgrauii de Nvrenberch fratris sui*, si contingat eum sine heredibus discedere vel decedere ab hac vita. In cuius rei testimonium presentes literas conscribi fecimus, nostri sigilli munimine roboratas. Testes huius rei sunt. Eber(hardus) de Sluzelberch, Vlricus de Sluzelberch, Wol. dapifer, Ch. Cratz, Hartungus de Paris. Arnoldus, Ludwicus, et Burkardus, de Sekendorph, Gotfridus, et Fridericus de Linde. Datum Babenberch anno domini M^o. CC^o LXII.

(Orig. Perg. ex archiuo Bamberg. Sigillum Episcopi appendet.)
cf. Lang. Reg. III, 183.

LXVII.

Berchtoldus, Babenbergensis Episcopus, Mariae, nobilis viri Friderici Burcrauii de Nurenberc filiae, et in eventum Adelheidae, successionem in feodis Babenbergensis ecclesiae concedit.

1262. 24. April.

Vniuersis presentes litteras inspecturis, *Ber(chtoldus), dei gracia Babenbergensis Episcopus*, salutem in domino, Habentes pro oculis, grata seruicia, que dilectus consangwineus noster, nobilis vir Fridericus Burcrauius de Nurenberc, nobis fideliter exhibuit et in antea exhibebit, nobis et ecclesie nostre adherendo patenter et potenter assistendo, sine contradictione aliqua pro posse et viribus contra quosque, liberaliter concessimus, ut *filia sua Maria* nomine si ei superuixerit succedat in feodis, que a nobis et Ecclesia nostra noscitur obtinere, et si illa morte preuenta fecerit, ad aliam *Adelheidam* nomine specialiter deuoluantur, Recognoscimus, quod si *Cunradus frater dicti Burcrauii*, sine liberis decesserit, ad ipsum feoda que a nobis tenet libere reuertantur, In cuius rei testimonium presentes litteras fecimus sigilli nostri munimine roborari, Datum, Anno domini M^o. CC^o. LX, secundo, VIII. Kal. Maii, Pontificatus nostri tercio.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum Episcopi appendet.) cf. Oetter II. p. 335.
Senkenberg sel. jur. V, 351 sqq. Lang Reg. III, 183.

LXVIII.

Hartmannus, ecclesie Augustensis Episcopus, **Henrico de Laugingen**, civi **Werdensi**, piscariam in **Gremeheim** a nobili **Comite de Zolr** sibi obligatam, confirmat.

1262. 11. Juni.

Hartmannus, dei gratia, ecclesie Augustensis Episcopus, **Heinrico**, dicto de **Lögingen**, cui **Werdensi**, salutem et bone voluntatis affectum, obligationem piscarie nostre in **Gremeheim** factam tibi, pro **XXXII.** libris hallensium a nobili **Comite de Zolr** ratam habentes, presentibus profitemur, et promittimus quod tibi ratum habebimus, quicquid tibi prefatus Comes promisit, Ut autem super istis nulla dubitatio in posterum oriatur, presentes tibi et tuis heredibus concessimus sigilli nostri munimine roboratas. Datum **Auguste** anno domini **M. CC. LXII. III. Idus Junii.**

Vocabula punctis subducta ob maculam pergameni ferme deleta et ibi suppleta sunt.

(Orig. Perg. ex archivo monast. **Kaisershaim**. Sigillum Episcopi appendet.) cf. *Lang Reg. III*, 185.

LXIX.

Fridericus Comes et Adelhaidis Comitissa de Zolre Abbati de Caesarea vendunt universas possessiones suas in villa **Stein** apud **Werdeam** pro **CCCLXX** hallensium.

1262. 21. Aug.

In nomine domini Amen. Cum prolixitas temporis et humane conditionis successiva mutatio, frequenter obliuionem inducant, necessarium est ut contractus perpetuo valituri privilegiorum subscriptionibus annotati, commendentur memorie presentium et noticie futurorum. Hinc est quod Nos *Fridericus dei gratia Comes et Vdelhildis Comitissa de Zolre.* confitemur et protestamur ac constare volumus vniuersis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris, quod Nos vendidimus . . abbati et conuentui de **Cesarea**, **Cysterciensis** ordinis, **Augustensis** dyocesis, vniuersas possessiones nostras in villa **Stein** apud **Werdeam** que ad nos

ex donatione venerabilis patris ac domini. H. dei gratia Augustensis Episcopi peruenerunt, cum iure patronatus parrochie ville supradicte ac omnibus iuribus et pertinentiis suis cum aduocatia et hominibus utriusque sexus quos ibidem habuimus, et simpliciter omne ius quod in eadem villa et suis pertinentiis tam in possessionibus quam hominibus, piscationibus, pratis, pascuis, nemoribus, virgultis, terris cultis et incultis, viis et inuiis et aliis iuribus habebamus. vassalis et feodis eorum dumtaxat exceptis et silua abbtsholz vulgariter nominata, pro CCCLXX^a libris hal-lensium et ut ipsas a creditoribus liberarent quibus fuerint nomine pignoris obligate. et eadem pecunia conuersa est in rem et utilitatem nostram et heredum nostrorum. Ceterum si quis eosdem abbatem et conuentum super memoratis possessionibus vel iuribus coniunctim vel diuisim inpetierit uel euictione ipsis sicut iustum fuerit promittimus nos teneri. In cuius rei memoriam presentem litteram fecimus conscribi et sigillorum nostrorum munimine roborari. *Acta sunt hec in Zolre.* Anno domini M^o. CC^o. LXII°. Indictione V^a. XII. Kal. Septembris. Testes huius sunt hii. Hainricus plebanus in Kirwilar. Gero plebanus ecclesie supradicte in Stein. Hugo de Stophenberch dapifer et Baldebertus frater eius. Wernherus pincerna de Celle et Waltherus frater ipsius et Wernherus patruelis ipsorum et alii quam plures.

(Orig. Perg. ex archivo monast. Kaisersheim. Sigilla appendent, istud Comitiss Friderici valde laesum.)

cf. Lang Reg. III, 189.

LXX.

Lodwicus, Comes Palatinus Rheni dux Bawariae, causam super feodis, a Conrado II, Rege ac Duce Sueviae per Bertholdum Babenbergensem Episcopum acceptis, submittit in arbitrium Friderici Burgrauii de Nurenberch et pro iudicatum solvendo fidejussores sistit dictum Burgravium, Eberhardum maioris ecclesiae Decanum, Eberhardum de Sluzzelberch et Albertum Leutzmannum.

1264. 7. Aug.

Nos Lodwicus dei gratia Comes Palatinus Rheni dux Bawarie. Tenore presencium protestamur, quod cum reuerendo patre domino et amico nostro Bertholdo venerabili Babenbergensi Episcopo. super feodis que ab ipso domino Episcopo et Ecclesia sua tenere debet karissimus nepos noster Conradus secundus Inclitus Jerosolime et Sycilie Rex, dux Sweuie, conuenimus in hunc modum quod arbitrio dilecti *consanguinei et familiaris nostri* viri nobilis *Friderici Burgrauii de Nurenberch.* nos plene submisimus in hac parte. volentes ratum et firmum habere quicquid idem inter nos et dictum dominum Episcopum ordinauerit et arbitratus fuerit de premissis. hoc adiecto. quod de certificatione pecunie, si quam daturi sumus nos similiter ordinacioni et arbitrio domini Eberhardi. maioris ecclesie in Babinberch decani. predicti Burgrauii Eberhardi de Sluzzelberch. et Alberti Leutzmanni plene submisimus, ratum seruare volentes quicquid de certificatione predictae pecunie per fideiussores vel danda pignora inter nos duxerint ordinandum Super quibus terminandis, diem videlicet beati Eygidii proximam inter Abenberch et Vilsekke, promissimus obseruare. Si autem eundem diem seruare propter impedimenta legitima non possemus die alio infra festum beati Michaelis proximum inter nos prefixo. idem negocium terminabimus sine dolo et qualibet captione. et medio tempore nos inuicem bona fide iuuabimus consilio, auxilio, pariter et fauore. In cuius rei euidenciam presentem cartam nostri sigilli robore dedimus communitam. Datum et Actum in campis apud lapideum pontem. Anno domini M^o. CC^o. LXIII. VII. Idus Augusti.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum equestre Comitum Palatini laesum appendet.)
cf. Lang. Reg. III, 233.

LXXI.

**Conradus II. Jerosolimae et Syciliae Rex, dux Sweviae, viro nobili
Friderico Burcrauo de Nurenberch feodali titulo confert
advocatiam in Steina (Münchsteinach).**

1265. 17. Jul.

Conradus Secundus dei gratia Jerosolime et Sycilie Rex. dux Swevie. Si fidelibus et bene meritis ad condigna premia respondemus. per hoc meritum apud deum et fauorem hominum nobis acquirimus. et nichilominus alii eorum exemplo. ad nostra seruicia feruencius animantur. Tenore siquidem presentium profiteamur. et patere volumus vniuersis intuentibus seriem huius scripti quod dilecto fideli nostro viro nobili *Friderico Burcrauo de Nurenberch* qui per sua fidelia seruicia et deuota. se nostre celsitudini gratum reddidit et acceptum. de nostre liberalitatis munificencia. de consensu et auctoritate tutoris et auunculi nostri karissimi *Lodwici Incliti Comitis Palatini Rheni Ducis Bawarie* aduocaciam in Steina titulo contulimus feodali et uxorem. *Arnoldi. de Sakendorf.* videlicet sororem *Chonradi. de Brukberch.* cum pueris suis eidem dedimus iure proprietatis omni tempore possidendam. In cuius rei euidenciam et perpetui roboris firmitatem presens scriptum sigillis nostro videlicet. et predicti tutoris nostri cum subnotatis testibus dari iussimus insignitum. Testes autem sunt. *Aerbo Archidiaconus Ratisponensis. Albertus prepositus Illmunstrensis. Fridericus et Gebhardus Lantgrauii de Leukenberg. Albertus Leutzmannus. Hadmarus de Laber. Gebhardus Comes de Rotenekke. Otto de Bruhsel. Conradus de Lupurch. Werenherus de Brünne. Chonradus de Ehrenuels. Chonradus de Hohenuels. Winhardus de Rorbach. Otto de Curia. Chonradus de Paugolstorf. Wichnandus Vicedominus. et alii quam plures.* Actum et datum apud *Lengenuelt.* Anno domini Millesimo ducentesimo. **LXV. XVI. Kal. Augusti.**

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigilla Regis Conradi et Comitis Palatini Ludovici appendent valde laesa.) cf. *Oetter II, 432. Ussermann, Episcopat. Wirceb. cod. prob. p. 63, nr. 72. Lang Reg. III, 249. Schütz IV, p. 89, nr. 53. Mon. Boic. XXX, 342.*

LXXII.

Fridericus Burgravius de Nurenberch et Elizabeth Burgravia, conjuges, proprietatem oppidi Baierut (Baireuth) et castrum suum in Chadolspurch cum omnibus pertinentiis monasterio in Elwange in feodum offerunt, et filiam suam Mariam ac conjugem ejus Ludovicum juniorem Comitem de Otingen futuros heredes sibi paciscuntur.

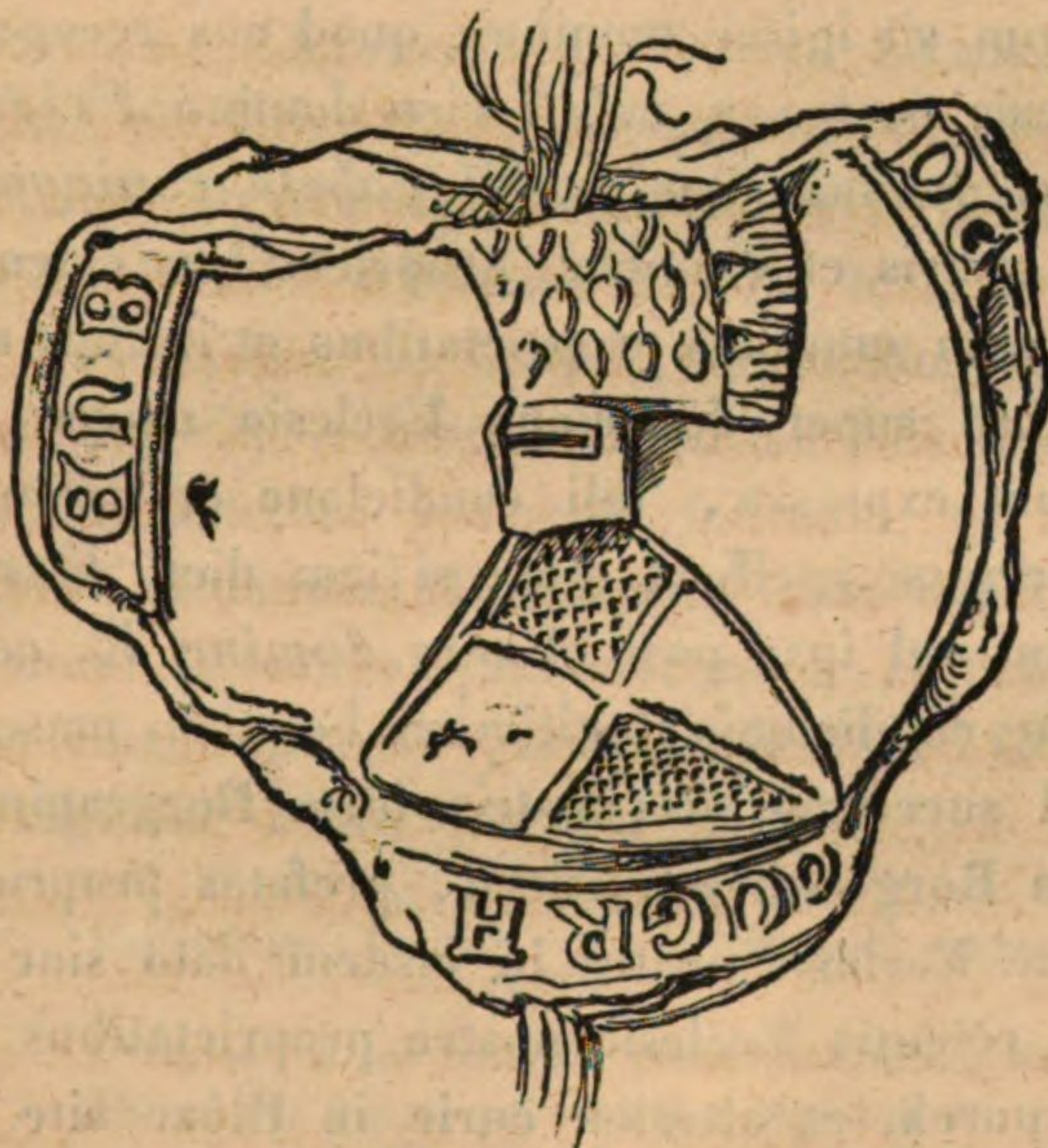
1265. 28. Jul.

In nomine Domini Amen. *Fridericus Dei gracia Burgravius de Nurenberch et Elizabeth Burgravia Coniuges.* Omnibus presentis scripti inspectoribus noticiam subscriptorum. Ad noticiam vniuersorum deuenire cupimus et pro-
tendi, quod nos manu coadunata proprietatem opidi nostri in Baierut. cum omnibus proprietatibus eidem attinentibus. et circumiacentibus, *quas ex successione pie memorie. Ottonis Illustris Ducis Meranie* vel aliunde *habuimus.* videlicet castris hominibus nec non siluis. pratis. pascuis. mancipiis. agris cultis et incultis. molendinis. piscacionibus. aquis. aquarumue decursibus viis et inuiis. quesitis et inquirendis. Et castrum nostrum in Chadolspurch. cum omnibus proprietatibus et iuribus eidem attinentibus. videlicet terris. siluis. et aliis superius proximo annotatis. libere et absolute omni condicione cessante. monasterio Sanctorum Martirum. Viti. Sulpicii et Seruiliani in Elwange. dedimus et tradidimus, in manu Reuerendi in Christo patris ac domini Ottonis. eiusdem monasterii abbatis. et easdem proprietates iam dictas in feodo recepimus ab eodem. consensu sui conuentus unanimi accedente. *filiam nostram Mariam et coniugem suum. Ludwicum* filium nobilis viri. *Comitis Ludwici de Otingen.* in omni eodem feodo heredes nobis instituentes. consensu domini abbatis predicti suiue conuentus similiter accedente. qui eciam in eodem instanti omne dictum feodum a manu domini abbatis prefati receperunt. Huius rei testes sunt nobiles viri. Ludewicus de Otingen. Haeinricus de Chastel. Comites. Rudolfus de Hurnhaim alta domo. Hermannus senior de Haheltingen. Herdegen de Grindelach. Hermannus de Stoufe. Fridericus de Brukkeberch. Chunradus de Tanne. Chunradus dapifer de Sibenbrunne. Gerungus pincerna de Eringen. Erchengen de Rechenberch. Vlricus et Chunradus dicti Fri-

chones. Haeinricus de Domo. Arnoldus dapifer de Saekendorf. Hartungus de Chri^usen. Fridericus et Gotfridus dicti de Lenthe. milites. et alii quam plures. Et ne de hiis in posterum aliqua posset dubitacio suboriri, presentem cartam conscribi fecimus et nostrorum sigillorum nec non nobilium virorum Ludewici de Otingen, Haeinrici de Chastel. Comitum. Domini Rudolphi et domini Hermanni predictorum de Hurnheim. munimine fecimus roborari. Acta sunt hec Anno Domini M^o. CC^o. LXV. Quarto die exeunte Julio. Indycione Octaua.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigilla Burggravii et uxoris suae, nec non Ludewici de Otingen filis sericis rubris et viridibus appendent, tria altera vero desunt.) — cf. Schütz IV, p. 86. nr. 49. Falkenstein p. 63. nr. 52. Oetter II, 350. Falkenstein antiqq. nordg. III, 125. Lang Reg. III, 249. Longol, Nachrichten II, 135.

LXXIII.

Reversales Ottonis Elwacensis Episcopi super praedictis bonis.

1265. 28. Jul.

In nomine sancte et indiuidue trinitatis Amen. Otto dei gratia Elwacensis Ecclesie abbas. totusque conuentus ibidem. Omnibus presencium inspectoribus salutem in domino. Quia hominum fragilis est memoria, que futura consuevit pericula generare. cautum est ut ea que firmitatis robur obtinere debent inposterum, scriptorum munimine roborentur. Notum sit igitur omnibus, quod nos recognoscimus et profitemur nobis nomine Ecclesie nostre a nobili viro domino *Friderico Burgrauio de Nurenberch* et Illustri femina domina *Elyzabeth coniuge sua* proprietatem opidi in Baierriute. cum castris et omnibus proprietatibus eidem atinentibus. et castrum in Chadolspurch. cum omnibus proprietatibus et iuribus eidem similiter atinentibus, que in instrumento super donacione Ecclesie nostre facta bonorum eorundem confecto plenius sunt expressa, tali condicione et pacto data esse, et nos Ecclesie nostre nomine recepisse. scilicet quod si iam dicti *Burgrauius et coniux sua* heredem masculum vel ipse post obitum domine *E. coniugis sue* cum alia sua legitima eiusdem condicionis legitimum heredem masculum procreauerint quandocunque a nobis vel successoribus nostris idem Burgrauius vel heres masculus procreatus, post obitum Burgrauii requisierit, prefatas proprietates integraliter cum omni iure nobis nomine Ecclesie nostre in eisdem dato sine contradicione qualibet restituere teneamur. retentis Ecclesie nostre proprietatibus curie nostre in Reindorf site iuxta Chadolspurch. et alterius curie in Blöße site iuxta Baierriute que quondam fuit Willibrandi. Preterea si Domina *Maria filia Burgrauii* dicti vel Ludewicus filius nobilis viri Comitis Ludwici de Otingen maritus eius sine herede in fata concesserit, proprietatis predictae sub condicione et modo iam dicto ad dominum Burgrauium et ad dominam E. coniugem suam et eorundem heredes cum requisierint reuertantur. Si vero sepedicto Burgrauio diem extremum claudente sepefati. Maria et Ludewicus maritus eius, siue heredes eorum quos procreauerint proprietates predictas a nobis vel successoribus nostris requisierint sibi reddi, tenebimur ad restitutionem, secundum condicionem et modum, qui superius est expressus. Item si ex communi consensu Friderici Burgrauii et generi

sui, Ludewici iunioris comitis de Otingen. sepedicte proprietates fuerint requisite, a nobis vel successoribus nostris ad consimilem restitutionem ut supra dictum est, tenebimur bona fide. Alioquin, si predictarum condicionum aliqua existente, restitucio proprietatis bonorum multo ciens dictorum, a nobis vel successoribus nostris requisita fuerit et denegata, eo ipso quod denegabitur, memorate proprietates cum curiis dictis in penam ad illum vel illos, cui vel quibus restitucio denegata fuerit dolo vel fraude. contra condicionem suprascriptam non obstante instrumento super donacione simpliciter et sine condicione facta, confecto, libere et sine contradicione, omni actione et iure, quod nobis et ecclesie nostre posset competere cessante reuoluantur. Huius rei testes sunt Nobiles viri. Ludewicus de Otingen. Haeinricus de Chastel. Comites. Rudolfus de Hurnhaim alta domo. Hermannus senior de Haheltingen. Herdegen de Grindelach. Hermannus de Stoufe. Fridericus de Brukkeberch. Albertus de Vestenberch. Sifridus. Topelin. Vlricus de Westhusen. Chunradus de Tanne. Chunradus dapifer de Sibenbrunne. Gerungus pincerna de Eringen. Erchengerus de Rechenberch. Vlricus et Chunradus dicti Frichones. Burchardus de Lerbauwer. Chunradus de Tanne gener eiusdem. Haeinricus de Domo. Arnoldus dapifer de Saekendorf. Hartungus de Chriusen. Fridericus et Gotfridus de Linthe. Chunradus de Herzogenhouen. milites et alii quam plures. Clerici et Laici. Et ne de hiis inposterum aliqua possit dubitacio suboriri. presentem litteram conscribi fecimus. et sigillorum nostrorum. nec non virorum nobilium, Ludewici de Otingen. Haeinrici de Chastel. Comitum Domini Rudolphi. et Domini Hermanni predictorum de Hurnhenhaein munimine roborari. Acta sunt hec in Chadolspurch. Anno Domini M^o. CC^o. M^o. CC^o. (sic) LXV°. Quinto Kalendas Augusti. Indiccione VIII^a.

Vocabulum „nostre“ etiam in Originali subpunctatum est.

(Orig. Perg. ex archivo monast. Ellwangs. Sigilla abbatis Ottonis et conventus Ellwacensis filis sericis rubris ac viridibus appendent, altera vero quatuor abrepta sunt.) cf. Schütz IV, p. 90. nr. 54. Oetter II, 361 sqq. Falkenstein antiqq. nordg. III, 126.

LXXIV.

Coram Friderico, Burgrauio in Nurnberc, in iudicio provinciali Norimbergae habito Henricus de Hus resignat monasterio in Halsprunn omnes actiones et impetitiones suas in villam Muselindorf (Mausendorf, praef. Heilsbronn).

1265. 1. Dec.

Fridericus dei gratia Burgravius de Nurnberc omnibus hanc paginam inspecturis, Ne processu temporis ulla forsoriatur contentio de subscriptis ideo tenore presentium vniuersitati fidelium duximus intimandum quod cum religiosi viri abbas et conuentus monasterii in Halsprun villam in Muselindorf cum omnibus attinentiis suis quesitis et non quesitis a bone memorie quondam Suplino ac eius coniuge comparassent, et super bonis eisdem Henricus de Hus frater coniugis dicti Suplini eos impeteret coram nobis in iudicio prouinciali in Norinberc, multis altercationibus et aduocatorum tumultibus hinc inde habitis, tandem mediantibus honestis et discretis personis idem Henricus predictae impetitioni ac omni iuri si quod habere videbatur in forma iuris coram nostro prouinciali iudicio renunciavit ac in domini Rudolphi abbatis Halsprunensis manus in sua et heredum suorum persona resignauit simpliciter et precise, Ne autem super villa prenotata ecclesie Halsprunensi aliqua inposterum questio proponatur, ipsam eisdem sentencialiter esse adiudicatam sigilli nostri testimonio declaramus subnotatis testibus quorum hec sunt nomina Ramungus de Camerstein, Fridericus Vindismul, Gabehart de Henfenuelnt, Cunradus de Herzoginhoue, Cunradus Stromeir Scultetus, Siboto Phinzinger, Merclinus frater eius, Cunradus Purluzin, Hermannus notarius, Otto Oelbeherre et alii quam plures. Acta sunt Anno gratie M^o. CC^o. LXV. Indictione VIII^a, proxima die post festum Andree Apostoli.

(Orig. Perg. ex archiuo Norimberg. Sigillum deest.)— cf. Schütz, IV, p. 85, nr. 48. Falkenst. antiqq. nordg. p. 62. nr. 51. Oetter II, 442, hist. nor. dipl. p. 154. nr. 26. Jung com. burggr. 12 ssq. Lang. Reg. III, 255. Saueracker II, 138 sq.

LXXV.

Fridericus Burggravius de Nurenberg predium **Haduwarstorf**, quod ab antecessoribus **Hildebrandi Eystettensis Episcopi** ratione pignoris habuit obligatum resignat dicto Episcopo, et ipse viceversa praedium et jus patronatus ecclesiae in **Haduwarstorf** nec non praedium in **Brunste** sibi et **Dominae Elizabeth uxori suae** et **Adelheidi sorori suae**, relictæ **Palatini Comitis de Ortenberch** nomine precario contulit.

1265. 8. Dec.

Nos Fridericus Burgravius de Nurenberg Tenore presencium protestamur et ad noticiam vniuersorum tam presencium quam futurorum presens scriptum intuencium peruenire cupimus et protendi. quod cum nos officium seu predium in **Haduwarstorf** ad mensam reuerendi patris et domini nostri **Hildebrandi Eistetensis Episcopi** spectans haberemus racione pignoris ab antecessoribus ipsius pro Centum et XXX libris Hallensium multis temporibus obligatum. Nos volentes nostre prouidere saluti idem officium seu possessiones libere resignauimus iam dicto domino Episcopo et sue Ecclesie Eistetensi et ipse uice uersa, dictum officium et ius patronatus Ecclesie in **Haduwarstorf** nec non predium in **Brunste** quod quibusdam ciuibz **Nurenbergensibus** pro XXIII. libris denariorum **Nurenbergensium** fuit obligatum, *nobis et domine Elizabeth vxori nostre, et Adelhaidi sorori nostre relictæ Palatini Comitis de Ortenberch* nomine precario contulit quoad vixerimus possidendum sub hiis condicionibus, quod nos promisimus prelibato domino Episcopo, et promittimus per presentes, quod quicquid per antecessores suos vel per nos ipsum vel per quemcumque a dictis possessionibus alienatum seu obligatum est, infra spacium duorum annorum tenemur recuperare et ad statum debitum reuocare. Preterea aduocaciam predictarum possessionum infra eundem terminum ab aduocato absoluemus et resignari domino Episcopo faciemus. Quia vero eandem aduocaciam tenet in feodo ab ipso domino Episcopo nobilis vir **Ludouicus Comes de Oetingen** promisimus eam absoluere a manibus ipsius Comitis sine dampno Episcopi memorati pro absolucione vero facienda a dominis de **Leuenrode** qui

eandem aduocaciam tenent a Comite supradicto mediam partem pretii quod nos ei dare contigerit, soluet dominus Episcopus memoratus. Nos igitur in restaurum huiusmodi precarie nobis concesse, sepedicto domino Episcopo et sue Ecclesie libere dedimus et donauimus ius patronatus capelle in Reinhartshouen que nobis attinet titulo proprietatis, profitemur quoque scripto presenti, quod nullus heredum nostrorum procreatorum vel procreandorum aliquod ius habet post nostram et vxoris et sororis mortem in singulis possessionibus supradictis videlicet in Haduwarstorf, in Brunste, in aduocacia, et etiam in iuribus patronatus Ecclesiarum memoratarum, sed cum nos decedere contigerit, singula et vniuersa cum omni iure suo ad ipsum dominum Episcopum et ad suam Ecclesiam Eistetensem libere redeant et absolute. Huius rei testes sunt. Abbas de Halsprunne. Frater Chunradus dictus de Ländeshute monachi. Henricus de Domo. Conradus de Herzoghouden Wirento de Meren. Haeinricus pincerna de Arberch milites. Meinwardus de Mure Hartmannus aduocatus de Ohrnbaw. Ut autem hec inuiolabiliter obseruentur presentes conscribi fecimus litteras et eas sigillorum nostri vxoris et sororis nostre munimine iussimus roborari. Datum et Actum Anno Domini millesimo CC. LXV^{to}. VI. Idus Decembris in clauastro Halsprunn.

Dimidium et quidem latus insipienti sinistram hujus diplomatis, per injuriam temporis est dilaceratum et ferme destructum. Quum autem hoc instrumentum plane integrum codici diplomatico antiquitatum Nordgoviensium per Joh. Henr. de Falkenstein sub nr. 51. p. 54. sit insertum, descriptor lacunas in eo supplevit ac recepta punctis insigniuit subductis.

(Orig. Perg. ex archieuo Monacens. Sigillum Burggrauii Friderici deest, sigilla vero uxoris et sororis ejus appendent.) — cf. Oetter II, 460 sqq. Falkenst. cod. dipl. p. 54, nr. 51. hist. Nor. dipl. p. 155, nr. 27. Georgisch R. I, 1187. II, 72.

LXXVI.

Fridericus Comes de Zolre curiam in Tetlingen quam Herbordus de Nohmûtwiler jure feodali detinuerat, precibus ejus inductus ecclesiae in Bebinhusen et ibidem conventui confert.

1266.

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis Amen. (Fridericus) *dei gratia Comes de Zolre* Vniuersis Christi fidelibus presentem paginam inspecturis perpetuam salutem in auctore salutis. Quia presentes etatis homines ad malum calumpnie proniores ea gesta sepe conantur infringere, que feliciter ordinata deberent firmiter permanere, opus est ut vox testium et litterarum auctoritas intercedat. Nouerint igitur vniuersi presentem litteram inspecturi, quod Herbordus de Nohmûtwiler curiam suam in Tetlingen sitam, quam ipse a nobis aliquanto tempore iure detinuit feodali ad manum nostram resignans. petiuit humiliter et instanter, quatinus nos eandem curiam ecclesie in Bebinhusen et ibidem conuentui diuine mercedis intuitu conferremus. Nos igitur tam ipsius H. quam venerabilis E. tunc abbatis eiusdem ecclesie precibus inclinati duximus annuendum, ita quod mox deuotione ducti consimili diuine retributionis intuitu et gloriose virginis Marie reuerentia speciali, atque in animarum parentum nostrorum remedium dictam curiam ecclesie donauimus memorate, tale cautione preambula, quod ipsa curia iam dicto cederet (sic!) debet conuentui, soluta et libera, nec ab aliquo vexationis grauamine perturbanda, sed quiete continua, et iure perpetuo possidenda. In huius rei testimonium presentem cedulam cum annotatione testium conscripta et nostri sigilli munimine roboratam prefato conuentui duximus porrigendam. Acta sunt hec Anno domini M^o.CC^o.LX°.VI°. Testes autem qui huic donationi astiterant hii fuerunt. H. miles de Schasispurg et N. filius eius Wernherus miles de Tottirnhusen et E. filius ipsius. Richerus liber de Wertestin Burkardus de Bolle. Marqwardus Scholaris de Hâchingen. frater Diemo monachus de Bebenhusen et alii quam plures. Datum in Schaltzburg. per numerum prenota (sic!) etc.

(Ex antiquo libro copiali monast. Zwifaltens. in archiuo Stuttgart.)

LXXVII.

Bertoldus, dictus Isolt, cum ecclesia Halsbrunnensi permutat curiam suam in Wolanstorf (Wollersdorf praef. Heilsbronn.) pro bonis in Pollisdorf, Husin et Gutmannshove, cum evictione contra omnes impetitiones Henrici et Hilteboldi filiorum Henrici de Lapide, Buticullarii soreriorum suorum.

1266.

In nomine domini Amen. Quod pro eterna vita geritur ut robur perpetuum sorciatur est necesse cautela litterarum ac testium legitime confirmari. Innotescat igitur omnibus tam presentibus quam futuris, quod Henricus de Lapide eo tempore buttuglarius in Nurenberc, pro remedio anime uxoris sue Gerdrudis, dedit conuentui ecclesie Halsbrunnensis bona sua in Pollisdorf et in Hûsin, annuatim quatuor libras et dimidiam, denariorum Nurenbergensium soluencia, ut de ipsis in sextis feriis per estatem cum piscibus dicto conuentui seruiretur, cum vero dicta bona tamquam remocius sita fratribus claustrum minus commoda viderentur, procuratores ecclesie ipsa bona commutare volebant pro curia sita in Wolansdorf, quam Bertoldus dictus Isolt, quondam scultetus in Nurenberc, coadunatis manibus Alberti filii sui et aliorum heredum suorum, ac generi sui Arnoldi, acceperat a domino Cunrado de Burgelin titulo feodali, sed idem Bertoldus data ipsi domino feodi quadam summa pecunie proprietatem curie sibi conquisierat pleno iure. Cum ergo predictus Bertoldus commutationem prenotate curie pro bonis antea memoratis, de consensu supradicti domini Heinrici de Lapide coram iudicio in Nurenberc stabilire deberet, Cunradus de Altdorf tutor Arnoldi filii generi sui iam defuncti proponebat in forma iudicii, quod predicta commutatio fieri non posset, eo quod curia prenotata ad defuncti filium qui ipsam in feodo acceperat iure hereditario volueretur, processu itaque temporis prefatus Bertoldus huiusmodi impedimentum secundum rigorem iuris tollens, fratribus sepedicte ecclesie curiam pretaxatam tradidit pro bonis prenominatis, et una curia in Gûtmanshove tali super addita ipsi ecclesie cautione videlicet quod Henricus, et Hilteboldus filii eiusdem Heinrici de Lapide, qui duas filias Cunradi de Burgelin duxerunt uxores, et eidem successerunt, ecclesiam Halsbrunnensem si super predicta curia ipsa impeti contingeret seruabunt indempnem, quia matris eorum memoria de ipsa curia sicut de prenota-

tis bonis ordinatum fuerat, cum seruiciis peragetur. Ad perpetuum huius commutationis firmamentum presens instrumentum sigillis domini *Friderici burgrauii de Nurenbere*, et domini *Heinrici de Lapide* ac domini *Cunradi de Burgelin*, ac ipsius *Bertoldi*, est fideliter communitum. Acta sunt hec anno domini M^o. CC^o. LXVI°. Testes sunt *Cunradus de Gosdorf*, *Richgerus*, *Vlricus Grossus*, *Arnoldus Stezmann*, milites, *Heinricus Burelzin*, *Hermann Stener*, *Siboto Phinzine*, *Otto Kelberherre* et alii fide digni.

(Orig. Perg. ex archivo Norimb. Sigillum *Heinrici de Lapide senioris* solum appendet; alia nunquam appendebant.) — cf. *Lang Reg. III*, 279.

LXXVIII.

Hartmannus Ecclesiae Augustensis Episcopus monasterio Caesareensi incorporat jus patronatus ecclesiae in Staine et filiae ejus in Ruedelingen a Friderico, Comite de Zolr et uxore ejus Udelhildi sorore Episcopi, comparatum.

1266. 9. Octob.

Hartmannus dei gratia Ecclesie Augustensis Episcopus. Uniuersis presens scriptum in perpetuum. Cum dilecti in Christo. *Hainricus abbas*, et conuentus *Caesariensis*, nostre dyocesis, ius patronatus Ecclesie in Staine et filie eius in *Ruedelingen*, cum vniuersis bonis, que in eadem villa Staine, cum omnibus attinenciis, nos iure hereditario contingebant, que et nos *Friderico Comiti de Zolr* et uxori eius *Udelhildi*, sorori nostre, et pueris eorundem donauimus, aput eosdem proprietatis titulo compararint, nos dictis abbati et conuentui, nunc et imposterum, cupientes, pie in domino prouidere, de prouido et bono capituli nostri consilio, et assensu, dictam Ecclesiam Staine, cum suis attinenciis eisdem fratribus donamus, et donauimus, tam in spiritualibus quam temporalibus, regendam perpetim et tenendam, ita tamen ut ad regimen ipsius Ecclesie, Clericum secularem ydoneum, nobis et nostris successoribus instituendum pro vicario perpetuo representent, cui etiam in tam honesta prebenda prouideant, ut Episcopis Augustensi-

bus, Archidiaconis, et Decanis, loci in iuribus, obedienciis, debitis, et consuetis, valeat respondere, In cuius nostre donationis, euidens testimonium, et perpetuam firmitatem, presentes inde confectas, nostro et capituli nostri sigillis fecimus communiri. Actum et Datum Anno. domini. M^o.CC^o.LX°. Sexto. VII°. Idus Octobris.

(Orig. Perg. ex archivo monast. Kaisersheim. Duo sigilla filis sericis albis, luteis, viridibus et violaceis appendet.) cf. Lang Reg. III, 271.

LXXIX.

Ulricus junior de Mûr, sub consensu patris sui Ulrici de Mûr, Trutwino Abbati de Caesarea vendit bona sua in Hundern et curiam quandam, a Friderico Burcgraui de Nurenberc titulo feodali obtentam.

1267 (circiter).

In nomine domini Amen. Ego Vlricus iunior dictus de Mûr, vniuersis Christi fidelibus notum fieri cupio per presentes, quod ego coadunata manu dilecte mee coniugis, ... quam nunc habeo, accedente pleno consensu domini Vlrici de Mûr dilecti patris mei, vniuersa bona mea in Hundern sita, scilicet curiam quandam quam a nobili viro domino *Friderico Burcgraui de Nûrenberc*. possederam tytulo feodali cum omnibus iuribus suis et attinenciis, agris, pratis, siluis, aquis, pascuis, terris, cultis et incultis, quesitis et inquirendis, viris religiosi domino Trutwino abbati et conuentui de Cesarea, Cisterciensis ordinis, Augustensis dyocesis, pro XXII. libris hallensium rite et rationabiliter matura deliberatione prehabita vendo et vendidi perpetualiter possidenda, transferens in eosdem fratres et suum monasterium simpliciter atque plene, omne ius possessionis siue domini cuiuscumque quod michi vel meis heredibus in predictis bonis in Hundern, ratione feodalis tytuli competeat, vel competere poterat quoquomodo. Et quia proprietas eorundem bonorum ad nobilem virum dominum *Fridericum Burcgrauum* predictum *de Nûrenberc*, dinoscitur pertinere, ipsis fratribus de Cesarea memoratis, tam pater meus predictus quam ego, de curia nostra in Enkingen sita que nobis proprietatis tytulo attinet, tres libras hallensium in annuis redditibus dedimus ac tradidimus tam diu nomine satisfactionis quod volgo *gewerschaft* vel *erstâtunge*

dicatur, quiete et pacifice proprietatis tytulo possidendas, donec sepedictus dominus *Fridericus Burckgravius*, omne ius proprietatis siue domini cuiuscumque quod sibi vel suis heredibus in prescriptis bonis in Hundern suisque pertinenciis omnibus competit vel competere poterit quoquomodo, in memoratos fratres de Cesarea, suumque monasterium transferat integraliter atque plene, datis eis super hoc firmis et validis instrumentis, sigilli sui munimine roboratis. In horum igitur robur et euidens testimonium, presentem litteram sigilli mei munimine volui roborari.

(Orig. Perg. ex archivo monast. Kaisersheim. Sigillum deest). cf. Lang Reg. III, 295.

LXXX.

Bertholdus Babenbergensis Episcopus omnia feoda Friderici Burggrauii de Nurenberg, ab ecclesia sua obtenta, post mortem ejus Elisabethae uxori ejusdem ad vitae tempus et Mariae filiae defeodat, excepto tantummodo Roth.

1267. 15. Jun.

Berhtoldus Dei gracia Episcopus Babenbergensis. Vniuersis presencium inspectoribus. salutis affectum. Profitemur et protestamur presencium per tenorem. quod nos considerantes fidelia seruicia. et deuota que nobis et Ecclesie nostre dilectus *consanguineus noster Fridericus Burgravius in Nürenberch* hactenus impendit et potest impendere in futurum, suis precibus inclinati omnia feoda que predictus *Fridericus* a nobis et a nostra Ecclesia detinet infeodata. Dilicte *cognate nostre Elyzabeth vxori eiusdem et Marie filie ipsius* excepto officio Rôt cum omnibus attinenciis defeodauimus pleno iure. Si uero predictus *Fridericus* sublatus de medio fuerit, predicta *cognata nostra Elyzabeth, vxor sua* omnia bona prelibata quam diu uixerit, possidebit. pacifice et quiete. Et ne huiusmodi defeudacio et feodorum collacio inposterum a quoquam infringi ualeat uel mutari. presentem sibi cedulam conscribi fecimus et sigilli nostri munimine dedimus roboratam. Acta sunt hec et data Babenberch Anno Domini M^o. CC^o. LXVII. In die Sancti Viti, Indicione decima.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum Episcopi appendet.) — cf. Oetter II, 536 sq. Falkenst. 67, nr. 58. Senkenberg sel. jur. V, 354 sq. Lang, Reg. III, 287.

LXXXI.

Ulricus scultetus de Mulhain et Hailwigis uxor ejus pratum situm under Buchaldun accedente consilio et consensu Friderici et Friderici filii ejus Comitum de Zolre conferunt monasterio in Salem.

1268.

Omibus presentium inspectoribus illustres Viri *Fridericus* et *Fridericus filius suus Comites de Zolre* notitiam rei geste cum salute. Ut pie donationes perpetua maneant firmitate solent frequenter scripturarum iudiciis annotari. Nouerint igitur vniuersi tam presentes quam posteri quod Vlricus scultetus noster in Mûlhain et Hailwigis uxor sua proprietatem cuiusdam prati, siti under Bûchal-dun nostro accedente consilio et consensu dilectis in Christo ... abbati et conuentui in Salem liberaliter tradiderunt ac donauerunt in remedium animarum suarum et omnium parentum suorum perpetuo possidendum. tali adiecta conditione, quod quam dictus ipse Vlricus vel uxor sua Hailwigis viam vniuerse carnis ingressi fuerint, quod usus fructus cidat monasterio antedicto sine cuiuslibet reclamacione. Et ut hec firma rata et inconcussa permaneant, presentem litteram in testimonium conscribi, et sigilli nostri, ac ciuitatis in Mulhaim munimine fecimus communiri. Ego autem Vlricus scultetus predictus et Hailwigis uxor mea confitemur omnia prescripta vera esse et sigilla ad nostram petitionem fore appensa.

Acta sunt hec apud Mulhain Anno Domini M^o. CC^o. LX°. VIII°. indict. XI^a. Presentibus hiis testibus et rogatis ydelicet. Bertoldo dicto Sibenstund Alberto dicto Salzmann, Vlrico fabro, Cunrado de Colbingin, Nicolao monacho de Salem et Rudolfo monacho incisore eiusdem monasterii et aliis quam pluribus probis viris.

(Ex libro copiali monast. Salmansweil. in archivo marchionum Badensium. Sigillum deest.)

LXXXII.

Adelheida et Petrisa, filiae Cunradi quondam de Solzburg, cum consensu maritorum suorum, Heinrici et Hilteboldi, Heinrici de Lapide filiorum, Rudolfo abbati Halsbrunnensi vendunt castrum Burgelin (Bürglein, praef. Heilsbronn), Bellingesdorf, Godmuzelsdorf, Raphesdorf cum curia in Sweichusen et domo in Urach. Inter sigillatores Fridericus Burgravius de Nurenberc.

1268. 28. Jan.

In nomine domini Amen. Quo plus temeritas crescit, hominumque malitia inualescit, eo magis est necesse, priorum gesta, ne posteris sint controuersie, vel litis materia, litteris et testibus firmiter roborari. Hoc itaque instrumento, tam futuris quam presentibus declaratur, quod dominus Rudolfus abbas cum suo conuentu in Halsbrunne, Cysterciensis ordinis comparauerunt quoddam castrum quod Burgelin dicebatur, a filiabus quondam Cunradi de Solzburch, Adelheida videlicet et Petrisa, accedente consensu maritorum earundem, Heinrici scilicet et Hilteboldi, domini Heinrici de Lapide filiorum. Sane cum predicto castro emerunt fossatum et quicquid intra illum continebatur, excepta domo que doti ecclesie coherebat, in qua tamen ecclesia ius patronatus, inquantum ad dietas iuenculas pertinuerat, cum uniuersitate transiit ad ecclesiam Halsbrunnensem, Sub prefata emptione comprehensum fuit quicquid in villa Burgelin et in Bellingesdorf, et in Godmuzelsdorf, et in Raphesdorf, habebat, cum una curia in Sweichusen et domo in Vrach, cum omnibus eisdem bonis attinentibus, hortis, pratis, siluis, pomerio, et quodam vineto, cum loco piscine, ac aquarum decursibus montibus, et vallibus, quesitis et non quesitis cultis pariter et non cultis. Notandum plane quod bona extra fossatum et extra terminos quondam piscine sita, que a dicto beate memorie Cunrado homines sui possiderant titulo feodali sepedicto clauastro vendita non fuerunt. Ne autem super hac emptione claustrum iam dictum impeti valeat, sed ut potius inquieta possessione permaneat bonorum iuste acquisitorum Henricus de Lapide senior cum filiis suis Henrico videlicet et Hermanno ac prenotatis duobus, Henrico et Hilteboldo, fide data, vice sacramenti fideiussorie sponponderunt, quod si predictum claustrum super bonis premominatis post factam emptionem infra anni spatium ab

aliquo impeti contingeret claustrum indempne conseruabunt, secundum ius consuetudinis approbate. et sic post unius anni circulum sunt absoluti. Alioquin ammoniti se recipient in ciuitate Nurenbergensi, inde non egressuri, quousque indempnitate monasterii secundum ius plenius caueatur. Predicti autem fideiussores quousque Petrissa ad legitimos annos peruenerit, a sua sponsione non erunt absoluti, quin eadem predicto castro cum bonis simul renuntiauerit, secundum quod Adelheidis soror eius senior statim fecit. quo facto dicti fideiussores sunt absoluti. Ad maiorem cautionem Henricus miles dictus hyrcus corporale iuramentum prestitit, Cunradus vero de Brukebach, Siboto de Richkerhouen, Cunradus de Houen, Wolframus de Wophenbach, et Henricus frater suus, Henricus Leppe fide data vice sacramenti promiserunt, quod si maritos dictarum iuuenularum decedere contingeret, antequam iunior, scilicet Petrissa, completis annis discretionis sepedicto castro cum bonis simul venditis renunciaret, ipsi castrum Solzburch sub fideli teneant custodia, nulli omnino illud assignantes, nisi prius sufficiens cautio fiat cenobio memorato. Ne autem huiusmodi contractus alicuius temeritate, vel malitia infringatur, sed potius inuiolabiliter conseruetur, presens instrumentum legitime confectum, sigillis est nobilium virorum ac fide dignorum, domini *Friderici Burgrauii de Nurenberc*, et domini Henrici de Lapide senioris, dominique Henrici de Asberch, qui huius emptionis extitit mediator, ac Vniuersitatis ciuium in Nurenberc fideliter communitum. cum subscriptione testium quorum nomina hic notantur. Henricus de Meintal. Henricus de Hydelbach, Cunradus de Gosdorf, Vlricus Grossus, Arnoldus Stezman, Hermannus de Talmezingen. Marquardus de Immenerlech, Sifridus Swarzbart, Richerus de Husen, Stephanus de Solzbure, Rapoto de Hiltmarsdorf, Marquardus de Trostberc, Vlricus de Solzpure, Hermannus de Sirchingen, Ysoldus prepositus, Hermannus officialis in Burgelin, Cunradus de Wophenbach, et plures alii fide digni. Acta sunt hec aput castrum Solzbure, Anno ab incarnatione domini Millesimo ducentesimo LX°, VIII°. sabbato post conuersionem sancti Pauli, Indictione undecima.

(Orig. Perg. ex archiuo Norimb. Quatuor sigilla appendent.) cf. Lang Reg. III, 297.

LXXXIII.

Fridericus, Burggravius de Nuremberg, monasterio Halsbrunnensi donat curiam suam in Oberndorf (prope Lenkersheim) et duas silvas, unam dictam Forst, alteram Gunderamsgeseze (Schussbach et Kondermannsgesess.)

1269. 8. Sept.

In nomine domini Amen. Ne pia precedencium gesta, posteris sint controuersie, vel litis materia, sed potius deuote pietatis exempla, perutile iudicatur, quod rerum memoria, litteris et testibus roboratur. Igitur presenti scripto innoscescat tam instanti etati quam future posteritati, quod vir nobilis, *Fridericus burgravius de Nuremberg* super grauaminibus multiplicibus, et dampnis, ecclesie halsbrunnensi ab ipso illatis, salubriter conpunctus, spe diuine propiciationis, curiam suam in Oberndorf, cuius usufructum nobilis domina *Alheidis* quondam Palatina Bawarie, *ipsius Burcgrauii soror* percipiet tempore vite sue, contulit cum omnibus attinenciis suis, quesitis, et non quesitis, cultis et incultis, monasterio Halsbrunnensi post mortem dicte sororis sue, pleno iure quiete et libere possidendam, accedente consensu *uxoris sue Elyzabeth*, ac *predicte sororis*, et *trium quas tunc habuit, filiarum*, ita tamen, quod de redditibus eiusdem curie in anniuersariis *bone memorie matris sue clementis* ac antedicte sororis sue, ipsiusque burcgrauii, et coniugis sue, conuentui liberaliter seruiatur, ut defectus quos conuentus per ipsum sustinuit per huiusmodi seruicia suppleantur, Preterea duas siluas, quarum una dicitur Forst altera Gunderamsgeseze, aput tiliam sitas, ob plenioram indulgenciam optinendam prenotato cenobio dedit perpetuo possidendas, et pro suis vsibus modo quolibet dispensandas, ad quarum donacionum euidenciam, presens instrumentum, cum subscriptione testium sigillo est eiusdem *Friderici Burgrauii* fideliter communitum, Testes sunt Marquardus de Willehelmsdorf, Winhardus de Rorbach, Arnoldus de Sekendorf Henricus de Maiental, Henricus de Hidelbach, Bruno de Schonenberg, Cunradus de Kurenburg, Wolkoldus de Nuremberg, milites, Marquardus Phincinc, Cunradus Stromaier, Fridericus Vngelter, Hermannus Steiner, ciues Nurembergenses, et quam plures alii fide digni, Acta sunt hec. Anno domini, M^o, CC^o, LXVIII Juxta pontem Wikershouen Sexto Idus Septembris. Indicione Duodecima *.

* Alio attramento adscriptum est.

(Orig. Perg. ex archiuo Norimb. Sigillum Burggrauii abreptum et penitus laesum.) cf. Oetter II, 555 sq. hist. Nor. dipl. 164, nr. 32. Jung, Com. Burggr. 124. Lang Reg. III, 333. Falkenst. cod. dipl. 58, nr. 56. Georgisch R. I, 1213, nr. 42.

LXXXIV.

Tragbotho miles dictus de Niwenegge scultetus in Balgingen curtim suam in Hohnstetin Mechtildi priorissae et conventui sororum in Kilperch vendit et praesentes litteras sigillis illustrium Friderici dei gratia Comitis de Zolre et nobilium virorum dominorum de Werstain facit communiri.

1270. (circiter.)

Notum sit omnibus tam presentibus quam futuris presentes litteras inspecturis, quod ego Tragbotho miles dictus de Niwenegge scultetus in Balgingen curtim meam in Honstetin cum campis et nemoribus et vniuersis ad me spectantibus, quam de concessione feodali a Nobilibus viris, dominis de Werstain iuste ac rite dudum tenui, venerabilibus in Christo ac religiosis feminis, Methildi priorisse et conuentui sororum in Kilperch sub cura fratrum predicatorum domino seruiencium, secundum legem iusti fori pro sexaginta libris tuwingensium usque ad festum purificationis beate virginis soluendis iure ac legitime vendidi, omni quod habui ut habere debui in prefata curti dominio resignato. Quam vendicionem ut rata sit in perpetuum ac legitima, supra memorati Nobiles de Werstain ad quos spectabat nominate curtis proprietates ad instanciam meam et predictarum sororum de Kilperch libere ac voluntarie omni suo iuri cedentes confirmarunt. Sed et pueri mei quos habui omni impetitioni si quam habere possent in predicta curti vendita libere renunciarunt. Acta sunt hec presentibus viris nobilibus Alberto et Verhero juniore de Zimmern, Alberto milite de Werbenwac, Rudolfo de Hettirbac, Con. de Niwenegge, Dietrico de Haiterbak, Wullario seniore de Hohinberch, B. fabro et H. cellario conuersis de Kilperch. Ad huius igitur vendicionis testimonium ac certitudinem, sigillis illustrium *F. dei gratia Comitis de Zolre*, et predictorum de Werstain presentes feci litteras communiri. Amen.

(Orig. Perg. ex archivo Stuttgart (monast. Kirchberg). Sigilla Friderici Comitis de Zolre et Sigillum Hugonis Comitis in Werstain appendent.)

LXXXV.

Leo, Ratisponensis Episcopus, Fridericum, Burggravium de Nuremberg infeodat de foro Spalt (praef. Pleinfeld) cum ecclesia ibidem et de iuribus suis et tribus partibus civitatis Orenghau (Oeringa, Hohenlohica), simulque Cunradum Burggravium juniorem; de foro Rietvelden (prope Neustadt) vero Elizabetham juniorem, filiam Burggravii senioris.

1272. 7. Febr.

Nos Leo miseratione diuina Ratisponensis Episcopus Vniuersis presentes litteras inspecturis volumus esse notum quod nos primo et principaliter, infeudaui-
mus nobilem virum. *Fridericum Burcrauium de Nurenberch* de feudis infra scriptis. que ipse et progenitores sui a Ratisponensi Ecclesia hactenus tenuerunt. Postremo vero infeudaui-
mus de eisdem nobilem virum *Chunradum Burcrauium iuniorem*. Infeudaui-
mus etiam *filiam ipsius Burcrauii senioris, Elizabetam iuniorem* de foro Rietvelden. Supradicti vero *F. et C. Burcrauii*, intendentes deuocioni nostre reddere gratas vices. promiserunt fide data, sicut in suis patentibus litteris continetur, quod predicta feuda que receperunt, quantum in eis est, non alienabunt nec etiam transfeudabunt, in quamcumque personam aliam. Sed si sine heredibus masculis decesserint, ad Ratisponensem Ecclesiam libere reuertentur. Sunt autem ista feuda. forum *Spalte*, cum ecclesia ibidem et iuribus suis et tres partes ciuitatis Orenghaev. saluis aliis, que in futurum duxerint nominanda. In cuius rei testimonium presentes litteras tradidimus, sigilli nostri robore communitas. Datum Ratispone. Anno domini M^o.CC^o.LXX°. Secundo. VII. Idus Februarii.

(Orig. Perg. ex archivo Norimb. Sigillum Episcopi appendet laesum). cf. Oetter II, 585.

Spiess Aufklärungen p. 209. Schütz IV, p. 98, nr. 60. Lang Reg. III, 387.

LXXXVI.

Rudolfus Romanorum Rex Fridericum Burgravium de Nurenberg et deficiente prole masculina filias eiusdem investit de Comicia Burggraviae.

1273. 25. Octob.

Rudolfus dei gracia Romanorum Rex semper Augustus, vniuersis presentem paginam inspecturis salutem, et credere subnotatis. Regalis preeminencie requirit honestas, ut singulos et vniuersos deuote nobis et fideliter famulantes condignis debeamus premiorum retributionibus preuenire. ut spe remunerationis ceteri ad nostra et Imperii obsequiorum confidentius animentur. Notum igitur esse volumus et presentibus publice protestamur, quod nos aduertentes deuotionem et fidelitatem dilecti nobis *Friderici Burcgrauii de Nurenberch* vniuersa bona infra scripta, videlicet, comiciam *Burcgrauie in Nurenberch*, castrum quod tenet ibidem, custodiam porte site prope idem castrum, iudicium prouinciale in Nurenberch cui etiam vice Imperatoris omne iudicium iudicans presidebit. Officialis eiusdem Burcgrauii vna cum sculteto nostro in ciuitate Nurenberch iudicio presidebit. Et quicquid emolumentum de ipso iudicio vel per homicidium vel quemcumque casum alium prouenerit, idem officialis duas partes eiusdem victus (lucris) per se tollet. Dicto quoque *Burcgrauio* queque fabrica in Nurenberch soluet unum solidum annuatim, censumque tollet ab omnibus areis ab altera parte pontis, et de qualibet tempore messis unum messorum, terciam feram. terciam arborem de foresto ac omnia ligna iacencia in eodem. Officium de foresto ab ista parte pontis cum suis attinenciis. villam Werde. villam Buch. opidum Swant. castrum Chriesen. aduocatiam cenobii in Steina, decem libras denariorum de officio Sculteti in Nurenberch et decem libras de theloneo ibidem, cum reliquis feodis que idem et sui progenitores a nostris antecessoribus habuisse dinoscuntur — titulo feodali concessimus in feodo, non solum sibi, sed etiam ex liberalitate et gratia speciali, *Marie filie sue uxori Lodwici iunioris Comitis de Otinga* et ceteris filiabus eiusdem Burcgrauii, sic tamen, si eandem *Mariam* liberos sive masculini sive feminini sexus habere contingat et decedere ipsum Burcgrauium sine liberis virilis sexus, quod eadem feoda remaneant aput *Mariam* et liberos suos *exclusis ceteris filiabus Burcgrauii*

memorati. Sed si ipsa *Maria* liberos liberos (sic!) non habuerit, dicta feoda ad reliquas filias Buregrauii ipso mortuo deuoluentur. Si vero dictum Buregrauium temporis processu filium habere contigerit vel filios, volumus quod cessante gratia facta suis filiabus, filius vel filii sui succedant in vniuersum ius quod dictus Buregrauius pater eorumdem habuit in feodis memoratis. Ad maiorem itaque obseruanciam premissorum et roboris firmitatem scripta presencia nostri sigilli karactere iussimus roborari. Datum Aquisgrani Anno Domini M^o.CC^o.LXXIII°. VIII. Kalend. Novembris. Indictione Tertia.

(Orig. Perg. ex archivo Norimb. Sigillum Regale laesum filis sericis rubris appendet.) —
cf. Oetter II, 608 sq. Jung, com. burggr. p. 7 sq. Wagenseil de civit. Nor. p. 293. Lünig, corp. jur. feud. I, 614. Seidel, p. 241 sq. Falkenstein, antiqq. nordg. 3, 115. ejusd. cod. dipl. 69. hist. Nor. dipl. p. 167 nr. 34. Schütz IV, p. 100. nr. 63. Lucae, Fürstensaal. p. 806. Pauli, Preuss. Staatsgesch. II, 35. not. n. Lang, Reg. III, 419. Zenker, disquis. p. XCI.

LXXXVII.

Consensus Weneri Archiepiscopi Moguntini super successione Mariae, filiae Burggravii Friderici de Nurenberg et uxoris Ludwici comitis iunioris de Ötingen in feuda ipsius Burggrauii.

1273. 25. Octob.

Nos Wernherus dei gracia Archyepiscopus Moguntinus sacri Imperii per Germaniam Archycancellarius. Notum esse volumus vniuersis et presentibus publice profitemur. quod Rudolfus diuina prouidencia Inclitus Dominus noster Romanorum Rex nobis presentibus et videntibus concessit *Friderico Burcgrauio de Nurenberch* in feodo omnia bona que pater ipsius ac alii progenitores sui recipere et habere consueuerunt a regia magestate. et ex liberalitate consueta et gracia speciali indulsit, quod *filia ipsius Maria vxor Lodwici Comitis Junioris de Ötinga et alie sue filie* succedere possint et valeant in eisdem secundum tenorem et modum expressum in litteris Domini nostri Regis memorati nostro consensu et voluntate adhoc per omnia accedente. In cuius rei euidentis testimonium et roboris firmitatem presentes sigilli nostri munimine iussimus roborari. Datum Aquisgrani Anno Domini M^o.CC^o.LXXIII°. VIII. Kalendas Nouembris. Indictione Tertia.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum Archiep. appendet filis sericis rubris.)
cf. Oetter II, 59.

LXXXVIII.

Consensus Heinrici Archiepiscopi Trevirensis super successione Mariae filiae Burggravii Friderici de Nurenberg et uxoris Ludwici comitis junioris de Ötingen in feuda ipsius Burggravii.

1273. 25. Octob.

Heinricus dei gracia Archyepiscopus Treuirensis, Notum esse volumus et presentibus publice protestamur, quod Rudolfus diuina prouidencia Inclitus Dominus noster Romanorum Rex nobis presentibus et videntibus concessit *Friderico Burcgrauio de Nurenberch* in feodo omnia bona que pater ipsius ac alii sui progenitores recipere et habere consueuerunt a Regia magestate et ex liberalitate consueta et gracia speciali indulisit, quod *filia ipsius Burcgrauii Maria vxor Lodwici Comitis de Otinga Junioris et alie filie sue* succedere possint et debeant in eisdem secundum tenorem et modum expressum in litteris Domini nostri Regis memorati, nostro consensu et voluntate ad hoc per omnia accedente. In cuius rei testimonium euidens et roboris firmitatem presentes sigilli nostri robore duximus muniendas. Datum Aquisgrani Anno Domini M^o.CC^o.LXXIII°. Octauo Kal. Nouembris Indictione Tercia.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum Archiep. appendet, filis sericis rubris.)
cf. Oetter II, 60.

LXXXIX.

Consensus Engelberti, Coloniensis Archiepiscopi super successione Mariae, filiae Friderici Burggravii de Nurenberg et uxoris Ludwici comitis junioris de Otingen in feuda ipsius Burggravii.

1273. 25. Octbr.

Engelbertus dei gracia Sancte Coloniensis Ecclesie Archiepiscopus. sacri Imperii per Ytaliam Archicancellarius. Notum facimus vniuersis et presentibus publice protestamur, quod Rudolphus diuina prouidencia Inclitus dominus noster Romanorum Rex, nobis presentibus et videntibus concessit *Friderico, Burcgrauio de Nurenberg* in feodo, omnia bona que pater ipsius ac alii sui progenitores recipere et habere consueuerunt, a Regia magestate, et ex liberalitate consueta, et gracia speciali, indulisit, quod *filia ipsius Borgrauii, Maria vxor Lude-*

wici Comitis Junioris de Otinga, et alie filie sue, succedere possint, et debeant in eisdem secundum tenorem et modum expressum in litteris domini nostri Regis memorati nostro consensu et voluntate, ad hec per omnia accedente, In cuius rei euidens testimonium et roboris firmitatem, presentes sigilli nostri munimine iussimus roborari. Datum Aquisgrani, Anno Domini M^o. CC^o. LXX^{mo} tercio Indictione Tercia Octauo Kal. Nouembris.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum Archiep. filis sericis rubris appendet.) cf. Oetter II, 60.

XC.

Consensus Ludwici Ducis Bavariae, Johannis Ducis Saxoniae et Johannis Marchionis Brandenburgensis super successione Mariae filiae Burggravii Friderici de Nurenberg et uxoris Ludwici comitis junioris de Otingen in feuda ipsius Burggravii.

1273.

Nos Lodwicus dei gracia Palatinus Rheni Dux Bawarie. Johannes Dux Saxonie et Johannes Marchio Brandenburgensis. Notum esse volumus et presentibus publice protestamur, quod Rudolfus diuina prouidencia Inclitus Dominus noster Romanorum Rex nobis presentibus et videntibus concessit *Friderico nobili viro Burcgrauio de Nurenberch* in pheodo omnia bona que pater ipsius et alii sui progenitores recipere et habere consueuerunt a Regia magestate et ex liberalitate consueta et gracia speciali indulisit quod *filia ipsius Burcgrauii Maria vxor Lodwici Comitis Junioris de Otinga* succedere possit et debeat in eisdem. secundum tenorem et modum expressum in litteris Domini nostri Regis memorati, nostro consensu et voluntate ad hoc per omnia accedente. In cuius rei testimonium euidens et roboris firmitatem presentes sigillorum nostrorum Karakteribus fecimus roborari. Datum Aquisgrani. Anno Domini M^o. CC^o. LXXIII°. VIII°. Kal. Nouembris. Indictione Tercia.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Tria sigilla filis sericis rubris appendent; Bavar. et Saxon. sigilla equestria; Brandenb. sigillum pedestre commune; Bavar. et Brandenb. flava, Saxon. viridi cera.) cf. Oetter II, 60.

XCI.

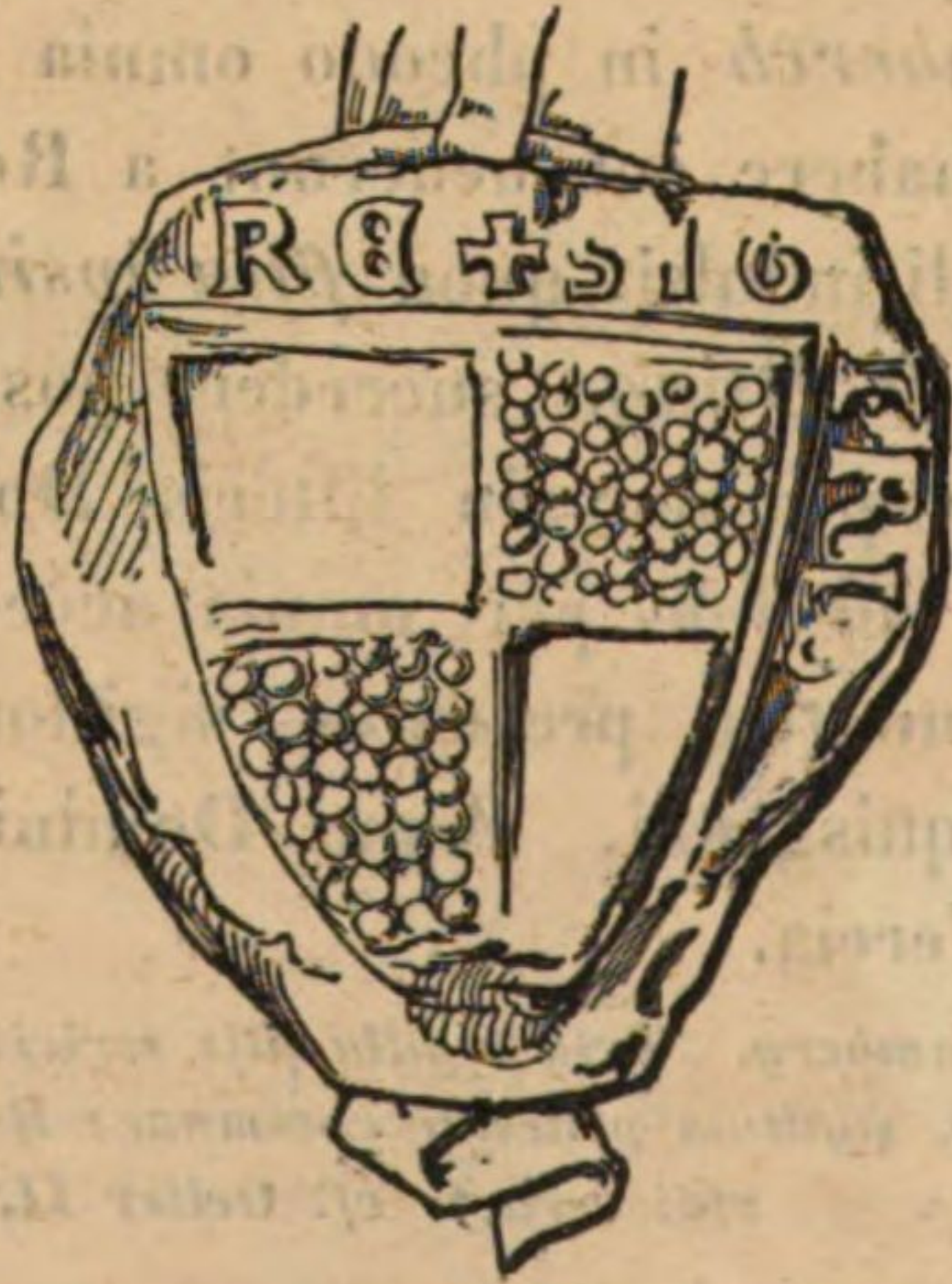
F. Comes de Zolre Abbati et conventui in Cainshein confert mansum in Staine, in loco, qui dicitur Underlindum,

1275. 14. Aug.

Venerabilibus in Christo dominis. viris religiosis. abbati et conventui in Cainshein ordinis Cisterciensis. *F. Comes de Zolre* optatis perfrui apud dominum Jehsum Christum. Vestre caritati presentibus conferimus mansum situm in Staine in loco qui dicitur Underlindum. quem Henricus. colere dinoscitur, iure proprietatis possidendum pacifice et quiete, vos et vestrum monasterium in possessionem dictarum rerum sive mansus temporalem mittentes.* nostre libertatis manumissione a iure concessa eo iure quo dictas possessiones deberemus et possemus corporaliter possidere. dantes vobis et vestro monasterio super hoc presentes litteras sigillo nostro signatas. Datum Stetin. Anno Domini M^o. CC^o. LXXV°. in proxima feria quarta post festum beati Laurentii. Indictione tertia.

* Verbo „mittentes“ superscriptum est vocabulum „possessionem“, quia vero jam praecedit, ibi superfluum est.

(Orig. Perg. ex archivo monast. Kaisersheim. Sigillum Com. de Zolre appendet.)

cf. Lang Reg. III, 467.

XCH.

Pax componitur inter Ottocarum Regem Bohemiae et Rudolfum Imperatorem per mediatores Brunonem Olmucensem episcopum et Fridericum Burggraviū de Nurenberg.

1277. 6. Maji.

Nos Bruno, Dei gracia Olmucensis Episcopus, Zmilo Purchrauius Vetouiensis, Magister Vlricus Notarius, procuratores et nuncii speciales domini, O. Boemie regis Illustris, significamus tenore presencium vniuersis, quod nos, cum viro Nobili domino Friderico Purchraui de Nvrenberch, plenum mandatum habente, post multos tractatus hinc inde super pace reformanda habitos, pari voto et consensu vnanimi, sicut placuit pacis Auctori, pacem, amiciciam, et vnionem indissolubilem et perpetuo duraturam, ordinauimus, statuimus, approbauimus et firmauimus inter dominos nostros, Romanorum et Boemie Reges Illustris, sub modis, paccionibus, seu condicionibus, in iam dicti domini Romanorum Regis, patentibus et autenticis litteris comprehensis, quarum tenor talis est. Nos R. dei gracia Romanorum Rex, semper Augustus, notum facimus vniuersis presentes litteras inspecturis, simpliciter et publice nichilominus profitentes, quod formam pacis inter nos ex una, et Inclitum O. Regem Boemie ex altera parte, per venerabilem Olmucensem Episcopum, Zmilonem Purchrauium Vetouiensem, et magistrum Vlricum Notarium eiusdem Regis, et Nobilem Fridericum Purchrauium de Nvrenberch prouide ordinatam, in omni sui parte et singulis suis Articulis inuiolabiliter obseruare promittimus, prout est inferius annotata. In primis siquidem obsides et captiui ab vtraque parte ante pacem ordinatam et post dati mutuo et detenti, a proxima die dominica nunc instante, infra Quindecim dies debent restitui pristinae libertati, ab omni prorsus obligatione, fideiussione, seu exactione pecunie indempnes penitus et immunes, nisi fortassis pro eis vel aliquibus eorum ante pacis ordinacionem aliquid sit solutum. Ad cuius restitutionem is cui solucio facta fuit, minime obligatur. Item, ut inter nos, et Regem predictum, specialis amicicie federa fortiori vinculo solidentur, filiam nostram, eiusdem Regis Boemie filio, dare promittimus in uxorem, et ei Ciuitatem Imperii Egram scilicet cum omnibus attinenciis suis, Castris, possessionibus, hominibus, et aliis quibuscunque, que dictus Rex Boemie ad presens tenere

dinoscitur, pro Decem milibus Marcarum argenti nomine Dotalicii siue dotis, titulo pignoris obligamus. Preterea, omnia Castra, municiones, possessiones, et Oppida, ad ducatum Austrie pertinencia, que per ipsum Regem Boemie uel fautores seu adiutores ipsius, actenus occupata fuerunt, restituentur nobis et nostris fautoribus et eciam adiutoribus cum integritate plenaria, metis Bohemie, Maravie, et Austrie in eo statu manentibus, quo tempore clare memorie, Leupoldi et Friderici Ducum Austrie, ab eisdem Ducibus sunt possesse. Nos eciam similiter omnia Castra, municiones, possessiones, et Oppida, ad Regnum Bohemie et Marchionatum Moravie de iure spectancia, que per nos uel nostros, eidem Regi et suis, per iniuriosam violenciam sunt subtracta, seu occupata, ipsi Regi et suis restituemus integre et faciemus restitui vice versa. Excepto dumtaxat Nicolspurch, in cuius possessione F. de Liechtenstain, cuius feudum esse dinoscitur, permanebit pacifice et quiete. Preterea Chrumenaw ei, ad quem de iure pertinent assignari debebit. Insuper, castrum Maernitz, Alexio militi, ipsius Regis Boemie, et Castrum Durrenholz, debet restitui ipsi Regi. Siquam tamen predictus Rex Boemie pecuniam debet, Heinrico de Chunringen Marschaleo nostro per Austriam, uel ipsius uxori, illam exsoluet eisdem, et (si) iidem H. vel uxor ipsius, contra predictum Regem super iamdicto Castro Durrinholz habuerint aliquam accionem, idem Rex, ad dictum . . Olmucensis Episcopi, et purchrauii predictorum, qui sub iuramenti debito questionem huiusmodi deffinient, exhibebit eisdem iusticie complementum. Preterea huiusmodi composicioni et paci, generaliter includimus, quoslibet seruitores nostros et adiutores, et nostris de Boemia et Moravia adiutoribus et seruatoribus composicioni presenti includi et stare volentibus, sepedictus Rex Boemie restituet omnia, que ante guerram uel post, de eorum hereditatibus, Allodiis et feudis notorie occupauit. Si vero huiusmodi iniuriosa occupacio dubia fuerit per predictos . . Olmucensem Episcopum et Purchrauium, sub iuramenti debito decidetur huiusmodi questio, iusticia vel amore, ipsos eciam nostros de Boemia et Moravia seruitores et quoslibet alios nostros adiutores ipse Rex Boemie, plene gracie sue restituet et donabit. Nos eciam uice uersa omnibus adiutoribus et seruatoribus dicti Regis Boemie, per Austriam, Styriam, Karinthiam, Carniolam et Marchiam, plene nostre gracie restitutis, omnia, que in hereditatibus, feudis et Allodiis ipsis notorie per nos, uel nostros abstulimus, plene restituemus et restitui faciemus. In dubio vero quicquit Olmucensis, et purchrauius sepedicti, nos facturos, sub iuramenti debito pronunciauerint, faciemus. Preterea siquod absit, nostrorum aliquis seruatorum, per ipsum Regem Boemie, uel adiutores ipsius grauabitur, ipsum Regem si grauamen notorium et euidentis fuerit, per nuncios nostros super reuocacione et retractacione huiusmodi grauaminis interpellare tenebimur, qui Rex si interpellatus grauamen

huius notorium, et per rei euidenciam manifestum non reuocauerit, nec fecerit retractari, nos adiutores nostros huiusmodi passos iniuriam, possumus et tenebimur iuuare. Quod in casu conuerso circa seruitores Regis Boemie, erit per omnia obseruandum. Si vero grauamen nostris illatum dubium fuerit, Olmucensis et Purchrauius supradicti, super hoc a nobis interpellati, perquirent cause plenius veritatem. Qui si sub iuramenti debito dixerint, ipsum Regem, uel adiutores ipsius, grauamen vel iniuriam nostris seruatoribus nullatenus intulisse, nichil ipsi Regi uel suis imputabimus. Si autem inuenerint eum uel suos culpabiles, et Rex ipse requisitus ab ipsis Olmucensi et purchrauius, non emendauerit, adiutores nostros iuuabimus, prout superius est expressum, quod circa nos vice versa per omnia obseruari debet. Preterea, si Olmucensem Episcopum uel Purchrauium, sepedictos, migrare contigerit ab hac luce, ipse Rex, uel nos, alium in defuncti locum subrogabimus, qui omnia et singula, que superius sunt expressa, fideliter exsequatur. Insuper, Inclitus Rex Vngarie, et ipsius frater, sic includuntur in pace, quod quicquit in Castris, municionibus, siue prediis circa metas Regnorum, hactenus fuit hinc inde iniuriose occupatum, integre debeat utrobique restitui, sic alteruter plene gaudeat iure suo. Preterea, nulli notariorum, Capellanorum, seu clericorum prefati Regis, super beneficiis, que possident, lesionem seu iniuriosam molestiam inferemus. et si ab aliis uiolenciam paciantur, si de hoc ad nos delata questio fuerit, faciemus, quod de jure fuerit faciendum. Insuper, quicquit preter premissa, vniuersa et singula venerabilis. . Erhipolensis et Olmucensis Episcopi, et Illustres L. Comes palatinus Rejni O. Marchio Brandenburgensis, et lantgrauus Hassie, Principes nostri dilecti, uel si eorum copia haberi non poterit omnium, hii de predictis, uel alii quos prefati Olmucensis Episcopus et purchrauius de Nvrenberch ad hoc elegerint, inter nos, et Regem prefatum infra proximum festum beati Michaelis ordinauerint, et eciam pro firmiter solidanda, inter nos, et ipsum Regem, concordie statuerint uel decreuerint unione, bona fide seruabimus inconcussum. Pronunciacioni vero ab ipsis principibus inter nos et dictum Regem Boemie facta, dictorum Olomucensis, Episcopi et Purchrauii auctoritas et iurisdictio, exspirabunt. Quod autem hec omnia et singula suprascripta, nos, et ipse Rex Boemie debeamus inuiolabiliter obseruare, Purchrauius mandato nostro, pro nobis, Olomucensis vero, Zmilo, et magister Vlricus, predicti, super hoc plenum habentes mandatum, in animam ipsius Regis Boemie, fide data sollempniter promiserunt. In quorum testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Wiene, pridie Non. May, Indiccione. V. Anno domini M^o. CC^o. LXX. Septimo, Regni vero nostri, Anno Quarto. Vt igitur premissa vniuersa et singula per nos, et predictum Purchrauium promissa, necnon prouide et sine capcione qualibet salubriter ordinata,

statuta, approbata et firmata ampliori robore solidentur, presentes litteras in testimonium eorundem, appensione sigillorum nostrorum, fecimus et placuit communiri. Datum Wiene, Anno et die pretactis.

(Orig. Perg. ex archivo Viennensi. Imperiali. Tria sigilla appendent.).

XCIII.

Chunradus, Frisingensis Episcopus, Friderico Burchgravo de Nurenberch confert universa feoda, per mortem Marquardi Priuhausen vacantia.

1277. 6. Jun.

Nos Chunradus dei gratia Frisingensis Episcopus. Notum esse volumus presentium inspectoribus vniuersis quod nos vniuersa feoda que nobis per mortem Marquardi Priuhauen vacare ceperunt dilecto *consanguineo nostro. viro nobili domino F. Purchrauo de Nuremberch* contulimus sibi suisque heredibus masculis feodali titulo possedenda. exhibentes nos. pro ipso eorundem feodorum auctorem quod vulgo *gwer* dicitur coram quocumque iudice competente. In cuius rei testimonium presentem cedulam ipsi tradidimus nostri sigilli munimine roboratam. Datum apud Waidhouen anno domini M^o. CC^o. LXX Septimo. VIII Idus Junii.

(Orig. Perg. Ex arch. Monac. Sigill. Episcopi appendet) cf. Jung Miscell. II, 11. nr. 10. Lang Reg. IV, 771.

XCIV.

Herdegenus de Grindelach ex arbitrio Friderici Burggravi de Nurenberg, Bertholdo, Babenbergensi Episcopo, cedit castrum Ahorn (Kirchahorn praef. Weischenfeld) pro C libris.

1277. 15. Jun.

Ego Herdegenus de Grindelach notum facio vniuersis presentes litteras inspecturis, quod exorta inter venerabilem dominum meum, Berchtoldum Episcopum Babenbergensem, ex una parte, et me ex altera, super castro Ahorn, et eius attinentiis materia questionis, tandem nos ambo ex utraque parte in nobilem virum

Priuhausen

dominum meum *Fridericum Burgrauum de Nurenberch* compromisimus taliter, ut qualitercunque dictus Burgrauus huiusmodi questionem decideret, id ratum et gratum debere haberemus, qui videlicet Burgrauus predictam questionem in hanc modum diffiniuit, scilicet ut Ego accioni, et omni iuri quod in dicto castro et eius attinenciis habebam, vel habere uidebar, cederem, et expresse renuntiarem, quod etiam feci, Dictus quoque dominus meus Episcopus, michi centum libras denariorum Babenbergensium debeat dare, cuius pecunie, idem dominus meus Episcopus in festo Beati Martini proxime venturo Quinquaginta libras, et in festo Beate Walpurgis Quinquaginta soluere michi debet. In cuius rei testimonium presentem litteram, prefati domini *Burgrauii* et mei sigillorum robore communiui, Huius rei testes sunt dominus Ramungus de Chamerstein, Rupertus de Hertenstein, et Rugerus de Zucha milites, Fridericus et Wernhardus prefati domini mei Episcopi Notarii et alii quam plures, Datum Wienne anno domini Millesimo Ducentesimo Septuagesimo Septimo In die beati Viti.

(Orig. Perg. Ex archivo Monacens. Sigilla desunt.)

XCIV.

Krafto, nobilis de Hohenloch, *Friderico Purcgrauio de Nurenberch* pro CC marcis vendit universa bona in villa Bernsvelden per fratrem suum *Cunradum*, pie memorie, a *Hiltprando*, pie memorie, de Sawenheim comparato.

1277. 30. Jun.

Nos Krafto nobilis de Hohenloch, notum facimus vniuersis, quod nobili viro domino *Friderico Purcgrauio de Nurenberch*, vniuersa bona in villa Bernsvelden, et alia bona que frater noster felix recordacionis, *Cunradus de Hohenloch*, apud dominum *Hiltprandum* pie memorie de Sawenheim, pro Ducentis marcis puri argenti noscitur comparasse, dedimus pro eisdem CC^{tis} marcis, quas antedicto fratri nostro concesserat, proprietatis ac omnis iuris titulo possidenda. hae condicione adiecta, quod si eadem bona a proximo festo beati Martini, infra annos quinque continuos, absoluere seu redimere decreuerimus, nos, vel heredes pretaxati fratris nostri, apud predictum dominum *Burcgrauum* et suos heredes, pro

summe predicte pecunia redimendi teneamus liberam potestatem, quocumque tempore annorum expressorum nobis videbitur expedire. Ad ratificationem vero et confirmationem totius donacionis nostre, ipsi domino **Burcgrauio** obligauimus, Gotfridum patrum nostrum de Praunekke, Gotfridum de Hohenloch, Gernodum de Partenstein, Gernodum de Partenawe, Hermannum de Scheim, Ottonem de Rotingen, et Rudegerum fratrem suum, ut quando liberi sepedicti Cunradi fratris nostri ad annos discrecionis peruenerint, talis donacio per eosdem, memorato domino Burcgrauio uel suis heredibus confirmetur. In cuius rei memoriam presens scriptum conscribi voluimus nostri sigilli munimine roboratum Datum et actum Wienne anno domini M^o. CC^o. LXXVII. II. Kalendas Julii, Indictione Quinta.

(Orig. Perg. Ex archivo Monacens. Sigillum appendet.)

XCVI.

Berchtoldus, Babenbergensis Episcopus, Friderico, Burggrauio de Nurenberg confert omnia feoda in Otelelesdorf (Adelsdorf, praef. Höchstadt) per obitum Ulrici de Otelelesdorf vacantia.

1277. 22. Dec.

Nos Berchtoldus dei gratia Babenbergensis Episcopus, presentibus profite-mur, quod nos dilecto *auunculo nostro Friderico Burgrauio de Nurenberch* et suis heredibus legitimis, omnia feoda in Otelesdorf, que nobis per obitum Vlrici de Otelesdorf vacare ceperunt propter multifaria seruicia nobis et Ecclesie nostre exhibita, contulimus iure feodi, ita etiam quod sibi non liceat predicta bona, per infeodacionem, alicui hominum, nisi nobis et Ecclesie nostre aliquo modo occupare. In cuius rei testimonium, sibi presentes litteras scribi iussimus, nostri sigilli karac-tere consignatas, Datum Villaci Anno domini Millesimo Ducentesimo, Septuagesimo Septimo In crastino beati Thome Apostoli.

(Orig. Perg. Ex archivo Monacens. Sigillum deest.) cf. Schütz IV, 108. nr. 70.

XCVII.

Hiltibrandus, Eystetensis Episcopus, Gotfrido, nobili viro de Heidekke, confert universa feoda Marquardi patris sui, eidemque sine heredibus decessuro substituit Fridericum et Cunradum, Burggravios de Nurenberch.

1278. 9. Juni

Nos Hiltibrandus dei gratia Episcopus ecclesie Eystetensis, Tenore presentium profiteamur, et constare volumus universis tam presentibus quam futuris, quod nos Gotfrido nobili viro de Heidekke universa feoda, que Marquardus pater suus, ab antecessoribus nostris nobis et ecclesie nostra Eystetensi, tenuerunt, respicientes sue fidelitatis obsequia, contulimus recto titulo feudali. Eidem specialem gratiam liberaliter facientes, quod si ipsum G. sine heredibus decedere contigerit, nobiles viros, dominum *Fridericum et Cr. Burggravios de Nurenberch*, dicta feoda volumus, eo iure, quo idem, a nobis et ecclesia nostra tenet sine contradictione qualibet liberaliter possidere. Ne autem super premissa gratia predictis nobilibus a nobis vel successoribus nostris possit seu valeat aliquis dubietatis scrupulus suboriri. Presentes eisdem in evidens testimonium, cum testibus subnotatis, damus litteras sigilli nostri patrocinio roboratas. Testes autem sunt dominus. Hr. senior de Lapide, R. de Kamerstein. Er. de Bütendorf. Crs. filius suus. G. de Haenfenvelt; Ar. dapifer. O. de Dietenhoven. et alii quam plures fide digni. Actum et Datum Nurenberch. Anno domini M^o. CC^o. LXXVIII. feria quinta post diem Pentecostes.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Episcopi laesum appendet.)

cf. Lang Reg. IV, 67.

XCVIII.

Fridericus Burggravius de Nurenberg universa bona in Stetelndorf Dimudi, relictæ Ditrici, dicti de Rorawe, confert.

1278. 24. Sept.

Nos Fridericus Burcgravius de Nurenberch. Vniuersis inspecturis presenciam cupimus esse notum. quod nos vniversa bona in Stetelndorf sita, que nobis per mortem domini Ditrici dicti de Rorawe felicis memorie vacare ceperunt, domine Dimudi sue relictæ et domine Dimudi filie sue, liberaliter sub forma feodali contulimus, quiete, liberaliter, ac pacifice possidenda. Pretera de specialis fauoris gracia seu beneuolencia indulsumus, quod vni persone quamcunque predicta domina Dimudis, eligendam ad hoc et acceptandam duxerit, pretitulata bona conferre tenebimur. Eciam si nos forte in terra non esse contigerit, ita quod iamdicta femina non habeat facultatem nostri accedendi presenciam, pro qualicunque persona, suis certis nunciis et litteris deuote pecierit, sepedicta bona eidem confferemus, eodem titulo feodali. In cuius rei testimonium sempiternum, presentem paginam conscribi, nostrique sigilli robore volumus roborari. Datum et actum Wiene. Anno Domini Millesimo Ducentesimo Septuagesimo Octauo. Octavo Kalendas Octobris.

(Orig. Perg. ex archivo Viennens, Imperiali, Sigillum appendet.)

XCIX.

Heinricus, Ratisponensis Ecclesiae Episcopus, Friderico Burggrauio de Nurenberg propter suae probitatis merita et obsequia Ecclesiae Ratispon. exhibita concedit, ut villam in Rietvelt cum aliis feodis ab ecclesia Ratispon. titulo feodali obtentis, exceptis illis feodis, quae Manlehen vulgariter nuncupantur, unyquicumque filiarum suarum decreverit, legare et etiam ordinare ipsi liceret, si decederet sine herede masculo et legitimo.

1278. 22. Dec.

Nos Heinricus dei gracia Ratisponensis Ecclesie Episcopus tenore presencium constare volumus vniuersis, quod nobili viro domino **Friderico Burcgrauio de Nurenberch**, ex speciali fauore nostro et beneuolencia quam circa ipsum geri-

mus propter sue probitatis merita et obsequia graciosa, que nobis et Ecclesie nostre Ratisponensi hactenus sincere ac fideliter exhibuit, et in posterum prestare poterit cariora, hanc gratiam ipsi domino Friderico liberaliter duximus concedendam, videlicet, quod villam in Rietvelt cum aliis feodis que a nobis et Ecclesia nostra Ratisponensi possidere titulo feodali dinoscitur, unicuique filiarum suarum decreuerit, legare et eciam ordinare, cum bona nostra voluntate et consensu poterit et valebit. Exceptis illis feodis que Manlehen vulgariter nuncupantur. Supradictam vero legacionis et ordinacionis formam gratam et ratam tenebimus, ita tamen, si prelibatus dominus Buregravius sine herede masculo et legitimo decederet ab hac vita. In cuius rei memoriam et roboris firmitatem presentem paginam conscribi nostrique sigilli robore iussimus communiri. Datum et actum Wienne. anno domini Millesimo CC°. LXX°. Octauo. in crastino beati Thome Apostoli.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Episcopi appendet.) cf. Spies Erläuterg. p. 210. Schütz IV, p. 114. No. 77. Lang Reg. IV, 81.

C.

Siboto de Nurenberg, dictus Groths, monasterio in Halsbrunne pro anniversario et ecclesiastica sua sepultura legat possessiones suas in Brunne (Brunn, praef. Heilsbronn) et molendinum Grothsmule et feodum Rozzendorf (Rossendorf, praef. Cadölzburg). Inter sigillatores Fridericus Buregravius de Nurenberg.

1279.

In nomine domini amen. Que intuitu eternorum aguntur, caute instrumentis et testibus fulciuntur, ne aut per obliuionis incuriam, aut quamcumque maliciam reuocentur in irritum, sed potius pietatis posteris dent exemplum. Ea propter ego Siboto de Nurenberg dictus Groths, scripto presenti omnium memorie commendo, quod ego coadunata manu et libero consensu, dilecte coniugis mee Hedewigis, specie retributionis eterne, dedi, ob reuerentiam gloriose virginis, sui que filii, possessiones meas, quas hucusque in Brunne possedi et si quas ibidem cooperante domino potero in posterum adipisci, nec non et molendinum quod dicitur Grothsmule, et feodum in Rozzendorf, cum omnibus suis attinenciis, silius pratis, aquis

et aquarum decursibus, cultis et incultis, monasterio in Halsbrunne, Cisterciensis ordinis, Eistetensis dyocesis, quod ex earundem possessionum prouentibus, conuentui dicti monasterii, dominicis diebus per aduentum et quadragesimam singulis annis perpetuo specialis refectio ministretur, et mei predietaeque coniugis mee memoria nostris in anniuersariis habeatur, et ibidem postquam dominus de medio me vocauerit corpus meum, et vxoris mee si sibi placuerit tradatur ecclesiastice sepulture, sane si predictam donationem vel possessiones ab aliquo inpeti vel inpediri calumpniose contigerit, a talibus inpetitionibus sepedicto monasterio absoluam pariter et tuebor, Ad huius rei memoriam et euidenciam plenior, presens instrumentum sigillis illustris viri domini *Friderici Burcgrauii de Nurenberg* et domini *Herdegeni de Grindelach* cuius castellanus sum roborari fideliter procurauim. Testes sunt. *Wiricus de Truhteling*, *Henricus Scholle H.*, cellerarius. *H. Strobel*, *Heinricus Reeke*, *Wol. Muslin*, *Ulricus* frater suus, et alii quam plures. Acta anno domini M^o.CC^o.LXXIX indictione.,.

(Orig. Perg. Ex archiuo Monacens. Sigilla desunt.) cf. Oetter II, 113 sq. Schütz IV, p. 116. nr. 79. Lang Reg. IV, 103. Jung, Geneal. p. 289.

CI.

Lodwicus comes de Otingen, socero suo Friderico Burcgrauio de Nurenberch et Elenae uxori ejus obligat castrum suum in Dahspach (praef. Neustadt) pro mille libris hallensium.

1280. 10. April.

Nos Ludwicus dei gracia Comes de Otingen, notum facimus vniuersis presencia inspecturis. quod castrum nostrum in Dahspach, cum omnibus iuribus, hominibus, ac suis attinentiis quesitis et inquirendis domino et socero nostro *Friderico. Burcgrauio de Nurenberch*, domine *Elene vxori sue* ac ipsorum heredibus, pro mille libris hallensium, obligauimus, siue assignauimus in hunc modum, videlicet, quod si postquam idem dominus Burcgrauius ad propria venerit, castrum predictum cum suis attinentiis apud nos emere voluerit, sibi, pro quingentis marcis puri argenti vendere teneamur ita, quod ad predictas M. libras nobis tantum attiat de hallensibus, quod de Quingentis marcis predictis fuerimus expediti,

pro qualibet vero marca argenti tres libras hallensium preter LX^a hallenses nobis dabit, extunc castrum in Dahspach predictum, ipsi domino Burcgrauio, domine Elene, et ipsorum heredibus tenebimur cum omnibus suis attinenciis sibi proprietatis titulo assignare ac ipsis facere talem de castro caucionem, quam a nobis duxerint requirendam. Si vero pecuniam suam videlicet mille libras hallensium rehabere voluerit, nos postquam per ipsum socerum nostrum moniti fuerimus. ciuitatem Nurenberch intrabimus deinde nullatenus egressuri, quousque predicto domino Burcgrauio in Mille libris hallensium satisfecerimus competenter. Medio tempore habemus predictum castrum redimendi liberam facultatem. Porro si predictus dominus et socer noster karissimus medio tempore viam carnis ingressus fuerit, predicta quelibet, in suis membris et articulis domine Elene coniugi sue, ac ipsorum heredibus fide data coram serenissimo domino nostro, Rudolfo Romanorum Rege et Inclito Principe domino Lodwico, Comite Palatino Reni, duce Bauarie, tenebimur obseruare. Et ut hec rata permaneant, presens instrumentum conscribi nostrique sigilli munimine fecimus communiri. Testes sunt. H. Marchio de Hahperch. R. de Sparenegge .... de Merkingen. Walterus de Segendorf et alii quam plures. Datum et Actum Wienne, Anno domini M. CC. LXXX. proxima feria quarta ante diem Palmarum.

(Orig. Perg. Ex archivo Monacens. Sigillum semifractum appendet.)

Diploma complures offert lacunas, per aquam quondam superfusam verisimiliter ortas. Manus recentior vocabula punctis subducta locis supradictis, et quidem satis negligenter, inscripsit. cf. Schütz IV. p. 117. nr. 80.

CII.

Rudolfus Romanorum Rex foedus concordiae inter monasterium de Waltsaxen et Gebhardum Lantgravium de Luckenberg initum et arbitratores ejus F. Burggravium de Nurenberg et de Sluzelberg, generum suum confirmat.

1280. 17. April.

Rudolfus dei gratia Romanorum Rex semper Augustus. Vniuersis Imperii Romani fidelibus, presentes litteras inspecturis. gratiam suam et omne bonum. Nouerint vniuersi, quod honorabiles viri, abbas et conuentus monasterii de Waltsaxen, cisterciensis ordinis, nec non Nobilis vir, Gebhardus Lantgravius de Luckenberg, in nostra et illustrium L. et H. fratrum ducum Bawarie, principum nostrorum presencia constituti, super omnibus questionibus, atque dampnis, que inter ipsos vertuntur, tale fedus concordie, consensu spontaneo inierunt, quod idem Lantgravius, predicto abbati, et suo conuentui, omnia dampna, et singula, per se, vel per suos, post patris sui decessum, illata, iuxta quod nobiles viri, *F. Burggravius de Nurenberg* et de Sluzelberg, gener suus, fideles nostri dilecti, fuerint arbitrati, plene restituet, et refundet, nec deinceps ipsos alicuius molestacionis incommodo perturbabit. vel perturbari per suos, aliquo modo paciatur, ad quod fide prestita se astringit. Si vero idem, quod absit, Lantgravius, ab huiusmodi pacto, seu conuencione recesserit, et predictis ablata non restituerit, et eos perturbauerit quoquo modo, Extunc nos, et predictus H. Dux Bawarie, predictis fratribus, contra sepedictum Lantgravium, in iure suo defensionem prestabimus et iuuamen. et nichilominus cassa erit omnis conuencio, hinc inde habita et manebit eisdem contra. prefatum Lantgravium questio sua salua, in qua ipsis vna cum dicto Duce Henrico, qui ad hoc, se nobis, manuali fide prestita se astringerit, cooperabimus, et gratum volumus volumus (sic!) patrocinium impertiri. In cuius rei testimonium maiestatis nostre sigillum presentibus est appensum. Datum Wiene. XV. I Kalendas Maii Indictione VIII^a. Anno domini. M^o.CC^o.LXXX. Regni vero nostri Anno VII°.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Regale laesum appendet.)

CIII.

F(ridericus) Lantgravius dictus de Lukenberge resignat Burgrauio (Friderico de Nurenberg) castrum et montem, dictum Kulmen, cum villa Tilchendorf.

1281 circiter.

Vt non ea que fiunt in tempore discedant simul cum tempore. expedit ut gesta hominum lingua testium aut scripture memoria perennentur. Notum igitur esse volumus vniuersis quod nos F. dei gratia Lantgravius dictus de Lukenberge cum consensu nostrorum filiorum castrum dictum Kulmen et montem dictum Kulmen et alia bona videlicet villam Vilchendorf integram preter curiam que dicitur Meierhof villam Hushen. Markerstorf in villa curiam cum feodo. aduocaciam in Spicherstorf honorabili domino *Burgrauio* resignamus omni iure quot nobis in iam dictis bonis actenus competeat. Datum et....

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum equestre Landgravii laesum appendet.)

cf. Lang Reg. IV, 167. Schütz IV. p. 124. nr. 87.

CIV.

Fridericus Lantgravius de Luickenberg cum filio Friderico oppignorat nobili viro Friderico Burgrauio de Nurenberg castrum Culme (Rauhen-Culm praef. Neustadt) pro XL marcis argenti.

1281. 10. April.

Nos Fridericus Lantgravius de Luickenberg vna cum filio nostro Friderico tenore presencium notum esse volumus et constare cupimus vniuersis quod Nobili viro Domino *Friderico Burgrauio de Nurenberg* ac suis heredibus castrum nostrum Culme cum omnibus iuribus et vtilitatibus ad illud pertinentibus pro quadraginta marcis argenti nobis iam in Egra presentatis et pro tota summa pecunie quam Albertus aduocatus de Paieruth nobis in antea accomodando presentabit, iusto titulo pignoris obligauimus hoc adiecto. quod cum dicto Domino *Friderico Burgrauio* integraliter restituerimus pecuniam nobis concessam nullum ius et respectum ad prescriptum habebit castrum. excepto eo quod habuit ante concessionem pecunie

memorate. Testes huius rei sunt. Dominus Rabo iudex Egrensis. Cunradus de Rorre. Albertus de Asla. Arnoldus de Ode. Cristannus Eberhardus thelonearius. Martinus Woluelinus Heckil. Godefridus monetarius ciues Egrenses. et alii quam plures fide digni. Ne autem in articulis premissis possit in posterum dubitatio suboriri vel questio nocitura presentem paginam inde confectam consignari fecimus et sigilli nostri munimine roborari. Acta sunt hec Anno domini M^o.CC^o.LXXXI. III. Idus Aprilis.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum equestre Landgravii appendet laesum.)

Vocabula, punctis distincta, cum originale his locis esset exesum in pergamento adglutinato per manum recentiore sunt suppleta. cf. Lang Reg. IV, 139, Schütz IV. p. 119. nr. 82.

CV.

Rudolfus Romanorum Rex Fr. Burgravio de Nurenberg confert sub feodi castrensis Imperialis titulo villas Snepfenrûde (Schnepfenreut) ac Snigilingen (Schniegling) cum molendino, item duas villas dictas Honclines (Höfles).

1281. 24. April.

Rudolfus dei gratia Romanorum Rex semper augustus. Vniuersis Imperii Romani fidelibus, presentes litteras inspecturis, gratiam suam et omne bonum. Ad vniuersorum noticiam volumus peruenire, quod nos Nobili viro *Fr. Burgravio de Nurenberg auunculo* et fideli nostro dilecto, villam que dicitur Snepfenrûde, ac villam dictam Snigilingen et molendinum, cum omnibus bonis pertinentibus, sicut ea quondam . . . de Scureberg, et Suikerus de Ouerbach, fratres, a nobis et Imperio castrensis feodi titulo tenuerunt, item duas villas dictas Honclines, sicut eas quondam Euerhardus et Heinricus fratres de Berghe, tenuerunt a nobis, concessimus et concedimus, castrensis feodi titulo a nobis et Imperio perpetuo possidendas. In cuius rei testimonium, presens scriptum Maiestatis nostre sigillo iussimus communiri. Datum Wiene VIII. Kalendas Maii Indictione IX^a. anno domini Millesimo Ducentesimo. Octogesimo Primo. Regni vero nostri anno Octauo.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Reg. filis sericis, luteis rubris ac viridibus appendet.)

cf. Schütz IV. p. 120. nr. 83. — Hist. nor. dipl. p. 176, nr. 39. Lang Reg. IV, 141.

Lünig corp. jur. feud. I, 615.

CVI.

Ludewicus, Comes de Otingen, Friderico, Burcgravio de Nurenberg, socero suo, cedit proprietatem bonorum universorum, castro Winspach pertinentium, quae Albertus dictus Rinsmulus ab ipso in feodo tenebat, (salvis bonis illis, quae nobili viro Wolframo advocato de Dorenberch pridem sunt vendita.

1281. 28. Jul.

In nomine domini Amen, Nos Ludewicus dei gratia Comes de Otingen recognoscimus per presentes, quod nos proprietatem bonorum vniuersorum castro Winspach pertinentium, que vir strenuus Albertus dictus Rinsmulus a nobis tenet in feodo, saluis illis bonis, que Nobili viro Wolframo aduocato de Dorenberch per nos sunt vendita, dedimus et donauimus spectabili viro domino *Friderico Burcgrauio de Nurenberch, socero nostro* karissimo, ac omne ius. quod nobis in eisdem bonis competit, ac haecenus competeat, in eundem socerum nostrum libere transferimus pleno iure, In cuius rei euidentis testimonium presentes litteras sibi damus nostri sigilli robore communitas, Datum et Actum in Nurenberch Anno Domini M^o.CC^o.LXXX primo proxima feria secunda post festum beati Jacobi presentibus testibus infra scriptis, Herdegeno de Grindela, Sifrido de Tunschalking Arnoldo dapifero de Honegge Ottone de Dietenhauen et pluribus aliis fide dignis.

(Orig. Perg. ex archiuo Monacens. Sigillum Ludwici Comitis de Otingen appendet.)

cf. Lang Reg. IV, 151.

CVII.

Bertholdus Episcopus Herbipolensis pro CCC marcis argenti puri et DCCXXX libris hallensium ad emendum castrum Frankenberg sibi exhibitis, Friderico, Burcgrauio de Nurenberg ejusque heredibus confert villam Bernheim (Burgbernheim) et villam Herbolheim (Herbolzheim).

1281. 12. Aug.

Berhtoldus dei gratia Episcopus Herbipolensis, ad noticiam tam presentium quam futurorum peruenire volumus et protendi. quod nos spectabili viro *Friderico Burcgrauio de Nurenberch* suisque heredibus villam nostram in Bernheim siluam ibidem, cum omnibus suis attinentiis et iuribus vniuersis, tam in locandis officiis quam in aliis vsibus colligendis, et villam nostram in Herbolheim sub eadem forma et iure, ratione trecentarum marcarum argenti puri, septingentarum librarum et triginta librarum hallensium, sibi pro emptione castri Frankenberch ab Ecclesia Herbipolensi et nobis persoluendarum, titulo feodali contulimus libere possidendas. Nos vero *predicto Burcgrauio* et suis heredibus pro singulis octo marcis argenti, vnam marcam, et pro octo libris hallensium vnam libram hallensium in certis bonorum nostrorum predictorum redditibus tenebimus assignare. siquit residui fuerit. nostris vsibus integraliter reseruantes. Si autem in predictis bonorum redditibus defectus fuerit, ita, quod iam *dictum Burcgrauium* et suos heredes, plene non poterimus expedire, forte per obligationem bonorum prescriptorum vel alium casum quemcumque. ipsi infra hinc et festum Epyphanie proxime venturum, eosdem redditus seu bona plenaciter absoluemus. ac ipsi satisfaciemus in defectu reddituum, quem patietur in bonis nouiter pretaxatis. Quod si non fecerimus, ciuitatem Babenbergensem, assumpto nobiscum domino decano, et alio Canonico nostro, Ditrico marscalco et Wolflino de Grûnbach fidelibus nostris dilectis, in obstagium promittimus personaliter nos intrare. abinde nullatenus exituri, quousque ut predictum est, ipsi Burcgrauio bona absoluerimus prenotata. Si autem quod absit, nos ibidem ut prediximus non receperimus, obligamus Venerabilem Babenbergensem Episcopum, ut, loco nostri se ibidem in obstagium recipiat, nullatenus egressurum quousque *iam dicto Burcgrauio* bona prescripta per

nos fuerint absoluta. Actum est etiam, quod quandocumque debite solutionis termino nos vel nostri successores, bona predicta, apud Burcgrauum vel suos heredes, absoluere siue redimere infra duodecim annos abhinc se immediate sequentes, decreuerimus, habeamus omnimodam potestatem. videlicet pro trecentis marcis argenti puri. septingentis et XXX. libris hallensium superius annotatis. Quod si infra duodecim annos predictos bona nostra nos vel nostri successores, non absolverimus, *sepefatus Burcgrauus* et sui heredes, eadem bona prescripta, a nobis et Ecclesia Herbipolensi, feudali titulo possidebant. omni deinceps questione penitus relegata. Et ut hec rata, grata, et firma permaneant presens volumen, sigillorum nostri, Venerabilis patris Babenbergensis Episcopi, et capituli nostri Herbipolensis, de cuius fauore, consensu et bona voluntate hec omnia sunt tractata. fecimus munimine in euidens testimonium roborari. Datum et actum apud Nûrenberch Anno domini Millesimo Ducentesimo LXXX primo II Ydus Augusti.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigilla Episcopi Herbipol. et capituli sui appendent, sigilli vero Episc. Babenberg. portiuncula tantum). cf. Lang Reg. IV, 153.

CVIII.

Rudolfus, Romanorum Rex, obligat Friderico Burgravio de Nurenberg forum Ervendorf (Erbendorf, praef. Neustadt) pro CCC marcis.

1281. 8. Sept.

Nos Rudolfus dei gracia Romanorum Rex semper Augustus. Ad vniuersorum noticiam volumus peruenire, quod nos Nobili viro *Friderico burgrauio de Nurenberg*, dilecto nostro fideli, forum Ervendorf, cum suis attinentiis vniuersis, pro trecentis marcis argenti, obligauimus et tenore presentium obligamus. ab ipso tenendum tam diu, quousque sibi vel suis heredibus, per nos vel nostros successores, predictae trecente marce plenarie fuerint persoluite. In cuius obligationis testimonium presens scriptum Maiestatis nostre sigillo iussimus communiri. Datum apud Gemundiam VI. Idus Septembris. Indictione. IX^a. anno domini M^o. CC^o. LXXXI°. Regni vero nostri anno. Octauo.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum Regale abreptum chartae adjacet.)
cf. Schütz IV. p. 123, nr. 86. Lang Reg. IV, 157.

CIX.

Rudolfus, Romanorum Rex, Friderico, Burggravio de Nurenberg et filio filiaeve ejus in feudum confert castrum Kulmen (Rauhenculm).

1282. 22. Febr.

Nos Rudolfus dei gratia Romanorum Rex semper augustus. Ad uniuersorum tam presentium quam futurorum noticiam volumus peruenire, quod Strenuus vir Fridericus lantgrauius de Lukenberge dilectus fidelis noster, de filiorum suorum consensu, et libera uoluntate, castrum Kulmen, et montem dictum Kulmen, cum uniuersis et singulis attinentiis suis, in nostris manibus libere resignauit, et nos predictos castrum et montem, cum suis attinentiis Nobili viro. *Friderico burgrauio de Nurenberg*, et . . *filio suo* in feudum liberaliter duximus concedendos, Ita, quod post mortem amborum, videlicet *Friderici* et *filii sui. filie ipsius Friderici*, succedere debeant in predictis. In cuius rei testimonium presens scriptum maiestatis nostre sigillo iussimus communiri. Datum Wissenburch VIII. Kalendas Marcii. Indictione X. anno domini M^o. CC^o. LXXX°. secundo. Regni vero nostri anno IX^a.

(Orig. Perg. ex archiuo Bamberg. Sigillum deest.) cf. Schütz p. 125. nr. 88.
Hist. Nor. dipl. p. 353. Lang Reg. IV, 173.

CX.

Heinricus dictus de Witansdorf et uxor ejus Cristina bona sua et molendinum in Gerkendorf pro XXVI libris hallensium vendunt Abbati monasterii Haylsprunnensis. Sigillator Cunradus Burggravius Junior de Nurenberg.

1282. 21. April.

In nomine domini Amen. Que geruntur in tempore, ne cum tempore pereant transeunte, necessarium est et vtile, ex proborum virorum ac litterarum testimonio roborari. Nouerint igitur vniuersi presentium inspectores, quod Ego Heinricus dictus de Witansdorf. et dilecta coniux mea. Cristina. pro necessitate nostra, molendinum nostrum in Gerkendorf. et vniuersa que ibidem habuimus, in

villa siue extra villam, prata, siluas, aquas, et aquarum decursus, agros cultos et incultos, quesitos, et non quesitos, coadunata manu, vendidimus et tradidimus, pro viginti VI. libris hallensium venerabilibus viris, Domino Heinrico abbati, et conuentui monasterii Haylsprunnensis, Cysterciensis ordinis, Eystetensis dyocesis, perpetuo, pleno iure proprietatis, quo et nos ea hucusque tenuimus, possidenda. renunciantes predictis bonis, manu, et calamo ut fieri assolet, liberaliter et precise. Recognoscimus etiam nos prelibatam summam pecunie integraliter recepisse, et in vsus nostros vtilis et necessarios conuertisse. Ut autem hec nostra vendicio, et ipsorum fratrum de predictis bonis suscepco in suo robore perpetuo perseueret, presentes litteras, supradicto monasterio, petiuimus, et obtinuimus, sigillo domini nostri *Cunradi Burgrauii Junioris, de Nûrenberg*, in cuius presentia facta sunt omnia prenotata, firmiter roborari. Testes vero ad hoc vocati et rogati sunt. *dictus Dominus Cunradus Burgrauius*. Ludewicus de Sekendorf, Wernhardus dapifer. Gotfridus Hecke. milites, Cunradus notarius. Cunradus dictus Hûn. Fridericus Aduocatus, frater Heinrici cellerarius et frater Heinricus laycus monasterii supradicti et quam plures alii fide digni. Actum et datum anno domini M^o. CC^o. LXXXII. Vndecimo Kal. Maii.

(Ex archiuo Norimberg. Appendet sigillum Conradi Burggrauii de Nuremberg.)
cf. Lang Reg. IV, 153.

CXI.

Cunradus de Lierhein Cunrado Burgrauio de Nuremberg pro bonis in Iggelnhein, venditis a patris suis Vlrico et Hermannio de Hurnhein, dictis de Kazenstein, se praestat fideiussorem.

1282. 22. Jul.

Nobili domino suo, *Cunrado Burgrauio de Nûrenberch*, Cûnradus de Lierhein presens scriptum Dominacioni vestre, vniuersisque presentem cedulam intuentibus, volo fieri manifestum, quod pro dilectis patris meis, Vlrico, et Hermannio de Hurnhein, dictis de Kazenstein me obligo fideiussorem, taliter, quod bona, que apud ipsos in Iggelnhein racionabiliter comparastis, quando a nobis moniti, aut requisiti fuerint, domino feodali, videlicet serenissimo domino nostro, Rûdolfo, Romanorum regi, secundum viam iusticie resignabunt, et quod weran-

dyam de ipsis nobis facient, ut est rationabile, et exigit ordo iuris, quod si non fecerint, presentibus polliceor quod in obstagium, me apud Nordelingen recipio, deinde non exiturus, quousque omnia antedicta, vobis secundum formam iuris, in bonis prehabitis terminantur, In cuius rei testimonium presentem vobis dedi cedulam sigillo meo fideliter insignitam. Datum in Lierhein, anno domini M^o. CC^o. LXXXII. in die Marie Magdelene.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum appendet.) cf. Lang Reg. IV, 776.

CXII.

Lodwici, Comitis Palatini Rheni, Ducis Bavariae, consensus, quod Rudolfus, Romanorum Rex, nobili viro Friderico Burggravio de Nurenberg, villas, Lenkersheim (praef. Windsheim) Erlebach (praef. Mkt. Erlbach) et Brukke (praef. Erlang) in feudum conferat.

1282. 24. Sept.

Nos Lodwicus dei gratia Comes Palatinus Rheni dux Bawarie notum facimus presentium inspectoribus vniuersis, quod uolentes serenissimi domini nostri, Rudolphi Romanorum Regis semper Augusti, beneplacitis iugiter complacere, consentimus expresse, ac nostrum ad hoc liberaliter impertimur assensum, quod idem villas, Lenkersheim, Erlebach, et Brucke cum suis pertinentiis vniuersis, Nobili viro *Friderico, Burggravio de Nürmberch* conferat et concedat, in feudum, quandocumque sue placuerit voluntati. In cuius nostri consensus testimonium presentes litteras nostro sigillo fecimus communiri. Datum Bohpardie. VIII. Kalendas Octobris Indictione XI. Anno domini M^o. CC. LXXX secundo.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum equestre Comitis Palatini filis sericis rubris appendet.)

cf. Lang Reg. IV, 193. Histor. Nor. dipl. p. 353. Schütz IV. p. 126. nr. 91.

Nobili domino suo, Comiti Burgravio de Nurenberch, Comitis de Lierhein presens scriptum Dominationi vestre, vniuersisque presentem cedulam intencibus, volo fieri manifestum, quod pro dilectis patris meae, Vico, et Hermannus de Lierhein, dictis de Laxenstein me obligo liberosque, taliter, quod bona, que apud ipsos in Lierhein rationabiliter comparatis, quando a nobis moniti, aut requisiti fuerint, domino feodali, videbunt serenissimo domino nostro, Rudolfo, Romanorum regi, secundum viam iusticie resignabunt, et quod wein-

CXIII.

Rudolfus, Romanorum Rex, Friderico Burggravio de Nuremberg in feodum confert villas Lenkersheim, Erlbach et Bruck.

1282. 30. Sept.

Nos Rudolfus dei gratia Romanorum Rex semper augustus. Ad vniuersorum, tam presentium quam futurorum notitiam volumus peruenire. Quod consideratis, et pensatis laboriosis, vtilibus et fructuosis obsequiis, nobis. et Imperio per Nobilem virum *Fridericum Burgrauium de Nuremberch avunculum* et fidelem nostrum dilectum impensis. et impendendis. *Eidem Friderico* et heredibus suis, villas, Lenkersheim, Erlbach et Bruck, cum earum pertinenciis vniuersis. de consensu principum Electorum nostris in hoc beneplacitis annuentium. in feodum contulimus et conferimus in hiis scriptis, tenendas per eos et perpetuo possidendas. a nobis et Imperio semota difficultate qualibet tytulo feodali. In cuius collacionis, infeodacionis, et rei testimonium et roboris perpetui firmitatem, presentes litteras, dari fecimus, sigilli maiestatis nostre munimine roboratas. Actum et datum Bopardie. IIe Kalendas Octobris. Indictione. XI^a. Anno domini Millesimo CC^o. LXXXII°. Regni nostri Anno nono.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum deest.) cf. Lang. Reg. IV, 195.
Schütz IV. p. 127. nr. 94.

CXIV.

Otto de Dytenhoven, vicejudex iudicis provincialis Domini sui F. Burggravii de Nuremberg, pronuntiat in causa Heinrichi cellerarii in Halsprunnen dicti de Bischofsheim et Hermannii de Eych, ob homines proprios dicti monasterii sibi arrogatos.

1282. 29. Octob.

Ego Otto de Dytenhoven, vicejudex domini mei, *F. Burgrauii de Nuremberch, iudicis provincialis*, per hec scripta patere cupio vniuersis, quod comparantibus coram me in figura provincialis iudicii, fratre Heinricho cellerario in Halsprunnen dicto de Bischofsheim. ex vna, et Hermannno de Eych, parte ex altera,

et prolocutores sibi dari postulabant, tandem, prenotatus. H. cellerarius, generali sententia inquiri fecit, quomodo publicare seu testificare posset, subnotatos homines, videlicet. Hofmannum cum matre et pueris de Eych, Rudonem, cum vxore et pueris, ad cenobium Sancte Marie in Halsprunnen, proprietatis titulo pertinere, Ceterum extunc sentenciatum fuit, si prefatus, H. cellerarius cum aliis duabus personis probare posset, prenominatos homines, ad dictum cenobium Halsprunnense pertinere, ut prelibatus. Hermannus de Eych, de cetero a sua inpeticione deberet desistere penitus et cessare. presertim suprascriptus H. cellerarius cum duabus aliis personis, fratre Rudgero, nec non fratre Riehhelmo sub debito eorum obediencie, probauerunt, pretaxatos homines de Eych, ad cenobium Sancte Marie in Halsprunnen. XL annis et amplius, rebus et persona, attinuisse, adhuc et proprietatis titulo pertinere. In cuius rei testimonium presentes litteras conscribi feci, cum subscriptis testibus, domino Leupoldo de Schonenberch, Vlrico et Cunrado fratribus de Rudorf militibus, Bertoldo Sculteto de Nurenberch. Cunrado Phinzigo. Wolfino Saxone. Cunrado de Weiszenbrunnen. Rudgero prouinciali notario, et aliis quam pluribus fide dignis, sigillo prouincialis iudicii fideliter communitas. Datum Nurenberch anno domini M. CC, LXXX, secundo. In crastino beatorum Apostolorum Symonis et Jude.

(Orig. Perg. ex archiuo Monacens. Sigillum laesum chartae adjaçet.)
cf. Oetler II, 448. Lang Reg. IV, 195.

CXV.

Quaestio inter capitulum Eystettense et Chunradum Burggraviū de Nurenberg de jure patronatus ecclesiae parochialis in Pfaffenhoven, componitur.

1282. 23. Nov.

In nomine domini, Amen. Nos Reinboto, dei gracia Episcopus Eystetensis, *Fridericus Burchgravius, de Nurenperch*, Ludwicus de Ötingen, Comes, recognoscimus, et notum esse volumus presencium insectoribus vniuersis. quod honorabiles viri, Otto prepositus, Chunradus decanus, totumque capitulum Eystetensis ecclesie ex parte vna, et vir nobilis *Chunradus Burchgravius de Nurenperch* ex altera super quaestione iuris patronatus ecclesie parrochialis in Phaffen-

hofen, ipsius dyocesis Eystetensis. coram iudicibus sedis apostolice delegatis, ex orta in nos, ut arbitratores, seu amicales compositores, facto compromisso fideliter promiserunt, fide data. vice sacramenti nostre stare ordinacioni et in nullo contrauenire. Nos itaque predicti arbitratores, siue amicales compositores. data nobis de hoc a predictis partibus plenaria potestate, dicimus, declaramus, ac definitiue transigendo pronunciamus. quod predictus *Chunradus Burchgrauus*, omni actioni et iuri que sibi de facto vel de iure competere poterat, et videbatur iuris patronatus, prefate ecclesie de Phaffenhofen, et eiusdem ecclesie pertinentiis, et appendenciis vniuersis, renunciaret liberaliter et prescise (sic!) et quelibet alienata ab ipsa ecclesia precipue suis et fratris sui kastellanis militibus et hominibus quibuscumque et quos hodie habent, et specialiter ea que dicto de Rûdorf, per se ipsum et per patrem suum seniore Burchgrauum alienata fuerint, vel distracta simpliciter recolligat, et absoluat, et omne ius suum si quod habet, habuit vel habere videbatur, de facto vel de iure in ecclesia de Phaffenhouen. predicta transferet, in capitulum supradictum, item ordinamus, quod prepositus. et capitulum ante dicti pro redimenda vexacione sibi incumbente soluant, ipsi Burchgrauio. C. libras hallensium in instanti, et. C. quinquaginta libras hallensium in quadragesima, nunc instante, hoc est, in dominica, qua cantatur, Letare Jerusalem, ita ut, si ipse Burchgrauus infra eundem terminum absoluere neglexerit, alienata suis suisque fratris hominibus et specialiter alienata, dicto de Rûdorf, ut est premissum, de ipsa summa centum quinquaginta librarum erit, ad arbitrium nostrum, fratris Burchgrauii, et Ludwici de Oetingen, Comitum predictorum, defalcacio facienda eatenus, tamen, quatenus ipsa alienata apparuerit, non esse soluta, ipsius vero pecunie sic soluende fideiussores sunt, predicti, dominus Ludwicus Comes de Ôttingen, Fridericus de Maingen, Chunradus Friko, milites, hoc pacto, quod in termino solucionis moniti in obstagio Nûrenperch se recipient, ac Comes duos milites pro se ponet, et expensas in dampnum sepedicte ecclesie Eystettensis facient, quousque predicta pecunia fuerit integraliter persoluta. Nos vero Chunradus Burchgrauus antedictus confitemur, quod nos pronunciationem, ordinacionem, transaccionem dictorum arbitrorum seu amicabilium compositorum. ratam, gratam et acceptam habemus et eidem pronunciacioni, ordinacioni, transaccioni, ut premissum est, per omnia consentimus, et exnunc renunciamus, liberaliter et expresse omni accioni, omni iuri, quod nobis aut heredibus nostris in iurepatronatus ecclesie ad Phaffenhoven, et eiusdem ecclesie possessionibus, terris, decimis, fructibus, pertinentiis et appendenciis, quibuscumque et quomodocumque, sive ex donacione, infeodacione Episcopali vel rectoris ecclesie vel alias competere posset de iure vel de facto immo ipsum ius nostrum si quod habuimus, habemus et habere videmur a nobis abdicamus et

totaliter transferimus in predictos prepositum decanum ecclesie Eystetensis et pactum eis facimus, de vltius non petendo, nos autem prepositus, decanus et capitulum supradicti, predictam transactionis formam in omnibus suis clausulis, approbamus, et gratam in omnibus ferimus et acceptam. In quorum omnium et sigillorum (sic) euidentis testimonium presentes sigillis parcium et arbitrorum predictorum volumus communiri. Acta sunt hec in claustro Halsprunnen presentibus nobiscum viris nobilibus, Gôtfrido de Hohenloch, Gotfrido de Haidekke, Wolframo aduocato de Dornperch, et militibus infra scriptis Seifrido de Tunschelchingen, Seifrido de Phalhaim, Ludwico de Sekkendorf, Heinrico pincerna de Arberch, Rudegero, Fridrico fratribus de Ditenhouen, et aliis fide dignis Anno domini M^o. CC^o. LXXXII°. in die Clementis.

(Ex codice eccles. Eystet. ante medium saec. XIV. per quendam Ekardum conscripto in fol.)
cf. Lang R. IV, 199. qui hoc documentum inter Originalia retulit.

CXVI.

Fridericus Burggravius de Nurenberg capitulo Babenbergensi pro Duce quondam Meraniae promittit II libras denariorum monetae Babenbergensis annuatim ex telonio in Beuerrut.

1283. 25. April.

Nos *F. Burggravius de Nurenberch* presentibus litteris protestamur quod capitulo maioris Ecclesie in Babenberch pro quondam duce Meranie dare promissimus monete Babenbergensis annis singulis duas libras et eadem libre denariorum ordinauimus persolui et promissimus de telonio nostro opidi nostri in Beuerrut semper in festo Walpurgis antequam aliquid alicui de pensione eiusdem telonii aliquid (sic!) persoluatur. In cuius rei testimonium hanc litteram prefato capitulo nostro sigillo dedimus sigillatam, Datum Anno domini M^o. CC^o. LXXXIII°. dominica Quasi modo geniti.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum Friderici Burggravi appendet.) cf. Lang Reg. IV, 211.

CXVII.

Fridericus burggravius de Nurenberg tenetur, advocatum de monasterio Swarzach, cujus superior advocatus est, constituere.

1283. 17. Maji.

Nos Rudolfus dei gratia Romanorum Rex semper augustus ad vniuersorum tam presentium quam futurorum noticiam volumus pervenire quod nobis iudicio presidentibus apud Hagen XVI. Cal. Jun. obtentum extitit per sententiam omnium adstancium applaudente ceterua, quod monasterium de Swarzach nisi unum habere debeat aduocatum, et quod nobilis vir *Fridericus burggravius de Nurenberg* existens eiusdem monasterii superior aduocatus mandare debeat illis de Windecke ut unus ex iis se de aduocacia huius modo intromittat, quod si factum non fuerit, ipse Burggravius ipsis tenebitur de aduocato alio prouidere et eos medio tempore protegere et tueri presencium testimonio litterarum. Datum Hagenoe XVI Cal. Junii indictione XI. anno domini MCCLXXXIII. Regni vero nostri anno X.

(Ex registratura Schwarzacensi B. p. 155.) cf. Spiess. Nebenarb. 1, 23. Guden, sylloge var. dipl. p. 469. X.

CXVIII.

Coram Bertoldo Babenbergensi Episcopo Comes Heinricus de Kastel et uxor sua Adelhedis, Episcopi matertera, renuntiant omni iuri in bona Friderici Burggravii de Nurenberg, cum promisso non vendendi castra Kastel et Halleberch sine speciali licentia Burggravii, soceri sui.

1283. 1. Sept.

Nos Bertoldus dei gratia Episcopus Babenbergensis, notum facimus vniuersis tam presentibus quam futuris, quod cum avunculus noster Comes Heinricus de Kastel, et vxor sua Adelhedis matertera nostra omni exactioni et iuri, siue parti hereditarie, que sibi in vniuersis hominibus, possessionibus, et bonis dilecti avunculi nostri. *Friderici Burgravi de Nurenberch* in aliquo competebant,

coram personali presentia nostra, cum bona et deliberata voluntate, pure, precise, et in omni parte renunciarent, integraliter et perfecte, nec ipsis de omnibus bonis dicti auunculi nostri quocumque nomine censeantur, vel sui heredes in aliquo, vel in nullo tenerentur, nisi quod esset de ipsius vel heredum suorum fauore et gratia speciali. predictis genero suo, et filie sue, in quingentis libris ad presens inter... a . . . . . quam eis . . . . . dotalicii, siue donationis propter nuptias dedit, seu persoluit temporibus opportunis . . . . . festo Johannis Baptiste proxime venturo, villam ipsorum in Ysensheim pro sexcentis libris hallensium promittit . . . . . literrede demptum, Quod si forte non fecerit, quod absit, ipsis omne dampnum, quod ratione et occasione ville predictae . . . . . auunculus noster Comes de Kastel. et vxor sua sustinuerint, ad plenum ab eo et . . . . . ndetur, Preterea a prelibato festo beati Johannis Baptiste ad vnum annum immediate . . . . . Centum libras hallensium ipsis obligat se daturum, in quocunque autem articulo predictorum, ipsis non satisfecerit eo decedente heredes suos ad satisfaciendum huiusmodi presentibus obligauit, Item memoratus auunculus noster. H. Comes de Kastel promisit coram nobis quod nec castra, Kastel scilicet et Hal-leberch, cum suis attinentiis cuiquam vendat, obliget, seu quomodolibet aliter alienet, sine *Fr(iderici) de Nurenberch Burgrauii*, *soceri sui* licentia speciali, In cuius rei testimonium presentes litteras conscribi fecimus et sigillis, proprio videlicet, *Burgrauii Fr(iderici) de Nurenberch*, et Heinrici Comitis de Kastel. vxorisque ipsius, roboribus communiri, Datum et Actum Wachenrode Anno Domini M^o. CC^o. Octuagesimo, tertio Kalend. Septembris.

Vocabula aut syllabae, punctis subductae, ex reliquiis quarundem litterarum sunt suppleta; nam originale, sicuti lacunae demonstrant, injuria temporis ad modum deprauatum est.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg.
Sigilla Episcopi, Fr. Burgrauii, Co-
mitis H. de Kastel et uxoris ipsius ap-
pendent.)

cf. Lang Reg. IV, 225. Senkenb. Se-
lect. iur. 5, 356,

CXIX.

Berhtoldus, Babenbergensis ecclesie Episcopus, avunculo suo Friderico Burggraui de Nûrenberch confert feoda, ipsi per Gebhardum felicis memorie, Comitem de Hyrzperch, vacantia, exceptis feodis castrensibus et Manlehen in Austria.

1283. 18. Octob.

Nos Berhtoldus dei gratia Babenbergensis Ecclesie Episcopus, vniuersorum notitie declaramus. presentibus ac scire volumus vniuersos, quod omnia feoda, que nobis per Gebhardum Comitem de Hyrzperch felicis recordacionis vacare ceperunt *avunculo nostro Friderico Burcgrauio de Nûrenberch*, contulimus, exceptis feodis castrensibus, et homagio quod vulgariter dicitur Manlehen, que habemus in Austria, dicti Comitis per decessum. In cuius rei testimonium sibi presens scriptum dedimus, nostri sigilli robore insignitum. Datum Wiene Anno domini M^o. CC^o.LXXX tercio. XV. Kalendas Novembris.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Episcopi appendet.)
cf. Schütz IV, p. 129. nr. 96. Lang Reg. IV, 229.

CXX.

Fridericus Landgravius de Lukenberg, Friderico Burggraui de Nurenberg confert omnia feoda dicta Manlehen, exceptis duobus castris Werdenberch et Bliestein, iisque feodis, quae jacent infra tria milliaria circa Nappurch.

1284. 2. Jun.

Nos Fridericus Lantgravius de Lukenberch, presentibus publice profiteamur, quod omnia feoda nostra vulgariter dicta Manlehen, siue nostra fuerint propria, siue de ipsis fuerimus per principes infeodati, viro Nobili *Friderico Burcgrauio de Nurenberch avunculo nostro* Karissimo, dedimus et damus ac etiam presentibus resignamus, reseruatis tamen nobis omnibus feodis dictis manlehen, iacentibus circa Nappurch, infra tria miliaria, exceptis duobus castris, Werdenberch et Bliestein, que etiam predicto Friderico recognoscimus nos dedisse, Insuper, vnam

curiam in Altendorf, et quidquid habemus, in Peierscheneschenbach, nobis etiam duximus reseruandum, Testes huius sunt Rudegerus de Sparnecke, Albertus dictus Wurtzo de Turnowe, Fridericus dictus de Nankenreute, Henricus dictus de Rauch, Chunradus de Egerstorf, Otto de Stetbach, milites, item Eberhardus et Henricus dicti de Kinsperch, Henricus de Trutenberch, et quam plures alii fide digni, In cuius rei evidens testimonium presentes litteras nostro sigillo fecimus roborari, Datum et actum in Peierueth anno domini M^o. CC^o. LXXX quarto, III Nonas Junii.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum equestre Landgravii appendet.)
cf. Ried. num. 628. Lang Reg. IV, 252. Schütz IV, p. 130. nr. 98.

CXXI.

F. Landgravius de Lukenberg Episcopo Ratisponensi resignat omnia feoda, dicta Manlehen, Friderico Burcgravio de Nurenberg, avunculo suo conferenda.

1284. 2. Jun.

Reuerendo in Christo patri . . . . . domino suo . . . episcopo Ratisponensi
F. lantgravius de Lukenberg obsequium semper beneuolum et paratum, vestre signamus dominacioni quod omnia feoda dicta Manlehen que a nobis et a vestra ecclesia tenuimus viro nobili *Friderico Burcgravio de Nurenberg avunculo nostro karissimo* dedimus et damus ac etiam nobis presentibus resignamus rogantes reuelanciam (vestram?) humiliter et deuote, quatenus eidem predicta bona in feodum concedere dignemini et conferre, datum in Baierrut feria VI^a. infra octauam pentecostes, Anno domini M^o. CC^o. LXXX. quarto.

(Orig. Perg. ex archivo Ratisbon. Sigillum Landgravii laesum appendet.)

Litterae et vocabula punctis subducta sunt in Originali exesa, et per librarium, i. e. descriptorem suppleta. cf. Lang Reg. IV, 252. Ried. nr. 628.

CXXII.

Bertoldus, Episcopus Babenbergensis, omnia feoda dicta Manlehen, a Friderico Landgravio de Leuckenberg resignata denuo confert auunculo suo Friderico Burcgravio de Nurenberg.

1284. 3. Jun.

Nos. Bertoldus. dei gratia Babenbergensis Episcopus tenore presencium protestamur, nos litteras consanguinei nostri Friderici Lancrauii de Leuckenberch recepisse in hec verba — Reuerendo in Christo patri domino suo. Ber(toldo). Episcopo Babenbergensi, Fridericus Lancrauius de Leuckenberch, obsequium semper beniuolum ac paratum, Vestre significamus dominacioni, quod omnia feoda dicta Manlehen. que a vobis et a vestra ecclesia tenuimus, viro nobili *Friderico Burcgrauio de Nurenberch, auunculo nostro* karissimo dedimus et damus, ac etiam vobis presentibus resignamus, Rogantes reuerentiam vestram humiliter ac deuote, quatenus eidem predicta bona in feodum concedere dignemini, et conferre, Datum in Beierreut, Anno domini. Millesimo Ducentesimo octuagesimo quarto, sexta feria infra octauam Pentecostes — Nos igitur iuxta tenorem premissarum litterarum et ad petitionem prefati consanguinei nostri. Friderici Lancgrauii, antedicto *auunculo nostro. Friderico Burcgrauio de Nurenberch* conferimus omnia feoda, que ipse Fridericus. lancgrauius, a nobis et a nostra ecclesia tenuit, ac eundem *Fridericum Burcgrauium* infeodandum duximus presentium per tenorem, In huius rei testimonium has litteras conscribi, ac nostro sigillo iussimus roborari, Datum in Reut Anno domini Millesimo ducentesimo. octuagesimo quarto, Sabbato infra octauam penthecostes, quod est III. Nonas Junii.

(Orig. Perg. ex archiuo Bamberg. Sigillum Episcopi laesum appendet.)
cf. Lang Reg. IV, 252.

CXXIII.

**Rudolfus Romanorum Rex omnia feoda dicta Manlehen, quae Fridericus Landgravius de Luckenberg ab Imperio Romano tenuit et resignavit, Friderico Burggravio de Nürinberg in feodum de-
nuo concedit.**

1284. 7. Juli

Rudolfus dei gratia Romanorum Rex semper Augustus. Vniuersis Imperii Romani fidelibus, presentes litteras inspecturis, gratiam suam et omne bonum. Ad vniuersitatis vestre noticiam cupimus peruenire quod nos omnia feoda dicta Manlehen vulgariter, que Nobilis vir Fridericus Lantgravius de Luckenberch, a nobis et Imperio Romano tenuit et possedit et que idem per suas patentes litteras resignauit. Nobili viro *Friderico Burgraui de Nürinberg*, dilecto nostro fideli duximus in feodum concedenda. presentium testimonio litterarum. Datum Basilee, Nonis Julii, Indictione XII^a. Anno domini M^o. CC^o. LXXX° III°. Regni vero nostri anno vndecimo.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Regale appendet valde laesum.)

cf. Lang Reg. IV, 254. Hist. hor. dipl. p. 352.

CXXIV.

Berchtoldus, Babenbergensis Episcopus, Friderico Burggravio de Nurenberg concedit in feodum villam Tuchenbach (praef. Kadolzburg) hucusque a Berchtoldo de Heidelbach jure feudali possessam.

1284. 30. Sept.

Nos Berchtoldus dei gratia Babenbergensis Episcopus. Ad vniuersorum presencium et futurorum noticiam cupimus peruenire. quod nos villam Tuchenbach cum suis pertinentiis vniuersis, quam Berchtoldus de Heidelbach, a nobis et Ecclesia nostra tenuit in feodo. viro Nobili *Friderico Burgraui de Nurenberch auunculo nostro* karissimo et suis liberis rationabiliter in feodum duximus concedenda. ita quod prefatus Berchtoldus dicta bona si voluerit, recipere feodaliter debeat de manibus Burgrauii memorati. Testes huius rei sunt. Herdegenus dictus de Grindelach. Vlricus dapifer de Neuwendorf. Arnoldus dapifer de Hohenek.

Otto de Ditenhofen. Burchardus de Vendebach et quam plures alii fide digni. In cuius rei testimonium presentes litteras nostri sigilli munimine fecimus communiri. Datum et Actum apud Babenberch. Anno Domini M^o. CC^o. LXXX° III°. in crastino beati Michaelis Archangeli.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum Episcopi appendet.) cf. Lang Reg. IV, 259.

CXXV.

Reimboto, Eystetensis Episcopus Dominabus ordinis Sanctae Clarae in Nûrnberch appropriat nemus prope locum castri, quod quondam dicebatur Berge (Altenberg) a nobili viro Friderico Burggravio de Nûrnberch sibi resignatum.

1285. 17. Febr.

Nos Reimboto dei gratia Eystetensis Ecclesie Episcopus notum facimus presentium vniuersis inspectoribus, quod nos ad instantiam et petitionem. . gardyani et fratrum minorum domus in Nûrnberch, et precipue propter deum. dominabus ordinis Sancte Clare. in Nûrnberch. fundum et proprietatem cuiusdam nemoris prope locum castri. quod quondam dicebatur Berge. ad liberam resignacionem Nobilis viri, domini *Friderici Burggrauii de Nûrnberch*. qui ipsum fundum et proprietatem dicti nemoris. a nobis et ecclesia nostra habuit in feodo. libere dedimus et tradidimus memoratis dominabus proprietatis tytulo perpetuo possidendum, ita tamen, ut ipse domine post obitum nostrum diem anniuersarii nostri intitulent. et cum deuocione ipsum celebrent annuatim. In cuius rei testimonium et euidenciam pleniorrem presentes ei dedimus litteras nostri et predicti Burggrauii de Nûrenberch sigillorum robore communitas. Nos vero *Fridericus Burggravius de Nûrenberch* recognoscimus in signum resignacionis dicti nemoris. ad manus memorati domini nostri Episcopi Eystetensis facte. hoc nostrum sigillum presentibus appendisse, Actum et Datum Nûrnberch Anno domini M^o. CC^o. LXXX quinto. XIII. Kalendas Marcii.

(Orig. Perg. ex archivo Norimberg. Sigilla Episcopi et Burggrauii filis sericis rubris, luteis ac viridibus appendent.)

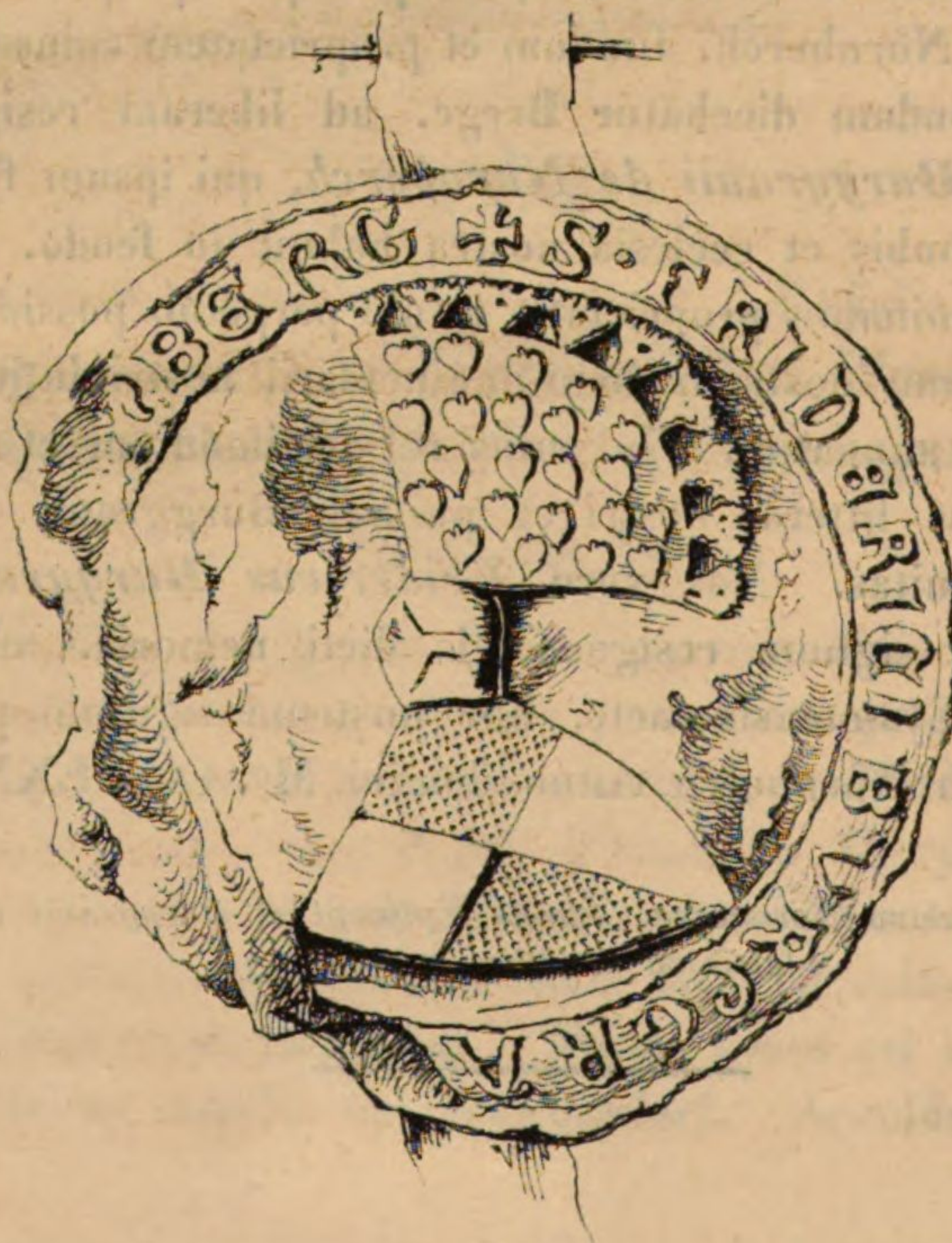
CXXVI.

**Fridericus Burggravius de Nurenberg duas villas ab ecclesia
Coloniensi in feodum recipit.**

1285. 4. April.

Nos Fridericus Burggravius de Nurenberch presentibus publice protestamur, quod nos reuerendo in Christo patri ac domino nostro domino Sifrido archiepiscopo Coloniensi qui nos in suum et sue ecclesie vasallum recepit, de nostro proprio duas villas Beppenhouesteten et Trahishouesteten libere duximus resignandas quas siquidem villas predictus dominus archiepiscopus nobis et nostris liberis in feodum contulit et concessit, et nos eidem prestitimus fidelitatem debitam et consuetam. In cuius rei testimonium presentes litteras nostro sigilli fecimus communiri. Datum in Nurenberch anno domini M^o. CC^o. LXXX°. quinto pridie nonas Aprilis.

(Orig. Perg. ex archivo Berolin. (Geheimes Haus - und Staatsarchiv). Sigillum appendet.)

CXXVII.

Rudolfus Romanorum Rex Friderico Burggravio de Nurenberg confert castrense feodum in Egra a viro strenuo Knuzel dicto de Hohenberch comparatum, nec non castrum Wunsitel jure feodi.

1285. 2. April.

Nos Rudolfus Romanorum Rex semper Augustus, ad vniuersorum noticiam cupimus peruenire, quod nos viro nobili, *Friderico Burcgrauio de Nurenberch*, dilecto nostro fideli castrense feodum in Egra quod idem apud virum strenuum Knuzel dictum de Hohenberch emit, eodem Knuzel, dictum feodum cum suis pertinentiis vniuersis nostre Celsitudini resignante, et castrum Wunsitel cum omnibus pertinentiis suis, quod prefatus Burcgravius etiam emit in feodum, rationabiliter duximus concedenda. Testes huius rei sunt, venerabilis Gotfridus Episcopus pataviensis, Illustris Ludewicus Dux Bawarie, principes nostri dilecti, Thebaldus Comes firretensis, Rudegerus et Babo, fratres de Sparnecke, milites, Cûnradus iudex egrensis, et Franciscus frater eiusdem, et Martinus, ciues egrenses, ad horum firmitatem et euidenciam plenioram, presentes litteras nostre Maiestatis sigillo fecimus communiri. Datum in Nurenberch, Anno domini M^o. CC^o. LXXX. quinto, quarto Nonas Aprilis. Indictione XIII^a. Regni vero nostri anno XII°.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. — Sigillum Regale deest.) cf. Schütz IV, p. 133. nr.

101. Falkenst. Hist. hor. dipl. 355.

CXXVIII.

Reinboto, Eystetensis Episcopus, jus patronatus ecclesiae parochialis in Pfaffenhoven (praef. Pleinfeld) a multis praedecessorum suorum retroactis temporibus per nobilem virum Dominum Fridericum Burggravium de Nûrenberg seniore, Fridericum et Chunradum, filios ipsius occupatum et de manibus eorundem extractum, in capitulum suum transfert.

1285. 23. Novemb.

In nomine dei, Amen. Reinboto dei gratia, Episcopus Ecclesie Eystetensis, Vniuersis presentes litteras inspecturis, salutem in omnium saluatore. Cum secundum Apostolum, qui altario seruit viuere debeat de altari, et per contrarium sensum, qui victum ab altari non percipit, ad ipsius compelli nequeat famulatum. Nos attendentes, quod in vita presenti spiritualia sine temporalibus non subsistant. ne propter defectum stipendiorum temporalium cultus diuini nominis minuatur, quem diebus nostris precipue in ecclesiis quarum sollicitudinem gerimus pastorem, cupimus ampliari, et tanto amplius in ecclesia nostra katedrali, quanto ei pre aliis tenemur astricti. Notum esse volumus vniuersis presentibus et futuris, quod Nos prebendarum iam dicte ecclesie nostre prouentus satis tenues et exiles, volentes per nostre munificencie suffragium subleuare. ut per consequens, per ampliores ministros diuinum obsequium recipiat incrementum. ius patronatus ecclesie parochialis in Pfaffenhouen, nobis et Ecclesie nostre pertinens pleno iure, quod multis praedecessorum nostrorum retroactis temporibus, Nobilis vir dominus *Fridericus Burgravius de Nurenberch senior, Fridericus et Chunradus filii ipsius* occupatum de facto tenuerunt, de manibus eorundem Burgrauiorum cooperacione et auxilio nostri capituli mediante, extractum, in ipsum capitulum ecclesie nostre katedralis gratuite ac perpetue donacionis titulo transferimus pleno iure. Volentes ut prouentus ipsius parrochie in vsus prebendarum antedictae Ecclesie nostre perpetuo recipi debeant et conuerti, reseruata tamen perpetuis vicariis ibidem congrua porcione vnde iure Episcopalia persolvere, et honesta valeant sustentari. Quos etiam vicarios instituendos nobis ac successoribus nostris, ipsum tenebitur capitulum presentare. Adicimus etiam, ut de omnibus eiusdem parrochie prouen-

tibus annis singulis triticum tempore debito conquiratur, de cuius tritici medulla panes candidos, que simule dicuntur, fieri volumus, et singulis ebdomadis certis et consuetis diebus tam ipsis canonicis quam aliis, qui prebendale stipendium recipiunt proporcionaliter tam diu ministrari, quousque ipsius tritici quantitas euacuata penitus fuerit et exhausta. Preterea quia plus solet attendi quod specialiter iniungitur quam quod generaliter imperatur, volumus, ut predicti Ecclesie nostre canonici, ab octaua Sancte Trinitatis vsque ad dominicam primam Aduentus domini singulis diebus sabbatorum, commemorationem beate Virginis in choro suo cum pleno officio, missa videlicet et horis canonicis debeant conuentualiter celebrare, dummodo festiuitates Sanctorum non impediunt, et aliud canonicum non obsistat. In cuius rei testimonium presentes scribi fecimus litteras, nostri sigilli munimine roboratas. Datum Eystet. Anno domini M^o. CC^o LXXXV°. VIII°. Kalend. Decembris.

(Orig. Perg. ex archivo Eystet. Sigillum Episcopi appendet.) cf. Lang Reg. IV, 289.

CXXIX.

Friderici Burggravi de Nurenberg testimonium de urna vini, ex vinea in Prelac cenobii de Waltsassen per Burggravium de Cubito pro singulis annis injuste exacta.

1285. 19. Dec.

Nos *Fridericus Burcgravius de Nurenberch*, presentibus publice protestamur, quod per honestorum virorum assercionem evidencius cognoscentes, hoc non esse de iure, quod Burcgravius de Cubito solebat petere singulis annis vnam urnam vini de vinea in Prelac cenobii de Waltsassen sibi dari, sed ex quadam violencia originem habuisse, eandem petitionem pro dicto vino deum pre oculis habendo quo ad nostram personam relaxauimus, et presentibus relaxamus, significantes cuilibet Burcgrauio in Cubito, qui noster successor fuerit, ipsum nichil iuris habere in prefato vino, sed contra deum et suos sanctos agere, si quid sibi vsurpauerit de bonis cenobii memorati, presentium testimonio litterarum. Datum apud Egram anno domini M^o. CC^o LXXX quinto, proxima feria quarta ante Natiuitatem domini.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. monast. Waltsassen. Sigillum appendet.) cf. Lang Reg. IV, 290.

CXXX.

Coram Ulrico, nobili dicto de Sluzzelberch ac Herdegeno dicto de Grindelach Fridericus dictus Waltbote Friderico Buregrauio de Nurenberg libere resignat bona sua in Nivenstat (praef. Neustadt an der Aisch).

1285. 22. Dec.

Nos Ulricus Nobilis dictus de Sluzzelberch. ac Herdegenus dictus de Grindelach presentibus publice protestamur. quod licet controuersiam que inter nobilem virum dominum Fridericum Buregrauium de Nurenberch ex vna et Fridericum dictum Waltbote filium quondam Heinrici eciam dicti Waltbote ex parte altera super bonis in Nivenstat et eorum pertinenciis vertebatur prius dudum terminassemus et diffiniuissemus per arbitrium et amicabilem compositionem, tamen eadem controuersia fuit iterum innouata vnde nos a partibus de arbitrio et amicabili compositione prius habita requisiti, dicimus, pronunciamus, ac testes sumus, quod predictus Fridericus Waltbote prefata bona in Nivenstat, ac omnia pertinencia eorundem, videlicet feoda, et propria, agros, pascua, siluas, aquarum decursus, iura patronatus ecclesiarum parrochialium, ac capellarum, quesita et inquesita, culta et inculta prenominato domino *Friderico Buregrauio* libere resignauit. In huius rei testimonium presentes litteras sigillorum nostrorum munimine duximus roborandas. Datum in Stritherch Anno domini M^o. CC^o. LXXXV°. proximo die sabbati ante Natiuitatem domini.

(Orig. Perg. ex archiuo Bamberg. Sigilla appendent.) cf. Lang Reg. IV, 291. Schütz IV. p. 134. nr. 102. Spiess. Erläuterung. 212. Meusel. hist. Unters. I, 148 sq.

CXXXI.

**Ulricus senior de Mûr per manum filii sui Ulrici junioris de Mûr
Friderico Burggravio de Nûrenberg resignat bona sua in
Hundern ad usum Fratrum de Caesarea.**

1286. 31. Jan.

In nomine domini Amen. Nos *Fridericus dei gratia Purgravius de Nûrenberch* notum esse volumus presentium litterarum inspectoribus vniuersis, quod cum *Ulricus senior de Mûr* per manus filii sui *Ulrici iunioris de Mûr* et ipse *Ulricus* iam dictus iunior de Mûr per se ipsum de consensu vxoris sue bona in Hundern sita intra Ranhein que a nobis in feodo tenuerunt, ad manus nostras libere et sine coactione cum suis attinentiis resignassent petiuerunt a nobis dictus *Ulricus de Mûr* et filius suus ut eadem bona superius nominata fratribus de Cesa-rea ordinis Cysterciensis Augustensis dyocesis in meram proprietatem et absolutam donare in perpetuum dignaremur. Nos igitur eorum precibus annuentes in reme-dium anime nostræ ac progenitorum nostrorum ante nominata bona cum suis atti-nentiis vniuersis, predictis fratribus de Cesarea in meram et absolutam possessionem et proprietatem corporali donatione manus nostre, dedimus et donamus possiden-dam simpliciter et precise in perpetuum pleno iure. In cuius rei testimonium et ratihibitionem plenioram habendam temporibus seruituras presentes litteras super hoc confectas ipsis fratribus dedimus nostri sigilli munimine roboratas. Datum An-no domini M^o. CC^o. LXXX sexto pridie Kalendas Februarii.

(Ex archivo Monacens. monast. Kaisersh. Sigillum deest.)

Non nisi pars media hujus diplomatis injuria temporis evasit, nam partes exteriores ad laevam et dextram manum plane sunt corrosae. Ne igitur documentum omnino periret, reliquiae ejus per manum ignotam haud recentis aevi chartae crassae sunt adglutinatae, ac deficientia fortasse ex copia quadam vetustiori suppleta. Omnia vocabula igitur sublineata, sive punctis notata in Originali non amplius exstant, sed per ignotum illum sunt suppleta.

CXXXII.

Lis inter Rudolfum, Imperatorem, Eberhardum, Comitem de Wirtemberg, Fridericum, Comitem de Zolre et componitur, arbitris Friderico, Burggravio de Nurenberg et Archiepiscopo Moguntino.

1286. 10. Nov.

Wir Rûdolf von Gottes genaden Rômscher Kunch vnd merer des riches. tûn kunt allen den, die disen brief sehent vnd hõrent lesen, daz Grave Eberhart von Wirtenberch, vnd sin helfer, zu vnsern hulden, vnd gnaden, komen sint, also hie nah gesriben stat. zem ersten hat derselbe Eberhart vnde sin helfer verci-gen, vmbe allen den schaden, vnde vmbe alle die getat, die im, vnde den sinen geschehen vnde getan ist. baide von vns, vnde von vnsern helfern in disem vrluge vnd ouch davor sit der sûne diu nu iungest ze Vlme gemachet wart. Vnde sol derselbe Grave Eberhart vnde alle sin helfer. in demselben rehte sin, als si waren, e daz vrluge anvienge. In demselben rehte, sulen ouch vnser helfer sin als si waren vor dem vrluge, vnde sol ouch der vorgenant grave Eberhart vnde sin hel-fer, alle di gevangen, die si, in disem vrluge gevangen hant, ledich vnde loz lazen, si sin usgeborget, oder niht. vnde swas ouch in burgeschaft stat, daz sol ledich sin. daz selbe sule wir in ouch hinwieder tûn, Vmbe den von Bernhusen, der da irslagen wart. ensulen wir, noch die vnsern, wider denselben Eberhart noch wider die sinen enkaine vnminne han. es en wære denne, daz der totslach gesche-hen wære mit gevârde. von ainem man, der sol sich entschuldegen, nach rehte. swenne man, in anspichet, darnach vmbe den krieche, der da ist zewuschen Wolf-ram von Bernhusen vnde Diepoltz saliges kinden, sol man nemen iewederthalt ze-wene man, vnde ainem oberman, die sie verslihten sulen, ainweder nah minnen, oder nach rehte. Vurbaz derselbe Eberhart sol zewo burge Wittelingen vnde Rennz. antwurten marggraven Hainrich von Burgowe. Graven Burkart, von Hon-berch. vnde Swigger von Gundelvingen oder der drier zewain. zewai iar, zebe-halten, also, ob derselbe Eberhart, oder die sine, ihte taten, mit brande, mit roube, oder mit kainen dingen daz wider die sûne wære, daz sulen sie innewen-dich zewain maneden, nach der drier, oder zewaier, us den drin, sage. vnde haisse ane allen vurchoch widertûn. Tâten si dez niht, so sol man uns antwur-ten, dieselben zewo burge, vûr den schaden. Swenne aber der schade, wirt ab-gerihtet, so sulen wir dieselben zewo burge, den vorgenanten drin, oder zewain, us den drin widergeben zebehalten, uf das vorgenante cil. vnde swaz schaden Eberhart, oder die sinen taten, mage er niht phenninge haben. so sol man sien

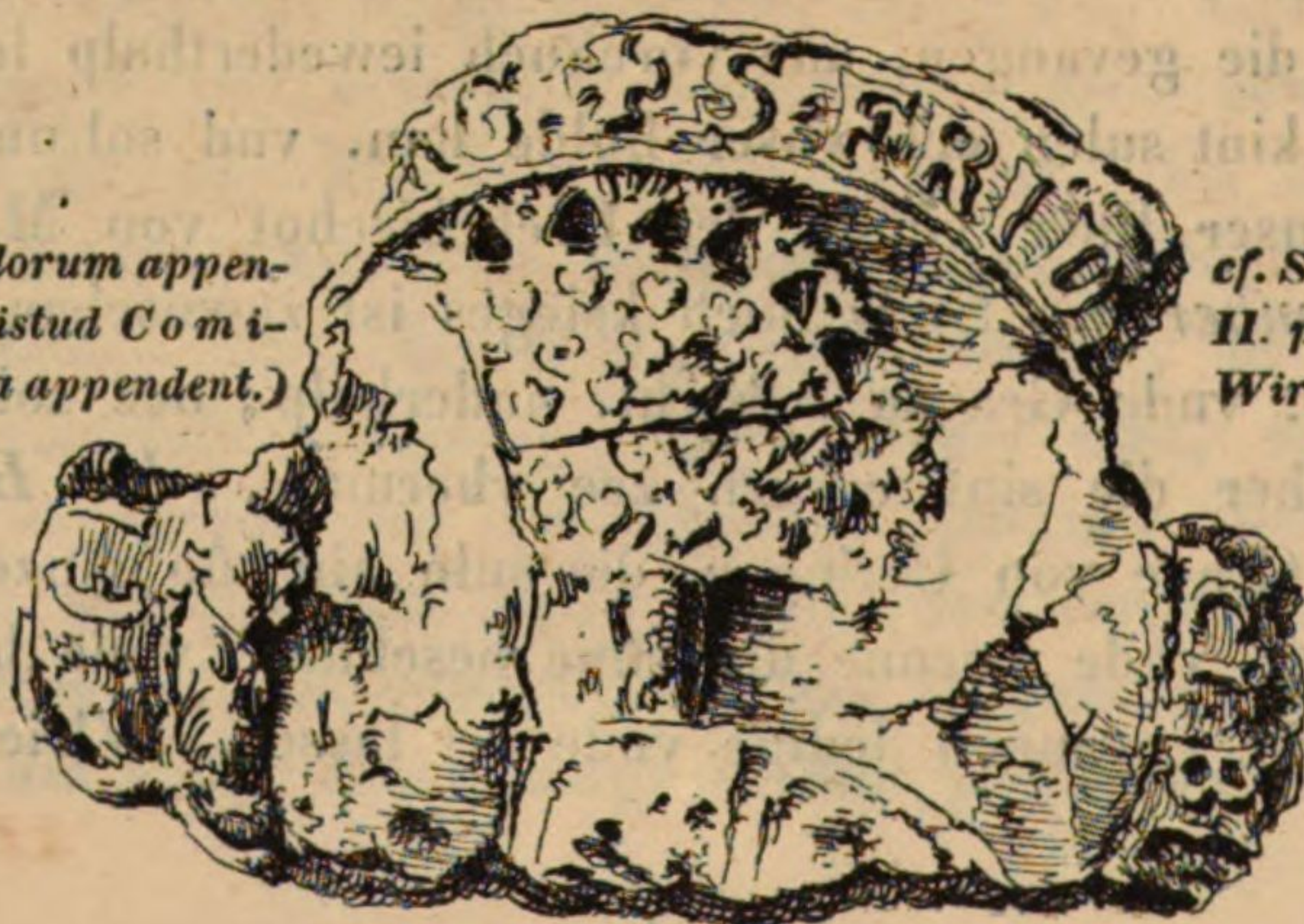
hüben darumb nemen. also den vorgeanten drin, oder zewain uz in. mugelich dunket. Darnach sol der Herzoge von Tekke. vnde Grave Albrecht von Haigerloch, vnde alle ir helfer. gantzlich versunet sin. vnde vründe sin. mit dem vorgeanten Eberhart, vnde mit allen den sinen, vnde geschähe zewuschen in, kainerlai gebruch, darumb sulen die zewo vorgeante burge, niht phand oder behaft sin. Vnde wurden wir oder vnser stette helfent dem Herzogen oder Graven Albrecht, oder aber aim andern. Swaz schaden denne Eberhart von Wirtenberch oder die sinen, darwider taten, in dem vrluge, darumb sulen die burge niht behaftet sin. Der vorgeant Eberhart der sol ouch, mit gûten truwen gelten, baide Cristan vnde Juden, alles daz, dez er in schuldige ist. Vnde sol ouch uns antwurten die stat Stutgarten zerbrechende, also da geredet ist. Vlrich von Helfenstein. den han wir ouch ze genaden genomen, vnde der krieg der zewuschen im ainhalp, vnde graven Albrecht, vnde dem Phallentzgraven von Tuwingen, anderthalp ist, sol beliben vnde stan gûtelich an ietweders schaden vnde krânenust siner rehtes, von nu, dem obersten tage vber ain iar. also, ob derselbe von Helfenstein, mit uns vber daz gebirge vert. Belibes aber an im, daz er mit uns niht fûre oder also daz daz iar us kumet, so sol er nach ainem manode darnach, so er gemant wirt, Graven Albrecht vnde dem Phallentzgraven reht tûn, vnde sol ouch denne iederman in dem rehte sin, als er waz, dez tagez, do man von Vlme schiet. Der von Helfenstein sol ouch den Clôstern Ahusen. vnde Herbrehtingen. de kainen schaden, noch vnlust tûn, vnde solz han als ers her hat gehapt von dem obersten tage, vber ain iar. also daz daz dem Riehe an sinem rehte kain schade si. vnde swenne daz iar us ist, so sulen wir vnde er. in allem dem rehte sin, also wir von Vlme schiedent. also doch, ob er mit uns cû der crone vert. Belibe es aber an im, daz er mit uns nit vûre. oder also daz daz iar us komet, so sol er nach ainem manode. darnach, so er gemant wirt. uns vmbe diuselben clôster reht tûn. Er sol ouch gelten Cristen vnde Juden. daz er in schuldich ist mit gûten truwen. Dez schaden, der zewuschen uns vnde im ist beschehen, han wir uns baidenthalp vercigen. vnd sol man die gevangen, ane vûrchuch iewederthalp ledig lassen. *der von Zolre* vnde sinu kint sulen och vnser hulde han. vnd sol uns die besserunge tûn, die in haisset vnser liber vûrste der Erchebischof von Mâgentz vnde *der Burggrave von Nûrenberch*. Swaz auch krieges ist zewuschen *dem von Zolre* vnde sine kint. ainhalp. vnde Graven Albrecht. anderhalp, dez sol man gen iewederthalp uf dri man. vber die sint erkorn zee vberman, *der Burcgrave von Nûrenberch* vnde der Grave von Oetingen. die suln ain sûn gantzlich. stâte vnde veste, vnder in machen, vnde swenne diu sûne beschilt, vnde bestâtet wirt, so sol man baidenthalp, die gevangen ledige vnde vri lassen. Vlrich von Montfort.

der sol ouch vnser hulde haben. vnde swaz ansprach zewuschen uns, vnde im ist, dez sin wir baidenthalp gegangen uf den Graven von Oetingen. vnde uf Graven Rûdolf von Muntfort vnde sulen uns die verihten, nach minne, ob si mugen oder nach recht. Cûnrat von Landowe, der sol ouch vnser hulde han, vnde vmbe so getane sache, also zewuschen im, vnde Graven Albreht ist. sol man kiesen iewerthalp zewene man, die si verminnen. vindent sie aber kaine minne da. swaz si denne rehtes zewuschen in sprechen, daran sol siu baide genugen. vnd sulln ouch daz baidenthalp stâte halten. daz aber dise sûn also davor gesrieben ist. stâte vnde vncerbroschen belibe. dez han wir vnser kunichlich insigel an disen brief haissen gehenket. diser brif wart gesriben vor Stûtgarten am sant Martins abent, do man zalt von Gottes geburt Tusent zwehundert vnde sechs vnde achcich iar, in dem viercehenden iar vnser kunichrichs. Ich der vorgevant Eberhart von Wirtenberch han gesworn. die vorgesriben sûn stete vnde veste zebehalten. vnde darumb ze ainem vrchund henk ich min insigel an disen brief. Wir *Friderich Grave von Zolre*. Vlrich Grave von Muntfort. vnde Vlrich Grave von Helfenstain haben och gesworn, daz wir dieselbe sûn also hievor gesriben ist stâte vnde vncerbroschen halten. vnd wan wir. ze diser cit vnser insigel bi uns nit enhaben, so han ich *Grave Fridrich von Zolre, mines vettern Friderichs des Burcgraven von Nûrenberch*. Ich Grave Vlrich von Muntfort. mines brûders Grave Rudolfs vnd ich Grave Vlrich von Helfenstain. Friderichs von Truhendingen. insigele gebetten henken an disen brief. vnde loben ouch alle dri, daz wir zewuschen hie, vnd sant Andres messe hiher an henken, vnser insigele. Vnd wir Friderich Burchgerave von Nûrenberch. Grave Rûdolf von Muntfort. vnde Friderich von Truhendingen veriehen, daz wir, durch bette. der vorgevanten drier Graven Eberharten von Wirtenberch. Vlrich von Muntfort vnde Vlrichs von Helfenstain. haben vnser insigel an disen brief gehenket. dier brief wart gegeben vor Stûtgarten. an dem tage vnde dem iar. also davon gesriben stat.

Verba subpunctata in originali sunt exesa.

(Orig. Perg. Octo sigillorum appensorum tria, inter haec istud Comitatus de Zolre, servata appendent.)

cf. Steinhofers Wirtemb. Chronik T. II. p. 180. Sattler Gesch. d. Herz. Wirtemb. unter d. Graf. I. Beil. 10.

CXXXIII.

Arnoldus, Episcopus Babenbergensis, Friderico, Burggravio de Nuremberg remittit jura sua pignoris super bonis in Rostal (Rostall praef. Cadolzburg).

1287. 1. Aug.

Arnoldus Dei gratia Babenbergensis Ecclesie Episcopus Vniuersis presentes inspecturis salutem in domino sempiternam. Cum contra aduersariorum incursum, res Ecclesie nostre et loca defensare, pro nostris viribus teneamur. necessarium esse videtur, ut que per nos non possumus, aliena seruicia, nostris pro ut expedit stipendiis vindicemus. Hinc est quod Nobili viro *Friderico Burgrauio de Nurenberch* amico nostro karissimo, pro sua fidelitate, et affectibus copiosis, quibus nos, et nostram Ecclesiam, est frequenter ac sinceriter prosecutus, vicissitudinem opportunam rependere cupientes, auctoritate nostra remittimus integraliter, et donamus, quidquid hactenus de bonis nostris, in Rostal, et aliis que nomine pignoris tenet, ultra sortem, dinoscitur accepisse, dummodo beneficiat hominibus in ipsis bonis residentibus, ut est dignum. Damus etiam eidem, et pure relaxamus, quaecunque de bonis predictis in posterum recipiet quam diu aput nos dictam donacionem dominus residere permiserit, donec a nobis, vel a nostris successoribus redimantur. Ne vero super prescriptis consciencie scrupulus valeat sibi oriri, presentes litteras eidem damus, nostri sigilli munimine roboratas. Datum Babenberch. Anno domini Millesimo ducentesimo. LXXX septimo. Kalendis Augusti.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum Episcopi appendet.) cf. Lang Reg. IV, 345.

CXXXIV.

**Litterae Rudolphi, Romanorum Regis, super solutione dotis Mariae,
uxoris Ludowici Comitis de Otingen filiae Friderici
Burggravii de Nurenberg, facta.**

1287. 15. Aug.

Nos Rudolfus dei gracia Romanorum Rex semper Augustus, ad Vniuersorum noticiam volumus peruenire, quod pro nobili viro *Friderico Burggrauio de Nurenberch* dilecto nostro fideli expediuimus in totum spectabilem virum Ludwicum Comitem de Otingen de mille marcis argenti, in quibus predictus Burggrauius eidem Ludwico et domine *Marie uxori sue* dotis nomine tenebatur, ita quod nec ipsi Ludwico nec sue uxori predictis nec liberis eorumdem contra prefatum Burggrauium aut suos heredes pro eisdem quicquam competit actionis. Insuper nobis presentibus, prenominati Ludwicus Comes, *Maria* Comitissa vxor sua, nec non liberi eorumdem renunciauerunt omni iuri quod ipsis ex successione hereditaria vel alio quocunque modo, in quibuscunque bonis ipsius Burggrauii competit, vel competebat, aut competere videbatur, hoc saluo, quod sepedicta domina Maria et sui liberi si filium ipsius Burggrauii sine herede masculo decedere contigerit, in bonis alias nostris litteris sufficienter expressis, iure hereditario succedent eidem, In cuius rei testimonium nostre maiestatis sigillum presentibus est appensum, datum apud Gemundiam in die assumptionis virginis gloriose Marie Anno domini M^o.CC^o.LXXX septimo Regni vero nostri Anno XIII.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Caesaris appensum.)

cf. Schütz IV. p. 136. nr. 105. Jung miscell. II, 12. nr. 11. Falkenstein cod. dipl. IV, 83.
Lang Reg. IV, 347.

CXXXV.

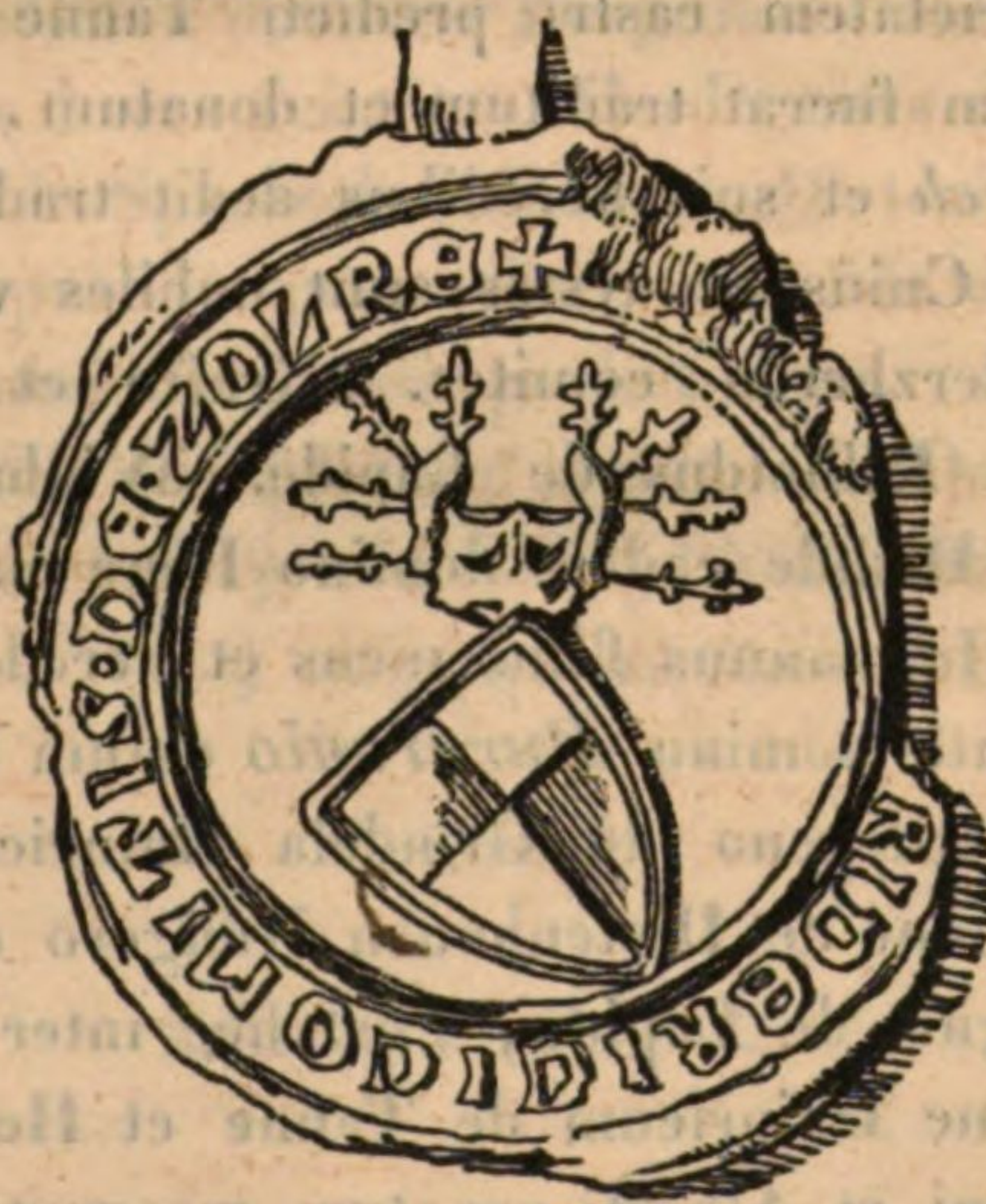
1287. 16. Oct.

Friderich der Alte und Friderich sein Sohn der Ritter von Gottes Gnaden die Graven von Zollern verkaufen dem Kloster Zwifalten die Vogtei des Dorfes ze Hohenhuluwe (Ohnhülben) mit allen Rechten, wie sie solche von ihren Vordern herbracht haben, um 50 ₰ heller pfennige.

Venditio facta est an unsere frovvn sante Marijn abent in dem herbest (7. Sept.); documentum dat. est an sante Gallen tage.

Quinque sigillorum appensorum tantum duo, Friderici sen. et civitat. Nurenberg. servata appendent.

(Sigillum Friderici senioris.)

Orig. ex archivo Stuttgart.)

CXXXVI.

Compromissum Burggravi de Nurenberg et Heinrici de Tanne in Hermannum de Braitenstein, Heinricum et Hilboldum de Lapide et Ottonem de Diethoven ob castrum Tanne (Burgthann praef. Altdorf) a Ludovico Comite Palatino in Rudolfum Regem et per illum in Burggraviatum translatum.

1288. 31. Aug.

Ego Heinricus dictus de Tanne presentibus profiteor et protestor, quod Illustris princeps dominus Ludwicus Palatinus Comes Rheni Dux Bavarie ante castrum Herbolstaine constitutus dedit tradidit et donavit Serenissimo domino meo. Rüd(olfo) Romanorum Regi, semper Augusto proprietatem castri mei Tanne et quicquid eidem domino Duci resignaueram et ab ipso in feudum receperam et idem dominus meus Rex proprietatem castri predicti Tanne et quicquid per prefatum dominum Ducem sibi datum fuerat traditum et donatum, Nobili viro domino meo *Burgrauio de Nurenberch* et suis heredibus dedit tradidit et donavit et in eodem transtulit pleno iure, Cuius rei testes sunt nobiles viri. Lüd(wicus) de Ottingen. Geb(hardus) de Herzberch comites. Krafft et Gotfridus de Hohenloch. Herdegenus de Grindela. Hilboldus de Lapide. Winhardus de Borbach. Grifo. nec non dictus Judeman. Deinde eodem domino Rege mandante. Ego Hainricus de Tanne predictus nec non Hermannus filius meus et heredes nostri prefatum castrum Tanne et quicquid memorato domino *Burgrauio* datum fuerat in feudum recepimus ab eodem, presentibus Herdegeno de Grindela Hainrico et Hilboldo de Lapide. Rüdgero de Sparnecke Ottonē de Diethoven Rüdgero de Brant. Vlrico et Hermannō fratribus dictis magnis de Lapide, Post hec inter prefatum dominum *Burgraviū* nec non inter me Hainricum de Tanne et Hermannum filium meum de consensu Hainrici Hermanni et Alberti nepotum meorum taliter est tractatum prioribus tractatibus innouatis quod sepedictus dominus Buregravius ad octingentas libras hallensium quas prior dederat super castrum predictum addidit ducentas libras hallensium et sic idem castrum in sua tenet pro mille libris hallensium potestate. Quod siquidem castrum si ego Hainricus, Hermannus filius meus aut heredes nostri prenominatum dominum Burgraviū aut suos heredes infra hinc et festum

purificationis beate virginis Marie nunc proximum et abinde infra duos annos continuos ita quod quatuordecim diebus ante vel post purificationem exhibeatur solutio ammonuerimus cum mille libris predictis ita quod eadem pecunia sit mea vel filiorum aut heredum meorum. idem dominus Burgravius aut sui heredes mihi vel meis heredibus tenebuntur restituere cum suis pertinentiis vniuersis et nos extunc idem castrum ab ipso tenebimus titulo feodali. Verum si ego vel mei heredes non ammonuerimus prefatum dominum Burgravium aut suos heredes infra tempus prescriptum extunc predictum castrum Tanne ipsius domini Burgrauii vel suorum heredum proprium debet esse, et exnunc pro parte mea et filii mei Hermanni, eligo Hermannum de Braitenstain et Henricum de Lapide et Ottonem de Dietenhouen de quorum consilio arbitrio et arbitratione quicquid addendum fuerit ad mille libras predictas pro castro meo predicto et triginta octo librarum redditibus iam ad idem castrum ipsi domino Burgrauio assignatis mihi aut meis heredibus per eundem dominum *Burgravium* vel suos heredes finaliter debet addi et si aliquis de quatuor memoratis decesserit in locum illius alius eligitur eandem potestatem cum superstitibus habiturus et si illi quatuor ad se inuicem concordare non poterint nos ex utraque parte exnunc Herdegenum de Grindela mediatorem seu vbermannum eligimus et quicquid idem addendum ad sepedictas mille libras dictauerit dixerit diffiniuerit et voluerit sepedictus dominus Burgravius aut sui heredes super addent finaliter et precise. Testes huius rei sunt. Herdegenus de Grindela. Hainricus et Hilboldus de Lapide. R. de Sparnecke. Otto de Dietenhouen. R. de Brant. Vl. et Her. dicti magni de Lapide et quam plures alii fide digni. ad cuius rei euidenciam presentes litteras domini Burgrauii predicti meo. Herdegeni de Grindela et prefatorum de Lapide sigillis feci fideliter communiri. Datum Kadoldespurch. Anno domini M^o. CC^o. LXXX°. octauo pridie Kallendas Septembris.

(Orig. Perg. ex archiuo Monacens. Sigilla quatuor appendent.)

1290.

W^r. Friedrich Burgrave zu Würzburg. tuen allen den ehent die
diesen Briefe an sehen, oder hören lesen. di IV sind oder ehentige werden. das
das, mit unser hant, und mit unserm gueten willen ist. swax her Ulrich von
Chapelle. Leutolden von Stabecke, und siner Hauptswen. und Herrn Albers Chin-
den von sande Personell. leicht auf das dorte Ze stehendorf, das von uns lechen
ist. Wer aber das H^r. Ulrich von Chapelle, von in, allen das selbe dort ehant,
oder von ir einem, swax er sin ehant, gar, oder halbes, das solle wir ze rech-
tem lechen lechen dem Ulrichen, und sinen ehinden ix sein son, oder Tochter.

CXXXVII.

Reimboto, Eystetensis Episcopus, in Fridericum Burggravium de Nurenberg seniore transfert jus advocatie bonorum apud Varrieden (Ferrieden praef. Altorf), a Gebehardo Comite de Hirzberg sibi resignatum.

1289. 15. Mart.

Nos Reimboto dei gracia Eystetensis ecclesie Episcopus tenore presentium protestamur. et constare volumus vniuersis presentibus et futuris. quod cum dilectus nobis Nobilis vir Gebehardus Comes de Hirzberch ius aduocacie in possessionibus ac bonis apud Varrieden cappitulo nostro Eystetensi pertinentibus a nobis et predicta ecclesia nostra. in feodo obtineret. Nos ipsam aduocaciam per dictum Comitem nobis sponte ac libere resignatam ad instanciam et petitionem ipsius. prenobili viro *Friderico Burggrauio de Nurenberch* seniori contulimus. iure feodi possidendam similiter et tenendam. In cuius rei testimonium presentes ei dedimus, nostri sigilli robore communitas. Datum apud Nurenberch. Anno domini M^o.CC^o. LXXXVIII°. Idus Marcii.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Episcopi appendet.)

CXXXVIII.

Fridericus Burggravius de Nurenberg confirmat Ulrico de Chapelle feoda in Stetelndorf.

1290.

Wir *Friderich Purchrave ze Nurnberch*. tuen allen den chont. die disen briffe an sehent, oder Horent lesen. di Nv sint oder chvnftige werdent. daz daz, mit vnser hant, vnd mit vnserm guetem willen ist. swaz her Vlrich von Chapelle. Levtolden von Stadecke, vnd siner Hauzyrawen. vnd Hern Albers Chinden von sande Petronella. leicht auf daz dorfe Ze stetelndorfe, daz von vns lechen ist. Wer aber daz Her Vlrich von Chappelle, von in, allen daz selbe dorf chaufft, oder von ir ainem, swaz er sin chaufft, gare, oder halbes, daz sulle wir ze rechtem lechen leichen hern Vlrichen, vnd sinen chinden iz sein son, oder Tochter.

Des gebe wir im, ze vrchvnde, und zevch, disen brif, bestet mit vnserm insigel, vnd mit den zevgen, die hie benant sint. Abt Hainrich von Ad Munde, Otacher von Lengepache, Gebhart vo Veliben, Her Ditmar von Strechwize, der Chvnrat der phapphe. Vlrich von Grimpurch, Herman von Weizsenpach, pilgrim von Wartperch, freitel von winthage, vnd ander biderbe Leut. Daz ist geschehen nach Christes puerde Tausent zwai hundert vnd Nevnzich iare.

(Orig. Perg. Ex archivo Wienn. (Haus- und Staatsarch.). Sig. appendet.)

CXXXIX.

Hermannus Comes de Orlamunde Friderico Burggravio de Nuremberg vendit castrum Zwernz (nunc Sanspareil, praef. Weischenfeld) cum bonis in Weikersdorf XXXX marcis argenti fribergensibus simulque in securitatem consensus fratris sui Ottonis oppignorat castrum Blassenberch cum civitate Chulmna.

1290. 8. April.

Nos Hermannus dei gracia Comes de Orlamunde, presentibus publice profiteamur, et scire cupimus vniuersos, quod nos castrum Zwernz cum agris cultis et incultis pratis, pascuis, piscinis aquarum decursibus, siluis, nemoribus, hominibus, bonis propriis et feodalibus, iuribus patronatus ecclesiarum, et cum aliis pertinentiis et iuribus vniuersis, quesitis et inquesitis, quocumque nomine censeantur, nec non bona nostra in Weikersdorf, vendidimus et vendimus per presentes, nobili viro *Friderico Burcgrauio de Nuremberg*, affini nostro dilecto, et suis heredibus, pro quadringentis marcis *fribergensibus* argenti, quarum ducentas marcas iam nobis persoluit in pecunia numerata, et de residuis ducentis marcis, in festo beati Michaelis nunc proximo, nos tenebitur expedire, sane eidem Burcgrauio nos recognoscimus promisisse, quod efficere, procurare et ordinare, per effectum tenemur, quod Otto frater noster laicus, vendicionem predictam ratam et gratam habere debeat, consensum suum, plenum et liberum adhibendo, alioquin castrum Blassenberch, quod exnunc cum civitate Chulmna, ac suis pertinentiis vniuersis memorato Burcgrauio et suis heredibus obligamus, pro quadringentis marcis *fribergensibus* argenti, a festo beate Walpurgis nunc proximo, ad

vnum annum, eidem Buregrauio vel suis heredibus tenebimur assignare tenendum et possidendum per strenuos viros, Eberhardum et Albertum dictos Vorzones de Turnouw, nec non per Heinricum et Albertum fratres dictos dictos (sic!) Henlin nomine memorati Buregrauii vel heredum suorum, quousque prefatus frater noster, renunciando iuri, sibi in prelibatis bonis Zwernz et Wickersdorf, ac eorum pertinentiis vniuersis, competenti, vendicionem prehabitam confirmabit, vel saltem ipsi Buregrauio quadringente marce predictae, vel suis heredibus fuerint persolute, Testes huius rei sunt. dominus Boppo Comes de Hennenberc, Heinricus aduocatus de Gera, Rudigerus de Sparnecke. Eberhardus et Albertus fratres dicti de Turnauwe. Item Coenrad. (sic!) Chunmundus et Heinricus fratres de Giech. Hermannus Vlricus milites. et Vlricus famulus, dapiferi de Newnsdorf, Heinricus et Albertus dicti Henlin, Arnoldus dapifer de Hohenecke, Otto de Ditenhouen, Rudigerus de Brant, Waltherus de Sekendorf. Cunradus de Egersdorf, Hermannus et Sifridus. fratres de Lebzingen. Boppo dictus de Loche et quam plures alii fide digni, In cuius rei euidens testimonium presens scriptum nostri sigilli munimine duximus roborandum. Datum in Cadolspurch die sabbati infra octauam Pasce Anno domini M^o. CC. Nonagesimo.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum appendet equestre.)

Vocabula sublineata „fribergensibus“ ob abbreviaturam scripturae etiam legi possunt fribergensis (argenti); vocabulum vero „dictos“ nec non: „Item Coenrad“ in diplomate ipso calamo sunt sublineata. cf. Lang Reg. IV, 445. Schütz IV, p. 141, nr. 110.

CXL.

Hermannus et Otto fratres, Comites de Orlamunde, renunciant omni juri in castrum Zwerniz et super bona in Weikersdorf, Friderico Burggravio de Nürnberg vendita.

1292. 2. Maii.

Nos Hermannus et Otto fratres dei gratia Comites de Orlamunde, presentibus profitemur publice et scire cupimus vniuersos. quod nos castrum Zwerniz cum agris cultis et incultis, pratis pascuis piscinis aquarum decursibus, siluis nemoribus, hominibus, bonis propriis et feodalibus, jurispatronatibus ecclesiarum, et cum aliis pertinentiis et iuribus vniuersis quesitis et inquesitis quocumque nomine

censeantur, nec non bona nostra in Weckersdorf, vendidimus et vendimus per presentes, Nobili viro *Friderico Burggrauio de Nurenberg affini nostro* dilecto et suis heredibus solempnitatibus iuris et feodi adhibitis, que in vendicionibus vel in vendicionum contractibus possunt vel debent adhiberi, pro quadringentis marcis fribergensibus argenti, quarum ducentas marcas argenti jam nobis persoluit in pecunia numerata, et de residuis ducentis marcis, in festo beati Mychaelis nunc proximo nos tenebitur expedire renunciantes et effestucantes nichilominus in hiis scriptis omni auxilio iuris canonici et ciuilis, per quod vendicio huiusmodi infringi vel modo aliquo posset in posterum violari. Testes huius rei sunt. dominus Boppo Comes de Hennenberg, Heinricus aduocatus de Gera, Rudigerus de Sparnecke, Eberhardus et Albertus fratres dicti de Turnauwe, Chumundus et Heinricus fratres dicti de Giech, Hermannus Ulricus milites, et Ulricus famulus dapiferi de Newnsdorf, Henricus et Albertus dicti Henlin, Arnoldus dapifer de Hohenacker, Otto de Dietenhauen, Rutegerus de Brant, Waltherus de Sekendorf, Cunradus de Egersdorf, Hermannus et Sifridus fratres de Lebezingen, Boppo dictus de Loche et quamplures alii fide digni. Ad euidenciam igitur premissorum Serenissimum dominum nostrum, dominum Rud(olfum) Regem Romanorum exorauimus, ut presentibus sue Maiestatis sigillum appenderet qui nostris precibus inclinatus, sue Maiestatis sigillo fecit hanc paginam communiri. Datum Erfordie. VI. Nonas Maii. Anno domini M^o. CC^o. Nonagesimo.

(Orig. Perg. ex archiuo Bamberg. Sigillum deest.) cf. Lang Reg. IV, 451. gen. Gesch. nach Crist. v. unsers liben herra geburt. Tawent Vierhundert. Vnd zum Zwi und achtzigstem Jan. An dem heiligen Pfingstaben.

CXLI.

Coram Rudolpho Romanorum Rege Fridericus Burggravius de Nuringberg et monasterium de Waltsassen transigunt de castro Valkenbergk.

1290. 22. Aug.

(Vidimus de 25. Maii 1482.)

Nos Rudolfus dei gratia Romanorum Rex semper augustus ad vniuersorum sacri Romani Imperii fidelium noticiam tenore presencium capimus peruenire. Quod ordinacionem, disposicionem composicionem seu tractatum quam quemue nobilis *Fridericus Burggravius de Nuringberg* ordinauerit disposuerit composuerit vel

tractauerit, cum religiosis viris abbate et conuentu de Waltsaszen ordinis Cisterciensis. super castro de Valkenbergk. habemus gratum et ratum. presencium testimonio litterarum. Datum Erfordie XI. Kalendas Septembris Indictione tertia Anno domini M^o. CC^o. Nonagesimo Regni vero nostro Anno XVII°.
 Vnd Ich Görg Beudling Comther des Hawszēw Eger. Dewtzsch ordens
 Vnd Ich Johannis Stier Spitalmaister doselbst. Bekennen ofenlichen an dem Vidimus
 Allermeniglichen. das wir gesambt miteinander, ynnhalt des obengeschriben Briefs.
 in aynem alten pergamenem, eingepuntem puech, des titell, vnd namen ist. das
 puech der Briue freyhait. bestetigung. vnd gerechtkait. des Goczhaws, Waltsassen,
 das. Vnns der Erwirdig In got vater vnd herr. herr Vlrich Abbt desselben Goczshawss,
 hat laszen fürbringen, an dem Newnczehendem blat desselben Buchs. vnd
 an der drittn Columbn, desselben plats an pergamen tincken. vnd geschriefft vnuermailigt,
 tadelfrey. haben gesehen. Auch diese obengeschribne abschriefft, neben
 inhalt desselben Briefs mit vleiss verlesen. vnd verhört, Vnderfunden. das sie. In
 allermassen, vnd furmen lawt, vnd Innhelt, wie derselbig Brief awszweyst nichtz
 verendert, dauon, oder darzu gesaczt, da durch der syn, oder verstandlikait
 mocht verwandelt. oder verkert werden. Des zēu warhait haben wir baid egenante
 Comther Vnd Spitalmaister dem genanten Abbt das Vidimus vmb seiner vleissigen
 gebete willen gegeben. Vnd esz mit vnnsern anhangendem Insigelln besigellt.
 Gescheen nach Crists, vnnser liben herrn geburdt, Tawsent Vierhundert. Vnd ym
 Zwai vnd achzigistem Jan. An dem heiligen Pfingstabent.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Duo sigilla appendent.)
 cf. Lang Reg. IV, 462.

CXL.

Coram Radolpho Romanorum Rege Fridericus Burggraues de
 Nurnberg et monasterium de Waltsassen transiunt de castro
 Valkenbergk.

1500. 22. Aug.

(Vidimus de 22. Maii 1482.)

Nos Radolfus dei gratia Romanorum Rex semper augustus ad vniuersorum
 sacri Romani Imperii fidelium noticiam tenore presencium capitulis peruenire. Quod
 ordinationem, dispositionem compositionem seu tractatum pium pacem nobilis
 Fridericus Burggraues de Nurnberg ordinauerit disposuerit composuerit vel

CXLII.

Fridericus Burggravius de Nurenberg castrum **Falkenberch** sibi per **Gebhardum Lantgravium de Lukkenberch** obligatum, transfert in **monasterium de Waltsassen**, numeratis sibi DC libris.

1290. 24. Aug.

Nos **Fridericus Burggravius de Nurenberch** tenore presencium publice protestamur, quod nos castrum **Falkenberch**, nobis per Nobilem virum **Gebhardum Lantgravium de Lukkenberch** pro sexcentis libris hallensium obligatum, Religiosis viris abbati et conventui de **Waldsahsen**, ordinis **Cisterciensis Ratisponensis** dyocesis pro eisdem sexcentis libris hallensium duximus obligandum, et eosdem autorizabimus vel warendabimus de castro predicto, dantes ipsis presens scriptum, nostro roboratum sigillo in testimonium super eo, Datum **Erfordie** Anno domini **M. CC. LXXX.** in die beati **Bartholomei Apostoli**.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Burggravi appendet.) cf. *Lang Reg. IV*, 462.

CXLIII.

Egelhardus dictus Nothaft de Wilstein **Friderico Burggravio de Nurenberg** vendit bona sua in **Brungrune** (**Braunersgrün** praef. **Selb**), **Steymels** (**Stemmas**, praef. **Wunsiedel**), **Biperbach** (**Biebersbach**, praef. **Kirchenlamitz**) **Tyrnheim** (**Thiersheim**, praef. **Wunsiedel**) **CC. libris hallensium**, bona denique in **Oberroute** obligat pro **L marcis argenti nigri**.

1291. 30. Jan.

Ego **Engelhardus dictus Nothaft de Wilstein** presentibus profiteor et protestor, quod bona infrascripta, videlicet, in **Brungrune** sex marcarum minus vno fertone, in **Steymels** trium marcarum minus vno fertone, in **Biperbach**, duarum marcarum et dimidia minus vno lotone argenti nigri **Egrensis ponderis redditus** dedi et vendidi iusto venditionis titulo Nobili viro domino **Friderico Burggravio**

de Nurenberch, et suis heredibus de consensu Serenissimi domini mei domini Rudolphi Romanorum Regis, a quo bona huiusmodi in feodum teneo, pro ducentis libris hallensium adhibita qualibet sollempnitate iuris que solet et debet in vendicionibus seu vendicionum contractibus adhiberi, domine Katerine vxoris mee et heredum meorum accedente consensu, ita tamen, quod predictus dominus Buregrauus vel sui heredes, ammonitus vel ammoniti per me vel meos heredes a festo beate Walpurgis virginis ad vnum annum continuum predicta bona reuendere et restituere teneatur aut teneantur pro ducentis libris hallensium supradictis preterea bona in Oberroûte, septem marcas argenti soluentia annuatim predicto domino Buregrauo et suis heredibus pro quinquaginta marcis nigri argenti predicti domini mei Romanorum Regis, vxoris ac puerorum meorum accedente consensu, obligauit tenenda et possidenda, quousque de eisdem bonis pecunia memorata collecta et percepta fuerit integre et complete redditibus qui annis singulis exinde prouenerint in sortem principalis debiti computatis. In cuius rei euidentis testimonium presens scriptum subscriptione testium videlicet Hilpoldi de Lapide Rudegeri et Babonis dictorum de Sparn-ekke Arnoldi dapiferi de Hohenecke, Ottonis de Dietenhoven Rudegeri de Branth nec non appensione mei sigilli duxi fideliter roborandum, Datum in Chadolspurch tercio Kalendas Februarii Anno domini M, CC. LXXX primo.

(Orig. Perg. ex archiuo Bamberg. Sigillum deest.)
cf. Lang Reg. IV, 481. Schütz IV. p. 145. nr. 113.

CXLIV.

**Fridericus Burggravius de Nurenberg castrum Valkenberch
conuentui in Waldsassen pro DC libris hallensium obligat.**

1291. 23. Febr.

Nos *Fridericus Burggravius de Nurenberch* recognoscimus presentibus publice protestamur, quod nos castrum Valkenberch nobis per Nobilem virum Gebhardum lantgrauum de Luckenberge, pro sexingentis libris hallensium obligatum, viris honorabilibus et religiosis abbati et conuentui in Waltsassen, ordinis Cisterciensis Ratisponensis diocesis pro eadem pecunia duximus obligandum, promittentes eisdem et tenemur de euictione cauere seu warandiam facere de pecunia

memorata, dantes quoque presentes litteras nostro roboratas sigillo in testimonium super eo, Datum in Cadolspurch vii^o. Kalendas Martii Anno domini M^o. CC^o LXXXI.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum deest.)

Vocabulum „pecunia“ quoad syllabas medias est suppletum per descriptorem ob foramen in pergamento. cf. Lang Reg. II, 382. (qui habet annum 1200.)

Si hoc documentum confertur cum illis ejusdem argumenti datis 22. et 24. Aug. 1290, Lang in regestis suis I. c. 1. p. 382, qui annum 1200 posuit, errasse patet. In documento ipso satis imperite rasure facta est, qua inductus, Lang errorem commisit. Sigillum abreptum esse videtur, ne falsum detegatur. Non mirum, Lang auctoritate sua, qua his in rebus fruitur, Brennerum in historia monast. Waltsassen in eundem errorem induxisse.

CXLV.

Heinricus Commendator Domus Teutonicae in Egra Friderico Burggravio de Nurenberg, qui Rudolphi, Romanorum Regis, auctoritate bona in Aü (in Bohemia) ipsi confirmavit, resignat curiam suam in Schekendorf (Schekenhof, praef. Neustadt).

1291. 14. April.

Nos frater Heinricus commendator. totusque conuentus Fratrum Domus Teutonice in Egra ad vniuersorum cupimus noticiam peruenire presencium testimonio litterarum. quod nos, ob gratiam nobis factam per nobilem virum dominum *Fridericum Burcgrauium de Nurenberch.* in eo, quod auctoritate Serenissimi domini nostri Rudolphi Romanorum Regis, suis patentibus nobis confirmauit litteris quod bona nostra in Aü inantea possidere debemus pacifice ac quiete ita, quod nullus in eisdem bonis nos presumat vel debeat aliququaliter impedire, predicto *domino Friderico Burcgrauio de Nurenberg* curiam nostram in Schekendorf dedimus et resignauimus cum omni iure quod hactenus ipsam dinoscimur possedissee. In cuius rei certitudinem plenariorem presentem litteram nostri sigilli munimine fecimus roborari. Datum Anno domini M^o. CC^o. Nonagesimo primo XVIII. Kalendas Maii.

(Orig. Perg. ex archivo Bamberg. Sigillum deest.) cf. Lang Reg. IV, 491. Schütz IV. p. 146. nr. 114.

CVLVI.

Fridericus et Fridericus fratres de Truhendingen conferunt ecclesiae Sancti Mauricii in Augusta tres curias et jus patronatus ecclesiae in Otmarshausen a Chünrado de Wildenrod et Engelscalco filio hactenus in feodo possessas: assentientibus Friderico Burggravio de Nūrenberg et Gebhardo Comite de Hirsperg, ecclesiae S. Mauricii curatoribus.

1291. 14. Maii.

Vniuersis presencium inspectoribus, Fridericus, et Fridericus, fratres de Truhendingen, subscriptis fidem adhibere. Nouerint vniuersi quod nos possessiones in Otmarshausen sitas, videlicet curiam villicalem, curiam dictam Griezwrmschoue, et curiam Tüttarii filii dicti Griezwrms, nec non juspatronatus ecclesie ibidem, cum omnibus eisdem bonis pertinentibus, nobis titulo proprietatis pertinentes, quas strenuus vir Chünradus de Wildenrod, marsealeus Illustris viri, domini L. Inclicti Ducis Bawarie, et Engelscaleus filius suus, a nobis in feudum tenebant, ad ipsorum petitionem, pure propter deum, et in remedium anime nostre, nostrorumque progenitorum, auctoritate, consensu, et voluntate, Nobilium virorum, *Friderici, Burchgrauu de Nurenberch*, et Gebhardi Comitis de Hirsperg, tutorum seu curatorum nostrorum, plenius accedentibus, Ecclesie Sancti Mauricii ciuitatis Auguste, donauimus, et exnunc donamus, eo iure quo tenuimus, liberaliter et perpetualiter possidendas, adhibita circa premissam donacionem nostram, verborum et gestuum sollempnitate debita, et consulta. In cuius itaque nostre donacionis euidentis testimonium, predictae Ecclesie Sancti Mauricii, presentes dedimus, sigilli nostri munimine roboratas. Nos vero tutores seu curatores predicti, ad euidentiam et cautelam premissorum, presentibus sigilla nostra duximus apponenda. Datum apud Truhendingen, anno domini M^o. CC^o. Nonagesimo primo, Pridie Idus Maii. Indictione Quarta.

(Orig. Perg. ex archiuo Monacens. Sigillum fratrum de Truhendingen deest, sigilla vero Burggravii et Comitis de Hirsperg appendent valde laesa.) cf. Lang Reg. IV, 493.

CXLVII.

Rudolfus, Romanorum Rex, Friderico Burgravio de Nuremberg in feodum concedit villam Etzelsdorf (praef. Altdorf) ab Heinricho et Hermanno de Tanne ipsi venditam.

1291. 3. Jun.

Nos Rudolfus dei gratia Romanorum Rex semper Augustus, ad vniuersorum Sacri Imperii fidelium notitiam tenore presentium volumus peruenire, quod strennuis viris Heinricho de Tanne, et Hermanno filio suo dilectis nostris fidelibus de consensu heredum suorum vendentibus villam Etzelsdorf cum agris cultis et incultis, decimis maioribus et minutis, siluis, pratis, pascuis aquarum decursibus, nec non cum aliis iuribus et pertinenciis vniuersis quesitis et inquirendis Nobili viro *Friderico Burgrauio de Nuremberg* dilecto nostro fideli, Nos eadem bona ad resignationem predictorum Heinrichi et Hermanni, eidem Burgrauio, ac suis heredibus in feodum duximus conferenda. Dantes presentes litteras nostri sigilli munimine roboratas, in testimonium super eo, Datum Maguncie tertio nonas Junii Anno domini M^o. CC^o. Nonagesimo primo, Regni vero nostri Anno XVIII°.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Reg. laesum appendet.)

cf. Lang Reg. IV, 495. Schütz IV. p. 147. nr. 115. Hist. Nor. dipl. p. 353. Jung geneal. p. 290.

CXLVIII.

Gotfridus abbas monasterii in Steinach (Münch-Steinach, praef. Neustadt) nullum advocatum seu defensorem contra Fridericum Burgravium de Nuremberg unquam eligere spondet.

1291. 23. Aug.

Nos Gotfridus dei permissione abbas totusque conuentus monasterii in Steinach ordinis Sancti Benedicti Herbipolensis dyocesis recognoscimus presentibus publice protestantes, quod promisimus et promittimus in hiis scriptis, quod nullum aduocatum seu defensorem contra Nobilem virum dominum *Fridericum Burgrauium de Nuremberg* aliququaliter eligemus, set siquem aduocatum seu defensorem

habere pro tempore decreuerimus, obligamus nos ab hoc, quod eundem de consilio predicti domini Burgrauii eligere teneamur. Testes huius rei sunt. frater Vlrichus gardianus et frater Reinboto ordinis minorum fratrum in Nurenbere. C. decanus de Cenne, Burkardus de Vendbach. Rud. de Brant. Cunradus de Egersdorf. Sifridus et Hermannus fratres de Lobsingen, Arnoldus et Fridelinus de Sekendorf Hartungus aduocatus de Rietfelt, et quamplures alii fidedigni. In cuius rei euidentem testimonium presentes litteras Nos predicti abbas et conuentus sigillorum nostrorum munimine fecimus roborari. Datum in Steinach Anno domini M^o. CC^o Nonagesimo prima in vigilia beati Bartholomei.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigilla duo appendent.)
cf. Lang Reg. IV, 499. Usseermann. episcop. Wirceb. cod. prob. p. 66. nr. 77.

CXLIX.

Cunigundis, uxor Gotfridi de Heidecke, Friderico Burggrauio de Nurenbere tradit castrum et oppidum Winspach. (praef. Heilsbronn) per patrem suum Wolframum a Ludvico Comite de Otingen comparatum.

1292. 28. Mart.

Nos Cunigundis vxor nobilis viri Gotfridi de Heidecke recognoscimus presentibus publice protestantes, quod de consensu predicti mariti nostri et heredum nostrorum proprietatem castri et opidi Wenspach cum suis iuribus et pertinentiis vniuersis, sicut eandem Nobilis vir Wolframus, quondam aduocatus de Dornbere pater noster dilectus, recolende memorie, emit iusto empcionis titulo, apud Nobilem virum Ludwicum Comitem de Otingen, sic eodem iure dedimus et donauimus, Nobili viro **Friderico Burggrauio de Nurenbere**, et suis heredibus, et exnunc transferimus in ipsos, pleno iure, In cuius rei euidentiam pleniorum, horum subscriptione testium videlicet Nobilium virorum, Ludwici Comitis de Otingen senioris, **Conradi Burgrauii de Nurenbere iunioris**, et Gebhardi Comitis de Hirzperch, nec non appensione sigillorum nostri mariti predicti, et nostri, presens scriptum duximus roborandum. Datum in Heidecke, V. Kallendas Aprilis, Anno domini M^o CC^o Nonagesimo Secundo.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Gotfridi de H. appendet valde laesum, sigillum vero uxoris ejus Cunegundis deest.) cf. Lang Reg. IV, 511.

CL.

Elizabetha et Anna, uxores nobilium virorum, filiorum Ludovici Comitis de Otingen, tradunt Friderico Burggravio de Nuremberg castrum et oppidum Winspach per patrem earum Wolframum quondam advocatum de Dornberg, comparatum.

1292. 29. Mart.

Nos Elizabeth et Anna, vxores nobilium virorum, filiorum nobilis viri Domini L. Comitis de Otingen socii nostri dilecti, recognoscimus. publice protestantes, Quod de consensu predictorum virorum nostrorum et heredum nostrorum, proprietatem castri et opidi Winspach cum suis iuribus pertinentiis vniuersis, sicut eandem nobilis vir Wolframus quondam aduocatus de Dornberch pater noster dilectus, recolende memorie emit iuste empcionis titulo apud nobilem virum Ludwicum Comitem de Otingen, sic eodem iure dedimus et donauimus nobili viro *Burggrauio de Nuremberch Friderico*, et suis heredibus, et exnunc in ipsos transferimus pleno iure. Testes huius rei sunt dominus Ludwicus Comes de Otingen senior, *antedictus dominus Cunradus Burggrauus de Nuremberch*, Geb. Comes de Hirzperch, et alii quam plures fidedigni, proprio sigillo caruimus, presens scriptum sigillo Nobilis viri Ludwici Comitis predicti nostri socii procurauimus roborari, Datum Walnrstein Anno domini M^o CC^o Nonagesimo secundo III. Kallendas Aprilis.

(Orig. Perg. ex archiuo Monacens. Sigillum Ludovici Comitis de Otingen appendet.
cf. Lang. Reg. IV, 511.

CLI.

Alberti, Saxoniae, Angariae et Westfaliae Ducis, Comitis de Bren et Burggravii Magdeburgensis consensus super infeudatione villarum Lenkersheim (praef. Windsheim) Erlebach (praef. Mkt. Erlbach) et Brucke (Bruch. praef. Erlangen) se absente nobili viro Friderico Burggravio de Nurenberg, sororio suo, a Rudolfo, Romanorum Rege, facta.

1292. 15. Maii.

Nos Albertus dei gratia Saxonie Angarie et Westfalie Dux, Comes de Bren Burggraviusque Maideburgensis recognoscimus tenore presencium publice protestantes quod licet Serenissimus dominus noster dominus Rud(olfus) quondam Romanorum Rex nobis quidem absentibus set aliis imperii principibus utpote Reuerendis in Christo patribus et dominis Maguntino, Coloniensi, et Treuirensi archiepiscopis, nec non illustri Lud(wico) Comite palatino Reni Duce Bawarie presentibus et suum consensum adhibentibus Nobilem virum *Fridericum Burggraviium de Nurenberch sororium nostrum* dilectum infeodauerit de villis Lenkersheim Erlebach et Brucke et de earum pertinenciis vniuersis Nos nichilominus infeodacionem huiusmodi ratam et gratam habentes, ad eandem nostrum consensum beniuolum apponimus presencium testimonio litterarum, Datum in Frankenfurth, Anno domini M. CCLXXX secundo Idus Maii.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum equestre Alberti Ducis appendet.)
cf. Lang Reg. IV, 515. Schütz IV, p. 150. nr. 118.

CLII.

Adolphus Romanorum Rex Friderico Burggravio de Nuremberg omnia feoda ex morte Henrici de Libenstein vacantia in perpetuum feodum concedit.

1292. 11. Sept.

Adolphus dei gracia Romanorum Rex semper Augustus, vniuersis sacri Romani Imperii fidelibus gratiam suam et omne bonum, Propter pretiosa merita graciaram, quibus Nobilis *Fredericus Burgravius de Nuremberg*, erga nos et sacrum Imperium, multifariam, multisque modis, dinoscitur enitere, *eidem Burgravio*, de Regia largitate, hanc gratiam duximus faciendam, quod omnia feoda, quocumque locorum sita, seu quocumque nomine censeantur, ex morte Henrici quondam de Libenstein, nobis et Imperio vacantia, et etiam heredibus dicti Burgrauii, duximus in feodum perpetuum concedenda, in cuius rei testimonium, hanc litteram conscribi, et nostri sigilli munimine iussimus roborari, Datum Colonie. III. Idus Septembris, Indictione sexta anno domini M^o CC^{mo}. Nonagesimo secundo, Regni vero nostri Anno primo.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum laesum.)

cf. Schütz IV. p. 151. nr. 119. Hist. Nor. dipl. p. 353.

CLIII.

Heinricus, Episcopus Ratisponensis, propter maiorem vicinitatis adjacentiam apud oppidum Wemdingen permutat cum Reinbotone, Episcopo Eystetensi feoda ecclesiae Ratisponensis, a Conrado, Burggravio de Nuremberg juniore possessa, scilicet oppidum Spalt, advocatias villarum in Berbach etc.

1294. 17. Febr.

In nomine Domini Amen. Reinboto dei gratia Episcopus Ecclesie Eystetensis. Vniuersis presentes litteras inspecturis, salutem in domino sempiternam. Ut ea que legitime fiunt et licite (sic!) in debito firmitatis robore perseuerent, et a via non deuiant veritatis, expedit, ut scripturarum ac testium fulcimentis perpetue hominum memorie commendentur. Cum itaque nobis vir *Chünradus Burc-*

gravius de Nurenberch Junior oppidum in *Spalt*. aduocatias villarum, in Berbach, videlicet. Massendorf, Tüstingsdorf. villas quoque Mospach et Wingarten. cum omnibus iuribus et pertinentiis eorundem, a reuerendo in Christo patre et domino Heinrico. Episcopo Ratisponensi, ad quem et Ecclesiam suam, dominium earundem pertinet, et ab antiquo pertinuit, iure possideret ac titulo feodali. Ex quarum siquidem proprietate ac dominio, propter maiorem vicinitatis adiacentiam, nos, et Ecclesia nostra, sicut presumitur verisimiliter et speratur, vberiore, quam ecclesia Ratisponensis predicta, assequi poterimus, vtilitatis profectum. Cumque vice versa Nobilis vir Gebhardus. Comes de Hirzperch, et plerique alii villam in Tûmstat, cum possessionibus ibidem, ad ipsam villam spectantibus, nec non cum omnibus iuribus ac pertinentiis earundem a nobis et Ecclesia nostra tenerent in feodo, quarum eciam proprietates et dominium ex vicinitate consimili, apud oppidum Wendingen. quod Ecclesiam Ratisponensem iure proprietatis respicit et contingit, maiorem ipsi Ecclesie Ratisponensi quam nobis, conferre poterant et afferre commoditatis effectum. Notum esse volumus vniuersis, presentibus et futuris. quod nos de mutua permutatione premissarum possessionum ad inuicem facienda, vna cum capitulo, ministerialibus, iuratis, et fidelibus Ecclesie nostre, aliisque omnibus, quorum intererat, tractatu pluries prehabito diligenti, debita quoque sollempnitatis forma seruata, que in talibus obseruari consuevit cum ex hoc vtriusque Ecclesie vtilitas, sicut probabiliter creditur, procuretur, de predicti capituli, ministerialium ac fidelium Ecclesie nostre, nec non aliquorum, quorum intererat, voluntate, consilio, et assensu. Receptis a prefato domino. Ratisponensi Episcopo. capitulo et Ecclesia sua oppido in *Spalt*, cum vniuersis et singulis possessionibus supradictis, omnibusque attinentiis earundem, ac in nos et Ecclesiam nostram, secundum debitam permutationis formam, translatis, exceptis, prepositura, electione, prouisione, seu collatione ipsius prepositure, prebendis et Ecclesia collegiata in *Spalt* cum omnibus iuribus ac iurisdictionibus, tam realibus quam personalibus, feodis infeodatis, seu non infeodatis, agris, pratis, siluis, viis, inuiis, cultis et incultis, que silis et inquirendis, nemoribus, aquis, aquarumve decursibus, molendinis, piscationibus, cum omnibus aliis attinentiis, prepositi et prepositure canonicorum et prebendarum ibidem que omnia et quodlibet eorundem, predictus dominus. Ratisponensis Episcopus. a prefata permutatione expresse excepit, ne cum vniuersitate transire viderentur, sibi et successoribus suis, ac Ecclesie sue salua, omnino reseruauit, et retinuit, prout omnia supradicta possedit vel quasi possedit siue tenuit ab antiquo. dominium et proprietatem prefate ville Tûmstat. exceptis predictis, cum vniuersis ac singulis possessionibus et iuribus eidem ville pertinentibus, que Nobilis vir Gebhardus Comes predictus, et quicumque alii, cuiuscumque status, et con-

ditionis existant, a nobis et Ecclesia nostra, in feodo tenuerunt, cultis et incultis, quesitis et inquirendis, viis, inuiis, pratis, nemoribus, siluis, aquis aquarumve decursibus, molendinis, piscationibus, venationibus, et cum omni iurisdictione ac honore, quo ad nos et Ecclesiam nostram hactenus pertinebant, nec non cum iurepatronatus ecclesie parrochialis ibidem, annexo, in prefatum dominum .. Ratisponensem. et Ecclesiam suam iure permutationis, transtulimus et transferimus. ipsaque feoda sibi donauimus et donamus, tradidimus et tradimus iure proprietatis perpetuo possidenda. volentes. ut vasalli singuli et vniuersi. qui hactenus a nobis dicta feoda possederunt deinceps, ea duntaxat a prefato domino . . . Ratisponensi Episcopo, et Ecclesia sua, recognoscere debeant. ipsique ad homagium, et alia fidelitatis seruicia impendenda, premissorum feodorum nomine teneantur, Promittimus insuper, et de capituli nostribeneplacito et assensu, sub ypotheca rerum nostrarum et Ecclesie nostre sollempni stipulatione spondemus. quod si dicta predia seu aliquod ex eis, que, vel quod nomine permutationis prefato domino . . . Ratisponensi Episcopo et Ecclesie sue tradidimus, ut superius est expressum, euinci ab eis contingeret, in iudicio ecclesiastico vel seculari, coram quocumque iudice competenti ipsum, et dictam Ecclesiam suam omnino reddemus indempnem. Ad quam quidem euictionem, eidem domino . . . Episcopo et Ecclesie sue, nos teneri et ad gwarandiam, que vulgariter *gwerschaft* dicitur, subeundam, nos, et Ecclesiam nostram presentibus obligamus. In quorum omnium enidens testimonium, et debitam firmitatem, presentes exinde confectas sibi, et Ecclesie sue, dedimus litteras, nostro ac capituli nostri, sigillis, fideliter communitas. Testes huius sunt hii, Reuerendus pater et dominus Emcho. Frisingensis Episcopus. Nobilis vir Berhtoldus. Comes de Greifspach. Vl. plebanus dictus de Katzenstein. Ar. Cantor. Canonici Eystetenses, Reimboto de Meilnhart. Rüdigerus de Ditenhouen. Ludwicus de Eib. milites. et quam plures alii fidedigni. Actum et datum apud Fürstenvelt. Anno domini Millesimo ducentesimo. Nonagesimo quarto. Tercio decimo Kalendas Martii.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigilla Episcopi et capituli Eystetensis filis sericis rubris et viridibus appendent.) cf. Lang Reg. IV, 555. Falkenstein cod. dipl. 95. nr. 106.

CLVI.

**Conradus junior et ejus uxor Agnes donant ordini Teutonico
castrum suum Virnsperg etc.**

1294. 16. Juni.

Wir Cunrath der Junger Burggraue zu Nurmberg, Vnnd Fraw Agnes, vnnsrer Hausfraw, thun kunth allen den, die disenn brief lesen, hörn oder sehen, das Wir durch Vnser sele willen, vnd durch vnnsrer vordern ewige heil haben gebenn, mit gesampter hand. dem Orden, vom dem Teutschen haus zu zeiten, do vnnsrer kind, denselbenn Orden an sich namen. Vnd da wir es auch wol gethon möchten, Das Wir denselbigen brudernn, da gaben zu einem Ewigen haus Ires Ordens, Vnnsrer Burg zu Viernsperg, mit allem dem, das darczu gehort, Inn Holcz vnnd Inn velde, Ecker vnnd wissenn, Wasser vnnd wayd, besucht vnd vnbesucht, Vnnd darczu gaben Wir Inen. Vnnsrer guet zu Yckelhaim, Vnd die Weingertten, die Wir da hetten, Vnnd das Gericht Vnnd forst Ampt, Vnnd die flurschafft, Vnd hyrrtschafft, Vnd die Ecker bey Lenckershaim geben Vier Malter Waiczen, Die baut Appel Dechant, Vnd vnszer guet zu Brattenau, Vnnd Was wir haben, zu Obernczen, Vnnd zu Niedernczen, Vnd vnser guet zu Brachbach, zu Espach, zu Obern Alltenbern, Vnd zu niedern Alltenbern, Das Gericht, Vnd vnser guet zu Sundernaw, zu Kematen, zu Bockaw, Vnd di zehenden, von den zweienn Vnsern guttern, zu Vbertshouenn, Vnd was Wir aigens habenn, zu Egenhausen, Vnser guet zu Hegelbach, zu Hutbach, zu Merczpach, Erhartsdorff, zu Wymlbach. zu Newstetten, Vnd das Gericht zu Neustettenn, Vnd das bad vnd die Dâffern Vnnd hiretschafft, Vnser guet zu Obernnbibart, zu Hemclungen, zu Dachstetten zu Wippenaw zu der herde zu Buech, zu Freschendorf, Vnsern hof zu Andorff vnnd alle die Mule, vnnd Mulstet, Weyr, vnnd weyrstet, Die zu den vorgenannten guttern gehörn, Vnd alles das gut, das Wir steend haben, das zu Virnsperg gehort, Wo si das erforschenn oder Innen Werden, das sie das löesenn söllenn, dem Haus zu Virnsperg zu rechtem aigen, darczu die Welde vnd holczer, die hernach geschribenn steend. das ist Birckach, Hoholcz zu der Aw, Vnnsrer newgerewt, bei Dachstetten, Henngerstal, Eberstal, Hage, Erensparg, Spilberg. Lerchenberg, mit allem dem das darczu gehört, besucht vnd vnbesucht, erpawen

vnd vnerpawen, Vnder der erde, vnd ob der Erde, Wasser vnd Bëch, mit aller der herschafft, Vnd mit allem gwalt, Vnnd mit allem dem gerecht, alls Wir es herbracht habenn, Das sie vnd alle Ir nachkomen, die vorgenannten gut haben, zu einem rechtem Almusen, Vnd Ewiglich zu einem rechten aigen, Vnnd also haben Wir vns bayde fur vns, vnnd alle vnser Erbenn, vnnd fur alle vnser nachkomen verczigen alles des Rechten, das Wir hetten, an den vrogenanten guttern, Vnd habens In aufgeben, mit gesampter hand, In rechter eigenschafft Inn Ewiglich zubesiczenn, zu einem Ewigenn Almusen, alls dauor geschriben steet, Vnnd das Innen das also steet bleibe, Vnd vnczerbrochenn, Darumb haben Wir In geben, disen brief versieglt, Vnd beuestende, mit Vnser baiden Innsigl die daran hangenn, Daruber sind geczeuge, der Edel herr Friderich von Truhending herr Gottfrid vonn Haideck, herr Ludwig von Seckendorff, Herr Wolffram von Gaisendorff, Her Seyfrid der Ebner, Herr Cunrath der Tatterbeck, Cunrat sein Sun, Vnd ander gnug, Das geschahe, dauon Gottes geburt, Warn thausent Jar, zweyhundert Jar, Vnd In dem vieryndtneuntzigstenn Jarn, an dem negsten tag, nach Sanct Veits tag.

(Cop. ex archivo Norimb. Orig. in archivo ord. teut. Mergentheim.) cf. Oetter I, 390 sq. Lang R. IV, 565. Falkenst. 87. Brandenb. Usurp. Gesch. Beil. p. 235 sq. Schütz IV, 151. nr. 120.

CLV.

Fridericus, Burgravius de Nurenberg bona in Hundern, a Seyfrido Jakke conventui de Cesarea vendita appropriat.

1294. 16. Jul.

Nos *Fridericus Burgravius de Nurenberch* harum tenore litterarum recognoscimus vniversis, Quod Seyfridus dictus Jakke bona in Hundern, que a nobis in feodum tenuerat, Honorabilibus viris . . . abbati et conuentui de Cesarea ordinis Cisterciensis Augustensis dyocesis rite et rationabiliter vendidit, a nobis cum instancia postulando, ut eadem bona nos ab honore feodi eximentes, predictis abbati et conuentui ob nostre anime remedium donare in proprium curaremus, Nos itaque predicti Seyfridi iustis desideriis fauorabiliter inclinati, predicta bona a nobis et nostris heredibus penitus abdicando, ipsa prefatis abbati et conuentui in proprium

donauimus presentibus et donamus memorato Seyfrido bona in Rudolfsteten que ad ad (sic!) ipsum proprietatis tytulo pertinebant, nobis libere resignante, et recipiente a nobis tytulo feodali, testes huius rei sunt. Otto de Dietenhofen, Burckhardus de Vendebach. Cunradus de Egerstorf. Seyfridus Lebzingen et quamplures alii fidedigni. In cuius rei euidenciam pleniorum presens scriptum nostro sigillo fecimus roborari, Datum in Radolspurch Anno domini M^o CC^o Nonagesimo quarto proxima feria sexta post diuisionem Apostolorum.

(Orig. Perg. ex archiuo Monacens. Sigillum deest.) cf. Lang Reg. IV, 567.

CLVI.

Conradus Burggravius de Nurenberg junior et Agnes, uxor, collegio nouello Canonorum secularium apud ecclesiam in Spalt donant ius patronatus ecclesiae parochialis in Vlasselanden (Flachslanden praef. Arsbach).

1294. 22. Jul.

In nomine Domini, Amen, Vniuersis presentes litteras inspecturis, *Conradus, Burggravius de Nurenberch Junior* salutem et noticiam subscriptorum, Ut per ampliora promocionis subsidia, Christi ministris oblata, ordo sublimetur ecclesiasticus, et cultus diuini nominis ampliatur, tenore presentium profiteamur et constare volumus vniuersis presentes litteras inspecturis, quod, cum de voluntate et assensu Reuerendi in Christo patris ac domini Reinbotonis, Episcopi Eystetensis. ordinarii loci, inmo ipsius consilio et auxilio mediante, ob anime nostre ac progenitorum nostrorum, remedium et salutem de bonis nostris patrimonialibus quoddam collegium Canonorum secularium in Nouo apud ecclesiam in *Spalt* initiandum duxerimus et fundandum, Nos inter alia liberalitatis beneficia, per nos eidem impensa, de beneplacito et assensu Nobilis domine *Agnetis, uxoris nostre* karissime et aliorum quorum intererat, iuspatronatus ecclesie parochialis in Vlasselanden, Herbipolensis dyocesis, quod ad nos hactenus pertinebat eidem collegio nouello donauimus et donamus, tradidimus et tradimus, ipsumque exnunc in prefatum collegium, et ecclesiam suam perpetue donacionis tytulo transferimus et transfundimus per presentes, ut idem collegium ius presentandi ad ecclesiam memoratam cum aliis iuribus,

que vero patrono debentur habeat et teneat pleno iure. In cuius rei testimonium presentes eis damus litteras nostri sigilli munimine roboratas. Datum et Actum in castro Werdenvels, Anno domini M^oCC^o Nonagesimo Quarto. vndecimo Kalendas Augusti.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum deest.) cf. Lang Reg. IV, 569.

CLVII.

Reinboto, Eystetensis Episcopus, traditionem iuris patronatus ecclesiarum parochialium in Spalt, Aurach, (Veitsaurach, praef. Heilsbronn) Ror (Rohr, praef. Schwabach) et in Berchtoldsdorf (praef. Heilsbronn) a Chunrado Burggravio de Nurenberg juniore collegio canonicorum secularium ecclesiae Sancte Mariae in Spalt factam, confirmat.

1294. 23. Jul.

In nomine domini, Amen. Reinboto, dei gratia Episcopus Ecclesie Eystetensis. Vniuersis presentes litteras inspecturis salutem in domino sempiternam. Officii pastoralis debitum inter alia nos constringit, ut ea, que ad usum ecclesiasticum ac diuini nominis cultum, pertinere noscuntur, nostre promocionis et procuracionis studio recipiant incrementum. Cum itaque Nobilis vir *Cunradus Burggravius de Nurenberch Junior*, collegio Canonorum secularium ecclesie sancte Marie in *Spalt* nouiter instituto, pro maiori sublimacione ac promocione ipsius, iura patronatus ecclesiarum parochialium videlicet in Spalt. Aurach. Ror et in Berchtoldsdorf. nostre dyocesis. ob anime sue ac progenitorum suorum remedium et salutem donauerit, ac ea de nostro beneplacito et assensu, in prefatum collegium gratuite donacionis titulo transtulerit pleno iure. Notum esse volumus vniuersis presentibus et futuris, quod nos huiusmodi deuocionis sue affectum, ad debitum perducere volentes effectum, ipsam donacionem auctoritate ordinaria approbamus eamque presentibus litteris confirmamus. In cuius euidentis testimonium presentes exinde confectas nostri sigilli munimine fecimus roborari. Actum et datum apud Werdenvels. Anno domini Millesimo Ducentesimo Nonagesimo quarto Decima Kalend. Augusti.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Episcopi deest.) cf. Lang Reg. IV, 569.

CLVIII.

Manegoldus, Herbipolensis Episcopus, collegio novello Canonorum secularium apud ecclesiam in Spalt, jus patronatus ecclesiae in Vlaslanden, a Conrado Burggravio de Nurenberg juniori donatum, confirmat.

1294. 23. Nov.

Manegoldus dei gracia Episcopus Herbipolensis. Ad vniuersorum noticiam cupimus peruenire. Quod cum Nobilis vir *Cunradus Burggravius de Nurenberch Junior* de voluntate et assensu venerabilis patris domini Reymbotonis, Episcopi Eystetensis ordinarii loci ob anime sue et progenitorum suorum remedium et salutem de bonis suis patrimonialibus, quoddam collegium Canonorum secularium in nouo apud ecclesiam in *Spalt* initiandum duxerit et fundandum inter alia liberalitatis beneficia eidem per illum impensa, de conniuentia, et consensu *Nobilis matrone Agnetis coniugis sue* ac aliorum quorum intererat inspatronatus ecclesie, in Vlaslanden, nostre dyocesis, quod ad eum hactenus pertinebat eidem collegio nouello cum omnibus iuribus, que vero patrono debentur tradidit et donauit nobis cum instancia supplicando. ut huic donationi nostrum prebere dignaremur assensum. Nos itaque suis iustis desideriis fauorabiliter annuere cupientes sanctumque propositum et iusta ac pia sua opera multipliciter commendantes, premissam donationem ab eo dicto collegio factam ratam et gratam habemus et expresso nostro consensu adhibito presentibus confirmamus. In cuius ratihabitionis et confirmationis testimonium hoc instrumentum nostri sigilli patrocinio fecimus roborari. Datum Herbipoli. Anno domini M^o. CC^o Nonagesimo quarto in die beati Clementis. Pontificatus nostri anno VII°.

(Orig. Perg. ex archiuo Monacens. Sigillum deest.) cf. Lang Reg. IV, 573.

CLIX.

Albertus de Vestenberg filiae suae pro jure, quod ea habuit in bonum in Grossenhaslach venditum, omnia bona, per istam pecuniam comparanda, deputat. Sigillator: Fridericus Burggravius de Nuremberg.

1295. 1. Jun.

Ich Albrecht von Vestenberg des Riches dinstman vergihe an disem minem briue und tun kunt allen den die in werden hornde, daz ich miner thohter Feliciten, Cunrades wirtin von Bruckeberg vnd iren erben, aller der ansproche, vnd alles des rehtes, daz si zerehte hat, oder habe schol, vf dem erbe vnd eigen mins gutes ze Orozenhaselach, daz ich dem Abbet vnd der sammenunge von Halsprunnen mit ir willen vnd gunst vercaufet han, vergihe vf allez daz güt, daz ich mit den phennigen gekauft han, oder noch caufende wurde dar vmme ich daz vorder ze Haselach verkauft hat, ez si luter eigen, oder lehen von herren hand. Vnd daz ir ditz gelubde stete belibe des geb ich ir dise hantueste versigelt vnd geuestent, mit des erbergen herrn grauen *Friderichs des Burggrauen von Nuremberg* vnd mit mins bruder herrn Hermannes von Thetelsauwe insigeln. Vnd dar umme wir *Friderich Burggrave von Nuremberg* vergehen, daz wir vnser insigel, durch die bete des vor genanten ritters, Albrehtes von Vestenberg haben geleget an disen brif. Diser vor genanten red sint gezuge di erbergen ritter her Otto von Dithenhauen vnd min vetter Ramung von Vestenberg vnd Otto vom Se. Abbet Heinrich von Halsprun vnd brüder Friderich Gunzelin der prior, bruder Lupold der kelner, vnd bruder Heinrich von Meckenhusen vnd bruder Cunrad Suppan, munch des vor genanten closters von Halsprunnen, Heinrich von Hohenhart vnd vil anderr frumer lute die ditz hörten. Ditz ist geschehen ze Grozenhaselach in dem Jar do von Cristes geburte worn Tusent zweihundert vnd vunf vnde Nunczec iar an sant Nicomedes tag.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum burggravi Friderici de Nuremberg appendet. Sigillum Hermanni de Thetelsau deest.) cf. Lang Reg. IV, 593.

CLX.

**Fridericus Burggravius de Nurenberg Ulrico de Chapelle vil-
lam Stetelndorf in feodum concedit.**

1295. 28. Jun.

Wir *Friderich Burgrave von Nurenberch*, Tvn Kvnt, Allen den, di disen Brif an sehent, oder horent lesen, di nv sint, vnd her nach kvnftik werdent, daz wir, daz Dorf ze Stetelndorf, daz ver Diemût Her Levoldes witebe von Stadek, vnd Albreh, Hern Albrechts svn von sant Petronelle, von vns ze rehtem Lehen gehabt habent. Daz selbe dorf mit alleu div vnd dar zu gehôrt swi daz genant ist, versucht vnd vnnversucht, als ez dir vor genant vrawe ver Dimût, vnd Albreht der vor genant ist, von vns gehabt habent. Gelihen haben ze rehtem lehen Hern. Vlrich von Capelle vnd sinen sonen, di er hat, bei vern Margareten siner havsvrowen, oder noch gewinnet, vnd wer, daz der selben sîn niht en were, so schol daz vor genant Dorf, vnd ander gvt, alz ez hi vor genant ist, An erben, Ander sin erben, di ez zo reht an erben schol. Dar vber geb wir im ze vrkvnde vnd ze zevge, disen brif bestetiget mit vnserm Insigel. Daz ist geschehen zu Kadolspurk nach Criste geburde Tavsén, zway hvndert Jar, in dem Fvmfe vnd Nevntzigist Jar. An der heiligen zwelf poten Abent, Sent peters vnd Sent Pavls.

(Orig. Perg. Ex archivo Wiennens. (Kaiserl. Haus- und Staatsarchiv).
Sigillum Burggravii appendet.)

CLXI.

Chunradus Burggravius de Nurenberg assensu uxoris suae Agnetis collegio novello Canonorum secularium in Spalt donat iurapatronatus ecclesiarum parrochialium in Spalt, in Rore, in Urach et in Berchtoldesdorf Eystetensis dyocesis.

1295. 16. Oct.

In nomine Domini Amen. Vniuersis presentes litteras inspecturis *Chunradus Burggravius de Nurenberch* salutem et notitiam subscriptorum. Ut per ampliora promocionis subsidia Christi ministris oblata ordo sublimetur ecclesiasticus, et cultus diuini nominis ampliatur. tenore presentium profitemur, et constare volumus vniuersis presentes litteras inspecturis. Quod cum de voluntate et assensu Reuerendi in Christo patris ac domini Reimbotonis episcopi Eystetensis, ordinarii loci inmo ipsius consilio et auxilio mediante, ob anime nostre ac progenitorum nostrorum remedium et salutem de bonis nostris patrimonialibus, quoddam collegium canonorum secularium in nouo apud ecclesiam in *Spalt* initiandum duximus et fundandum. Nos inter alia liberalitatis beneficia per nos eidem collegio impensa de beneplacito et assensu Nobilis domine *Agnetis vxoris nostre* karissime, et aliorum quorum intererat, iurapatronatus ecclesiarum parrochialium videlicet in Spalt, in Rore, in Vrach et in Berchtoldesdorf Eystetensis dyocesis, que ad nos hactenus pertinebant eidem collegio nouello donauimus et donamus, tradidimus et tradimus, ipsaque ex nunc in prefatum collegium et ecclesiam suam perpetue donationis tytulo transferimus et transfundimus per presentes, volentes ut idem collegium ius presentandi ad ecclesias memoratas cum aliis iuribus que vero patrono debentur habeat et teneat pleno iure, In cuius rei testimonium presentes exinde confectas, tam nostro, quam predictae vxoris nostre sigillis fecimus et voluimus communiri. Datum et actum in castro Werdenvels, Anno domini Millesimo Ducentesimo LXXXX quinto. vndecimo Kalendas Augusti.

(Orig. Perg. ex archiuo Monacens. Sigilla duo rubris et albis filis sericis appensa desunt.)
cf. Lang Reg. IV, 597.

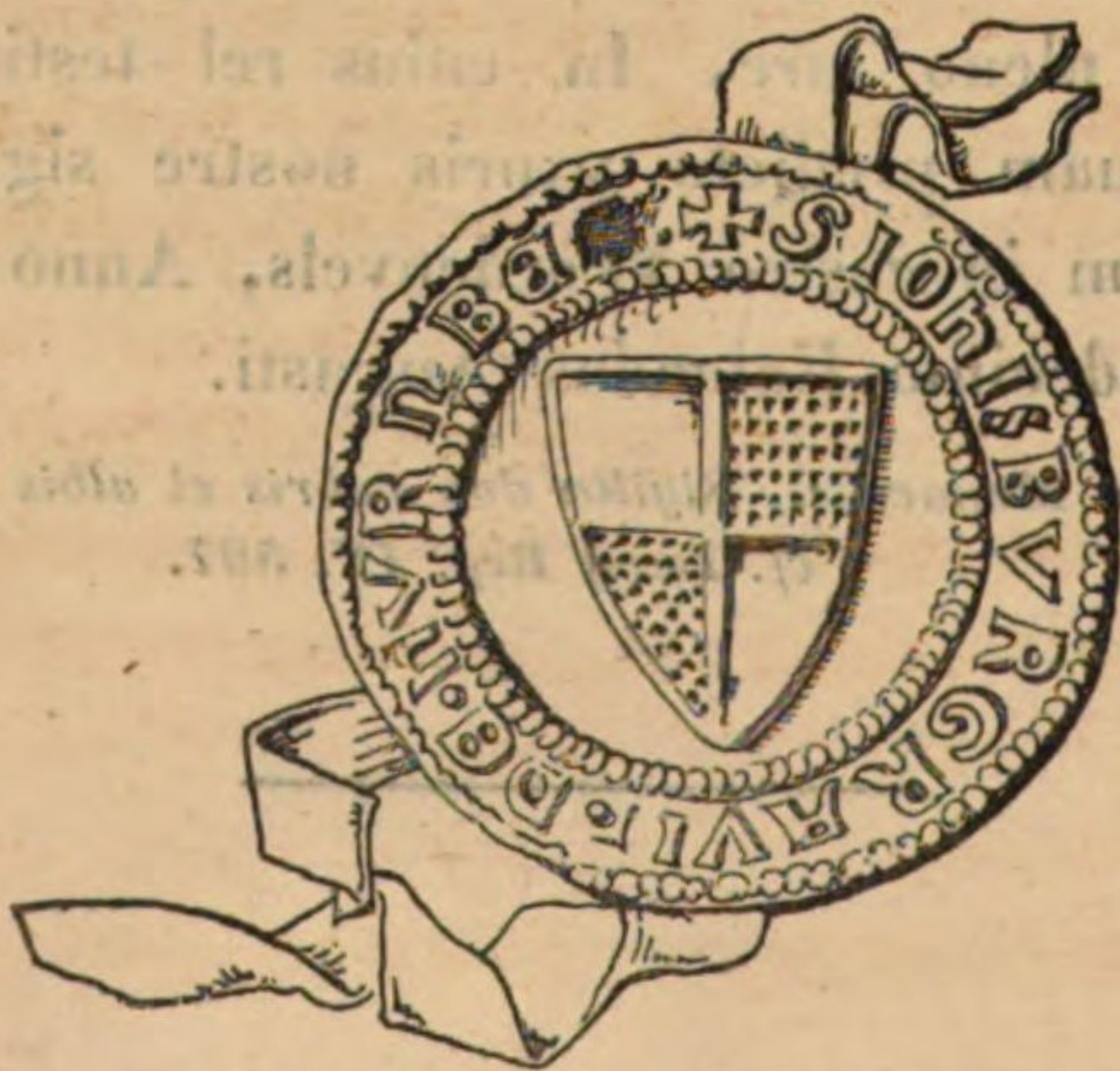
CLXII.

Fridericus, Burggravius de Nurenberg, de consensu Elenae, uxoris suae, monasterio Langheimensi donat curiam in Slavigersrauth (Roeth? praef. Bayreuth) curiam et unum lehen in minori Drosenvelt (Altdrosenfeld, praef. ejusdem) curiam in Bloz (Altenplos) et curiam in Wstenbloz (Neuplos ibid.)

1296. 7. Mart.

Nos *Fridericus Burgravius de Nureberch* tenore presencium recognoscimus publice protestantes, quod Nos bona infra scripta, ad nos proprietatis titulo spectantia. videlicet curiam Slauigersrauth, curiam in minori Drosenvelt, et unum lehen ibidem. item curiam in Blöz, et curiam in Wstenblöz, cum pratis, pascuis, siluis, agris, cultis et incultis et cum aliis pertinenciis vniuersis, quesitis et inquirendis, de consensu *Illustris domine et vxoris nostre Elene* ac heredum nostrorum, Religiosis viris .. Abbati et Conuentui monasterii Sancte Marie in Lenkheim ordinis Cisterciensis Babenbergensis dyocesis, quos ob celebis vite sue flagranciam, prerogatiua dilectionis specialis prosequimur et fauoris, dedimus et donauimus, et ex nunc in ipsos transferimus, pleno iure proprietatis titulo perpetuo possidenda, ita quod singulis annis, nostrum, ac *Illustris Elizabeth, quondam vxoris nostre*, auniuersarium, cum oracionibus debitis et consuetis, nec non cum duobus seruitiis conuentui faciendis, iidem peragere teneantur, Testes huius rei sunt. Albertus Vörtxo de Turnawe. Cunradus decanus de Cenne. Waltherus dapifer de Sekendorf. Burkardus de Vendebach, Cunradus de Egerstorf. Hertwicus aduocatus de Beierut. Heinricus granator ibidem, et quam plures alii fidedigni, In cuius rei euidens testimonium nostro ac *Johannis, filii nostri* sigillis presens scriptum fecimus roborari, Datum in Kadolspurch, Anno domini M^o. CC^o. Nonagesimo sexto, Nonas Martii.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Duo sigilla, rubri coloris, appendent.)

cf. Lang Reg. IV, 613.

CLXIII.

Sinehardus, Abbas in Theris, cum Friderico Burggravio de Nuremberg super juribus advocatie in bonis apud Smelveth vulgariter dictis Wustunge, pacem conciliat.

1296. 29. Maii.

Nos Sinehardus dei gratia abbas totusque conuentus monasterii in Theris ordinis sancti Benedicti Herbipolensis dyocesis, presentibus profitemur, Quod super iure aduocacie, Nobili viro *Friderico Burgrauio de Nurenberch* et suis heredibus, competente, in bonis in Smelveth, vulgariter dictis Wustunge, cultis et incultis, agris, pratis, ac eorundem pertinenciis vniuersis, cum eodem domino Burgrauio taliter placitauimus, quod nos abbas et conuentus predicti, sex maldra siliginis et quatuor maldra auene Swinfurdensis mensure, et duas libras hallensium annis singulis predicto domino Burgrauio et suis heredibus persoluemus, Postquam autem predicta bona colonis sic locata fuerint, quod in ipsis domicilia et personalem residenciam dinoscantur habere, Nos gaudebimus nostro iure, et predicti, dominus Burgrauius et sui heredes gaudebunt similiter iure suo. Sane si aut ex parte nostri, vel ex parte prefatorum, domini Burgrauii aut suorum heredum bona predicta colonis in ipsis habitare volentibus locata fuerint, illa pars, que hoc fecerit, in prestandis libertatibus, habebit plenariam libertatem, et pars altera huiusmodi libertates concessas, quantum ad ius sibi competens ratas tenebitur obseruare, Testes huius rei sunt. frater Johannes confessor ipsius Burggrauii, frater Jordanus. socius suus, Rudgerus de Cenne, Hartmulus aduocatus de Ranvelt, Albertus officialis de Ysinsheim. Nicolaus rasor et quam plures alii fide digni. presentibus sigillorum nostrorum. abbatis scilicet et conuentus munimine roboratis. Acta sunt hec Anno domini M^o. CC. Nonagesimo sexto IV^{to}. Kalendas Junii.

(Orig. Perg. ex archiuo Monacens. Duo sigilla appendent.)
cf. Lang Reg. IV, 621. Schütz IV, p. 156. nr. 124.

CLXIV.

Fridericus, Burggravius de Nurenberg villam Wibelsheim (praef. Alffenheim) coenobio Ahusen pertinentem, ab omni precaria vel exactione liberam praedicat.

1297. 3. Jan.

Nos *Fridericus Burgravius de Nureberch* vniuersis presencia inspecturis tam presentibus quam futuris volumus esse notum. Quod cum cooperante nobis gratia superni principis et auctoris, animaduertemus ac in nostris precordiis incessabiliter diuertisset, qualiter salutem nostri interioris hominis et totius persone proprie conscienciam saluare possemus, de quadam commissione gubernationis nostre ac presidii, solummodo quam nobis in villa Wibelsheim cenobio et conuentui in Ahusen, ordinis sancti Benedicti Eystetensis dyocesis attinente attraxeramus, nostreque subieceramus potestati. eandem villam prenotati cenobii, cum pleno consensu et protestatione *nostrorum liberorum, videlicet Johannis et Friderici*, ab omni precaria vel exactione qualibet, post nostre carnis migrationem, de vite medio, liberam reddimus, excludimus et indempnem, dummodo de predicta villa Wibelsheim, solummodo, ad tempora vite nostre. quatuor librarum hallensium summa, nobis annis singulis persoluatur. Ita, ne aliquis heredum nostrorum aut successorum ullo iure seu titulo aliquam exactionem in villa predicta, ac omnibus aliis bonis predicti cenobii attinentibus, sibi usurpare audeat vel attemptet, Testes huius rei sunt, Frater Johannes. ordinis Minorum. confessor Burgrauii prelibati. Burkardus de Vendebach. Otto de Dietenhoven milites. Heinricus notarius de Beieruth, Heinricus. filius Burkardi de Vendebach et quam plures alii fidedigni. In cuius rei testimonium presens scriptum domino Ottoni Abbati et Conuentui sepedicti cenobii dari volumus nostri sigilli robore confirmatum. Datum et Actum in Kadolspurch sub presencia Illustrium Dominarum *Domine Elene. Burgrauie Domine Alheidis Palatine de Creiburch. Domine Anne de Nassawe*. Anno Domini M. CC. Nonagesime septimo III. Nonas Januarii.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum appendet.) cf. Lang Reg. IV, 635.

CLXV.

Manegoldi, Herbipolensis Episcopi, reversales datae Johanni, Burggrauio de Nurenberg, nato et heredi Friderici Burggravi, fratrique ejus minorenni adhuc Friderico, pro facta Episcopo et capitulo licentia reluendi CCC marcis argenti et septingentis triginta libris hallensium villas Bernheim et Herbolsheim.

1298. 6. Maii.

Manegoldus, dei gratia Episcopus Herbipolensis tenore presencium recognoscimus et publice profiteamur, quod licet felicis recordacionis quondam dominus Bertoldus Episcopus Herbipolensis, predecessor noster, de consensu capituli Herbipolensis, villas Bernheim et Herborsheim cum earum pertinentiis, excepto iurepatronatus ecclesiarum earundem villarum, Nobili viro *quondam Friderico Burcgrauio de Nurenberg, suisque heredibus*, ratione trecentarum marcarum argenti septingentarum librarum hallensium et triginta librarum hallensium sibi pro emptione castri Frankenberg ab ecclesia Herbipolensi soluendarum, in feodum contulerit, sicut in instrumento sub sigillis quondam domini Bertoldi Episcopi Babenbergensis, et quondam domini Episcopi prefati, ac capituli Herbipolensis, exinde confecto, plenius continetur, Nobilis tamen vir, *Johannes nunc Burcgravius Nurenbensis, natus et heres predicti quondam Friderici Burggravi* pro se et *Friderico fratre suo, minore annis*, cuius tutor existit, nobis et capitulo nostro cupiens amicitiam facere specialem, expresse pro se et fratre suo iam dicto tutorio nomine, consensit et concedit, quod nos vel noster successor, aut capitulum Herbipolense, plenariam potestatem habeamus, infra hinc et festum purificationis beate virginis, proxime nunc venturum, et deinde ad duos annos immediate se subsequentes predictas villas et earum pertinentias, apud eundem Burcgraviium et fratrem suum vel heredes suos pro trecentis marcis argenti, septingentis libris hallensium, et triginta libris hallensium, reemendi, Si vero nos aut successor noster, aut capitulum Herbipolense, prescriptas villas et pertinentias suas, infra predictum tempus nobis prefinitum non reemerimus, deinceps nobis reempeio, nisi predicti Burcgravius et frater suus, vel heredes sui voluerint, non competet, quoquam modo, immo exnunc, prout extunc omni iuri canonico vel civili fundo proprietatis quem a nobis tenent in feodum ut predictum est et iurepatronatus predicto, dum-

taxat exceptis, actioni, liti, seu questioni, si que possent nobis contra predictos Burcgrauum et fratrem suum vel heredes suos, pro supra dictis bonis competere, de consensu nostri capituli renunciamus simpliciter et precise, promittentes de eiusdem capituli consensu sibi et predicto fratri suo vel heredibus suis, nunquam vlllo in posterum tempore, extunc siue in foro ecclesiastico, seu seculari, causam, actionem, petitionem, litem, seu questionem aliquam, nos mouere, nec cuiquam inferenti aliquam consentire, nec etiam contra dictam renunciacionem venire, aliquo ingenio, iuris colore vel subtilitate, studio vel cautela, immo specialiter renunciantes de ipsius capituli consensu, litteris impetratis, contra eos, a sedē apostolica, seu quod absit, inantea impetrandis et etiam omni commodo earumdem. In quorum premissorum testimonium hoc scriptum ipsi Burcgrauio dedimus, nostri, et predicti capituli sigillis diligentius roboratum. Nos quoque Heinrichus de Wechmar. prepositus, Arnoldus de Spiezesheim decanus totumque capitulum ecclesie memorate predicta omnia de nostro consensu recognoscimus esse facta sigillum nostrum in eorumdem testimonium hiis litteris appendentes, Datum et actum in Babenberg Anno domini M^o CC^o. Nonagesimo VIII° in die beati Johannis ante portam latinam, presentibus Heinricho preposito predicto, Wolframo preposito ecclesie noui monasterii Herbipolensis, nostre ecclesie Canonico, Johanne prothonotario nostro, Canonico ipsius ecclesie noui monasterii item Alberto Fort, de Turnauwe, Vlrico et Hermann, dapiferis de Naunsdorf, Walthero dapifero de Sekendorf, militibus et aliis pluribus fidedignis.

(Orig. Perg. ex archiuo Monacens. Duo sigilla appendent.) cf. Lang Reg. IV, 669.

CLXVI.

Johannes, Burggravius de Nurenberg Ottonem de Wolfers-
torf infeodat.

1298. 25. Nov.

Ich *Johan Burcraf von Nvernberch*, vergich, vnd tyn chvnt allen den, di disen brief sehent oder horent lesen, daz vrowe Alhait, hern Wernhartes Tochter van Wolfgerstorf, daz Lehen, daz si van mir ze lehen hat gehabt, vnd ir Brvder, Otte van Wolfgerstorf, daz si mir daz hat ovf gegeben, vnd ovf gesant, bei dem Erbern Manne, hern Chvnraten van Pvechperch. Daz selbe lehen han

ich gelihen, dvrch ir vrevnd pête willen ze rechtem lehen irem Brvder dem vorgenanten Otten van Wolfgerstorf, vnd siner havsvrowen vrowen Gerdravten, hern Albrechts Stvchsen Tochter van Trautmanstorf mit sogetaner beschaidenhait. Ist, daz di vorgenanten, Ott van Wolfgerstorf, vnd sin Havsvrowe, vrow Gerdravt, erben gewinnet, mit einander, der Lehen sol ez sin, Wer aber, des got nicht gebe, daz si an Erben stvrben, so sol ez, der vorgenanten, vrowen Alhaiden lehen sin, vnd ir erben, als ez é gewesen ist, vnd ir Swester vrowen Margareten hern Hainrichs havsvrowen van Volchenstorf vnd ir erben, vnd vrowen Berchten des Stalekker havsvrowe, vnd ir erben. Dar vber, daz ditze dinch, vnd dise Sache stétte, vnd vnverwandelt beleibe, gib ich disen brief, versigelt, mit minem Insigel. Des sint Gezevge. Her Stephan van Meyssawe, Marschalch in Osterich, hern vlrich van Chappelle, her Chvnrat van Pvechperch, her Hadmar van Svnnerberch, her Fridrich van Stvbenberch, her Hainrich van Stvbenberch, her Ott van Zelking, Chraft van Svnnerberch, Vlrich van Pergawe, Vlrich van Havspach, Gvndacher van Hauspach, Ditrich van Pilchdorf, Wulfinch vnd Alber bruder van Pvechperch, Ott hern Wichartes syn van Imzelstorf, Ott van Gerlôs, vnd ander biderbe Levt. Der brief ist gegeben, datz Nvernberch, an sand Katherein tach. Da van Christes gebvrde waren Toysent Jar, zwaj Hundert Jar, vnd in dem Ahtem vnd Nevnzigistem Jar.

(Orig. Perg. Ex archivo Wiennens. (Haus- und Staatsarchiv). Sigillum appendet.)

CLXVII.

Albertus, Romanorum Rex feudum villam Kalkreuth (praef. Erlang) et molendinum situm in Nurenberg, dictum „an der Fülle“, a Chunrado Burggravio de Nurenberg possessum, Agneti filiae Cunradi, nobilis viri Friderici de Truhendingen conthorali, et in casum ipsius sine prole decessus, Johanni et Friderico, Burggraviis de Nurenberg, fratribus, confert.

1298. 20. Dec.

Nos Albertus dei gratia Romanorum Rex semper Augustus ad vniuersorum noticiam volumus peruenire, quod nos ad preces Nobilis viri *Chunradi Burggravi de Nurenberch* bona infra scripta, videlicet villam Kalkreuth cum suis pertinenciis et iuribus vniuersis et molendinum situm in Nurenberch dictum Anderfulle que idem *Chunradus Burggravius* a nobis et Imperio tenuit tytulo feodali.

Nobilibus viris *Johanni et Friderico fratribus Burgraviis de Nurenberch* et eorum heredibus, nec non Specibili domine *Agneti filie predicti Chunradi Burgravi conthorali* Nobilis viri *Friderici de Truhendingen* et suis heredibus in feodum duximus concedenda, de liberalitate Regia indulgentes, si eadem domina Agnes sine heredibus decesserit, quod predicti Johannes et Fridericus Burgravi de Nurenberch et eorum heredes in predictis bonis succedent eidem, ac a nobis et Imperio eadem bona iusti feodi tytulo possidebunt. In cuius rei testimonium nostre Maiestatis sigillum presentibus est appensum. Datum in Nurenberch, Anno domini M^o. CC^o. Nonagesimo VIII°. In vigilia Beati Thome apostoli. Regni nostri anno primo.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Reg. laesum filis sericis rubris et luteis appendet.)
cf. Lang Reg. IV, 679, qui habet annum 1296. Oetler II, 678; III, 189.

CLXVIII.

Conradus Burggravius de Nurenberg, et Agnes, eius uxor, commendatori et fratribus ordinis teut. in castro Virnsperg residentibus, redditus bonorum suorum in Ikelnheim, donant.

1299.

Ich Cûnrat der Burcgraue von Nurenberc, vnd ich Agnes div Burcgravin sin vrawe, verichen, vnd bekennen, vnd tûn kunt, allen den, die disen Brief sehen vnd hörn, Daz wir dem Commenture vnd den Brûdern des Tutschenhuses ze Virnsperre, geben, vnd haben gegeben, die gûlte vnserr gûte zu Ikelnheim, die hie nach genant stent, von hern Eberhardes zwain huoben zehen malter luters korns, vnd driv pfunt haller. von Cûnrades huobe hern Eberhardes brûder. sechs malter waizzen, vnd zwai pfund haller. Der selbe Cûnrat von einer andern huobe, zwai malter korns, Dise selbe gûlte, sûlen die vorgenanten brûder alle iâre in nemen, also bescheidenlich, das sie von der selben gûlte. hern Walther der frawen capplan ze Rotenburc, vnd . . . Schureger siner swester sun, alle iâre berichten vnd geben zehen pfund haller. die wile si beide oder ir einer lebe, vnd nach ir tode, sol vns die gûlte ledic sin, Were aber das, des got niht welle, ob die vorgenanten brûder die gûlte vf den vor benanten gûten, niht môhten gehâben, von swelher hande sache das geschehe, so sûlen si, als vil in gebreche, von andern

vnsern gûten ze Ikelnhein nemen, Were auch iht vber die genant gulte, vf den selben gûten, das sol man vns antwürten, Ditz sint gecivge, Bruder Herman Lesche Lancommenture ze Franken, Bruder Hartunc der pfarrer ze Rotenbure, *bruder Eriderich vnser sun Commenture ze Virnsperc*, bruder Hartman von Gundolvingen, bruder Marquart von Mezzingen, vnd ander ersam lûte, Vnd daz ditz veste vnd stête blibe, so haben wir disen brief zû einem wârnrkûnde gevestent mit vnsern insigeln beiden, Do ditz geschach, vnd dirre brief geben wart, do was nach vnsern herren geburt, Tusent, zwai hundert, in dem nûne vnd niun-eigestem iære.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens.
Sigilla Burggravi et uxoris ejus
appendent.)

cf. Lang IV, 707.

CLXIX.

Testamentum Burggraviae Helenae de Nurenberg.

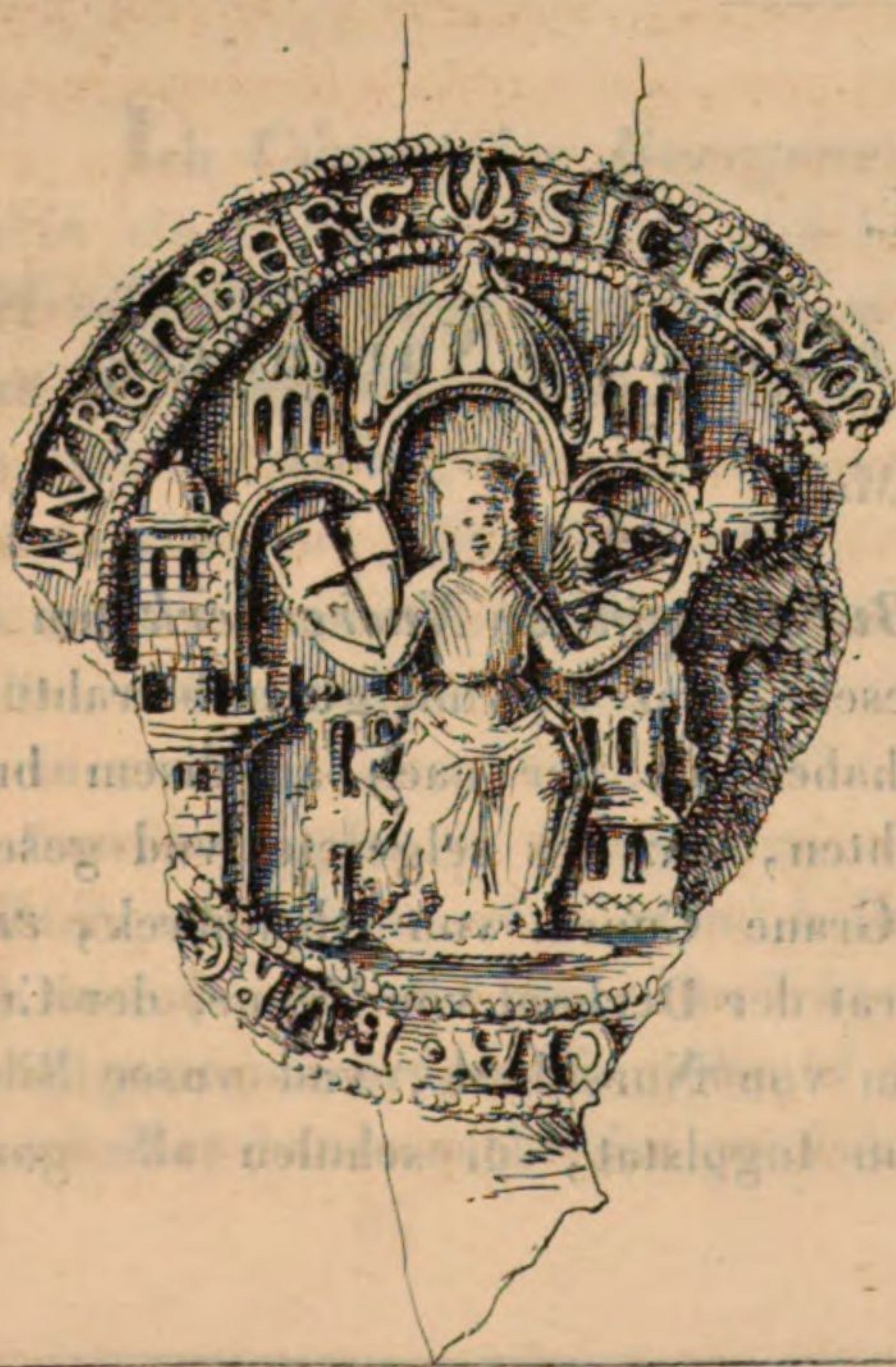
1299. 28. Maii.

Wir Helena von Gotes gnaden Burggravin ze Nuerenberk tun kun Allen di diesen brief sehent, horent, oder lesent, daz wir mit guter betrachtunge, vnd gesundem libe vnser selgerete gesetzet haben als her nach an disem brieve stat geschriben, von erste wellen wir vnd ahten, daz des selgeretes vnd geschef-tes pfleger vnd vollaister sin, vnser Bule, Graue Cunrat von Abenberck, *vnser lieber Tohter Anne von Nassav.* Her Cunrat der Dechant von Zenne, der Custer der Minnern Bruder von Baieren, der Gardian von Nurenberk, vnd vnser Bihter. Bruder Cunrat Turbreche. bruder Cunrat von Ingolstat, di schulen alle ganzen

gewalt haben daz si sich vnderwinden allez vnsers gutes daz wir lazen, an bereit-
 schaft, an claynoden, guldin vnd silberin, oder swi ez gehaizen ist daz wir lassen
 an varendem gûte nach vnserm tode, dar zu auch schuln si nemen von vnserre
 Mule ze Nuerenberck. hinder den flaischbenken funfhundert phunt haller, vnd von
 dem allem schuln si von erste verrihten, vnser gesinde, vnd allez daz wir gelten
 vnd widergeben schuln, daz ander schuln si tailen, vnd geben, als wir si vnder-
 wisen, Wer aber, dez Got niht welle, daz wir, an geschefte anders denne hie
 ist benant, verfüren, so schuln si ganzen gewalt haben, daz selbe vberig tail,
 zegebenne vnd zetailenne, an die stete swa si wenent daz ez unserre sele aller
 beste si, Wir tûn auch kunt, daz wir vnser begrebde erwelt haben datz den Min-
 nern Brudern ze Nuerenberck in dem Chore, Wir wellen auch daz disez geschefte
 also stete belibe vnd vnzerbrochen allewege, die wil wir niht mit andern briven,
 vnd mit gûter geziugschaft diu vor genannten dink gewandelt haben, vnd der
 wandelunge wellen wir alleweg gewalt haben, Dirre dinge sind geziuge *Frav Anne*
vnser Tohter vor genant, Bruder Berhtolt der Gardian, vnd ander ersam lute,
 Daz disez allez stete belibe so ist dirre brief geschriben, vnd gevestent mit vnserm
 Insigel, mit vnserre Tohter Insigel, vnd mit des Conventes der vorgenanten Mi-
 nerrn Bruder Insigel diu dar an hangent, Daz geschach do von Cristes geburt
 ergangen warn Tusent Jar, zvai Hundert Jar, in dem Neun vnd Neunzigstem Jar,
 an dem Auferte tage vnsers Herren —, —, —,

(Orig, Perg. ex archivo Monacens. Tria sigilla appendent.) cf. Kieffhaber's Nürnb. Klostersiegel 58 ff.

CLXX.

Facultas reluendi villas Bernheim et Herbolsheim, Episcopo Manegoldo ab Johanne, Burggravio de Nurenberg, ulterius prorogatur.

1299. 10. Aug.

Johannes dei gratia Burcgravius Nûrembergensis, inspectoribus presentium recognoscimus publice vniuersis presentibus et futuris, quod nos Reuerendi patris ac domini nostri Manegoldi, Episcopi Herbipolensis et capituli sui preces multiplices nobis factas amice respicere cupientes, villas videlicet Bernheim et Herbolsheim cum omnibus suis pertinentiis, que excepto iure patronatus ecclesiarum ibidem, clare memorie quondam domino *Friderico Burcgrauio Nûrembergensi* caro patri nostro et heredibus suis ratione trecentarum marcarum argenti septingentarum librarum hallensium, et triginta librarum hallensium pro emptione castri Frankenberg ipsi patri nostro suisque heredibus ab Herbipolensi ecclesia soluendarum in feodum sunt collate, quod instrumento sub sigillis quondam domini Bertholdi, Episcopi Babenbergensis, et quondam domini Berth(oldi) Episcopi et capituli Herbipolensis exinde confecto, lucide continetur, memoratis domino nostro, Manegoldo Episcopo vel successori suo pro tempore, aut capitulo Herbipolensi infra hinc et festum purificationis beate virginis Marie proximum et deinde infra decem annos immediate se subsequentes pro supradicta pecuniarum summa videlicet trecentis marcis argenti, septingentis libris hallensium et triginta libris hallensium pro nobis et Friderico fratre nostro minore annis, cuius tutor existimus, et etiam heredibus nostris ad reemendum dare per solempnem stipulationem promissimus, et in hiis scriptis promittimus quandocumque iis facultas affuerit reemendi, dummodo infra festa, videlicet Natalis domini et Kathedre beati Petri proxime sequentis, tempore reemptionis huiusmodi currentia, reemptio talis fiat, non obstantibus brevioribus induciis gratia reemptionis eiusdem faciende in aliis nostris patentibus litteris eis datis, ipsi vero domino nostro Manegoldo Episcopo Herbipolensi, aut successori suo supradictis, si prescriptas villas et pertinentias suas infra prefinitum tempus non reemerint, ut est dictum, deinceps reemptio, nisi voluerimus non competet quoquam modo, immo ex nunc prout extunc omni iuri canonico et ciuili, exceptis fundo proprietatis, quem in feodum, ut premittitur possidemus, iure pa-

tronatus dictarum villarum, actioni, liti, seu questioni que possent eis contra nos et fratrem nostrum vel heredes nostros pro supradictis bonis competere suis paten-
tibus litteris renunciauerunt simpliciter et precise, promittentes nobis, vel heredi-
bus nostris nullo umquam in posterum tempore extunc siue in foro ecclesiastico
vel seculari, causam, actionem, petitionem, litem seu questionem aliquam se
mouere, nec cuiquam inferenti aliquialiter consentire, nec etiam contra dictam re-
nunciationem venire aliquo ingenio, iuris colore vel subtilitate, studio vel cautela,
In quorum premissorum testimonium hoc instrumentum domino nostro Episcopo et
capitulo suo sepedictis, nostro sigillo, quo prefatus Fridericus, frater noster, quia
caret proprio est contentus, dedimus firmiter communitum, Actum in Kitzingen,
Anno domini M^o. CC^o Nonagesimo nono, in die beati Laurencii Martiris, presen-
tibus dominis Heinrico preposito maiore, Andrea de Gundeluingen, preposito Onol-
spacensi, Wolframo preposito Ecclesie Noui Monasterii, prelatis ecclesie Herbi-
polensis, item viro nobili Alberto de Hohenloch auunculo nostro, Walthero de
Sekendorf dapifero, Burchardo de Vendebach, Arnolfo de Sekendorf, Ekehardo
et Cunrado fratribus de Kullenheim, Andrea dicto Zobel, Erkengero de Sauwens-
heim et Erkengero filio suo, militibus et pluribus aliis testibus fidedignis.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum appendet.) cf. Lang Reg. IV, 695.

CLXXI.

Rudolfus, Comes Palatinus Rheni, Dux Bavariae, consentit in obligationem bonorum Imperii, castri videlicet Kammerstein et villarum Swapach, Altorf et Herolsperg, per Albertum, Romanorum Regem nobili Dominae Annae, sorori spectabilis viri, Johannis, Burggravii de Nurenberg, ac nobilis viri Emichonis Nassoviaae conjugii factam.

1299. 13. Aug.

Datum per copiam, Rudolfus, dei gratia Comes palatinus Rheni Dux Bavariae vniuersis presentes litteras inspecturis salutem et credere subnotatis. Ad vniuersitatis vestre noticiam tenore presencium deducimus publice protestando, quod nos obligationem *Nobile domine Anne sorori spectabilis viri Johannis Burggrauii de Nurenberg ac nobilis viri Emichonis Comitis Nassowie uxori* per serenissimum dominum nostrum Albertum Romanorum Regem auunculum nostrum karissimum factam in bonis Imperii infra scriptis videlicet in castro Kamerstein. Swapach, Altorf, Heroltsperc cum iudiciis ac vniuersis pertinenciis hominibus et iuribus suis, prout in litteris prefati domini nostri regis. eidem domine Anne super hoc concessis et traditis, expressius est expressum, ratam, firmam, et gratam habentes consensum nostrum adhibemus, et assensum voluntarium et expressum, presentium testimonio litterarum sigilli nostri munimine signatarum, Datum in Ezze-lingen Idus Augusti, Anno domini M^o. Ducentesimo Nonagesimo nono.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Dominae Annae, Comitissae de Nassau appendet.)

Vocabula punctis subducta per manum recentiore maculae pergameni sunt inscripta. cf. Lang Reg. IV, 697. Oetter III, 159.

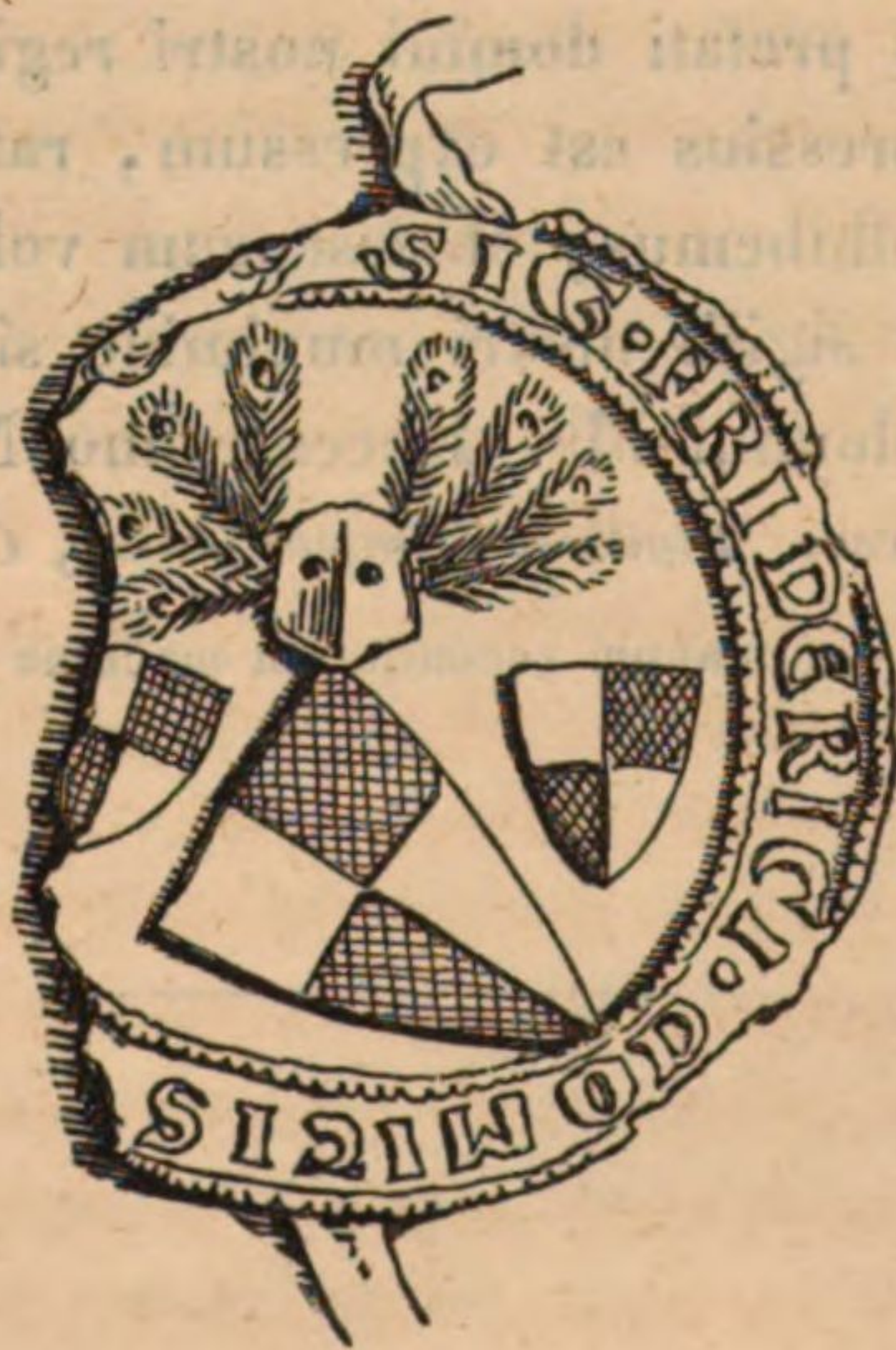

CLXXII.

1300. 3. Maji.

C. dictus Storker de Rangeldingen una cum consensu et libera voluntate puerorum suorum C. et Craftonis et omnium suorum heredum profitetur, quod ipse et pueri sui omnem instantiam in bonis sitis in Rangeldingen et in omnibus aliis, quae priorissae totique conventui coenobii in Kirchberg nomine venditionis seu in remissionem animarum suarum contulerint, nec possint nec debeant inquietare. Testes hujus reformationis sunt, Dominus meus Comes Albertus de Hohenberg, W. de Gengyngen, Anshelmus de Gengyngen, ille Hölstayn, Völhardus de Auwingen, et B. et frater suus de Thetyngen, Raynhardus de Ruthe, et frater suus de Withingen, H. dictus Borengerus, Ganusarius, W, dictus Völhaber et quam plures fide digni, Ne ergo ista reformatio dictorum bonorum irritari possit, presens scriptum sigilli munimine dilecti *Comitis de Czûlr* et militis Volhardi de Auwe petii roborari. Datum et actum in Haygerloch anno domini M^o. CCC^o. ipsa die inventione sancte Crucis.

(Orig. Perg. ex archivo Stuttgart. Sigillum Friderici Comitis de Zolre appendet.)

CLXXIII.

Albertus, Romanorum Rex oppignorationem fori Erbendorf (praef. Kemnat) a Rudolfo Rege Friderico Burggravio de Nurenberg factam, confirmat.

1300. 15. Maii.

Nos Albertus dei gracia Romanorum Rex semper Augustus, ad vniuersorum noticiam volumus peruenire quod cum Illustris quondam Rudolfus, Romanorum Rex pater noster dilectus, Nobili viro *quondam Friderico Burgrauio de Nurenberch*, forum Erbendorf cum suis attinenciis vniuersis, pro trecentis marcis argenti obligauerit, ab ipso tenendum tam diu, quousque sibi vel suis heredibus per prefatum patrem nostrum, vel suos in Imperio successores, predictae trecente marce plenarie fuerint persoluite, sicut in suis litteris non abolitis non cancellatis nec in aliqua parte sui viciatis, vidimus et cognovimus euidenter, Nos predictam obligationem fori predicti quo ad *Fridericum nunc Burgrauium de Nurenberch natum Burgrauii ante dicti*, et ad suos heredes, ratam et gratam habentes, ipsam presentibus duximus confirmandam, dantes has litteras nostri sigilli muni- mine roboratas, in testimonium super eo. Datum apud Argentinam. Idus Maii Indictione XIII^a Anno domini. Millesimo. Trecentesimo. Regni vero nostri anno Secundo.

(Orig. Perg. ex archivo Monacens. Sigillum Regis appendet.) cf. Lang Reg. IV, 717.

CLXXIV.

Cunradus, Episcopus Eystesensis, novo collegio in Abenberg a Chunrado Burggravio de Nurenberg, fundato, nonnulla bona et privilegia concedit.

1300. 26. Aug.

In nomine domini Amen. Nos Chunradus dei gracia Episcopus Ecclesie Eystetensis, Tenore presencium profitemur, recognoscimus, et constare volumus universis presentibus et futuris, quod cum ex certis causis et rationibus, nos in hac parte mouentibus Collegium Canonorum in *Abenberch*, de assensu et voluntate nobilis viri, domini *Chunradi Burggravii de Nurenberch Fundatoris ejusdem, domine Agnetis uxoris sue*, et aliorum quorum intererat, ad oppidum nostrum in Spalt, cum omnibus juribus et actionibus sibi competentibus duxerimus transferendum, ut tanto sublimationis incrementum recipiat amplioris, quanto uberioribus beneficiorum libertatibus ac privilegiis fuerit communitum. Quodquod Canonici ejusdem Collegii quicquid in ipso loco ac liberius cultum valeant exercere divinum, de voluntate, consilio, et approbatione totius Capituli nostri, fundatoris praelecti nec non domine *Agnetis uxoris sue* premisse, et omnium aliorum quorum intererat, specialiter eis quibusdam concessionibus, statutis, et ordinationibus in sue translacionis primordio, duximus providendum, Primo itaque curiam publicam, que vulgariter Schilthof dicitur, et areas extremitati ejusdem curie adjacentes, pro construendis ibidem officinis, ambitu, hospitiiis, ac aliis edificiis necessariis, eidem Collegio donavimus, easque tam in ipsos quam eorum quoslibet successores, quoad jus proprietatis et domini perpetue donacionis titulo transtulimus, et transferimus per presentes, ita tamen, ut personis illis, quibus in areis hujusmodi ac domibus jus competere dinoscitur nullum ex hoc preiudicium generetur, immo potius si quas ex eis habere uoluerint, illos ad quos pertinent, debitam proinde quam acceptaverint, faciant, recompensam. Hanc insuper eis concessimus et concedimus libertatem ut in prefatos Canonicos et eorum familiam iudex secularis ibidem, aut quilibet alia persona laica, tam in iure quam extra ius nullam coercionem habeat, volentes, ut a seculari jurisdictione, et ab omni laica potestate, penitus sint exempti. Ad hec promittimus, et presentibus indulgemus, ut ad instar, aliorum nostre

dyocesis Collegiorum, in eodem loco pro se ac suis sepulturam habeant, ad quam etiam extraneos quoslibet, saluo tamen jure parochie recipere ualeant, qui apud eos elegerint sepeliri dummodo sepeliendis huiusmodi aliud canonicum non obsistat. Concedimus etiam et indulgemus eisdem ut quemcunque de ipso collegio decedere ammodo contigerit, qui dum viveret, residenciam ibidem continuaverat personalem, annum gracie seu mortis pro se habeat, ita uidelicet, ut redditus vniuersos, qui ex stipendio prebende sue per vnus anni spacium provenire poterunt, in solucio- nem debitorum ob anime sue remedium, aut in alios quoscunque usus licitos et honestos, ipse defunctus deputare ualeat et donare, pro secundo vero anno, ejus- dem defuncti stipendium, per aliquem seu aliquos, quos capitulum ipsum ad hoc deputauerit, similiter colligatur, et in usus fabrice necessarios, convertatur. Pre- terea statuimus, et inviolabiliter observari mandamus, ut nullus ammodo recipiatur in Canonicum et in fratrem ibidem, nisi in aliquo sacrorum ordinum fuerit consti- tutus. Post recepcionem vero suam, secundum aliarum quarundam consuetudinem Ecclesiarum, sex libras hallensium pro ornatu, quilibet exsolvere, teneatur, infra vnus anni spacium, a tempore quo in percepcione prebende sue fuerit, computan- dum. Alioquin, extunc ipsa pecunia, de suo conquiratur stipendio, et in ornatum Ecclesie, aut in alios fabrice usus, magis necessarios redigatur. Statuimus insu- per, ut propter paucitatem personarum in ipso Collegio institutarum, quicumque Canonorum in suis, aut aliorum, preter quam in Ecclesie sue, aut nostre, nego- ciis, se duxerit absentandum, eidem post octo dierum spacium, sic absenti, ammodo prebendale stipendium, quousque ad Ecclesiam redierit, subtrahatur omnino, et usibus fabrice necessariis applicetur, ita tamen, quod totum tempus absencie, pro quolibet anno insimul computatum, ultra sex ebdomadas, nullatenus extendatur. Alioquin, sic absentibus pro rata temporis, prebendale stipendium, proporcionaliter subtrahatur, qui vero per annum absens fuerit, tam Canonica, quam prebenda, privatus sit perpetuo, ipso facto, quam tamen constitutionem ad Prepositum ibi- dem, qui pro tempore fuerit, extendi uolumus, cum in Ecclesia nostra Kathedralli, ipsum contingat, tamquam Canonicum, quociens opportunum fuerit, deservire. Nul- lus quoque Canonorum ad studium etiam generale, nisi de nostra, et Capituli sui, licentia, se transferat quoquo modo, nec liceat, ut vno et eodem tempore, plures de ipso Collegio, in studio commorentur. Nè forte, propter paucitatem per- sonarum inibi presencium, cultus diuini nominis minuatur, cum inter tot perso- nas sufficiat, quod unus tantum de Collegio, ratione studii, ab Ecclesia sua pro quolibet tempore, se absentet, nulli etiam gracia studiorum absenti prebendale ministretur stipendium, nisi extra terram in studio se receperit generali. In quo- rum omnium euidens testimonium, et debitam firmitatem, presentes exinde con-

fecte, nostro, et capituli nostri, necnon domini *Chunradi Burggravii fundatoris* et domine *Agnētis vxoris sue*, predictorum, sigillorum munimine fideliter sunt munite.

Actum et datum Anno Domini Millesimo Tricentesimo feria sexta infra Octavas assumptionis beate Marie Virginis.

(Orig. Perg. — Sigilla Episcopi et Capitali sui, nec non Cunradi Burggravii valde laesa appendent, sigillum vero dom. Agnetis deest.)

Documentum Originale per aquam quondam super infusam laesum, et ideo retroactis jam temporibus chartae adglutinatum offert paucas ob scissuram pergameni lacunas quas descriptor juxta sensum constructionum ac verborum explevit, et punctis insignivit subductis. cf. *Lang Reg. IV, 721.*

CLXXV.

Chunradus, Episcopus Eystetensis confirmat statuta et privilegia Reimbotonis, Episcopi Eystettensis, data novo Collegio Canonorum secularium in Spalt sub praejudicio restituendi, nisi ista observentur, Cunrado Burggravio de Nurenberg juniore, ejusque heredibus castrum in Abenberg et oppidum in Spalt.

1300. 30. Sept.

In nomine domini Amen. Chunradus dei gratia Episcopus Ecclesie Eystettensis. Vniuersis presentes litteras inspecturis, salutem in domino sempiternam. Officii pastoralis debitum inter alia nos astringit, ut ea que ad usum Ecclesiasticum ac diuini nominis cultum pertinere noscuntur, nostre promocionis et procuracionis studio recipiant incrementum. Cum itaque Nobilis vir dominus *Chunradus Burchgravius de Nurenberch Junior* affectum quem habebat ad nostram ecclesiam in effectum produciens — ob remedium anime sue et progenitorum suorum, de voluntate et assensu felicis recordacionis domini Reymotonis predecessoris nostri immo ipsius consilio et auxilio mediante, de bonis suis patrimonialibus quoddam collegium canonorum secularium in nouo apud ecclesiam in *Spalt* iniciandum duxerit et fundandum. Cumque castrum in Abenberch ac opidum in *Spalt* cum omnibus attinenciis ecclesie nostre Eystetensi pro precio reliquerit moderato libere et pacifice possidenda. Nos voluntatem et propositum eorundem diuinitus inspiratum ampliare volentes, tenore presencium recognoscimus et constare volumus pre-

sentium inspectoribus vniuersis. quod ad instantiam et petitionem ipsius fundatoris de consilio et approbacione tocus capituli nostri, Vlrici prepositi eiusdem collegii et aliorum quorum intererat, singula et quelibet statuta pro dicto collegio, per ipsum dominum Reymotonem in sue fundacionis primordio edita et creata, ratificamus et presentibus confirmamus. ut canonici eiusdem collegii quicquid in ipso loco ac liberius cultum valeant exercere diuinum. et ex hoc dicti collegii vtilitas si probabiliter creditur procuretur. talem tamen moderacionis temperiem adhibentes constitutione perpetuo valitura. videlicet quod propter paucitatem personarum in ipso collegio institutarum, quicumque canonicorum in suis aut aliorum preterquam in ecclesie sue aut nostre negociis se duxerit absentandum, eidem post octo dierum spacium sic absenti, amodo prebendale stipendium quousque ad ecclesiam redierit subtrahatur omnino, et vsibus fabrice necessariis applicetur. ita tamen quod totum tempus absencie sue pro quolibet anno insimul computatum, vltra sex ebdomadas nullatenus extendatur. Alioquin sic absentibus pro rata temporis prebendale stipendium proporcionaliter subtrahatur. Qui vero per annum absens fuerit prout in statutis prefati domini Reymotonis est expressum, tam canonica quam prebenda nulla eciam monicione premissa perpetuo sit priuatus. Nullus eciam canonicorum ad studium generale nisi de nostra et capituli sui licencia se transferat quoquomodo. Nec liceat ut uno eodemque tempore plures de ipso collegio in studio commorentur. Ne forte propter paucitatem personarum inhiberi presencium cultus diuini nominis minuat. cum inter tot personas sufficiat quod vnus tantum de collegio racione studii ab ecclesia sua pro quolibet tempore se absentet nulli eciam gracia studiorum absenti prebendale ministretur stipendium, nisi extra terram in studio se receperit generali. Concedimus eciam et indulgemus, canonicis dicti collegii, ut quemcunque ex ipsis amodo decedere contingerit qui dum viueret residenciam ibidem continuauerat personalem, annum gracie seu mortis pro se habeat. ita videlicet ut redditus vniuersos qui ex stipendio prebende sue per unius anni spacium prouenire poterunt, in solucionem debitorum ob anime sue remedium aut in alios quoscunque vsus licitos et honestos ipse defunctus deputare valeat et donare. Pro secundo vero anno eiusdem defuncti stipendium per aliquem seu aliquos, quos capitulum ipsum ad hoc deputauerit similiter colligatur, et in vsus fabrice necessarios conuertatur. Statuimus eciam quod post recepcionem suam quilibet canonicorum secundum aliarum consuetudinem ecclesiarum sex libras hallensium pro ornatu exsoluere teneatur infra vnus anni spacium, a tempore quo in percepcione prebende fuerit computandum. Alioquin extunc ipsa pecunia de suo conquiratur stipendio et in ornatum ecclesie aut in alios fabrice vsus magis necessarios redigatur. sicut per ordinem prius a nobis data continent instrumenta.

Ceterum ut circa ipsorum obseruacionem statutorum adhibeatur in omnibus cum discrecione solercia, per quam ipsi collegio plena ac debita libertas que per omnia sibi debetur optata proueniat, temeraria successorum nostrorum audacia, et eorum negligencia periculosa, si quam circa huiusmodi quod absit habuerint. extunc penas statutis memorati domini Reymotonis inclusas ad animum reuocet, ac remedio precaueat oportuno, Verum etiam contemptores siue violatores eorundem statutorum, ut minus de sua pertinacia valeant gloriari, hiis se penis imbuunt, nec non ecclesiam Eystetensem predictam, in sue salutis dispendium et inuoluunt scilicet. quod propter pactum et conuencionem habitam cum domino fundatore premissis, qui tamen plus eterna quam transitoria concupiscit. ipsum oppidum in *Spalt* excepta tantum ecclesia veteris collegii que ad ecclesiam Ratisponensem cum suis attinenciis dinoscitur pertinere. castrum eciam et opidum in *Abenberch* supradicta, cum omnibus iuribus et pertinenciis eorundem hominibus, seu manicipiis siue militaris seu vulgaris aut cuiuscumque status et condicionis fuerint, cum vniuersis et singulis possessionibus ad ipsa loca spectantibus, oppidis, villis, locis et rebus aliis, molendinis, agris, pratis, ortis, pascuis, siluis, nemoribus, forestis, piscacionibus, venacionibus, aquis aquarumve decursibus, cultis et incultis, viis, inuiis, quesitis et inquirendis cum omnibus iuribus et iurisdictionibus tam realibus quam personalibus, pfeodis, in pfeodatis quo nos omnia premissa tenuimus pacifice et tenemus, ad dominum Burchgrauum fundatorem sepedictum titulo proprietatis et domini, nec non ad magis propinquos sue generacionis et cognacionis qui pro tempore fuerint remeabunt et totaliter deuoluuntur. maxime per quos ipsum collegium promoueri facultate ampliori valeat et defendi. non obstantibus aliquibus priuilegiis, concessionibus, consuetudinibus, prescripcionibus, et statutis. tamdiu quippe libere ac pleno iure possidenda, et suis vsibus prout placuerit applicanda, donec omnia ac vniuersa quomodolibet contra priuilegia et statuta collegii sepefati acta siue attemptata per nos aut nostros ut premittitur successores finaliter reuocantur, ac tolluntur penitus cum effectum. In quorum omnium euidens testimonium et debitam firmitatem, presentem paginam exinde conscribi iussimus, sigillorum nostri. et predicti capituli, domini Chūnradi Burchgrauii fundatoris. ac Vlrici prepositi dicti collegii. appensionibus fecimus communiri. Nosque Otto prepositus, Gozwinus decanus et capitulum Eystetense. statuta prenotata de nostro expresso consensu recognoscimus esse facta. sigillum nostrum in eorundem euidenciam, hiis litteris appendentes. Actum et Datum in Nūrenberch. Anno domini Millesimo Trecentesimo in crastino sancti Michaelis archangeli.

(Orig. Perg. ex archiuo Monacens. Sigilla quatuor appendent.) cf. Schütz IV, 162. Falkenstein nr. 98. Oetter I, 403. Jung Com. Burg. 159. Lang Reg. IV, 723.

GRÄFLICH ZOLLERISCHEN UND BURGGRÄFLICH NÜRNBERGISCHEN SIEGEL

1691

226

151

<i>N^o der Urk.</i>	<i>Jahr</i>	<i>Tag</i>	<i>Name und Titel</i>	<i>Siegel u</i>
			<i>des Sieglers nach der Urkunde.</i>	<i>Siegel mit dem Löwenschild.</i>
19	1226 (in curia Beringen)		Fridericus comes de Zolre	† SIGILLUM. FRIDERICI. (co)MIT DE. ZOLRE.
27	1241 (apud Mulhain)		Comes Fridericus de Zolrn	S. COMITIS. FRID(erici) DE. ZOLR
30	1246 (apud Kadolspure)	20. März	Conradus Burggravius senior de Nuren- berhe	(† S.) CVN(ra)DI. BVRGRAV(ii de NVRMBERG. ET. COMIT(is in) ZOLE(r).
31	1246	1. Mai	Conradus et Fridericus Burgravii in Nurenberhe	† S. (Cunradi B)VRGR(avii de Nurnb et Comit)IS. IN. SOLRE. † S. BVRCGRAVII. F(r)IDER(ici d Nurinb)ERC. ET. DE ABINBERC
33	1248 (Marbach)	... .	Comes Fridericus de Zolr	... .
34	1251	... .	Fridericus Comes de Zolri	(S. Comit. Fr)ID (de Zolre).
37	1254	3. Jun.	Adelheidis relicta quondam Comitis Pala- tini Bavarie Rapotonis. Fridericus junior Burchravius de Nuren- berch	†. S. FR(i)DERICI. BVRC(gra)VII NVREN(be)RHC.
38	1254 (apud Landeshut)	25. Sept.	Fridericus Buregravius de Nurenberc	†. S. FRIDERICI. BVRC(gra)VII. NVREN(ber)HC.
42	1255 (apud Argentinam)	3. Jul.	Corraudus Burgravius de Nuremberc Fredericus filius ejus	† S. FRIDERICI. BVRCGRAVII. I NVRENBERHC.

Umschrift desselben

Bemerkungen.

Siegel

Frauensiegel

mit dem quadrierten Schilde

Herzförmiges Siegel. Der Löwe ist *doppelt* geschwänzt, und *nicht* gekrönt.

Die gestückte Einfassung erscheint als Rundstab, der mit einem Bande umwickelt ist.

Die Umschrift steht innerhalb der Einfassung.

Offenbar nicht das Siegel von 1226. Der Löwe ist *nicht* doppelt geschwänzt, aber *gekrönt*, die Umschrift steht auf den Einfassungsstücken, deren 18 sind. Die Abkürzungen der Schrift sind nach der Zahl der Stücke abgemessen, so dass auf jedes Stück ein Buchstabe zu stehen kommt.

Das Siegel ist von dreieckiger Form. Der Löwe gekrönt, aber nur einmal geschwänzt.

Die Zahl der Einfassungstücke 24. Die Eintheilung derselben ist ungleich.

Oetter, der dieses Siegel vielleicht in einem weniger zertrümmerten Zustande vor sich liegen hatte, giebt in dem Versuch II, 261 und 298 die Umschrift desselben folgendermassen an:

† S. CVNRADI. BVRGRAVII. NVRNBERG. ET. COMITIS. DE. ZOLER.

Das Siegel Conrads unterscheidet sich sehr wesentlich von dem Conrads des Aeltern vom 20. März. Die Umschrift insbesondere bedeckt hier einen Theil der Schildeinfassung.

Das Siegel Friedrichs zeigt zwar auch einen gekrönten Löwen, doch fehlt die gestückte Schildeinfassung.

Oetter Vers. II, 261 u. 62 will die Umschriften dieser Siegel vollständiger gekannt haben, und las:

† S. CONRADI BVRGRAVII DE NVRNBERG ET. COMITIS IN SOLRE.

† S. BVRGRAVII FRIDERICI DE NVRINPERG ET DE ABINBERG.

SIG. FRIDERICI. COMI-
TIS. IN. Z(o)LRE.

Aeltestes bekanntes Siegel mit dem quadrierten Schilde. Dasselbe unterscheidet sich von späteren Siegeln dieser Art nur durch die sehr zugespitzte Schildesform u. durch die eckig gebildeten Buchstaben (E) der Umschrift. Das N bei IN steht auch bei einem andern Zolrischen Siegel verkehrt.

Genau dasselbe Siegel, welches Graf Friedr. v. Z. 1246 führt. Unverkennbar an den, auf den Einfassungsstücken angebrachten Buchstaben und besonders an der Abkürzung des Namens Friedrich.

† S. COMITISSE.
ALHEIDIS.
CVONDAM. PA-
LAT(ine)

Das Siegel der Adelhaid (Gräfin von Kraiburg), Wittve des Pfalzgrafen Rapoto (aus dem Ortenburgschen Hause) stellt einen Vogel dar, der auf einem entwurzelten Baume sitzt.

Das Siegel Friedr. d. jüngern unterscheidet sich durch die Grösse, Schildesform, Darstellung des Löwen und Tingirung der (26) Stücke des Bordes wesentlich von dem spätern dieses Burggrafen i. J. 1256.

Genau dasselbe Siegel wie vorher.

Von dem Siegel Conrads sind nur undeutliche Stücke vorhanden. Das Siegel Friedrichs ist genau dasselbe wie i. J. 1254.

N ^o	Jahr	Tag	Name und Titel des Sieglers nach der Urkunde.	Siegel mit dem Löwenschild.
43	1256 (Metis)	im Mai	Fredericus Burgravius de Nurenberch Elysabeth Burgravia	† (S. Friderici) BVRG(ravii de Nu)R ber)HC
45	1256 (Cadelsbourc)	Sonntags vor Himmelfahrt	Conradus Burgravius de Nuremberch senior	† S. CONRADI. BVR(gravii de Nu) ENBERHC
47	1256 (Franqueboure)		Conradus Burgravius de Nuremberch senior	† S. CONRADI. BVRGRAVII. DE. N RENNBERHC.
48	1256 (Metis)	Juni	Fredericus filius ejus Elisabeth Burgravia	† S (Fride)RICI. BVRG(ravii de Nur) ber)HC.
49	1256 (Chadolspurch)	Mai	Elisabeth Friderici uxor	.....
50	1256 (Metis)	Juni	Fredericus junior Burgravius de Nuremberch Elysabeth Burgravia	.....
51	1256 (apud Franquenboure)	Juni	Conrardus senior Burgravius de Nuremberch Fredericus junior Burgravius de Nuremberch Elysabeth Burgravia	† S. FRIDERICI, BVR(gravii &)
	1256 (apud Calsboure)	Juni	Conrardus senior Burgravius de Nuremberch Fredericus junior Burgravius de Nuremberch Elysabeth Burgravia	.....
52	1256 (apud Chadelspurch)	Octob.	Conrardus Burgravius de Nuremberch senior Elysabeth	.....
53	1256 (Chadelsbourch)	Octob.	Conrardus Burgr. senior Fredericus Burgr. junior	.....
61	1258	13. Jan.	Vdelhildis comitisse de Zolre	.....

Umschrift desselben		Bemerkungen.
Siegel mit dem quadrirten Schilde	Frauensiegel	
† S ELIZABET COMITISE DE MERAN		Das Siegel Friedr. ist von dem an Nr. 37, 38. u. 42. anhängenden sehr verschieden. Das Siegel der Burggräfin, von ovaler Form, mit stehender Figur, in der rechten eine Lilienblütthe haltend, ist offenbar das der Jungfrau. Daher die Umschrift: Comitise de Meran. Als Miterbin der Burgund. Güter ihres Hauses gebrauchte sie vielleicht absichtlich hier kein anderes Siegel.
.....	.....	Ein schlecht erhaltenes Siegel.
.....	.....	Conr. Siegel, wie bei Nr. 45., aber wohl erhalten. Das Siegel Friedr. d. J., dasselbe wie bei Nr. 28., stimmt mit Ausnahme der Umschrift vollkommen mit dem Siegel Conrads überein; auch die Zahl (26) der Einfassungsstücke.
† S ELIZ(abeth Comitise de) ME- RAN	} (†. S Elizabeth) COMIT(ise de Me- ran)	.....
.....		.....
.....	.....	Beide Siegel wie bei Nr. 43.
.....	.....	Das Siegel Friedr. ist sehr beschädigt.
.....	.....	Die hier nicht numerirte, aber angeführte Urkunde ist aus dem Werke selbst weggeblieben, weil sie nur ein gleichlautendes, von Calsbourc datirtes Exemplar der Urkunde Nr. 51. und in den Alterth. d. H. Hohenz. bereits im Facsimile zugleich mit den Siegeln mitgetheilt und erläutert ist. Der anhängenden Siegel wegen war sie hier anzuführen.
SI(g. Fr)IDERICI (comi)- TIS. IN. (zotre)	.....	Gräfin Vdelhild, Tochter Hartmann's Grafen von Dillingen, Gemahlin Friedrichs Grafen von Zollern, bedient sich hier des Siegels ihres Gatten. Desgleichen siegelt Graf Vlrich von Helfenstein für seine Gemalin Willibirg und Degenhard von Gundelvingen (Heligen — Hellun — d. i. Hellenstein) für seine Gemalin Agnes. Das Wappenschild der Herren von Gundelvingen (im Brenzgau) zeigt eine auffallende Uebereinstimmung mit dem der bekannten Herren von Truhendingen im Sualafelde.

N ^o	Jahr	Tag	Name und Titel des Sieglers nach der Urkunde.	Siegel und mit dem Löwenschild.
63	1259 (apud Ikelnheim.)	16. Octob.	Conradus junior Burgravius de Nurenberc	†. S. C(on)RADI. BVRGR(avi)I. DE NVRENB(erhc).
64	1261		Dominus Comes des Zolre	.....
69	1262 (in Zolre)	21. Aug.	Fridericus dei gratia Comes et Vdelhildis Comitissa de Zolre	.....
72	1265	28. Jul.	Fridericus dei gracia Burgravius de Nu- renberch et Elizabeth Burgravia	.....
75	1265 (Halsprunn in clauastro)	8. Dec.	Elizabeth Adelheidis relictia Palatini Comitis de Or- tenberch	.....
82	1268 (apud castrum Solzburc)	28. Jan.	Fridericus Burgravius de Nurenberc	.....
84	1270		F. dei gratia Comitis de Zolre	.....
91	1275 (Stetin.)	14. Aug.	F. Comes de Zolre	.....
92	1277 (Vienne.)	6. Mai.	Fridericus Purchravius de Nurenberch	.....
98	1278 (Vienne)	24. Sept.	Fridericus Burcgravius de Nurenberc	.....

Umschrift desselben.		Bemerkungen.
Siegel mit dem quadrirten Schilde.	Frauensiegel.	
.....	.....	Das Siegel Conr. d. J. scheint dem letztgenannten Siegel Conr. d. Ae. (seines Vaters) nachgeahmt. Auch die Zahl der Einfassungstücke (26) ist dieselbe. Nach Oetter's Angabe (Vers. I, 309) war das Siegel Conr. d. Ae., welches sonst an dieser Urkunde hing, jetzt aber abgefallen ist, mit folgender Umschrift versehen: SIGILLVM DOMINI CONRADI BVRGGRAVII DE NVRM-BERG COMITIS DE ZOLLERN. Er verbessert diese Angabe, die nicht einmal mit seiner ebenda p. 287 gelieferten Abbildung übereinstimmt, im Vers. II, 261, und wir überzeugen uns, dass Oetter das Siegel Conr. d. Ae. welches uns durch die Urk. vom 1. Mai 1246 bekannt ist, vor sich gehabt habe.
† SIG. FRIDERICI. C(o)- MITIS. IN. ZOLRE.	.....	Dies Siegel (dasselbe wie bei Nr. 61?) unterscheidet sich von dem früher erwähnten quadrirten zollrischen Schilde (Nr. 31.) ausser durch die Form des Schildes und Abrundung der Buchstaben, auch noch durch die grössere Anzahl der Punkte, mit denen im 2ten Felde der Viertelung Tinctur angedeutet ist.
† Umschrift undeutlich.	† S VDIL(hildis Co)MITISSE D(e) ZOLRE.	Das Siegel der Gräfin stellt eine Adlerin dar; der zurückgebogene Hals des Vogels scheint eher eine vertheidigende Stellung auszudrücken, als der geöffnete Flug den Flügelschlag des Aufschwunges.
† S. Fri)DE(rici bur)CGR- (vii de Nur)ENB(erc)	† S DNE BV(r- gr)AVIE D(e Nv)RENBERCH ELISABET	Friedr. siegelt hier mit dem Zollerischen Wappen und bedient sich des Helmschmuckes mit dem Pfauenspiegel. — Das Siegel der Elisabeth, welches sich schon durch die Umschrift von dem früheren unterscheidet, ist von runder Form und zeigt eine sitzende Frauengestalt ohne Wappenschild.
.....	wie oben 28. Jul. 1265.	.....
.....	wie oben 3. Jun. 1254.	.....
.....	.....	Wie bei Nr. 72.
Si(g. Fri)DERICI. COMI- TIS. (in Zolre).	.....	Offenbar dasselbe Siegel wie bei Nr. 61.
SIG. FRI(derici. Comitis in Zol)RE.	.....	Nach der Form des E zu schliessen dasselbe Siegel wie bei Nr. 64. Doch stehen hier die Buchstaben der Umschrift enger, als dort.
.....	.....	Wie bei Nr. 72. Ao. 1265.
.....	.....	desgl.

N ^o	Jahr	Tag	Name und Titel des Sieglers nach der Urkunde.	Siegel und mit dem Löwenschild.
				Siegel
110	1282	21. Apr.	Cunradus Burgravius Junior de Nürnberg	†. S. CONRADI. BURGRAVIL. DI NVRENBERHC.
116	1283	25. Apr.	F. Burgravius de Nurenberch	.....
118	1283	1. Sept.	Adelhedis uxor Heinrici de Kastel	.....
125	1285	17. Febr.	Fridericus Burggravius de Nürnberg	.....
126	1285 (in Nürnberg)	30. März.	Fridericus Burcgravius de Nurenberch	.....
129	1285	19. Dec.	Fridericus Burcgravius de Nurenberch	.....
132	1286 (vor Stuttgart.)	19. Nov.	Friderich Burchgrave von Nurenberch Friderich graue von Zolre (sein Vetter)	.....
135	1287	16. Oct.	Friderich, der Alte und Friderich sein Sohn, der Ritter, von Gottes Gnaden Grafen von Zolre	.....
136	1288 (Kadoldesburch.)	31. Aug.	Burgravius de Nurenberch	.....
138	1290	.....	Friderich Purchrave ze Nurnberch	.....
142	1290 (Erfordie.)	24. Aug.	Fridericus Burcgravius de Nurenberch	.....
159	1295 (Grozenhaselach.)	1. Jun.	Friderich Burggrave von Nurenberg	.....
160	1295 (Kadolsburch.)	28. Jun.	Friderich Burgrave von Nurenberch	.....
162	1296 (Kadolspurch.)	7. März.	Fridericus Burgravius de Nureberch Johannes filius ejus	.....
164	1297 (in Kadolspurch.)	3. Jan.	Fridericus Burgravius de Nurenberch	.....
166	1298 (Nürnberg.)	25. Nov.	Johan Burcraf von Nürnberg	.....
168	1299	.....	Cunrat der Burcgraue von Nurenberg und Agnes die Burcgrauin	†. S. CO(n)RADI. BVRGRAVIL. I NVREN(ber)HC.

Schrift desselben	Schrift und Umschrift	Schrift und Umschrift	Schrift und Umschrift	Schrift und Umschrift	Schrift und Umschrift	Schrift und Umschrift
Siegel mit dem quadranten Schilde.	Frauensiegel.			Bemerkungen.		
.....	.....	.....	.....	wie bei nr. 63. 1259. Oct.	1259	100
.....	.....	.....	.....	wie bei nr. 72. Ao. 1265.	1265	101
.....	.....	.....	.....	Unter einem Marienbilde (der schmerzhaften Mutter) die knieende Ge-		
.....	.....	.....	.....	stalt der Sieglerin. Ein anderes Siegel derselben mit dem Kastellschen Wap-		
.....	.....	.....	.....	pen hat Oetter Vers. II, 590 abgebildet.		
.....	.....	.....	.....	wie bei nr. 72. 1265.	1265	170
.....	.....	.....	.....	.....	1265	171
.....	.....	.....	.....	wie Ao. 1265	1265	172
.....	.....	.....	.....	Der Burggraf siegelt hier neben dem Kaiser für sich und für seinen Vetter,		
.....	.....	.....	.....	den Grafen Friedr. von Zolre. Sein Siegel bleibt immer wie bei Nr. 72.		
.....	.....	.....	.....	Das Siegel Friedrichs des Alten ist abgerissen, das seines Sohnes hängt		
.....	.....	.....	.....	an. Er bedient sich des Helmschmuckes der Pfauenfedern. Vgl. Heft II.		
.....	.....	.....	.....	der Hohenzollerschen Alterthümer.		
.....	.....	.....	.....	wie Ao. 1265.	1265	173
.....	.....	.....	.....	desgl.		
.....	.....	.....	.....	desgl.		
.....	.....	.....	.....	desgl.		
.....	.....	.....	.....	desgl.		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	.....	.....		

N ^o	Jahr	Tag	Titel und Name des Sieglers nach der Urkunde.	Siegel und Umschrift desselben.	
				Siegel mit dem Löwenschild.	Siegel mit dem quadrierten Schilde.
169	1299	28. Mai.	Helena von Gotes Gnaden Burggravin ze Nürnberg Anna von Nassau	.....	• SIGILLVM (Helene Dei gra)TIA PVRC(ravie de) NVRENBEC • S. DNE. ANNE COMI- TISSE. DE. NASSAWE
170	1299	10. Aug.	Johannes dei gratia Burgra- (Kitzingen.) vius Nürnbergensis	.....	secretum wie bei Nr. 162 Ao. 1296.
171	1299	13. Aug.	Domina Anna soror Johan- (Ezzelingen) nis Burgravii de Nuremberg	.....	wie oben Nr. 169, am 28. Mai e. a.
172	1300	3. Mai. (Haygerloch)	Comes de Czûlr.	.....	.. SIG. FRIDERICI. CO- MITIS..... (dennoch drei Schilder.)
173	1300	26. Aug.	Chunradus Burgravius de Nurenberch	wie bei Nr. 63. Ao. 1259.	.....
174	1300	13. Sept. (Nürnberg)	Chûnradus Burchgravius de Nuremberch Junior	desgl.	.....

I.

Index Personarum.

1. Imperatores et Reges.

- Adolfus Rex, p. 187. n. 152.
 Albertus I. R., p. 203. n. 167. p. 209. n. 171. p. 211. n. 173.
 Conradus (II.) III. Imp., p. 5. n. 1. p. 15. n. 5. p. 16. n. 6.
 Conradus IV. R., p. 45. n. 28. p. 46. n. 29. p. 56. n. 36. p. 104. n. 70. p. 105. n. 71.
 Fridericus I. I., p. 18. n. 7. p. 19. n. 8. p. 23. n. 10. p. 24. n. 11.
 II. I., p. 32. n. 18. p. 36. n. 21. p. 40. n. 23. p. 43. n. 26.
 Heinricus IV. I., p. 10. n. 2b. p. 14. n. 4.
 — (VII.) R., p. 35. n. 20. p. 38. n. 22. p. 52. n. 32.
 — (de Thuring. Rom. R. Elect.) Raspe, p. 64. n. 43. p. 67. n. 44. p. 72. n. 47. p. 75. n. 48.
 Otto IV. R., p. 31. n. 17.
 Ottocar R. Bohem., p. 129. 30. 31. n. 92.
 Philippus II. R., p. 26. n. 13. p. 27. n. 14. p. 28. n. 15. p. 29. n. 16.
 Rudolfus I. I., p. 124. n. 76. p. 129. 30. 31. n. 92. p. 139. n. 101. p. 140. n. 102. p. 142. n. 105. p. 145. n. 108. p. 146. n. 109. p. 147. n. 111. p. 148. n. 112. p. 149. n. 113. p. 153. n. 116. p. 158. n. 123. p. 161. n. 127. p. 166. 67. 68. n. 132. p. 170. n. 134. p. 177. n. 140. 141. p. 181. n. 145. p. 183. n. 147. p. 186. n. 151.
 Wilhelmus R., p. 62. n. 41. — p. 77. n. 49.

2. Duces.

- Austriæ, Liupold, p. 21. n. 9. p. 24. n. 11. p. 25. n. 12. p. 27. n. 14.

Heinric. p. 21. n. 9.

Helena (ducissa.) ibid.

Theodora — ibid.

Bavariæ, Otto, p. 23. n. 10. p. 38. n. 21. p. 47. n. 29.

Ludovic. p. 27. n. 14. p. 36. n. 20. p. 127. n. 90. p. 131. n. 92. p. 139. n. 101. p. 140. n. 102. p. 148. n. 112. p. 161. n. 122. p. 172. n. 136. p. 186. n. 151.

Heinric. p. 5. n. 1. p. 58. n. 38.

Rudolf. p. 209. n. 171.

Bohemiæ, Ulricus, p. 20. n. 8.

Carinthiæ, Bernhard, p. 38. n. 21. p. 47. n. 29.

Daciæ, Berthold., p. 25. n. 12.

Lotharingiæ, Frideric., p. 5. n. 1.

Meraniæ, Berthold., p. 24. n. 11. p. 27. n. 14.

Otto, p. 62. n. 41. p. 63. n. 42. 43. p. 67. n. 44. p. 72. n. 74. p. 75. n. 48. p. 106. n. 72.

De Rotenburg, Frideric., p. 28. n. 15.

Saxoniæ, Heinric., p. 15. n. 4. p. 18. n. 7.

Albertus, p. 47. n. 29.

— Angariæ et Westfaliæ
 Dux, Comes de Bren,
 Burcgraviusque Maide-
 burgensis, p. 186. n. 151.

Spoletii, Rainold, p. 33. n. 18.

Sueviæ, Heinric., p. 5. n. 1.

Frideric., p. 16. 17. n. 6.

De Tekke, p. 167. n. 132.

Welfo dux., p. 19. n. 7.

- Zaringen, Berthold., p. 11. n. 2b. p. 17. n. 9.

Cunrad, p. 14. n. 4.

3. Marchiones.

De Baden, Frideric., p. 31. 17.

- De Baden, Hermann, p. 33. n. 18. p. 40. n. 23. p. 47. n. 29.
- Brandenburg, Johannes, p. 127. n. 90. Otto, p. 131. n. 92.
  - Burgove (Burgau), Heinric., p. 39. n. 22. p. 166. n. 132.
  - Happerch, H., p. 139. n. 101.
  - Histriae, Berthold, p. 5. n. 1. p. 24. n. 11.
  - Rumesperg, Berthold., p. 43. sub n. 27. Gotfrid. ib.
  - Saxoniae, Cunrad., p. 17. n. 6.
- De Tuscia, Conrad., p. 15. n. 5.
Heinric. marchio, p. 16. n. 5.
4. Landgravii.
- De Lu(i)kenberg (Leuchtenb.), Diepold., p. 26. n. 13. p. 27. n. 14.
- Frideric. p. 105. n. 71. p. 141. n. 103. 4. p. 146. n. 109. p. 155. n. 120. p. 156. n. 121. p. 157. n. 122. p. 158. n. 213.
- Gebhard, p. 140. n. 102. p. 179. n. 142. p. 180. n. 144.
- Thuringiae, Heinric., p. 38. n. 21.
  - Com. palat. Saxoniae p. 47. n. 29.
5. Comites palatini.
- Bavariae, Rapoto, p. 57. n. 32. p. 64. n. 43. p. 67. n. 44. p. 72. n. 47. p. 75. n. 48. Com. pal. d. *Kraiburg*, p. 72. n. 47. - - - *Ortenberg*, p. 111. n. 75.
- Adelhaid uxor, p. 200. n. 164. p. 111. n. 75. p. 121. n. 83.
- Burgundiae, Johannes dom. *Salinarum* p. 62. n. 41. p. 63. n. 42. p. 71. n. 46. p. 77. p. 49. p. 78. 79. n. 50. p. 80. n. 51.
- Hugo et ej. uxor *Alix*, p. 64. n. 43. p. 67. n. 44. p. 69. n. 45. p. 70. n. 46. p. 72. n. 47. p. 75. n. 48. p. 77. 78. n. 49. 50. p. 80. n. 51. p. 81. n. 52. p. 82. n. 53. p. 83. n. 54.
- (Dux) p. 84. n. 55. p. 85. n. 56. p. 87. n. 57. 58.
- Burgundiae, Otto fil., p. 89. 90. 91. n. 59.
Philippe conte de Savoie et de Borgogne palatin ib.
- De Calewo (Calwe), Gotfrid., p. 14. n. 4. Otto, p. 23. n. 10.
- Rheni (dux Bavar.), Ludovic., p. 127. n. 90. p. 131. n. 92.
- Otto, p. 23. n. 10. p. 139. n. 101. p. 148. n. 112. p. 172. n. 136. p. 186. n. 151.
- Rudolf, p. 209. n. 171.
- Saxoniae, Heinric. (landgrav. Thuring.) p. 47. n. 29.
- Tubingen, p. 30. n. 16. p. 167. n. 132.
  - Wittelsbach, Otto, p. 5. n. 1. p. 15. n. 5.
6. Burggravii, Castellani.
- De Cubito burggr. p. 163. n. 129.
- Magdeb. b. (Dux Albert. Sax.) p. 186. n. 151.
  - Nurnberg, Gotfridus castell. — p. 16. n. 5. p. 17. n. 6.
- Conradus, p. 20. n. 8. p. 22. n. 9. castell. p. 23. n. 10. praef. p. 24. n. 11. p. 25. n. 12.
- Fridericus b. p. 26. n. 13. praef. p. 27. n. 14. p. 29. n. 15.
- Conrad. b. p. 33. n. 18. p. 36. n. 20. p. 38. n. 21. p. 39. n. 22. p. 45. n. 28. p. 48. n. 29. p. 50. n. 31. p. 62. n. 41. p. 63. n. 42. p. 67. n. 44. p. 69. n. 45. p. 70. n. 46. p. 72. n. 47. p. 77. n. 49. p. 79. n. 51. p. 81. n. 52. p. 82. n. 53. p. 95. n. 63.
- Fridericus, p. 49. n. 30. p. 50. n. 31. p. 52. n. 32. p. 55. n. 35. p. 56. n. 36. p. 57. n. 37. p. 58. n. 38. p. 59. n. 39. p. 62. n. 41. p. 82. n. 53. p. 95. n. 63. p. 100. n. 66. p. 104. n. 70. p. 105. n. 71. p. 106. n. 72. p. 108. n. 73. p. 110. n. 74. p. 111. n. 75. p. 115. n. 77. p. 116. n. 79. p. 117. n. 80. p. 120. n. 82. p. 121. n. 83. p. 123. n. 85. p. 124. n. 86. p. 125. n. 87. p. 126. n. 88. 89. p. 127. n. 90. p. 129. 30. 31. n. 92.

p. 132. n. 93. 94. p. 133. n. 95. p. 134. n. 96. p. 135. n. 97. p. 136. n. 98. 99. p. 137. n. 100. p. 138. n. 101. p. 140. n. 102. p. 141. n. 103. 104. p. 142. n. 105. p. 143. n. 106. p. 144. n. 107. p. 145. n. 108. p. 146. n. 109. p. 148. n. 112. p. 149. n. 113. 114. p. 152. n. 116. p. 153. n. 117. 118. p. 155. n. 119. 120. p. 156. n. 121. p. 157. n. 122. p. 158. n. 123. 124. p. 159. n. 125. p. 160. n. 126. p. 161. n. 127. p. 162. n. 128. p. 163. n. 129. p. 164. n. 130. p. 165. n. 131. p. 167. 68. n. 132. p. 169. n. 133. p. 170. n. 134. p. 172. n. 136. p. 174. n. 137. 138. p. 175. n. 139. p. 176. n. 140. p. 177. n. 141. p. 179. n. 142. 43. p. 180. n. 144. p. 181. n. 145. p. 182. n. 146. p. 183. n. 147. 48. p. 184. n. 149. p. 185. n. 150. p. 186. n. 151. p. 187. n. 152. p. 191. n. 154. p. 195. n. 159. p. 196. n. 170. p. 198. n. 162. p. 199. n. 163.

Elisabeth uxor. p. 62. n. 41. — p. 82. n. 53. p. 108. n. 73. p. 111. n. 75. p. 117. n. 80. p. 121. n. 83.

Helena ux. p. 198. n. 162. p. 200. n. 164. p. 205. n. 169.

Alix fil. Friderici et Elisab. p. 62. n. 41. p. 78. 79. n. 50. p. 80. n. 51.

Adelhaidis fil. p. 104. n. 67.

Maria fil. p. 101. n. 67. n. 106. n. 72. p. 108. n. 73. p. 117. n. 80. p. 124. n. 86. p. 125. n. 87. p. 126. n. 88. 89. p. 127. n. 90. p. 128. n. 91. p. 170. n. 134.

Johannes, p. 201. n. 165. p. 202. n. 166. p. 204. n. 167. p. 207. n. 170. p. 209. n. 171.

Fridericus, p. 146. n. 109. p. 162. n. 128. p. 201. n. 165. p. 204. n. 167. p. 211. n. 173.

Conradus, p. 162. n. 128.

- p. 48. n. 29. p. 95. n. 63.

p. 100. n. 66. p. 123. n. 85. p. 135. n. 97. p. 146. n. 110. p. 147. n. 111. p. 150. n. 115. p. 187. n. 153. p. 190. n. 154. p. 192. n. 156. p. 193. n. 157. p. 194. n. 158. p. 197. n. 161. p. 203. n. 167. p. 204. n. 168. p. 212. n. 174. p. 214. n. 175.

Agnes uxor., p. 190. n. 154. p. 192. n. 156. p. 194. n. 158. p. 197. n. 161. p. 204. n. 168. p. 212. n. 174.

Agnes fil. p. 204. n. 167.

Vetoviensis Zmilo, p. 129. 30. 31. n. 132.

Sigefridus sine cognom., p. 15. n. 5.

7. Comites.

De Abenberg, Cunrat, p. 205. n. 169.

Eberhard, p. 5. n. 1.

- Aichelberg, Heinric., p. 24. n. 11. p. 25. n. 12.

- Areburg, Adelbert, p. 14. n. 4.

Conrad., p. 14. n. 4.

Hermann., ib.

- Berge, Berthold., p. 24. n. 11. p. 25. n. 12.

Ulric., ib.

- Bogen, Albert., p. 23. n. 10.

- Bren, Albert. (Dux Saxon.) p. 186. n. 151.

- Buchhorn, Otto, p. 5. n. 1.

- Burchusen, Gebhard., p. 16. n. 5.

- Castel, Robert., p. 20. n. 8. p. 29. n. 15.

Heinric., p. 106. 7. n. 72. p. 108. n. 73. p. 153. 54. n. 118.

- Dietis (Dietz), Bernhard., p. 31. n. 17.

- Dilingen, Hartmann., p. 36. n. 20. p. 47. n. 29. p. 93. n. 61.

- fil., p. 94. n. 62.

- Eberstein, Albert., p. 24. n. 11. p. 25. n. 12.

- Friburg, Egeno, p. 39. n. 22.

- Fürstenberg, Heinric., p. 61. n. 40.

- Greifsbach, Berthold., p. 189. n. 153.

- Habsburg, Marquard., p. 5. n. 1.

- Haigerloch, Albrecht, p. 167. n. 132.

- Hardecke b. p. 38. n. 21.

- Hausberg, Albert., p. 43. n. 26.

Rudolf ib.

- De Helfenstein, Ulric., p. 94. n. 62. p. 167. 68. n. 132.
 Wilhelm., p. 5. n. 1.
 Willibirgis, comitiss., p. 93. n. 61.
- Henneberg, Boppo, p. 47. n. 29. p. 176. n. 139. p. 177. n. 140.
  - Hirschberg, Gebhard., p. 155. n. 199. p. 172. n. 136. p. 177. n. 157. p. 182. n. 146. p. 184. n. 149. p. 185. n. 150 p. 188. n. 153.
  - Hohenberg, Albert, p. 210. n. 172.
 Burkard, p. 166. n. 132.
  - Huneburg, Folmar, p. 14. n. 4.
  - Kirchberg, Hartmann, p. 5. n. 1.
  - Kyburg, Hartmann, p. 39. n. 22.
  - Lechismund (Lechsmünde), Diepold, p. 5. n. 1.
  - Leiningen, Frideric., p. 31. n. 17.
 Canonic. Bamberg., p. 60. n. 39.
  - Lewinstein, Albert., p. 14. n. 4. p. 19. n. 7.
  - Lucelenburg (Lüzelb.), Wilhelm., p. 14. n. 4.
  - Montfort, Johann., p. 5. n. 1.
 Rudolf., p. 168. n. 132.
 Ulric., p. 167. n. 132.
  - Mosburg, Albert., p. 59. n. 38.
  - Nassau, Hugo, p. 5. n. 1.
 Anna, comitiss., p. 200. n. 164. p. 205. 6. n. 169.
 — Emichon., Com. Nass. uxor p. 209. n. 171.
  - Nuinburg (Neuenb.), Berthold., p. 13. n. 3.
 Dieteric., ib.
  - Oetingen, Eberhard., p. 19. n. 8.
 Ludovic., p. 27. n. 14.
 — fil. p. 106. n. 72. p. 107. 8. n. 73. p. 111. n. 75. p. 124. n. 86. p. 125. n. 87. p. 126. n. 88. 89. p. 127. n. 90. p. 138. n. 101. p. 143. n. 106. p. 151. n. 115. p. 166. 68. n. 132. p. 170. n. 134. p. 172. n. 136. p. 184. n. 149. p. 185. n. 150.
  - Orlamunde, Hermann., p. 47. n. 29. p. 88. n. 58. p. 176. n. 140.
 Otto, frat., p. 176. n. 140.
- De Orlamunde, Beatrix, comitiss., p. 84. n. 55. p. 85. n. 56. p. 87. n. 57. p. 89. n. 59.
 Otto, fil. ej., p. 86. n. 57. p. 88. n. 58.
- Ortenberg, Wendelin, p. 5. n. 1.
  - Phürt, Johann., p. 5. n. 1.
  - Pleyen, Luitold, p. 16. n. 5. p. 22. n. 9. p. 38. n. 21.
  - Raprechtswilar, Rudolf., p. 39. n. 22.
  - Rotenecke, Gebhard., p. 105. n. 71.
  - Rumesperich (Romsb.), Gotfrid, p. 19. n. 7.
  - Saraburg, Frideric., p. 15. n. 4.
  - Saraponte, Frideric., p. 31. n. 17.
  - Seine, Heinric., p. 47. n. 29.
  - Spanheim, Johann., p. 5. n. 1.
  - Sulzo, Alwic., p. 6. n. 2a. p. 8. n. 2b. p. 12. n. 3. p. 14. n. 4.
  - Tagesburc, Hugo, p. 14. n. 4.
  - Thirstain, Frideric., p. 5. n. 1.
  - Tollinstein, Gebhard., p. 27. n. 14.
  - Tubingen, Hugo, p. 19. n. 7.
  - Ultimis, Ulricus, p. 44. sub. n. 27. p. 48. n. 29.
  - Wasserburg, p. 22. n. 9. p. 24. n. 11. p. 25. n. 12.
  - Werde, Siboto, p. 33 n. 18.
 Heinric., fil. ib., p. 43. n. 26.
  - Werdenberg, Hugo, p. 5. n. 1.
  - Wertheim, Boppo, p. 29. n. 15.
  - Wirtemberg, Hartmann., p. 30. n. 16.
 Heinric., p. 5. n. 1.
 Eberhard., p. 166. 67. 68. n. 132.
  - Zolre, Adelbert., p. 6. 7. n. 2a. p. 8. n. 2b. p. 11. 12. n. 3. p. 14. n. 4.
 Conrad., *qui et Burggr. de Nurenb.* p. 31. n. 17.
 Frideric., p. 8. n. 2a. p. 9. n. 2b. p. 30. n. 15. p. 34. n. 19. p. 40. n. 23. p. 41. n. 24. p. 42. n. 25. p. 44. n. 27. p. 54. n. 34. p. 61. n. 40. p. 94. n. 62. p. 98. n. 64. p. 99. n. 65. p. 102. n. 68. 69. p. 113. n. 76. p. 115. n. 78. p. 118. n. 81. p. 122. n. 84. p. 128. n. 91. p. 167. 68. n. 132. p. 171. n. 135. p. 210. n. 172.

De Zolre, Gotfrid., p. 19. n. 7.
 Rudolf., p. 5. n. 1.
 Adelheid., Frid. uxor., p. 92. n. 60.
 p. 93. n. 61. p. 102. n. 69. p. 115. n. 78.
 Gerunc (de Stulingen), p. 8. n. 2a. p. 11. n. 2b.
 Gotfridus ib.
 Manegoldus (de Veringen) ib.
 Zeizolf (de Craichgowe) ib.

8. Dynastae, nobiles, milites etc.

De Achdorf, Heinric. mil., p. 57. n. 37.
 - Altdorf, Cunrad., p. 114. n. 77.
 - Althain, Dietric., p. 99. n. 65.
 - Amernspach, Crafto, p. 22. n. 9.
 - Antirsbach, Heinric., p. 14. n. 4.
 - Arberg, Heinric. pincerna, p. 152. n. 115. p. 112. n. 75.
 - Arnsteine, Wichard., p. 21. n. 8.
 - Arra, Conrad., p. 16. n. 5.
 - Asberg, Heinric., p. 120. n. 82.
 - Ascha, Ludovic., p. 15. n. 4.
 Marquart., p. 10. n. 2b.
 Ruom, p. 15. n. 4.
 Wezil, ib.
 - Asla, Albert., p. 142. n. 105.
 - Asparn, Ulric., p. 22. n. 9.
 - Auwingen, Volhardus, p. 210. n. 172.
 - Azenstein, Conrad., p. 15. n. 4.
 - Badewege, C., p. 41. n. 24.
 - Barndech, Egilolf, p. 13. n. 3.
 - Bedingiswilaeri, Heinrich, p. 10. n. 2b.
 - Berge, Albertus, p. 16. n. 5.
 Eberhard., p. 142. n. 105.
 Heinric., ib.
 - Beierut, Hertwic. advocatus, p. 198. n. 162.
 Berengerus mil., p. 99. n. 65.
 De Bernhusen, Wolfram., p. 166. n. 132.
 - Bilstein, Manegold., p. 10. n. 2b.
 Blarrer, Theoderic. mil., p. 98. n. 64.
 De Bohchingen, Luitfrid., p. 8. n. 2a.
 - Bolle, Burkard., p. 113. n. 76.
 - Borbach, Winhard., p. 172. n. 136.
 - Braitenstein, Hermann., p. 172. n. 136.

Braunecke, Gotfrid., p. 134. n. 95.
 De Brant, Rudeger., p. 172. n. 136. p. 176. n. 139. p. 177. n. 140. p. 180. n. 143.
 Rudolf., p. 184. n. 148.
 - Bruhsel, Otto, p. 105. n. 71.
 - Brukebach, Conrad., p. 120. n. 82.
 - Brukkeberg, Frideric., p. 106. n. 72. p. 109. n. 73.
 Conrad., p. 195. n. 159.
 - Brunne, Werner, p. 105. n. 71.
 - Burchusen, Gevehard., p. 16. n. 5.
 - Burgelin, Conrad., p. 115. n. 77.
 - Burhen, Boppo, p. 43. n. 26.
 - Butendorf, Er., p. 135. n. 97.
 - Butingen, Gerlach, p. 33. n. 18.
 - Cappil, Eigilwart., p. 13. n. 3.
 - Chapelle, Ulrich, p. 174. n. 138. p. 196. n. 160. p. 203. n. 166.
 - Chunringen, Cuono, p. 15. n. 4.
 Hadmar, p. 22. n. 9.
 - Chriusen, Hartung, p. 107. n. 72. p. 109. n. 73.
 - Cochhusen, Albert. et fil. ejus, p. 22. n. 9.
 - Constat, Iring, p. 56. n. 35. p. 61. n. 39.
 Theoderic. ib.
 - Cortenay, Isabella uxor Johann. com. Burg. p. 63. n. 42.
 - Cropfisberg., Heinric., p. 31. n. 17.
 - Crutheim, Wolfrad., p. 29. n. 15. p. 40. n. 23. p. 43. n. 26. p. 47. n. 29.
 - Curia, Otto, p. 105. n. 71.
 - Dietenhofen, Frideric., p. 152. n. 115.
 Otto, p. 135. n. 97. p. 143. n. 106. p. 159. n. 124. p. 172. n. 73. n. 136. p. 176. n. 139. p. 177. n. 140. p. 180. n. 143. p. 192. n. 155. p. 195. n. 159. p. 200. n. 164.
 Rudeger, p. 152. n. 115.
 - Dietfurt, Eberhard, p. 8. n. 2a.
 Heinric., ib.
 Hermann., ib.
 - Domo, Heinric., p. 109. n. 73. p. 112. n. 75.
 - Dornberg, Wolfram., advocat., p. 143.

- n. 106. p. 152. n. 115. p. 184. n. 149. p. 185. n. 150.
 Anna et Elisabeth fil., p. 185. n. 150.
- De Dura, Rudeger, p. 15. n. 5.
- Durne, Ulric., p. 29. n. 15.
  - Egesteige, Guntramn., p. 8. n. 2a.
  - Egerstorf, Conrad., p. 176. n. 139. p. 177. n. 140. p. 184. n. 148. p. 192. n. 155. p. 198. n. 162.
  - Ehenheim, Albertus, p. 97. n. 63. Heinric., ib.
  - Ehrenvels, Chonrad., p. 105. n. 71.
  - Eib, Ludovic., p. 191. n. 154.
  - Entse, Conrad., p. 20. n. 8.
  - Eringen, Gerung. pincerna, p. 106. n. 72. p. 109. n. 73.
  - Etenstad, Heinric., p. 16. n. 5.
  - Eych, Hermann., p. 149. n. 114.
  - Ezlo, Albert., p. 59. n. 38.
  - Florin, Bernhard., p. 8. n. 2a. p. 12. n. 3. Egilolf ib.
- Filangieri, Reichard. marscalc. R. Jerusal. p. 46. n. 29.
- De Foro Gotfrid., p. 21. n. 8.
- Frichonis dicti Conrad., p. 107. n. 72. p. 109. n. 73. p. 151. n. 115.
 Ulric. p. 107. n. 72. p. 109. n. 73.
- De Frankoneburg, Conrad., p. 15. n. 4.
- Fronberg, Sifrid., p. 5. n. 1.
  - Frowenberg, S., p. 59. n. 38.
  - Gadme, Ulric., p. 21. n. 9.
  - Gaisendorf, Wolfram., p. 191. n. 154.
  - Gengingen, Anselm., p. 210. n. 172. W. ib.
  - Gera, Heinric. advocat., p. 176. n. 139. p. 177. n. 140.
  - Gerlôs, Otto, p. 203. n. 166.
  - Giech, Chunmund., p. 176. n. 139. p. 177. n. 140. Eberhard., p. 58. n. 38. p. 59. n. 39. Heinric., p. 176. n. 139.
  - Gissingen, Conrad., p. 8. n. 2a.
  - Gosdorf, mil., p. 115. n. 77. p. 120. n. 82.
  - Griezpatch, Werner, p. 22. n. 9.
- De Grifinstein, Meribot., p. 15. n. 4.
- Grimpurch, Ulrich, p. 175. n. 138.
  - Grindelach, Herdegen, p. 24. n. 11. p. 106. n. 72. p. 109. n. 73. p. 132. n. 94. p. 138. n. 100. p. 143. n. 106. p. 158. n. 124. p. 164. n. 130. p. 172. 73. n. 136. Hiltebold., p. 49. n. 30. Liupold., p. 16. n. 5.
- Grossus Ulric. mil. p. 120. n. 82.
- De Grunbach, Marquard., p. 17. n. 6. Wolflin., p. 144. n. 107.
- De Gundelvingen, Andreas, p. 208. n. 170. Hartmann., p. 205. n. 168. Swiger., p. 53. n. 33. p. 166. n. 132.
- Gundofishusen, Adalbreht, p. 10. n. 2b.
  - Haheltingen, Hermann. sen., p. 106. n. 72. p. 108. n. 73.
  - Haonperg, Otto, p. 57. n. 37.
  - Hauspach, Gundacher, p. 203. n. 166. Ulrich ib.
- Hecke, Gotfrid. mil., p. 147. n. 110.
- De Heidecke, Gotfrid., p. 135. n. 97. p. 152. n. 115. p. 191. n. 154. p. 184. n. 149. Marquardt, p. 135. n. 97.
- Heidelberg, Berthold., p. 158. n. 124. Heinric., p. 120. n. 82. p. 121. n. 83.
  - Heitirbach, Dieteric., p. 122. n. 84. Rudolf. ib.
  - Walther, p. 8. n. 2a. p. 11. n. 2b.
  - Heligenstein, Agnes, p. 93. n. 61. p. 94. n. 62.
  - Henfenvelnt, Gabehart., p. 110. n. 74. p. 135. n. 97.
- Henlin, dicti Heinric. et Albert., p. 176. n. 139. p. 177. n. 140.
- De Heringesberge, Eberhard., p. 43. n. 26.
- Hertensteine, Heinric., p. 22. n. 9. Rupert., p. 133. n. 94.
  - Herzogenhoven, Conrad., p. 109. n. 73. p. 110. n. 74. p. 112. n. 75.
  - Hiltmarsdorf, Rapoto, p. 120. n. 82.
  - Hilrisbach, Eberhard., p. 15. n. 4.
  - Hirzeshusen, Heinric., p. 15. n. 5.
  - Hofelt, Everhard., p. 21. n. 8.
  - Hohenberg, Wullarius sen., p. 122. n. 84.

- Knuzel dictus, p. 161. n. 127.
- De Hohenfels, Conrad., p. 59. n. 38. p. 105. n. 71.
- Hohenhart, Heinric., p. 195. n. 159.
  - Hohenloch, Albert., p. 97. n. 63. p. 208. n. 170.
- Conrad., p. 47. p. 48. n. 29. p. 133. n. 95.
- Gotfrid., p. 38. n. 21. p. 40. n. 23. p. 43. n. 26. p. 47. 48. n. 29. p. 152. n. 115. p. 134. n. 95. p. 172. n. 136.
- Krafto mil., p. 133. n. 95. p. 172. n. 136.
- Hohsteten, Heinric., p. 95. n. 62.
- Stuhso, p. 58. n. 38. p. 59. n. 39. p. 94. n. 61.
- Hohncke, Arnold. dapifer, p. 143. n. 106. p. 176. n. 139. p. 177. n. 140. p. 180. n. 143.
- Ulric., p. 158. n. 124.
- Homessingen, Gundeloch, p. 10. n. 2b.
  - Hophov, Werner., p. 13. n. 3.
  - Horeburg, Conrad., p. 14. n. 4.
  - Horo Cuno, p. 13. n. 3.
  - Hovewilr, Bern., p. 13. n. 3. p. 15. n. 4.
  - Hoven, Conrad., p. 120. n. 82.
  - Hurnheim, Heinric., p. 95. n. 62. p. 106. 7. n. 72.
- Hermann., p. 107. n. 72.
- Rudolf., p. 108. n. 73.
- Ulric. et Herm. dicti de Kazenstein, p. 147. n. 111.
- Husin, Rotmann., p. 6. n. 2a. p. 8. n. 2b. p. 12. n. 3. p. 14. n. 4.
- Heinric., p. 110. n. 74.
- Richerus, p. 120. n. 82.
- Husinberg, Rudolf., p. 33. n. 18.
  - Immenerlech, Marquard., p. 120. n. 82.
  - Inzelsdorf, Wichart, p. 203. n. 166.
- Ott ib.
- Jakke, Seyfrid dictus, p. 191. n. 155.
- De Kallendin, Heinric. marscalc., p. 27. n. 14. p. 30. n. 16.
- Kambe, Alramus, p. 24. n. 11. p. 25. n. 12. p. 27. n. 14.
  - Kamerstein, Ramung., p. 43. n. 26. p. 49. n. 30. p. 97. n. 63. p. 110. n. 74. p. 133. n. 94. p. 135. n. 97.
- De Kazenstein, Hermann. } dicti de Hurnheim,
Ulric. } p. 147. n. 111.
- Ulric. plebanus, p. 189. n. 153.
- Kezelberg, Frideric., p. 40. n. 23.
  - Kinchlingen, Rudolf.
  - Kindesberg, Ramung., p. 88. n. 58.
  - (Kinsperch, Eberhard., p. 156. n. 120. Heinric., ib.)
  - Kiselowe, Rudolf., p. 31. n. 17.
- Knodel, Albert. dictus, p. 94. n. 62.
- De Kudorf, Conrad., p. 150. n. 114. p. 141. n. 115.
- Ulric., ib.
- Kullesheim, Conrad., p. 208. n. 170.
- Eckehard. ib.
- Kunegestein, Ulric., p. 48. n. 29.
  - Kurenburg, Conrad., p. 121. n. 83.
  - Laber, Hadmar., p. 105. n. 71.
  - Lage, Rudolf. mil., p. 84. n. 56.
  - Lapide, vide de Stein.
  - Landesekke, Herbort., p. 22. n. 9.
  - Landove, Cunrad., p. 168. n. 132.
  - Lebezingen, Sifrid., p. 49. n. 30. p. 176. n. 139. p. 192. n. 135.
- Hermann., p. 176. n. 139. p. 177. n. 140. p. 184. n. 148.
- Lengebach, Ottachar, p. 175. n. 138.
  - Le(i)nthe, Frideric. dictus, p. 107. n. 72. p. 100. n. 66. p. 109. n. 73.
- Hermann. ib.
- Lerbauer, Burkard., p. 109. n. 73.
- Leutzmann, Albert., p. 104. n. 70. p. 105. n. 71.
- Levenrode, p. 111. n. 75.
  - Libenstein, Henric., p. 187. n. 152.
  - Lierhein, Cunrad., p. 147. n. 111.
  - Lindach, Dipracht, p. 17. n. 6.
  - Loche, Boppo dictus, p. 176. n. 139. p. 177. n. 140.
  - Lovenhuse, Engelhard., p. 16. n. 5.
- Walther. ib.
- Luden, Henric., p. 15. n. 4.
  - Marquard., p. 17. n. 6.

- De Luphun, Heinrich, p. 10. n. 2b.
- Lupurch, Conrad., p. 105. n. 71.
  - Maessinhusen, Arnold., p. 59. n. 38.
  - Maingen, Frideric., p. 151. n. 115.
  - March, Wernher., p. 57. n. 37.
  - Meiental, Heinrich., p. 120. n. 82. p. 139. n. 101.
  - Meilnhart, Reimboto, p. 191. n. 154.
  - Meren, Werento, p. 112. n. 75.
  - Merkingen, p. 139. n. 101.
  - Meyssawe, Stephan marscalch inOsterreich, p. 203. n. 166.
  - Misouwa, Otto, p. 22. n. 9.
  - Mitterkirchen, Frideric., p. 57. n. 37.
  - Münster, Rudolf., p. 44. sub n. 27.
  - Mulbach, Chalho, p. 22. n. 9.
  - Ortolf. ib.
  - Mure, Meinward., p. 112. n. 75.
  - Ulric. sen., p. 165. n. 131.
  - jun., p. 116. n. 79. p. 165. n. 131.
  - Nankenrente, Fridericus dictus, p. 156. n. 120.
  - Newanstorf, dapif. Hermann., p. 202. n. 165.
  - Ulric., p. 158. n. 124. p. 176. n. 139. p. 202. n. 165.
  - Wolfram., p. 45. n. 28. p. 61. n. 39.
  - Niffen, Berthold., p. 30. n. 16.
  - Heinric., p. 39. n. 22.
  - Nivenegge, Conrad., p. 122. n. 84.
  - Tragbotho, mil. dict. de scultet. in Balingen, p. 122. n. 84.
  - Nohmutwiler, Herbord., p. 113. n. 76.
  - Nurenberg, Wolkold. mil., p. 121. n. 83. p. 122. n. 84.
  - Nuwenburg, Conrad., p. 21. n. 8.
  - Crato ib.
  - Oberosteten, Albert., p. 54. n. 34.
  - Sifrid. ib.
  - Ode, Arnold., p. 142. n. 105.
  - Ohrnbaw, Hermann. advocat., p. 112. n. 75.
  - Otelesdorf, Ulric., p. 134. n. 96.
  - Ouua, Wolferat, p. 10. n. 2b.
- De Pappenheim, Heinrich. marscalc. p. 5. n. 1. p. 39. n. 22. p. 43. n. 26.
- Paris, Heinrich., p. 100. n. 66.
  - Partenawe, Gernod., p. 134. n. 95.
  - Partenstein, Gernod., ib.
  - Paugolsdorf, Conrad., p. 105. n. 71.
  - Pergawe, Ulrich, p. 203. n. 166.
  - Pfafsteten, Albert., p. 22. n. 9.
  - Pfahlheim, Seifrid., p. 152. n. 115.
  - Pilchdorf, Ditrich, p. 203. n. 166.
  - Plassenberg, Helwig., p. 87. n. 57, p. 88. n. 58.
  - Ramung. Galliculus, p. 55. 56. n. 35.
  - jun., p. 87. n. 57. p. 88. n. 58.
  - Wilbrand., p. 56. n. 35.
  - Porssenprunen, Otto, p. 22. n. 9.
  - Porzelet, Bertrand, p. 46. n. 29.
  - Prising, Albert., p. 5. n. 1.
  - Puechberg, Albert., p. 203. n. 166.
  - Chunrat, p. 202. 3. n. 166.
  - Wulfinch ib.
- Domin. Rabo judex Egrens., p. 142. n. 104.
- Rabodo mil. Dei, p. 16. n. 5.
- De Ragoz, Conrad., p. 17. n. 6.
- Ramsenstal, Wolfram., p. 60. n. 39.
  - Ramphtiswilar, Rudolf. advocat., p. 33. n. 18.
  - Rangeldingen, Storker, p. 210. n. 172.
  - Krafto, ib.
  - Ranvelt, Hartmann. advocat., p. 199. n. 163.
  - Ravenspur, Heinrich. Imperial. aul. camerar., p. 39. n. 22.
  - Rauch, Heinrich., dictus, p. 156. n. 120.
  - Razenberge, Frideric., p. 56. n. 35.
  - Rechenberg, Erchenger, p. 106. n. 72. p. 109. n. 73.
  - Rehberg, Hiltebrand. (canonic. August.) p. 94. n. 61.
  - Reidern, Albert. mil., p. 41. n. 24.
- Renard., Walter mil., p. 98. n. 64.
- Richger. mil., p. 115. n. 77.
- Richkerhoven, Siboto, p. 120. n. 82.
  - Rietberg., Cunrad., p. 31. n. 17.
  - Rietfeld, Hartung advocat., p. 184. n. 148.

- De Riphenberg, Eberhard., p. 24. n. 11.
Reinold., ib.
- Rocchingen, Reimbodo, p. 16. n. 5.
  - Rochelingen, Bertold., p. 5. n. 1.
  - Rorawe, Dietric., p. 136. n. 98.
Diemud. fil., ib.
  - Rorbach, Winhard., p. 103. n. 71. p. 121. n. 83.
  - Rorre, Conrad., p. 142. n. 104.
  - Rossewac, Werner., p. 30. n. 16.
  - Rotenhagen, Ludovic. pincerna, fasanus, p. 45. n. 28. p. 58. n. 38. p. 59. n. 39.
  - Rotimburg., Conrad. dapifer, p. 24. n. 11. p. 29. n. 15.
  - Rotingen, Rudeger, p. 134. n. 95.
Otto, ib.
  - Ruthe, Reinhard., p. 210. n. 172.
  - Salvenstein E. pincerna p. 41. n. 24.
  - Sawensheim, Hiltprand, p. 133. n. 95.
Erkenger et J., 208. n. 170.
— fil., ib.
  - Schasisburg, m., p. 113. n. 76.
  - Schawenberc, Eberh., canon. Bamb., p. 60. n. 39.
  - Scipfe, Conrad, pincerna, p. 24. n. 11. p. 31. n. 17.
  - Schonenberg, Bruno, p. 121. n. 83.
Leupold, p. 150. n. 114.
  - Scheinfeldt, Frideric., p. 20. n. 8.
  - Schildberg, Berthold, p. 5. n. 1.
  - Scheym, Henric., p. 40. n. 23.
Hermann, p. 134. n. 95.
  - Scureberg, p. 142. n. 105.
  - Sedorf, Eberhard, p. 8. n. 2a.
  - See, Otto, p. 195. n. 159.
  - Sefelden, Wichart, p. 22. n. 9.
  - Sekendorf, Arnold, dapifer, p. 96. 97. n. 63. p. 100. n. 66. p. 107. n. 72. p. 109. n. 73. p. 121. n. 83. p. 184. n. 148. p. 208. n. 170.
Burkard, p. 96. 97. n. 63. p. 100. n. 66.
Ludovic., p. 96. 97. n. 63. p. 100. n. 66.
  - 66. p. 147. n. 110. p. 152. n. 115. p. 191. n. 154.
  - Walther, p. 139. n. 101. p. 176. n. 139. p. 177. n. 140. p. 198. n. 162. p. 202. n. 165. p. 208. n. 170.
  - Sevilingen, Rudolf., mil. dapifer, p. 94. n. 61.
  - Sibenbrunne, Conrad., dapif., p. 106. n. 72. p. 109. n. 73.
  - Sifritsdorf, Heinric., p. 57. n. 37.
  - Sirchingen, Hermann, p. 120. n. 82.
  - Sluzzelberg, Eberhard., p. 100. n. 66. p. 104. n. 70. p. 140. n. 102.
Ulric., p. 164. n. 130.
  - Smidelveit, Conrad., p. 40. n. 23. p. 43. n. 26. p. 45. n. 28. p. 48. n. 29.
  - Solzburg, Conrad., p. 119. n. 82.
Godefrid., p. 48. n. 29. p. 52. n. 32. p. 97. n. 63.
Stephan, p. 120. n. 82.
Ulricus, ib.
Adelheidis p. 119. n. 82.
Petrisa, ib.
  - Spaete, Heinric., mil. dictus, p. 53. n. 33.
  - De Sparnecke, Rudeger, p. 139. n. 101. p. 155. n. 120. p. 161. n. 127. p. 172. 73. n. 136. p. 176. n. 139. p. 177. n. 140. p. 180. n. 143.
Babo, p. 101. n. 127. p. 180. n. 143.
  - Speichingen, Periker., p. 8. n. 2a.
Benno, testament. doctor, p. 7. n. 2a. p. 11. n. 2b.
  - Spileberg, Tibert., p. 16. n. 5.
  - Stadecke, Leutold., p. 174. n. 138.
  - Stalekker, Bercht. der p. 203. n. 166.
  - Stechoron, mil., p. 41. n. 24.
  - Steine (Lapide), Embrico, p. 31. n. 17.
Heinric. sen., p. 40. n. 23. p. 114. n. 77. p. 119. n. 82. p. 135. n. 97.
—, fil., p. 114. n. 77. p. 119. n. 82.
Hiltebold., p. 114. n. 77. p. 119. n. 82. p. 172. 73. n. 136. p. 180. n. 143.
  - Hermann., p. 29. n. 15. p. 119. n. 82.

- Hermann. et } fratres magni p. 172. 73.
 Ulric. } n. 136.
- Stemphaer, Heinric. dictus, p. 57. n. 39.
- De Stetbach, Conrad., p. 45. n. 28.
 —, fil. ib.
 Otto, p. 156. n. 120.
- Stezman, Arnold., m. p. 115. n. 77. p. 120. n. 82.
- Stoece, Ulric., p. 22. n. 9.
- Stoero, Ulric., fasan., p. 58. n. 38.
- De Stolberg, Cunrad., p. 29. n. 15.
 Heinric., ib.
 Ludovic., ib.
- Stolzenberg, Hermann., p. 40. n. 23.
- Stoufe, Hermann., p. 106. n. 72. p. 109. n. 73.
- Stubenberg, Friedr., p. 203. n. 166.
 Heinrich, ib.
- Sunnberg, Hadmar, p. 203. n. 166.
 Krafto, ib.
- Talehusin, Egelolf, p. 8. n. 2a.
 Lof, p. 5. n. 1.
- Talmezingen, Hermann, p. 120. n. 82.
- Tanecho, Berthold., p. 15. n. 4.
 Hiltibold, p. 8. n. 2a.
- Tanne, Conrad., p. 106. n. 72. p. 109. n. 73.
 Heinric., p. 172. n. 136. p. 183. n. 147.
 Hermann., fil., ib.
- Tatterbeck, Cunrath der p. 191. n. 154.
 Cunrath, fil. ib.
- De Thetyngen (Tettingen), B. et frater suus, p. 210. n. 172.
- Thetelsauwe, Hermann, p. 195. n. 159.
- Tierberg, Cunrad., p. 61. n. 40.
- Tiuffen, Cono, p. 33. n. 18.
- Tollinstein, Gevehard., p. 27. n. 14.
- Tockenburg, Diethelm, p. 8. n. 2a. p. 11. n. 2b.
- Tornsparg, Sifrid., p. 5. n. 1. p. 39. n. 22.
- Trautmansdorf, Albrecht Stuhso, p. 203. n. 166.
- Trohtolvingen, Walther, p. 95. n. 62.
- Trostberg, Marquard., p. 120. n. 82.
- De Trubinhoven, Hiltebrand., p. 94. n. 61.
- Truhendingen, Frideric., p. 24. n. 11.
 p. 36. n. 20. p. 47. n. 26. p. 55. n. 35. p. 58. n. 38. p. 59. n. 39.
 p. 83. n. 54. p. 97. n. 63. p. 168. n. 132. p. 182. n. 146. p. 191. n. 154.
 Margareth., uxor, p. 83. n. 54.
- Trutenberg, Heinric., p. 156. n. 120.
- Tunschalkingen, Sifrid., p. 94. n. 61. p. 143. n. 106. p. 152. n. 115.
- Turndorf, Conrad., p. 26. n. 13.
- Turnowe, Albert Vurtzo (Vörtzo) dictus p. 156. n. 120. p. 176. n. 139. p. 177. n. 140.
 Eberhard., p. 176. n. 139. p. 177. n. 140.
- Ubetingen (Iptingen), Ulric. p. 29. n. 16.
- Uffenheim, Albert., p. 95. n. 63.
 Gotfrid., p. 97. n. 63.
 Ludovic., p. 95. n. 63.
- Ufseze, Frideric., p. 59. n. 38. p. 61. n. 39.
- Veliben, Gebhart, p. 175. n. 138.
- Vendbach, Berthold., p. 61. n. 39.
 Burkhard., p. 159. n. 124. p. 184. n. 148. p. 192. n. 155. p. 198. n. 162.
 p. 200. n. 164. p. 208. n. 120.
 Heinric. fil., p. 200. n. 164.
- Veringen, Eberhard., p. 9. n. 2b.
- Vestenberg, Albert., p. 109. n. 73. p. 195. n. 159.
 Ramung., p. 195. n. 159.
- Virnesperg, Ludovic., p. 40. n. 23.
- Volchensdorf, Heinrich, p. 203. n. 166.
- Vridingen, H. advocat., p. 41. n. 24.
- Wachindorf, Adelbert, p. 10. n. 2b.
- Waldenberg, Hugo, p. 26. n. 13.
- Waldenvels, Eberhard., p. 88. n. 58.
- Walpurg, Heinric. dapifer, p. 26. n. 13. p. 30. n. 16. p. 36. n. 20.
- Waltbote, Frideric. dictus, p. 164. n. 130.
- De Walva, Frideric., p. 8. n. 2a.
- Wartberg, Pilgrim, p. 175. n. 138.
- (Wartenberg), C. p. 41. n. 42.
- Weissenbach, Hermann., p. 175. n. 138.

De Weissenbrunnen, Cunrad., p. 150. n. 114.

Werbenwac, Albert. mil., p. 122. n. 84.

(Werdenfels), Albert., dictus Rinsinulus, p. 143. n. 106.

De Werfstein, Hugo, p. 13. n. 3.

- Westhusen, Ulric., p. 109. n. 73.

- Wistirhein, Adelb., p. 13. n. 3.

- Westramkirchen, Chunrad., p. 57. n. 37.

- Wier, Burchard., p. 59. n. 38.

- Wigeheim, Odalric. p. 8. n. 2a.

Rudolf., ib.

- Wildenrod, Conrad. marscale. p. 182. n. 146.

Engelsal., fil., ib.

- Wildhof, Rudolf., p. 13. n. 3.

- Winchel, Ottolf., p. 22. n. 9.

- Windisse, Rudolf., p. 13. n. 3. p. 15. n. 4.

- Winsberg, Engilhard., p. 29. n. 15.

- Wintersteten, E. pincerna, p. 36. n. 20. p. 43. n. 26.

- Winthage, Freitel, p. 175. n. 138.

- Winzenberg, Herimann., p. 17. n. 6.

- Winzilun, Landold., p. 8. n. 2a. p. 10. n. 2b.

- Wirkarsheim, Conrad., p. 20. n. 8.

- Witansdorf, Heinr. dict., p. 146. n. 110.

- Witenbrunne, R., p. 13. n. 3. (Weissenbr?)

- Wolfgersdorf, Otto, p. 202. n. 166.

Wernhart., ib.

Adelhaid, ib.

- Wolversteine, Rudolf., p. 22. n. 9.

- Wophenbach, Wolfram., p. 120. n. 82.

- Wurmelingen, Hohe Albert, p. 98. n. 64.

Heinric., ib.

- Zelking, Otto, p. 203. n. 166.

- Zimmern, Albert., p. 122. n. 84.

Werner sen. p. 8, n. 2a.

— jun. p. 122. n. 84.

Zobel, Andreas, dict. miles., p. 208. n. 170.

De Zucha, Rudger, p. 133. n. 94.

9. Sculteti, vicedomini, buttiglarii etc.

Berthold, sc., p. 180. n. 114.

Billung, viced., p. 17. 18. n. 6.

Billung., scult., p. 21. n. 8.

Conradus, judex Egreus., p. 161. n. 127.

Heinricus, sc., p. 21. n. 8.

Heinricus de Lapide, buttigl. in Nurenb., p. 114. n. 77.

Isolt, Berthold, dictus sc., p. 114. n. 77.

Marquard., buttigl. in Nurenb. p. 45. n. 21.

Nivenegge, Tragbotho, miles de sc. p. 122. n. 84.

Stromeier, Berthold., sc. p. 150. n. 114.

Conrad., sc., p. 121. n. 83.

Ulricus, sc., p. 118. n. 81.

Wichnandus, viced., p. 105. n. 71.

10. Cives et homines.

Ahsenhain, Hermann de, p. 99. n. 65.

Ebener, Conrad., ib.

Laugingen, Heinric. de, p. 99. n. 65. p. 102. n. 68.

Veter, Cunrad., p. 99. n. 65.

Eberhard., thelonearius, p. 142. n. 104.

Francisc., p. 161. n. 127.

Gotfridus, monetarius, p. 142. n. 104.

Martinus, p. 161. n. 127.

Phinzing(er), Conrad., p. 150. n. 114.

Marquard., p. 121. n. 83.

Merclin., p. 110. n. 74.

Siboto, p. 110. n. 74. p. 115. n. 77.

Purluzin, Conrad., p. 110. n. 74. p. 115. n. 77.

Ste(i)ner, Herm., p. 115. n. 77. p. 121. n. 83.

Ungelter, Frideric., p. 121. n. 83.

Albert, official. d. Isisheim p. 199. n. 163.

Hermann., official., p. 120. n. 82.

Heinric., granator in Beierut, p. 198. n. 162.

Nicolaus, rasor, p. 199. n. 163.

W. ganusarius, p. 210. n. 172.

civ. Werdens.

cives Egreus.

cives Norimb.

11. Papa

Paschalis. p. 12. n. 3.

12. Cardinal.

Johannes Sanctae Rom. ecclesiae diac. cardinal.
p. 12. n. 3.

13. Archiepiscopi.

Bisuntinus. p. 77. n. 49.

Coloniensis. Engelbert p. 126. n. 89.

Sifrid. p. 160. n. 126.

Moguntinus. Adelbert. p. 15. n. 4.

Cunrad. p. 26. n. 13. p. 27. n. 14.

E. p. 38. n. 21.

Heinric. p. 18. n. 6.

Marcolf. p. 16. n. 5.

Sifrid. p. 33. n. 18. p. 39. n. 22.
p. 43. n. 26.

Werner. p. 125. n. 87.

Erchebisch. v. Magentz. p. 167. n. 132.

Salzburgensis. Cunrad. p. 23. n. 10.

Eberhard. p. 38. n. 21. p. 47. n. 29.

Trevirensis. Heinric. p. 126. n. 88.

Theoderic. p. 38. n. 21. p. 47. n. 29.

14. Patriarcha

Aquilejensis p. 38. n. 21.

15. Episcopi.

Argentinensis. Heinric. p. 87. n. 58.

Augustensis. Hartmann. p. 94. n. 61. p.

101. n. 67. p. 115. n. 78. p. 103.

n. 69. p. 83. n. 54.

Bambergensis. Arnold. p. 169. n. 133.

Berthold. p. 100. n. 66. p. 101. n. 67.

p. 104. n. 70. p. 116. n. 79. p.

134. n. 96. p. 153. n. 116. p. 155.

n. 119. p. 157. n. 122. p. 158.

n. 124.

Bambergensis. Diemo. p. 27. n. 14. p. 29.
n. 15.

Eberhard. p. 5. n. 1. p. 19. n. 8.

Eggehart. p. 47. n. 29.

Heinric. p. 48. n. 29. p. 55. n. 35. p.
58. n. 38. p. 59. n. 39.

Otto. p. 23. n. 10. p. 24. n. 11. p. 25.
n. 12.

Basileensis. Berthold. p. 13. n. 3.

Cameraciensis. Ruger. p. 24. n. 11.

Constantiensis. Diethelm. p. 29. n. 15. p. 30.
n. 16.

Gebehard. p. 6. n. 2a.

Heinric. p. 47. n. 29.

Odalric. p. 10. n. 2b.

Eistetensis. Cunrad. p. 212. n. 174. p. 214.
n. 175.

Egelolf. p. 23. n. 10. p. 24. n. 11.

Heinric. p. 39. n. 22.

Hildebrand. p. 111. n. 75. p. 135. n. 97.

Reimboto. p. 150. n. 115. p. 159. n.

125. p. 162. n. 128. p. 174. n. 137.

p. 187. n. 153. p. 192. n. 156. p.

193. n. 157. p. 197. n. 161.

Elwacensis. Otto. p. 108. n. 73.

Frisingensis., Conrad., p. 47. n. 29. p. 132.
n. 93.

Emcho. p. 189. n. 155.

Otto p. 26. n. 13. p. 27. n. 14.

Halberstadensis. Gardolf. p. 26. n. 13.

Herbipolensis. Berthold. p. 144. n. 107. p.
201. n. 165.

Gebehard. p. 17. n. 6.

Hermann. p. 58. n. 38.

Herold. p. 19. 20. n. 8.

Iring. p. 83. n. 54. p. 97. n. 63.

Manegold. p. 194. n. 158. p. 201. n. 165.

p. 207. n. 170.

Olmucensis. Bruno. p. 129. 30. 31. n. 92.

Pattaviensis. Diepold. p. 23. n. 10. p. 24. n. 11.

Gotfrid. p. 161. n. 127.

Rudenger. p. 47. n. 29.

Wolsger. p. 27. n. 14.

Ratisponensis. Cuno. p. 23. n. 10.

- Heinric. p. 136. n. 99. p. 188. n. 153.
 Leo. p. 123. n. 85.
 S. p. 40. n. 23.
 Spirensis. Heinric. Elect. p. 92. n. 60. p. 87. n. 58.
 Wormatiensis. p. 45. n. 28.
 L. p. 43. n. 26.
- 16. Abbates.**
- St. Afrae (in Augusta). Heinric. p. 3. n. 1.
 Odalscalc. p. 15. n. 5.
 Ahusen, Otto. p. 200. n. 164.
 Aldersbach, Eberhard. p. 24. n. 11. p. 27.
 n. 14.
 Alpirsbach, Conrad. p. 10. n. 2b.
 Admunde, Heinrich. p. 175. n. 138.
 S. Blasii, Uto. p. 6. n. 2a.
 Caesarea Heinric. p. 115. n. 78.
 Trutwin. p. 116. n. 79.
 S. Crucis (in Austria.) Egilolf. p. 36. n. 21.
 Ebera Adam p. 16. n. 6.
 Ellwacensis Albertus. p. 20. n. 8.
 Otto. p. 106. n. 72.
 Faucensis R. p. 35. n. 20.
 Halsbrunne Edelwin. p. 50. n. 31. p. 112.
 n. 75.
 Heinric. p. 147. n. 110. p. 195. n. 159.
 Rudolf. p. 110. n. 74. p. 119. n. 82.
 Hersfeld. Hermann. p. 20. n. 8.
 Lancheim. Ludovic. p. 55. n. 35.
 Mullenbrunnen Conrad. p. 30. n. 16.
 Provinigen Erbo. p. 23. n. 10.
 Reomensis Odo. p. 84. n. 55.
 Salem Berthold. p. 44. n. 27.
 Steinach (Münch-Steinach) Albert. p. 70. n. 46.
 Gotfrid. p. 183. n. 147.
 Urach Rudiger. p. 70. n. 46.
 Therae Sinehard. p. 199. n. 163.
 Wicernach Heinric. p. 70. n. 46.
- 17. Praepositi, decani aliiq. clerici.**
- Albertus maj. praepos. Babenberg. p. 60. n. 39.
 Albertus praepos. Illmunstrens. p. 105. n. 71.
 Albertus custos p. 20. n. 8.
- Albertus de Monte capellan. ib.
 Albertus de Monte ib.
 Bertold. praepos. ib.
 Bischofsheim Heinric. dictus de cellerar. Hals-
 brunn. p. 149. n. 114.
 Bruno camerar. p. 51. n. 31.
 Burchardus praepos. p. 17. n. 6.
 Cunradus decan. d. Cenne. p. 198. n. 162.
 p. 205. n. 169.
 Cunradus decan. Eystetens. p. 150. n. 114.
 Echibertus praepos. p. 27. n. 14.
 Frideric. decan. p. 60. n. 39.
 Gebhard. pleban. de Dietwert. p. 57. n. 37.
 Gero pleban. in Stein. p. 103. n. 69.
 Godebold. archidiac. Babenberg. p. 20. n. 8.
 Gotfrid. cantor maj. eccles. (Herbipol.) p. 20.
 n. 8.
 Gozwin. dec. Eystet. p. 216. n. 175.
 Gundelvingen, Andreas de, praepos. Onolsba-
 cens. p. 216. n. 175.
 Gunzelin prior in Heilsbron. p. 195. n. 159.
 Hartmann. prior. p. 50. n. 31.
 Heinric. veteris capellae praepos. Babenberg.
 p. 60. n. 39.
 Heinric. pleban. d. Ettenvelde p. 57. n. 37.
 Hermann. capellan. p. 16. n. 5.
 Johannes mag. scholar. p. 20. n. 8.
 L(u dov.) praepos. maj. eccl. in Augusta p.
 94. n. 62.
 Lupold Kelner ib.
 O. de Ortenburg praepos. S. Jacobi. p. 60. n. 39.
 Otto praepos. Eystet. p. 150. n. 114. p. 216. n.
 175.
 Philipp. mag. decretor. doctor p. 48. n. 29.
 Pundesmul. cust. Babenberg. ib.
 Reinard. praepos. nov. mon. Herbipol. p. 20. n. 8.
 Richerus praepos. Aquens. p. 16. n. 5.
 Spiezesheim, Arnold de, decan. Herbipol. p.
 202. n. 165. p. 208. n. 170.
 Swicher. capellan. p. 16. n. 5.
 Ulric. praepos. nov. colleg. in Spalt. p. 215.
 16. n. 175.
 Walther cellerar. p. 51. n. 31.

Wolfram. praepos. novi mon. Herbipol. p. 202. n. 165. p. 208. n. 170.

Ysold, praepos. p. 120. n. 82.

18. Archicancellarii.

Adelbert. Archiepisc. Mog. p. 15. n. 4.

Heinric. — — p. 18. n. 6.

Marcolf. — — p. 16. n. 5.

Sifrid. — — p. 23. n. 18.

19. Cancellarii.

Arnold. p. 16. n. 5. p. 18. n. 6.

Conrad. Metens. et Spirens. episc. p. 26. n. 13. p. 30. n. 16. p. 33. n. 18.

Christian. p. 21. n. 8.

Philipp. p. 15. n. 4.

20. Notarii.

Conrad. reg. aulae protonot. p. 28. n. 14.

Conrad. not. p. 56. n. 35.

Cunrad. p. 147. n. 110.

Frideric. not. p. 133. n. 94.

Heinric. protonot. Imper. curiae.

Henric. notar. cleric. p. 81. n. 52.

Heinric. — de Beierut.

Heluric. reg. aulae not. p. 26. n. 13.

Hermann. not. p. 110. n. 74.

Johannes protonot. Bamb. p. 202. n. 165.

Petrus not. regionar. et scriniarius sacri palatii p. 13. n. 3.

Rudger. provincial. not. p. 150. n. 114.

Ulricus inag. not. p. 129. 30. n. 92.

21. Commendatores etc. ord. teuton.

Friedrich burggr. zu Nürnberg, Commentur zu Virnsberg p. 205. n. 168.

Heinric. commend. Egrens. p. 181. n. 145.

Hermann. magister, p. 32. n. 18. p. 38. n. 21. p. 40. n. 23. p. 46. n. 29.

— Lesche, landcomment. zu Franken. p. 205. n. 168.

Luitold praecept. p. 46. n. 29.

Berthold, frater. p. 45. n. 28.

— d. Tannrode fr. p. 40. n. 23.

II.

L o c o r u m.

A.

- Abenberg, p. 104. n. 70. p. 212. n. 174. p. 214. 16. n. 175.
 Achtertungen, p. 34. n. 19.
 Adelenburg, p. 52. n. 32.
 Afra, St., monast. p. 5. n. 1. p. 15. n. 4. p. 94. n. 62.
 Ahalmingen, p. 96. n. 63.
 Ahorn (Kirchah.) p. 132. n. 93.
 Ahusen monast., p. 167. n. 132. p. 200. n. 164.
 Aiechenbach, p. 92. n. 60.
 Aldenburg, p. 26. n. 13.
 Aldersbach mon., p. 24. n. 11. p. 25. n. 12. p. 27. n. 14.
 Alpirsbach mon. p. 6. 7. n. 2a. p. 8. 9. 10. n. 2b. p. 12. 13. n. 3. p. 14. n. 4.
 Altenbern, Ober- } p. 190. n. 154.
 — Nieder- }
 Altendorf, p. 156. n. 120.
 Altorf, p. 209. n. 171.
 Amelratdorf, p. 50. n. 31.
 Andorf, p. 190. n. 154.
 Augia mon. (eccles.) p. 34. n. 19. p. 41. n. 24. minor, p. 53. n. 33. p. 54. n. 34.
 Aurach, p. 193. n. 157. p. 197. n. 161.

B.

- Baierrut (Beyrenth) opp. p. 106. n. 72. p. 108. n. 73. p. 152. n. 116. p. 141. n. 104.
 Balgingen, p. 61. n. 40. p. 122. n. 84.
 Bebinhusen, p. 34. n. 19. p. 113. n. 76.
 Bellingesdorf, p. 119. n. 82.
 Beppenhovesteten, p. 160. n. 126.
 Berbach, p. 188. n. 153.
 Berengowe offic., p. 52. n. 32.
 Berge (Altenb.) cast., p. 159. n. 125.

- Berhenne, p. 47. n. 29.
 Beringen, p. 34. n. 19.
 Berchtholdsdorf, p. 193. n. 157. p. 197. n. 161.
 Bernheim, p. 144. n. 107. p. 201. n. 165. p. 207. n. 170.
 Bernloch, p. 54. n. 34.
 Bernsvelden, p. 133. n. 95.
 Bibart, Ober-, p. 190. n. 154.
 Biperbach, p. 179. n. 142.
 Birkach, p. 190. n. 154.
 Bliestein, cast., p. 155. n. 120.
 Bloeze p. 108. n. 73. p. 198. n. 162.
 — Wsten, p. 198. n. 162.
 Bockau, p. 190. n. 154.
 Bosingen, p. 12. n. 3.
 Brachbach, p. 190. n. 154.
 Brattenau, ib.
 Brucke, p. 148. n. 112. p. 149. n. 113. p. 186. n. 151.
 Brunne, p. 137. n. 100.
 Brunsgrune (Braunersgrün) p. 179. n. 142.
 Brunste, p. 111, n. 75.
 Buch, p. 124. n. 86. p. 190. n. 154.
 Buchaldun under loc. p. 118. n. 81.
 Buochbahe riv., p. 8. n. 2a.
 Burgelin cast., p. 119. n. 82.

C.

- Caesarea mon., p. 103. n. 69. p. 116. n. 79. p. 191. n. 155. p. 128. n. 91.
 Cenne-, Ober-, p. 190. n. 154.
 — Nieder-, ibid.
 Chadolspurg cast., p. 108. n. 73.
 Chinzechun (Kinzig) fl., p. 8. n. 2a. p. 9. n. 2b.
 Clarae S. mon. in Nurenb. p. 159. n. 125.
 Crucis S. mon. in Austria, p. 21. n. 9. 36. n. 21.

Crusen cast., p. 56. n. 26. p. 124. n. 86.
Culme cast., p. 141. n. 104. p. 146. n. 109.

D.

Dachstetten, p. 190. n. 154.
Dahspach cast., p. 138. 39. n. 101.
Dizov, p. 55. n. 35.
Dorinheim, p. 7. n. 2a. p. 11. n. 2b. p. 12.
n. 3.
Drosenvelt, p. 198. n. 162.
Durrenholz cast., p. 130. n. 92.

E.

Ebenhusen, p. 95. n. 63.
Ebera mon., p. 16. n. 6.
Eberstal, p. 190. n. 154.
Egen, p. 95. n. 63.
Egenhausen, p. 190. n. 154.
Egra civ., p. 129. n. 92. p. 141. n. 104. p.
161. n. 127.
Ellenbogun, p. 8. n. 2a.
Enkingen, p. 116. n. 79.
Erensparg, p. 190. n. 154.
Erhartsdorf, ib.
Erlebach, ib.
Espach, ib.
Etzelsdorf, p. 183. n. 147.
Ezelingen (Essling) p. 30. n. 16.

F.

Falkenberg cast., p. 177. n. 141. p. 179. n.
142. p. 180. n. 164.
Frankenberg cast. p. 144. n. 107. p. 201. n.
165. p. 207. n. 170.
Freschendorf, p. 190. n. 154.

G.

Garta, p. 7. n. 2a. p. 12. n. 3.
Gerkendorf, p. 146. n. 110.
Geroldisdorf, p. 7. n. 2a. p. 12. n. 3.
Godmuzelsdorf, p. 119. n. 82.
Gremhaim, p. 99. n. 65. p. 102. n. 68.
Grossenhaslach, p. 195. n. 159.
Gutmanshove, p. 114. n. 77.

H.

Haduwartsdorf, p. 111. 12. n. 75.
Halleberch cast. p. 154. n. 118.
Halsbrunnen mon., p. 50. n. 31. p. 110. n.
74. p. 119. n. 82. p. 121. n. 83. p.
137. n. 100. p. 149. 50. n. 114.
Hasela, p. 11. n. 2b. p. 12. n. 3.
Hebindorf, p. 11. n. 2b. p. 12. n. 3.
Hegelbach, p. 190. n. 154.
Heimberg, cast. p. 52. n. 32.
Heinbahe riv., p. 8. n. 2a.
Hemclungen, p. 190. n. 154.
Henesbahe riv., p. 8. n. 2a.
Henngerstal, p. 190. n. 154.
Herbolheim, p. 144. n. 107. p. 201. n. 168.
p. 207. n. 170.
Herbolsteine cast., p. 172. n. 134.
Herbrechtingen mon., p. 167. n. 132.
Herelheim, p. 17. n. 6.
Heroltsparg, p. 209. n. 171.

I.

Iggelnheim, p. 147. n. 111. p. 190. n. 154.
p. 204. n. 168.

K.

Kalckreuth, p. 203. n. 167.
Kaltin(ö)brunnin p. 9. 10. n. 2b.
Kamerstein cast. p. 209. n. 171.
Kaphesdorf, p. 119. n. 82.
Kastel cast., p. 154. n. 118.
Kematen, p. 190. n. 154.
Kilperch (Kirchb.) mon. p. 98. n. 64. p. 210.
n. 172.

Kitzingen mon., p. 19. 20. n. 8.

L.

Lancheim mon., p. 55. n. 25. p. 198. n. 162.
Langen, p. 32. n. 18.
Lenkersheim, p. 148. n. 112. p. 186. n. 151.
p. 190. n. 154.
Lerchenberg, p. 190. n. 154.
Lindinloch curia p. 17. n. 6.
Lindum under, p. 128. n. 91.
Lipene, p. 26. n. 13.
Luterbach, p. 13. n. 3.

M.

Maertnitz cast. p. 130. n. 92.
 Mar(c)bach, p. 53. n. 33.
 Markersdorf, p. 141. n. 103.
 Mauritii S. eccles. in Augusta, p. 182. n. 146.
 Massendorf, p. 188. n. 153.
 Meckinheim. p. 41. n. 24. p. 42. n. 25.
 Medingen, p. 94. n. 62.
 Merzbach, p. 190. n. 154.
 Mezera, p. 47. n. 29.
 Miskelin, ib.
 Mosbach, p. 188. n. 153.
 Mouglinde, p. 55. n. 35.
 Mulenbrunnen mon., p. 29. n. 16.
 Mulhaim cast., p. 44. n. 27. p. 118. n. 81.
 Mutarn, p. 22. n. 9.

N.

Nappurch, p. 155. n. 120.
 Neustetten, p. 190. n. 154.
 Nicolspurg, p. 130. n. 92.
 Nivenstat, p. 164. n. 130.
 Niuseze, p. 50. n. 31.
 Nordelingen, p. 148. n. 111.
 Norwilo, p. 7. n. 2a.
 Nurenberg, p. 15. n. 4. p. 26. n. 13. p. 38.
 n. 22. p. 110. n. 74. p. 124. n. 86.
 p. 159. n. 125.

O.

Oberndorf, p. 121. n. 83.
 Oberroute, p. 180. n. 143.
 Obrosteten, p. 43. n. 26. p. 54. n. 34.
 Ohrengaev civ., p. 123. n. 85.
 Olsnitz, p. 26. n. 13.
 Onolsbach, p. 96. n. 63.
 Otelesdorf (Adelsd.) p. 134. n. 96.
 Otmarshausen, p. 182. n. 146.

P.

Peirscheneschenbach, p. 156. n. 120.
 Pfaffenhoven, p. 151. n. 115. p. 162. n. 128.
 Pollisdorf, p. 114. n. 77.
 Prelac, p. 163. n. 129.
 Proviningen mon., p. 23. n. 10.

R.

Raitenhaslach mon., p. 57. n. 27.
 Rangeldingen, p. 210. n. 172.
 Ranheim, p. 165. n. 131.
 Reindorf, p. 108. n. 73.
 Reinhartshoven, p. 112. n. 75.
 Rennz, p. 166. n. 132.
 Rietvelden, for., p. 123. n. 85. villa, p. 137.
 n. 99.
 Rohdenbach riv., p. 8. n. 2a.
 Romeh loc., p. 22. n. 9.
 Rore, p. 193. n. 157. p. 197. n. 161.
 Rostal, p. 169. n. 133.
 Rotwil(o), p. 7. n. 2a. p. 11. n. 2b. p. 30. n. 16.
 Rozzendorf, p. 137. n. 100.
 Ruedelingen, p. 115. n. 78.

S.

Salem mon., p. 44. n. 27. p. 118. n. 81.
 Schekendorf, p. 181. n. 165.
 Schonengov, p. 35. n. 20.
 Schwabach, p. 28. n. 15. p. 209. n. 171.
 Schwarzach mon., p. 153. n. 117.
 Sevilingen, p. 93. n. 61.
 Slavigersrauth, p. 198. n. 162.
 Smelvelt, p. 199. n. 163.
 Snepfenrude, p. 142. n. 105.
 Sniesleifi (clivum nivale) p. 8. n. 2a. p. 9.
 n. 2b.
 Snettbach riv., p. 8. n. 2a.
 Snigilingen, p. 142. n. 105.
 Solzburg cast., p. 120. n. 82.
 Spalt for., p. 123. n. 85. opp. p. 188. n. 153.
 p. 191. n. 155. p. 192. n. 156. p.
 193. n. 157. p. 194. n. 158. p. 197.
 n. 161. p. 212. n. 174. p. 214. 16.
 n. 175.
 Spichersdorf, p. 141. n. 103.
 Spizesheim, p. 17. n. 6.
 Stecchendenberg, p. 8. n. 2a.
 Stein, p. 102. n. 69. p. 115. n. 78.
 Steina (Münchsteinach) mon. p. 105. n. 71.
 p. 124. n. 85. p. 183. n. 148.

Stetelndorf, p. 136. n. 98. p. 174. n. 148. p. 196. n. 160.

Stetin, p. 128. n. 91.

Steymels (Stemmas) p. 179. n. 143.

Stuttgart, p. 167. 68. n. 132.

Sulzo, p. 7. n. 2a.

Sunnilbah, p. 23. n. 10.

Sundernaw, p. 190. n. 154.

T.

Tagstetten, p. 95. n. 63.

Tettingen, p. 113. n. 76.

Therae mon. p. 199. n. 163.

Thyrshheim, p. 179. n. 143.

Trahishovesteten, p. 160. n. 126.

Tuchenbach, p. 158. n. 124.

Tuingen (Tübing.), p. 30. n. 16.

Tumstat, p. 188. n. 153.

Tustingsdorf, ib.

U.

Ubetingen (Iptingen) p. 29. n. 16.

Ulm, p. 166. n. 132.

Ursbrinc, p. 8. n. 2a.

Uzin, p. 7. n. 2a. p. 12. n. 3.

V.

Varrieden (Verrieden), p. 174. n. 137.

Veringen, p. 7. n. 2a. p. 11. n. 2b. p. 12. n. 3. p. 204. n. 168.

Vilchendorf, p. 141. n. 103.

Vilsekke, p. 104. n. 70.

Virnsperg cast. p. 40. n. 23. p. 95. n. 63. p. 190. n. 154.

Vlasselanden (Flachslanden) p. 192. n. 156. p. 194. n. 158.

Voltpersteten, p. 92. n. 60.

W.

Wagodenstein, p. 8. n. 2a. p. 9. n. 2b.

Walsbahe riv., p. 8. n. 2a.

Waltsassen mon., p. 140. n. 102. p. 163. n. 129. p. 177. n. 141. p. 180. n. 164.

Weikersdorf, p. 175. n. 139. p. 176. n. 140.

Wemdingen opp. p. 188. n. 153.

Werdea, p. 102. n. 69. p. 124. n. 86.

Werdenberg cast. p. 155. n. 120.

Westendorf, p. 57. n. 37.

Wezinesbrunnen abbat., p. 18. n. 7.

Wibelsheim, p. 200. n. 164.

Widechen gruonen (Grunenwitichen) p. 8. n. 2a. p. 9. n. 2b.

Windesheim, p. 96. n. 63.

Winspach, cast., p. 143. n. 106. p. 184. n. 149. p. 185. n. 150.

Wippenaw, p. 190. n. 154.

Wirzburg nov. monast., p. 20. n. 8.

Witichin loc., p. 9. n. 26.

Wittelingen cast., p. 166. n. 132.

Wolansdorf, p. 114. n. 77.

Wolvahe, p. 8. n. 2a.

Wunsitel cast., p. 161. n. 127.

Wurmelingen, p. 98. n. 64.

Wymlbach, p. 190. n. 154.

Z.

Zolre, p. 103. n. 69.

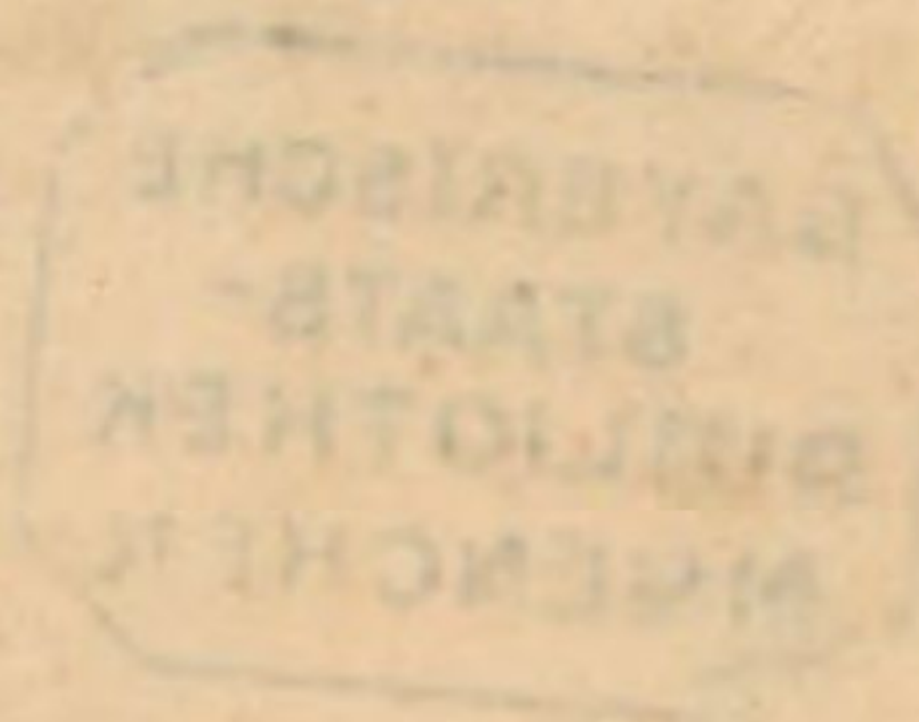
Zwernz cast., p. 175. n. 139.

Zwifalten mon., p. 172. n. 135.

E r r a t a.

- p. 21. Docum. sub no. IX. ponendum est post no. XII.
 p. 31. l. 16. pro Spirensis lege Spirensi.
 p. 41. annot. p. Spireni l. Spirensi.
 p. 41. l. 12. p. Mecklinheim l. Meckinheim.
 p. 42. l. 3 et 7. — —
 p. 43. l. 17. p. Friderecus l. Fridericus.
 p. 44. l. 5. p. Ultimus l. Ultimis.
 p. 44. l. 15. p. plebemus l. plebanus.
 p. 54. l. 7. p. filius l. filiis.
 p. 59. l. 20. p. commuinantur l. comminantur.
 p. 67. l. 15. p. tam l. tamen.
 p. 68. l. 12. p. deniarem l. deviaremus.
 p. 76. l. 13. p. suas l. suos.
 p. 87. l. 4. p. 1256. l. 1265.
 p. 93. l. 14. p. Vdihildis l. Vdihildis.
 p. 94. l. 10, p. Junschalkingen l. Tunsch.
 p. 94. l. 15. p. Gandelvingen l. Gundelv.
 p. 97. l. 7. p. Trahendingen l. Truhend.
 p. 105. l. 12. p. Stenia. l. Steina.
 p. 113. l. 1. et 13. p. Tettlingen l. Tetting.
 p. 132. l. 6. p. Prinhausen l. Privhaven.
 p. 136. l. 21. p. unycuicumque l. unic.
 p. 141. l. 3. p. Tilchendorf l. Filchend.
 p. 166. l. 2. p et l. etc.
 p. 179. l. 23. post verba uno lotone supplendum est:
 et in Thyrsheim vnus marce et dimidie cum
 lotone.
 p. 182. p. CVLVI. l. CXLVI.
 p. 190. p. CLVI. l. CLIV.
 p. 195. p. Orozenhaslach l. Grozenh.
 Errata leviora lector benevolus ipse emendabit.

Gorlicii,
ex officina Heinziana.

Stillfried-Alcantara, Rudolf Maria Bernhard von, 1804-1882

Monumenta Zollerana Quellensammlung zur Geschichte d. erlauchten Hauses d.
Grafen von Zollern u. Burggrafen von Nürnberg

Bd.: 1

Halle a. d. S. 1843

4 Bor. 41 g-1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10000936-0